

XV.Guvern Miron Cristea

11 febr.1938-6 martie1939

XV.Guvern Miron Cristea.....	1
11 febr.1938-6 martie1939.....	1
-----	13
Guvern Miron Cristea -I- 11 februaruie-30mart. 1938.....	13
-----	13
A.)Legile de consacrare a noului regim,10febr.'38-21 iun.'40.....	13
αGuverne:Miron Cristea /Armd.Călinescu /Argetoianu /Tătărăscu /Gigurtu /.....	13
1.)20 februarie'38. <i>Constituția Carol II.</i>	13
Despre puterile statului.....	13
Art. 32.Puterea executivă.....	14
Capitolul III.....	14
Despre Guvern și Miniștri.....	14
Art. 65.Răspundere față de Rege.....	14
Art.66.Consiliul de Miniștri.....	14
Art. 67-69.Miniștrii.....	14
Art. 70.(ne)imunitatea ministerială.....	14
[legea responsabilității ministeriale].....	14
Titlul IV.....	15
Despre Finanțe.....	15
Art.83.Bugetul.....	15
Art.84.Înalta Curte de Conturi;Corp Superior de Control.....	15
Art.87.Delapidarea de bani publici = crimă.....	16
Delapidarea de bani publici se califică crimă și se pedepsește ca atare .Titlul VI.....	16
Dispozițiuni generale -Art.93.Reședința Guvernului.....	16
Titlul VIII.....	16
Dispozițiuni tranzitorii și finale.....	16
Art. 99.....	16
-Decret lege ptr noul regim electoral.....	16
-Abrogarea legii electorale (1926).....	16
Acest decret are un caracter Constituțional și nu se poate modifica decât cu majoritate de două.....	16
αSemnatarii Constituției.....	16
2.)11 febr.'38.Guvernul Patriarh Miron Cristea (I).....	17
αGuvern de "uniune națională ".....	17
*Notă :guvern "ideal".....	17
**Notă :guvernul Miron Cristea.....	17
***Notă:instalări de miniștri.....	18
[LD :simple observații].....	18
3.)12-14 febr.'38.Armand Călinescu (Interne), Însemnări	19
...12. febr.Întrevedere cu Tătărăscu.....	19
...14 febr.'38:audiență la Rex.....	19
αAdministrația.....	19
/Principiile legii administrative.....	19
/Anihilarea Gărzii de Fier	19
4.)Retro'38.Armand Călinescu,discurs-concluzie la Mesaj ,Cameră,28 iun.'39.....	20
α Cauzele prăbușirii vechiului regim.....	20
α Guvernul O.Goga.....	20
/Îngrijorarea ministrului de Interne.....	21
/Regele salvator de Țară.....	21
αGuvernul Miron Cristea.....	21

/Construirea noului regim.....	21
/Repunerea Statului în drepturile firești	21
5.)CZCodreanu , <i>Circulări și Manifeste</i> , 1927-1938 ,Colecția "Europa" , 1981.....	22
α11 febr.'38.Circula 145.....	22
/G-ral Sichițiu :Micescu și Călinescu intenționează să lichidezepe Codreanu.....	22
/Codreanu : vreau să fiu răzbunat !.....	22
α14 febr.'38.Circulara 146 :anularea Circularei 145.....	22
/G-ral Sichițiu infirmă cele comunicate.....	22
6.)M.Manoilescu ,despre guvern legionari, CZC,1938.....	23
Mss 1, 2, 3.....	23
7.)M.Cancicov ,modificarea <i>Decret ptr.revizuirea cetățeniei</i> ,16 febr.38.....	23
/Modificarea ,amânarea,calmarea operațiunii.....	23
8.)Presa străină despre politica externă a noului guvern ,20 febr.'38.....	23
/Gh.Tătărescu :întoarcerea la politica tradițională.....	23
-"Ere Nouvelle ".....	24
-"La Republique".....	24
-"Proia" (Atena).....	24
9.)20 febr.'38 <i>Constituția</i> "Carol II".....	24
Titlul III Despre puterile statului.....	24
-Puterea legislativă se exercită de Rege.....	24
-Puterea executivă încredințată Regelui.....	24
-Puterea judecătorească în numele Regelui.....	24
Capitolul I Despre Rege.....	24
Capitolul III .Despre Guvern și Miniștri.....	25
Titlul IV Despre Finanțe.....	25
Titlul VIII Dispozițiuni tranzitorii și finale.....	25
Art.98, 99.....	25
αLegitimarea loviturii de stat.....	25
-Anularea Constituției 1923.....	25
-Guvernarea prin decrete-legi.....	25
-Anularea Legii electorale 1926.....	25
Art.100:Constituție edictată de Rege , aprobată prin plebiscit.....	26
10.)24 febr.'38.Regele Carol II,Proclamația către țară.....	26
αConstituția.....	26
11.)24 febr.'38.Plebiscit constituțional.....	27
Raport 458 privind plebiscitul pentru schimbarea Constituției.....	27
-24 febr.'38.Plebiscitul.....	27
-Rezultatul.....	27
/Promulgarea.....	27
12.)Al.Vaida -Voevod, <i>Memorii</i> , vol III ,[1945] retro' 20 febr.' 38.....	27
αConstituția Carol II.....	28
/Anteproiect Carol.....	28
/Anteproiect Vaida.....	28
/Anteproiect Micescu.....	28
α20 febr.Consfătuire constituțională.....	28
/Raportor -Armand Călinescu.....	28
-Întâietatea elementului românesc(art.27).....	28
-Antecedenta românească a miniștrilor(art.67).....	29
-Guvernarea prin decrete -legi (art.46).....	29
#Constituție dezbătută într-o nopate.....	29
αȚintele Constituției:.....	30
-Antilegionară.....	30
-Antipartidistă.....	30
/24 febr.Votarea; 27 febr .Promulgarea.....	30
13.)Opinii despre Constituție ,1938-1939.....	30
(a)PP Negulescu /'38.....	31

-Constituția ("statut ")1938.....	31
#Păcatele Constituțiilor 1866, 1923.....	31
▫Constituția'38:principii noi.....	31
(b)Andrei Rădulescu, Constituția regelui Carol al II-lea.....	31
-Atmosfera politică, 1937/ '38.....	31
-Regele a supus poporului proiectul.....	31
-Situatie specială prerogativelor regale.....	32
-Constituție originală, românească.....	32
(c)Prof.Ioan V Gruia,Statul român în limitele legii constituționale din 27 febr 1938	32
▫România =stat autoritar,corporativ și național.....	32
-Stat autoritar.....	32
-Stat Național.....	32
...Prioritatea intereselor naționale.....	33
...Legea sângelui-criteriu juridic.....	33
...Român de trei generații (art.67).....	33
...Restricțiunea drepturilor cetățenești(art.27).....	33
▫Caracterul totalitar al națiunii române.....	33
...Unitate sufletească totalitară.....	34
▫Caracterul corporatist totalitar.....	34
...Promovarea și purificarea națiunii.....	34
(d) Emanoil Slătineanu , Corporatismul și Constituția ,, 1939.....	34
▫Corporatismul ,de la doctrină economică ,la doctrină juridică.....	34
14.)Iuliu Maniu,C.I .C.Brătianu,"Memoriu" adresat Regelui Carol II mart.'1938.....	34
/Partidele nu au protestat contra noii Constituții	35
#De ce s-a decretat suprimarea partidelor de ordine ?.....	35
#Gravitatea anulării drepturilor și libertăților cetățenești.....	35
-Decrete-legi contrare textelor constituționale.....	35
#Ruperea legăturilor dintre Tron și națiune.....	35
15.)22 febr.'38.CZCodreanu ,Scrisoare-protest către Vaida.....	36
# Lovitura de stat =o imensă ofensă adusă românilor.....	36
-Infractori:au călcat în picioare Constituția.....	36
-Sperjuri:au încălcat jurământul depus pe Constituție.....	36
-Legislație lovită de nulitate.....	36
16.)Legiunea în imagini , Albumele Traian Borobaru ,retro ' 38.....	36
#Constituția=instrument politic și juridic contra G de F.....	36
#Oculă:Elena Lupescu ,Iorga și Călinescu.....	37
17.) Armand Călinescu ,Însemnări ,mart.'38.....	37
▫2 mart'38.Cu Rex și Tătăreanu.....	37
/Reușita plebiscitului.....	37
/Atenție:Antonescu și Codreanu!.....	37
▫6 martie.Consiliul de miniștri:Ce se face cu partidele ?.....	37
-Desființarea partidelor !.....	38
▫12 mart.Călinescu -Urdăreanu :.....	38
/Anschluss-ul -Hitler -Codreanu.....	38
▫13 mart.Rex -Tătăreanu-Călinescu.....	38
-Amânarea vizitei lui Carol la Londra.....	38
-Lichidarea imediată a lui CZCodreanu.....	38
18.)Subsecret. de Stat al Poliției Siguranței și Jandarmeriei,.....	38
Opis,febr-mai'38.....	38
-febr.'38.Descinderi,percheziții, închideri de sedii,arestări.....	38
-21 febr.'38.Autodizolvarea p.Totul pentru țară.....	39
-26 mart.'38.Scrisoarea lui CZCodreanu către Iorga.....	39
-19 apr.'38.Arestarea și condamnarea lui CZCodreanu.....	39
-21 apr.Jurnalul Consil de Min.:Dizolvarea org.legionare.....	39
-17 mai Procesul lui CZCodreanu la Tribunalul Militar ,Corp II Armată	39
-26 / 27 mai Condamnarea lui CZCodreanu.....	39

-28 mai '38 Închiderea și sigilarea sediilor fostelor partide politice.....	39
19.)Notă.Poliția de Siguranță ,Corpul detectivilor ,secția I-a .19 mart.'38.....	39
#CZCodreanu: îndepărtarea de Mussolini ,apropiere de Hitler.....	39
/20 mart.Răspunsul lui Hitler la telegrama lui Codreanu.....	40
20.)Armand Călinescu , <i>Însemnări</i> .... 23 mart, 28 mart.'38.....	40
/Guvernarea blocată de "bătrâni".....	40
/Racolarea la guvernare a " <i>tinerilor</i> " din partide.....	40
/Garda de Fier ?măsuri polițienești+proces.....	41
/Pasivitate:Poliția,Justiția,Armata,unii miniștri.....	41
/Pretextul pentru arestarea lui Codreanu :ultragierea lui Iorga	41
-----	41
Guvern Miron Cristea - II -30 mart.1938 -31 ian 1939.....	41
-----	41
21.)30 mart.'38.Noul guvern.....	41
♣Guvernul Miron Cristea II.....	42
22.)30 mart.Consiliul de Coroană(Decret-lege nr.142).....	42
♣Consilierii regali (Decretul 1422).....	42
♣Decrete ulterioare de numiri / 1939-1940.....	43
23.)Retro'38.Victor Iamandi (Justiție),Concluzii Mesaj, Senat,28 iun.'39.....	43
/Dănuirea vechiului regim nu mai era posibilă.....	43
/Liderii de partid au cerut ca regele să-și ia răspunderea.....	43
#Protestatarii =o falsă opoziție.....	43
♣Carol II-salvatorul Țării !.....	44
♣Constituția'38=încadrarea în tradiția românească.....	44
#Realizările epocii moderne?:concursul de împrejurări.....	45
#Parlamentele românești ?:politică statică la cheremul partidelor.....	45
♣Executivul a avut prioritate față de legislativ.....	45
♣Regele: rol de arbitru suprem.....	45
/Parlamentul nu mai are funcțiune politică.....	45
♣O mare revoluție pașnică !.....	46
24.)18-26 mai'38.Carol II , <i>Însemnări zilnice</i>	46
♣Agenda regelui absolut.....	46
-Schimbări pe tabla de șah a guvernării.....	46
-Urmărirea represiunii legionare.....	46
-Candidaturi la Academie amânate.....	46
-Aplicarea pedepsei cu moartea.....	47
25.)23-25 mai'38 .Procesul CZCodreanu,.....	47
♣Desfășurarea procesului.....	48
#Crimă de înaltă trădare ,crimă de răzvrătire,uneltire contra ordinii sociale.....	48
♣Codreanu :Însemnări:23-25 mai '38.....	48
♣Note de la proces.....	49
/Suprimarea presei pro-legionare.....	49
/Campanie de presă antilegionară.....	49
/Biserica ortodoxă :condamnarea mișcării.....	49
/G-ral Bengliu.Ordinul 586/ 1938:supravegherea și carantina morală a legionarilor.....	49
/Revoluție legionară ?!.....	50
♣ Interogatoriul procurorului Radu Ionescu.....	50
26.)Martorii în procesul CZCodreanu ,23-25 mai'38.....	50
a)Iosif Frollo.....	50
b)Gral.dr.C.Constantinescu.....	50
c)col. Gh.Polihrniade.....	51
d)prof.univ. Eugen Chirnoagă.....	51
e)Prof.Traian Brăileanu.....	51
f.)M.Manoilescu.....	51
g)Gral Petrovicescu.....	51
h)G- ral I.Antonescu.....	52

i.)Prof.univ.Emanoil Antonescu :	52
j)Gral.M.Racoviță :	52
k)Gral.Constandache.....	52
l)Gral Dona.....	52
m)Gral Comănescu.....	52
n)Alex.Hodoș.....	52
o)Prof.Sextil Pușcariu :	53
p)Prof. Gh.Pantazi :	53
s)Sever Dan.....	53
-Legătura Fr,Rom-Vaida –G.de F –Codreanu.....	53
-Scrisoarea lui CZC către Vaida(27 febr.).....	53
27.)Iuliu Maniu- martor în procesul CZCodreanu.....	53
♣Pactul de neagresiune(nov.'37).....	53
-Deosebiri și asemănare între cele două ideologii.....	54
-Crezuri moral-naționale comune.....	54
-Corectitudinea, onoarea și morala creștină.....	54
♣Campania electorală.....	54
...Guvernele au folosit puterea,Jandarmeria și Siguranța ptr.scopuri electorale.....	54
...CZC.nu era grăbit să vie la putere.....	55
...CZC nu a urmărit răsturnarea ordinii în stat.....	55
...Adversari privind politica externă.....	55
-Mișcarea legionară a fost ocultă sau clandestină ?.....	55
-Nu ar fi fost bine ca G de F să vie la putere.....	55
28.)Apărarea în procesul CZC ,24 mai '38.....	55
()Av.Lizeta Gheorghiu.....	56
/Respinge acuzațiile din Rechizitoriu.....	56
()av.C.Hentzescu.....	56
♣Latura politică a procesului.....	56
-G de F:politică de dreapta , naționalistă.....	56
-Pactul de neagresiune.....	56
-Procesul Codreanu:înscenare odioasă.....	56
-Achitarea lui CZCodreanu !.....	56
()av.Horia Cosmovici.....	57
-Trădare , revoluție, război civil ?.....	57
-Listele "negre"?!.....	57
-"Organizații "paramilitare" ?!.....	57
-Poezia și cântecul legionar.....	57
-CZC= sufletul unei generații.....	58
♣Ultimul cuvânt al Căpitanului :.....	58
29.)Sentința în procesul Codreanu , 25 mai'38.....	58
♣Sentința :10 ani muncă silnică.....	58
♣Faptele pentru care a fost găsit vinovat.....	58
/Închisorile lui Codreanu, după proces.....	58
30.)30 mai'38.Armand Călinescu,Însemnări.../ Procesul lui Codreanu /.....	58
♣Procesul Codreanu.....	59
#Atmosfera la partide.....	59
31.)M.Manoilescu față de procesul G de F , 4 iunie.'38.....	59
Notă :M.Manoilescu.....	59
/Străinătatea: neîncredere în guv.....	59
/Procesul Codreanu,.....	59
32.)Scrisoare grup 12 legionari către Carol II,iul.'38.....	60
#"Sfetnicii" MSR vor distrugerea legionarilor.....	60
/Procesele legionare= o mișelie.....	60
33)Rapoarte ale Siguranței:presa kominternistă ,8-25 mai '38.....	60
♣Din presa de stânga.....	60
#Codreanu , ucigaș și spion.....	60

/Codreanu-Goebbels : legături prin Salassy.....	61
/Codreanu:legăturile cu ambasada germană și întreprinderile economice germane.....	61
#Rapoartele ambasadei germane despre procesul lui Codreanu.....	61
# Dovezile contra lui Codreanu	61
-Condamnarea lui Codreanu ?.....	61
34.) Constantin Papanace , Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană ,.....	61
#Lovitura de stat =platformă legală pentru exterminarea Legiunii.....	62
#Ultima întâlnire cu Codreanu(25 martie '38).....	62
/Clasa politică nu se lasă deposedată de putere.....	62
/Regele înlătură personalitățile ostile dictaturii lui.....	62
#Alternativele:asasinatul, lovitura de stat,espectativa ,plecarea peste graniță	62
/Asasinat,ca în "34?:nu se poate repeta.....	62
/Lovitura de stat?:cu totul inoportună.....	63
/Expectativa până la conjunctură externă favorabilă.....	63
/Plecarea lui Codreanu peste graniță !.....	63
/Primejdia este reală și iminentă.....	64
# Drama sufletească și destinul Căpitanului.....	64
#Conflictul cu Iorga: zarurile au fost aruncate.....	64
/Ofensiva lui Armd. Călinescu.....	65
/Ocultă și Regele.....	65
#16 apr-26 mai .Arestarea, judecarea, condamnarea lui Codreanu.....	65
35.)Mai.'38.Continuitatea agendei guvernamentale.....	65
a)Armd.Călinescu, audiențe la Rex ,24, 30 mai '38.....	65
#Nici cu rușii nici cu germanii.....	65
#Opiniile ambasadorului Fabricius.....	66
b)Consiliu de Miniștri ,sub președinția MSR , 1, 4 iunie.....	66
1.iun.'38 .Consiliul de miniștri.....	66
/Revizuirea cetățeniei evreilor.....	66
/Protecția muncii naționale.....	66
/Mișcarea legionară.....	66
36.)Comisariatul General pentru Minoritari , 3 mai - 3 august ' 38.....	66
-Silviu Dragomir –șeful CGM.....	67
37.)Revizuirea cetățeniei evreilor /Anchetă / 18 mai 1938.....	67
#Decretul –lege 169/22 ian.'38.....	67
#18 mai'38 .Concluziile anchetei.....	67
38.)8 august'38.Noua împărțire administrativă.....	68
a)Șt.P.Mihăileanu, "Evoluția legislației în ultimii zece ani ",1940.....	68
a)Legea administratiei locale ,14 aug.'38.....	68
b) Legea pentru organizarea judecătorească,22 aug.'38,.....	68
b)Iul.M.Peter (ex primar al Capitalei).....	68
# Legea din 14 aug.1938.....	68
c)I.C.Filitti,I.V.Gruia,"Administrația Centrală a României",1938.....	68
#Principiile noii legi administrative.....	69
39.) Eugen Titeanu(subs. de stat Presă și propagandă),consfătuiri, congrese,.....	69
A)Consfătuire cu directorii ziarelor bucureștene,24 sept.'38.....	69
B) Congresul presei de provincie , Sibiu, 31 oct.'38.....	69
40.)Jubileu : 20 de ani de la Marea Unire, nov-dec.'38.....	69
/27 nov. 1918 .Ședința <i>Sfatului Țării</i> la Chișinău.....	70
/28 nov.1918 . Congresul general al Bucovinei.....	70
/ 1 dec.1918.Alba Iulia , Unirea Transilvaniei.....	70
#România '38:îngrijorări și sărbătorire.....	70
41.)Acordul de la Munchen , impact România , oct.'38.....	70
/Voci și voci :1 oct.'38.....	71
a)J.Paleologu:.....	71
#Politica versatilă ;jocul de basculă al Angliei.....	71
#Opinia publică occidentală: prostie și inconsecvență.....	71

b)N.Iorga:	71
#Hitler reînvie metodele lui Bismark	71
#Statele mici silite să ascute de cei 4 stăpâni	71
c)Alex.Cantacuzino:	71
#Scrisoare către legionari(13 oct.'38)	71
-CZC ('36) :combinațiile diplomatice se vor năruie ca castelele de acron	71
-CZC('37) :politică externă alături de Roma și Berlin !	72
-CZCa plătit cu viața pentru această viziune	72
-oct.'38.Mișcarea legionară va pune capăt îndrăznelilor lui Călinescu	72
d)PCR, Manifest :Munchenul=hegemonia Germaniei	72
-Anschluss și Munchen=precedente periculoase	72
e)Iuliu Maniu, Dinu Brătianu , <i>Memoriu</i> către Carol II ,oct .'38	72
#Sacrificarea Cehoslovaciei =precedent periculos	72
/Revizuirea fruntariilor și drepturilor la autodeterminare al minorităților	72
f)Dinu Brătianu și Iuliu Maniu –schimbare de orientare ?!	73
g)Gh.Brătianu :călătorie în Germania	73
h)N.Comnen , acțiune diplomatică:problema evreească, nov.-dec.'38	73
42.)6 nov.'38.Universitate muncitorească din București	73
...Inițiativa lui Ralea	73
...Conducerea lui Tudor Vianu	73
43.)13 -28 nov.'38 Carol II :turneu diplomatic:Londra, Paris, Berlin,Leipzig	74
-17 nov.'38 Londra.Carol-Chamberlain-Halifax	74
-19 nov.'38 .Paris	74
-24.nov. '38. Berghof Carol –Hitler-Ribbentrop	74
-26 nov.'38.Leipzig Carol -Goring	74
-28 nov.Carol se reîntoarce în țară .Asasinarea lui Codreanu	74
-Martie '39,retro':Gafencu despre asasinat:	74
44.)29/30 nov.'38.Asasinarea lui CZCodreanu +18 legionari	75
/28 nov.Atentatul contra rectorului Universității Cluj	75
/29/ 30 nov.Comunicatul Guvernului privind lichidarea lui Codreanu	75
()G-ral Bengliu către Armand Călinescu(30 nov.)	75
()G-ral Bengliu ,Ordin telefonic nr.1443(30 nov.)	75
45.)Al.Vaida Voevod , Memorii ,1945, retro ' 38	75
-Călinescu:avertizarea lui Codreanu	76
-Căpitanul:dizolvarea organizațiilor legionare	76
-Olpret.Convorbire Vaida –Constant	76
#Atentatele legionare	76
#Întrevederea Hitler -Carol	77
#Acțiunea lui Horia Sima	77
#Aranjamentul lui Argetoianu în Germania	77
#Străduințele lui Carol pentru neutralitatea României	77
#Asasinarea lui Codreanu:numai constituțională nu a fost!	78
#Guvernele Miron Cristea (I, II) = guvernare Carol II.	78
#Consiliul de Coroană =situație penibilă	78
46.)Constantin Papanace ,Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană ,	78
#iul.'38:darea la fund	78
#Sept.'38.Disensiuni și variantelegionare	79
-Horia Sima pregătea revoluția	79
-Alec Cantacuzino pregătea lovitura de Stat	79
-Victor Vojen:Legiunea să-l uite pe Căpitan (sugestie Rege-Micescu)	79
-Legiunea- rezervă regală pentru viitor	79
-Grupul Clime (18condamnați din Jilava):Memoriu de clemență către Rege :	79
-Apel la macedo-români	80
-Mareșalul Averescu –"Hindenburgul" legionarilor	80
-Evadații:supapă de siguranță pentru viața Căpitanului	80
#Papanace:28/29nov'38Asasinarea Căpitanului	80

-Prima mișcare autoritară decapitată în opoziție.....	80
α'38/'39.Îndeplinirea testamentului Căpitanului.....	80
-Să fie izbiți asasinii Căpitanului:Carol și Călinescu.....	81
47.)N.Comnen către Legațiile din Londra ,Paris, Roma, Washington,ș.a.2 dec.'38.....	81
αNecesitatea rezolvării problemei evrești:.....	81
αCrearea unui stat evreesc.....	81
-Marile democrații :compătinesc pe evrei și mustră creștinii.....	81
-Singura soluție:stat evreesc.....	81
a)Zamfirescu(Roma):răspunsul lui Ciano.....	81
b)Ghika(Londra):deocamdată se ocupă numai de evreii din Germania.....	82
c)Radu Irimescu(Washington):Weles felicită România pentru toleranță și preocupare.....	82
d)R.B.Skylstad(Liga Națiunilor, Geneva)către Cruțescu.....	82
e)Legația din Țările de Jos (Haga):le e milă de evrei, dar.....	82
f)Gr.Niculescu -Buzești (Stocholm):Rezervat și sceptic față de soluția avansată.....	82
g)Popescu -Pașcani (Moscova): Potemkin a luat notă.....	83
h)R.Bossy(Budapesta):Csaky de acord ,împreună cu polonezii.....	83
i)Al Telemaque (Ankara):Saracioglu declară înțelegere și sprijin.....	83
j) R.Franasovici(Varșovia):eșecul conferinței de la Evian.....	83
Roosevelt: dispus să rezolve probl.evr-. din Polonia.....	83
48.)dr.W .Filderman, <i>Memoriu</i> către Armand Călinescu ,21 dec.'38.....	83
#Campanie antisemită fără precedent.....	83
#Evacuarea evreilor ?:iluzie nerealizabilă.....	84
#Rasismul german și italian.....	84
#Presa antisemită română.....	84
#Statistici antisemite:imigrări - emigrări.....	84
#Atmosferă antisemită virulentă.....	84
-Încotro să emigreze evreii ?.....	85
#Cazul Alexianu (Suceava).....	85
α Concluzie :pericol de război civil.....	85
49.)Silviu Dragomir, expunere privind C.G.M,20 dec. '38.....	85
/Cererile înaintate de minorități și soluțiile.....	85
50.)5 dec.'38.Petre Andrei,instalarea la Ministerul Educației Naționale,.....	85
-Necesitatea educației tinerii generații.....	86
51.)15 dec.'38.Frontul Renașterii Naționale, Decret-lege.....	86
/Unică organizație politică de Stat.....	86
/Fondatori FRN:actuali sau foști miniștri și subsecretaride stat.....	86
/Consilierii regali–membri de drept FRN.....	87
/Drepturile Politice FRN.....	87
/Interzicerea altor activități politice.....	87
αAl.Vaida-președintele executiv al FRN.....	87
52.)23 dec.'38.Gr.Gafencu (noul ministru de externe),declarații.....	87
/S-a pus la dispoziția guvernului ca să salveze țara.....	87
/Aducerea sa la Externe a fost legată de suprimarea G de F.....	87
53.)31.dec.'38.Gr.Gafencu (radio):principiile politicii externe ale României ,.....	88
αPolitica externă =politica națională.....	88
/MSR - conducătorul politicii externe.....	88
α Dragostea de țară.....	88
54)31 dec.'38/ 1 ian.'39 .Carol II ,mesajul de Anul Nou.....	88
αPrima abordare doctrinară a noului regim.....	89
/Reformă generală.....	89
/Fizionomia ideologică:tradiție națională, fără imitații.....	89
-Plan de refacere a vieții naționale.....	89
/Muncă susținută.....	89
/Economie, sănătate,comunicații, educație,ș.a".....	89
55.)1 ian.'39.Rapoartele miniștrilor Guvernului Miron Cristea,pe anul 1938,.....	89
a)Miron Cristea:Raportul guvernului.....	90

/Constituția și legislația nouă.....	90
/Economia Națională.....	91
/Lucrări publice.....	91
/Agricultura / Țărâniea.....	91
/Straja Țării, Serviciul Social.....	91
/Politică externă.....	91
b)Mitiță Constantinescu, Economia Națională.....	91
▫ Exportul / Importul.....	91
▫ Aprovizionarea .Combaterea speculei și scumpetei.....	92
▫ Măsuri economico -organizatorice - sociale.....	92
▫ Program de realizare pentru primele luni 1939.....	92
c)Gh.Ionescu -Sisești , Agricultura.....	93
-Prevederi bugetare vizând îmbunătățirea agriculturii.....	93
-Institut Agricol de Stat.....	93
-Mașini, agricole, îngrășăminte.....	93
▫Cea mai mare producție agricolă a României.....	93
-Pomicultură, viticultură, zootehnia,piscicultura.....	93
-Silvicultura.....	93
-Educație profesională.....	93
d)M.Ghelmegeanu ,Lucrări publice.....	94
/Dezvoltarea rețelei de drumuri.....	94
/Reorganizarea poștelor și telegrafelor - 180 mil. investiții	94
e)Mircea Cancicov , Finanțe.....	94
-Conceptia bugetară.....	94
-Românizarea comerțului produselor de monopol.....	94
f.)Victor Iamandi ,Justiția.....	94
▫Constituția din 27 febr. 1938	94
-60 de legi și Regulamente schimbate cf. Constituției.....	94
g)g-ral Paul Teodorescu,Industria Apărării Naționale.....	95
-Marina comercială.....	95
-Marina regală (militară).....	95
-Aviația civilă (LARES).....	95
-Aeronautica regală (militară).....	95
h)g-ral N.Ciupercă ,organizarea Apărării Naționale.....	96
/ Planul de de înzestrare al armatei a fost continuat ;.....	96
/Instruirea corespunzătoare a trupei ;.....	96
/Dotarea armatei cu echipament ,exclusiv din industria națională.....	96
i) g-ral Iosif Iacobici ,Înzestrarea Armatei).....	96
▫1938.Planul de înzestrare.....	96
j.)N.Colan,Culte și Arte.....	96
/Legi și măsuri ptr.ridicarea nivelului material al Cultelor.....	96
/Monumente, muzee, biblioteci,teatru.....	96
k.)N.Marinescu,Sănătate și Asistență Socială , ...	97
/Reorganizarea Ministerului Sănătății și a ramificațiilor.....	97
/ Dotarea cu aparatură medicală de toate categoriile , medicamente , instrumente.....	97
/Eradicarea bolilor contagioase.....	97
/Educație sanitară.....	97
/Campanii sanitare.....	97
l)Petre Andrei ,Educație Națională.....	97
-Despoliticianizarea școlii românești.....	97
/Joi -ziua Străjeriei.....	98
/Comprimarea învățământului teoretic și dezvoltarea celui profesional și tehnic:.....	98
/Raționalizarea învățământul superior.....	98
/Înființarea 3 Școli normale superioare.....	98
/Frecvența obligatorie la cursuri.....	98
▫Planuri de viitor :.....	98

56.)11 ian.'39.Armand Călinescu ,cuvântare radio.....	98
▫Rostul Frontului Renașterii Naționale.....	98
/Bază populară a regimului totalitar.....	99
/Uniune națională= mișcare colectivă.....	99
57.)Cadrul legislativ-organizatoric al FRN.....	99
-3 ian.'39:înfiițarea <i>Gărzii Naționale</i>	99
-18 ian.'39 Decret -lege <i>Serviciului Social</i> –D.Gusti.....	99
-20 ian.=39 Decret- lege :Directoratul și Consiliul Superior Național al FRN.....	99
-ian-oct'39.Încadrarea minorităților în FRN.....	99
58.)Armand Călinescu , <i>Însemnări politice</i> , 23 -30 ianuarie 1939.....	99
...Geopolitică și interes intern.....	99
▫12.ian. '39 .Sugestii și soluții.....	99
▫23 ian.'39.Audiență la rege	99
-Călinescu :Guvernul și FRN să-și asume răspunderi.....	99
-Regele:ezită să schimbe formula guverului.....	100
▫30 ian.'39 Audiență la Rege.....	100
-Regim progerman?!.....	100
-Călinescu:îl conjură să nu schimbe regimul.....	100
.....	100
Guvern FRN -Miron Cristea -III -1 febr.'39 - 6 martie '39.....	100
.....	100
A.Conjuncturi internaționale.....	100
/20-22 febr.'39.Conferința Consil.Perm. al <i>Înțelegerii Balcanice</i>	100
/16 mart.'39.Ocuparea Cehoslovaciei.....	100
/23 mart.'39 Tratat economic germano- român.....	101
/Apr.'39.Anglia și Franța acordă garanții României	101
59.)1 febr.'39.Demisia și reconstituirea Guvernului FRN.....	101
▫Componența guvernului , portofoliile.....	101
▫Rezidenți regali de ținuturi.....	101
60.)8 febr.'39 <i>Declarația -program</i> a guvernului FRN.....	102
a)Mitiță Constantinescu (dir.BNR și ministru Finanțe).....	102
[*LD:Mitiță Constantinescu].....	102
-Apărarea monetei naționale.....	102
-Sprijinirea pieții interne de capital.....	103
-Respectarea obligațiilor de plată (interne și externe)ale Statului.....	103
b)Ing.I.Bujoi,Industrie și Comerț.....	103
[*LD:I.Bujoi].....	103
1)Activarea politicii de investițiuni.....	103
-Intensificarea industrializării țării.....	104
-Utilizarea prsonalului român.....	104
-Regimul minier:petrol, aur , cărbune, gaz metan.....	104
-Inventarierea izvoarelor de bogăție.....	104
-Regimul energiei.....	104
2)Activarea vieții economice.....	104
-Dezvoltarea micii industrii și casnice.....	104
-Stimularea , promovarea, înlesnirea ,tuturor inițiativelor.....	104
c)N.Cornățeanu ,Agricultura.....	105
[*LD:N.Cornățeanu].....	105
-Îmbunătățirea producției agricole și vieții țaranului.....	105
...cultura porumbului.....	105
...plante textile, industriale.....	106
...creșterea vitelor.....	106
...pomicultură și viticultură.....	106
...silvicultura.....	106
-Rentabilizarea agriculturii.....	106
-Învățământ practic agricol.....	106

-Asociații agricole.....	106
d)M.Ghelmegeanu,Lucrări publice și Comunicații.....	106
[*LD:Mihail Ghelmegeanu].....	107
-Îmbunătățirea căilor de comunicație.....	107
...calea ferată.....	107
...drumuri.....	107
-Poșta și telegraful.....	107
-Electrificarea rurală, irigații.....	108
e)g-ral dr.N.Marinescu,Ministerul Sănătății și Asistenței Sociale.....	108
[* LD:notă N.Marinescu].....	108
-Statornicirea și permanentizarea măsurilor din '38.....	108
...sănătatea în mediul rural.....	108
...coordonarea factorilor sociali.....	108
...măsuri de igienă individuală și colectivă.....	108
...institute de igienă pe ținuturi.....	108
-Profilaxia boalelor sociale.....	109
...spitale ,preventorii, sanatorii de boli sociale.....	109
...Spitale județene și rurale.....	109
...Protecția mamei și copilului.....	109
-Îndrumarea personalului.....	109
-Mărirea capacităților spitalicești.....	109
-București: model și unire cu Fundația Rockefeller.....	109
f.)M.Ralea ,Ministerul Muncii.....	109
[*LD :M Ralea].....	110
-1938:Bresle,pensii ,contract de muncă,Muncă și voie bună	110
Programul pe 1939:.....	110
-Legea construcțiilor/construcții muncitorești /Casa construcțiilor /.....	110
-Reorganizarea creditului meșteșugăresc.....	110
-Camere de muncă.....	110
-Reforma jurisdicției muncii.....	110
-Primatul muncii românești.....	110
...Învățământ muncitoresc.....	111
...Plasarea ucenicilor.....	111
...Casa de pensii a scriitorilor.....	111
...Evreii fără cetățenie -în Palestina.....	111
...Expoziția Muncii la București.....	111
-Codul Muncii Carol II.....	111
g)Petre Andrei ,Educația Națională.....	111
[*LD:Petre Andrei].....	111
-Învățământul primar.....	112
...accesul țăranimii la școală.....	112
...cărți gratuite (sau) ieftine.....	112
...practicitatea învățământului primar, după regiuni.....	112
...cursuri supraprimare practice.....	112
-Selecțiunea valorilor:elita conducătoare a țării.....	112
...Școala secundară teoretică:formarea personalităților.....	112
... 10 licee de selecție (una pe ținut).....	112
-Învățământul profesional.....	112
...crearea "meșteșugarului român";.....	112
..."românizarea" clasei meseriașilor și micilor negustori.....	112
-Învățământul privat:misiune culturală națională.....	113
-Creația științifică.....	113
-Cadrele didactice: răsplata meritului și a muncii.....	113
...învățători cu înalte studii pedagogice.....	113
...profesori secundari cu concursuri de agregare.....	113
-MEN+Serviciul Social +Straja Țării.....	113

h)Victor Iamandi ,Justiție.....	113
[*LD:Victor Iamandi].....	113
-Desăvârșirea unificării legislative.....	114
-Reorganizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.....	114
-Extinderea instituției cărților funciare pe toată țara.....	114
-Reorganizarea penitenciarelor și a instituțiilor de prevenție.....	114
i)N.Zigre ,Culte și Arte.....	114
[*LD:N.Zigre].....	114
-Proteguirea bisericilor naționale.....	114
-Modificarea legii cultelor.....	114
-Legea salarizării clerului.....	114
-Culte minoritare istorice.....	115
-Viața artistică românească.....	115
j.)Traian Pop-Ministerul Inventariului Avuțiilor Publice.....	115
[*LD:Traian Pop].....	115
-Misiunea Ministerului.....	115
...Inventarierea.....	115
...Rezolvarea litigiilor.....	115
-"Cartea avuțiilor publice ".....	115
k)Silviu Dragomir,ministru pentru Minorități.....	116
[*LD:Silviu Dragomir].....	116
-Misiunea Ministerului.....	116
...garantarea drepturilor minorităților istorice.....	116
...Încadrarea minorităților în FRN.....	116
...Ținta:înțelegere deplină, sinceritate, bună credință.....	116
l.)Grigore Gafencu,Politica externă.....	116
[*LD:Grigore Gafencu].....	116
-Continuitate - asigurată de MSRegele.....	117
-Tradiție : pace,realism,bază în aliați.....	117
-Interes și simpatie :sforțările de înțelegere între marile puteri.....	117
-Credință statornică în aliații din proximitate.....	117
-Stăruință în rfegelementarea relațiilor cu Ungaria.....	117
61.)22 febr.'39 Armand Călinescu (" <i>omul de oțel</i> "),interviu "Paris Soir ",.....	117
-FRN=formulă și sens curat românesc.....	117
-În România nu există o " <i>problemă a minorităților</i> ".....	117
-"Garda de Fier nu mai există ".....	117
62.)27 febr.'39.Un an de la <i>Constituție</i>	117
a)Miron Cristea:.....	117
♣Principiul fundamental:autoritatea concentrată în persoana regelui.....	118
b)Armand Călinescu :.....	118
♣Cultul personalității în loc de cultul electoratului.....	118
LEGISLAȚIA.....	118
63.)Legi și decrete legi ,febr-'38-febr.'39.....	118
- <i>Constituția Carol II</i> , 27 febr. 1938.....	118
-Decret regal - Dizolvarea partidelor politice ,asociațiilor , grupărilor etc , 31 mart. 1938.....	118
- <i>Lege nouă administrativă</i> /10 ținuturi ; <i>rezidenți regali</i> / , 13 aug.1938.....	118
-Decret -lege , Organizarea și funcționarea breslelor , 11 oct.1938.....	118
-Decret regal,Înființarea <i>Frontul Renașterii Naționale</i> , 15 dec. 1938.....	118
-Decret -lege : <i>Serviciul Social</i> , Dimitrie Gusti ,18 ian '39.....	118
64.)Șt.P.Mihăileanu, "Evoluția legislației în ultimii zece ani ",1940.....	119
/27 febr.1938 , <i>Constituția Nouă</i>	119
♣ Codul Comercial Carol al II-lea,(10 nov.'38).....	119
♣Codul civil Carol al II-lea (8 nov.'38).....	119
♣ Codul de procedură Civilă Carol al II-lea (8 nov.'38).....	119
a)Legea administratiei locale ,14 aug.'38.....	119
b) Legea pentru organizarea judecătorească,22 aug.'38,.....	119

65.)Iul.M.Peter (ex primar al Capitalei).....	119
α Legea din 14 aug.1938.....	119
66.)I.C.Filitti,I.V.Gruia,"Administrația Centrală a României",1938.....	119
α Organele Administrației Centrale.....	120
αPrincipiile noii legi administrative, 14 aug.'38.....	120
6 martie'39 , moare Miron Cristea.....	120

Guvern Miron Cristea -I- 11 februarie-30mart. 1938

A.)Legile de consacrare a noului regim,10febr.'38-21 iun.'40.

αGuverne:Miron Cristea /Armd.Călinescu /Argetoianu /Tătăărăscu /Gigurtu /

[LD:pentru explicare,argumentare,legitimare ,vezi pe larg la fișier [Legislație, A.Index legislativ](#) unde am câteva sinteze enciclopedice]]

-Decret - Extinderea stării de asediu în toată țara, 10 febr.1938
(MO 34 10 febr. 1938)

-Constituția Carol II , 27 febr. 1938
(" Timpul" , 22 febr. 1938)

-Decret regal - Înființarea Consiliului de Coroană , 31 mart. 1938
(MO 75, 31 mart. 1938)

-Decret regal - Dizolvarea partidelor politice ,asociațiilor , grupărilor etc , 31 mart. 1938
(MO 75, 31 mart. 1938)

-Decret - regal - Regulament :Comisariatul General al Minorităților , 3 august 1938
(MO , 3 aug.1938)

-Lege - Legea nouă administrativă /10 ținuturi ; rezidenți regali /, 13 aug.1938
("Timpul" , 15 aug.1938)

-Decret -lege , Organizarea și funcționarea breslelor , 11 oct.1938
(MO 293, 16 dec.1938)

-Decret regal,Înființarea Frontul Renașterii Naționale ,15 dec. 1938
(MO 293, 16 dec. 1938)

-Decret -regal, Înființarea Gărzii Naționale (formațiune auxiliară FRN) ,3 ian.1939
(MO 5, 5 ian.1939)

-Decret -ragal ,Transformarea FRN înPartidul Națiunii/ partid unic /21 iun.'1940

1.)20 februarie'38.Constituția Carol II

(M.O.nr.48 ,27 febr.'38 ;(*Enciclopedia României*,1938,vol. I ,pag 222 /1-6 /)
(Rev."*Parlamentul românesc*" , 28 febr.'38; "*Universul* " , 20 febr.'38))

[LD :la Arh.Istorice Naționale se păstrează **originalul acestui document**,cu semnăturile autografe

În Enciclopedie ,**textul Constituției din 1938 este intercalat** ,pe un alt fel de hârtie ,și cu numerotare de la 1-6 ,în studiul lui PPNegulescu (între pag. 200 - 200a)

Despre puterile statului

[LD:art. 29-33 , privind puterile în stat ,poartă pecetea improvizației și provizotatului în care

s-a "otcroiat" această Constituție, prin lovitura de stat din febr.'38.

În realitate, timp de aprox. 15 luni, **aceste puteri se vor exercita de Rege**, prin **decrete-legi**, în absența Parlamentului, a legilor și regulamentelor de funcționare.

Parcurgând materia constituțională, prinde contur **regimul politic intenționat și anticipat** .]

Art. 29.

Toate puterile statului emană de la Națiunea Română

Ele însă nu se pot exercita **decât prin delegațiune** și **numai după principiile și regulile așezate în Constituția de față** .

Art. 32. Puterea executivă

Puterea executivă este **încredințată Regelui**, care **o exercită prin guvernul său**, în modul stabilit prin Constituție.

Capitolul III

Despre Guvern și Miniștri

Art. 65. Răspundere față de Rege

[LD: a dispărut răspunderea față de Parlament]

Guvernul se compune din **Miniștri și Subsecretari** de stat. Miniștrii **exercită puterea executivă în numele Regelui**, în condițiile stabilite de Constituție și **pe a lor răspundere** .

Miniștrii au răspundere politică numai față de Rege

Art. 66. Consiliul de Miniștri

Miniștrii întruniți alcătuiesc **Consiliul de Miniștri**, care este prezidat de acel care **a fost însărcinat de Rege** cu formarea guvernului și care poartă titlul de *Președinte al Consiliului de Miniștri*

Art. 67-69. Miniștrii

[LD : legea sângelui : vizați neromânii etnici , nu necetățeni]

Nu poate fi ministru decât cel care este român de cel puțin trei generații

Se exceptează acei care au fost miniștri până acum .

Art. 68.

Membrii familiei regale nu pot fi miniștri

Art. 69.

Miniștrii și Subsecretarii de Stat care nu sunt membri ai Adunărilor **pot lua parte la dezbaterile legilor, dar nu pot vota**

Adunările pot cere prezența Miniștrilor la deliberările lor.

Dezbaterile nu pot începe fără prezența unui Ministru

Art. 70. (ne)imunitatea ministerială

[legea responsabilității ministeriale]

[LD :24 oct .2007. Sub impresia provocată de cirul cu plimbatul miniștrilor liberali la DNA, cu caltaboșii și palinca lui Ciorbă -Mureșan -Remeș .

Că alde **Iliescu et &** și raposatul **Iorgovan et &** (în Constituantă) și în febra legiferomaniei post revoluționare, au urmărit acoperirea jafului din "moștenirea" comunistă nu am nici o îndoială.

Ceea ce mă întreb este dacă aceste "**portițe de scăpare**" s-au făcut din ignoranță juridică sau deliberat. Și ceea ce mă tulbură și mai tare , este faptul că

politicienii , "intelighenția", istoricii , analiștii , comentarii și ziaristii nu s-au oboșit să consulte constituțiile și legile românești interbelice, consimțind, parcă , la această șmecherie vinovată.

Iată în constituția lui Carol II , reglementat negru pe alb , fără echivoc, **dreptul Regelui și**

Parlamentului de a cere trimiterea în judecată a miniștrilor pentru delictе înfăptuite în cadrul

funcției lor. Adică pentru acte de corupție.

Negru pe alb, cu detaliile de rigoare, prevederea ca miniștrii să fie **judecați de Înalta Curte de Justiție . Fără imunități , fără PNA, DNA, Comisii și alte Avize prezidențiale.**

Cât privește **delictele din afara funcției - miniștrii erau supuși regulei de drept comun.**]

Art. 70.

Regele și fiecare din Adunări poate cere urmărirea Miniștrilor și trimiterea lor în a judecata Înaltei Curți de Casație și Justiție, care , singură, în secțiuni unite , are dreptul de a-i judeca
În ceea ce privește **exercițiul acțiunii civile a părții vătămate , și în ceea ce privește crimele și delictele comise de ei în afara funcțiunii lor, sunt supuși regulei de drept comun.**

Punerea sub urmărire a Miniștrilor de către Corpurile Legiuitoare **se va rosti prin majoritate de două treimi a membrilor de față .**

Instrucțiunea se va face de **o Comisie a Înaltei Curți de Justiție** compusă din **5 membri trași la sorți** în secțiuni unite .

Această comisiune **are și puterea de a califica faptele și de a decide sau nu urmărirea.**

Acezarea înaintea Curții de Casație și Justiție , **se va susține de Ministerul Public.**

Legea înresponsabilității ministeriale determină cazurile de răspundere și pedepsele aplicabile Miniștrilor .

Miniștrii de Justiție ieșiți din funcțiune nu pot exercita profesiunea de avocat timp de un an de la data ieșirii . Miniștrii ieșiți din funcțiune nu pot face parte din Consiliile de Administrație ale întreprinderii cu care au încheiat contracte , în cei trei ani următori .

Art. 71.

Orice parte vătămată în drepturile sale , printr-un decret sau dispozițiune semnată de un Ministru , cu violarea unui text expres al Constituției ori a legilor în vigoare , poate cere Statului despăgubiri bănești pentru paguba suferită , conform dreptului comun.

Titlul IV

Despre Finanțe

Art.83. Bugetul

În fiecare an Adunările Legiuitoare **încheie socotelile și votează bugetul fără a spori cheltuelile propuse.** Toate veniturile și cheltuelile Statului trebuiesc trecute în buget și socoteli
Dacă bugetul nu se votează în timp util, puterea executivă va face față necesităților serviciilor publice **aplicând bugetul anului precedent** , fără a putea merge cu acel buget mai mult de un an peste anul pentru care a fost votat .

Art.84. Înalta Curte de Conturi; Corp Superior de Control

[LD: instituții specializate - *Curte de Conturi, Corp de Control* - cu atribuții și termene foarte exact definite , vădesc o preocupare deosebită pentru prevenția , controlul și pedepsirea neregulilor gestiunii bugetare]

Controlul preventiv și cel de gestiune al tuturor veniturilor și cheltuelilor Statului se va exercita de Înalta Curte Conturi , care va supune în fiecare an, Adunărilor Legiuitoare , **un raport general** asupra conturilor de gestiune ale bugetului trecut , **semnalând neregulile ce ar fi săvârșite Miniștri în aplicarea lui.**

Regularea definitivă a socotelilor trebuie să fie prezentată Adunărilor Legiuitoare **cel mai târziu în termen de doi ani de la încheierea fiecărui exercițiu .**

Un **Corp Superior de Control** va avea misiunea de a **supraveghea și examina legalitatea și corectitudinea executării gestiunilor** în toate serviciile publice.

Acest corp va funcționa **pe lângă președinția Consiliului de Miniștri și va lucra după ordinele Șefului Guvernului**

Art.85 .

Toate fondurile provenite de la **Case Speciale** , de care Guvernul dispune sub diferite titluri, **trebuiesc cuprinse în bugetul general al veniturilor Statului**

Art.86.

Pentru toată România există o singură **Curte de Conturi** .

Art.87.Delapidarea de bani publici = crimă

Delapidarea de bani publici se califică crimă și se pedepsește ca atare .Titlul VI

Dispozițiuni generale -Art.93.Reședința Guvernului

Reședința guvernului e în **Capitala țării**

Titlul VIII

Dispozițiuni tranzitorii și finale

Art. 99.

-Decret lege ptr noul regim electoral

-Abrogarea legii electorale (1926)

Pentru alegerea Adunărilor Legiuitoare ce urmează a fi înființate pe baza prezentei Constituții, un **Decret Regal cu putere de lege**, în condițiile art.98 ,**va fixa condițiunile** cerute pentru a fi **alegător și ales**, în Cameră și Senat ,**circumscripțiile** electorale, **numărul** Deputaților și Senatorilor,**normele** după care se face alegerea .

Acest decret are un caracter Constituțional și nu se poate modifica decât cu majoritate de două

«Semnatarii Constituției

[LD : la AIC, există originalul acestui document, cu semnăturile autografe

Scrisul din paranteze drepte îmi aparține]

Data în **București, la 20 februarie 1938, CAROL**

Președintele Consiliului de Miniștri, **Miron, Patriarhul României**

Arthur Văitoianu [general, ex-PNL]

Al.Vaida -Voevod [ex PNT, exFr.Românesc]

GG Mironescu [ex P.Conserv., ex-PNT, ex prim ministru]

N.Iorga [ex-PND, ex primministru]

dr C.Angelescu [exPNL, ex-ministru, ex-primministru]

Gh.Tătăărăscu [ex PNL, ex-primministru]

Voicu Nițescu [exPNR, exPNT, exFR, exministru]

Gh.Ionescu -Sisești ("tehnician" ,ex-ministru]

dr.I Costinescu (ex PNL, ex-ministru]

Victor Iamandi [exPNL, exministru]

M.Cancicov [exPNL, ex-ministru]

Armd.Călinescu [exPT, exPNT, ex-ministru]

g-ral I. Antonescu [general de divizie , ministru Apărării Naționale]

Constantin Angelescu (ex-PNT, exministru]

g-ral Paul Teodorescu (g-ral adj)

N.Petrescu -Comnen (diplomat, ministru Af. Străine)

C.Argetoianu [ex-PC, ex-PND, ex-PNT, ex-Uniunea Agrară]

Constituția Carol II , 20 febr.'38

2.)11 febr.'38.Guvernul Patriarh Miron Cristea (I)

("Argus." ,12 febr.'38)

[LD:revedi discursul patriarhului Miron ca senator ,în care **cerea ca Biserica -la fel ca armata , magistratura ,cadrele didactice , funcționarii -să nu fie antrenată în luptele politice interpartidiste , ci să fie "națională"**

(Legislatura II PNȚ , ses ord.1932-'33 ,17 febr.'33,pag.723 -726)

Chestiunea care se pune este , însă, următoarea :și cine să facă politică ?!]

«Guvern de "uniune națională "

Numele	Funcția	Ex. -funcție	Apart. politică
Patriarhul Miron Cristea	președ.Consil.		Biserica ortodoxă
Gh.Tătărăscu	ministr.de Stat ,ad.Externe	Premier	PNL1
Dr.C.Angelescu	"	"	PNL1
Nic. Iorga	"	"	PND
mrșal Al.Averescu	"	"	P.P
Al.Vaida -Voevod	"	"	PNȚ/Fr.Rom.
Arthur Văitoianu	"	"	PNL2/PNL1
GGMironescu	"	"	PNȚ,
Iul.Maniu	refuz		PNȚ
O.Goga	refuz		PNC

Armand Călinescu	ministr.Interne	(ministru Int PNȚ -dizidență)	
Mircea Cancicov	Finanțe ,Interne, Justiție,	(ministru Finanțe -Guv.Tătărăscu)	
Vict .Iamandi	ministr.Ed Națion,Culte, arte	(min.Ed.Naț -Guv.Tătărăscu)	
G-ral Ion Antonescu	ministr.Apărare Națională	(ministr.Apărare -Guv.Goga)	
G-ral Paul Teodorescu	subsecr.Apărare Națională	(Curtea Regală)	
Gh.Ionescu -Sisești	ministr. Agricultură, Domenii,Coop.	(Ministr.Agricult.-Guv.Iorga)	
Const .Argetoianu	ministr. Industrie și Comerț	(Interne -Guv.Iorga-Argetoianu)	
Const .Angelescu	ministr. Lucrări Publ.	(Guv.Vaida -dizidență Fr.Rom)	
Voicu Nițescu	ministr.Muncii	(Guv..Vaida ;diz.Fr.Rom)	
dr.I.Costinescu	ministr.Sănătății	(Ministru -Guv.Tătărăscu)	
N.Petrescu -Comnen	subsecretar Ministerul de Externe	diplomat	

*Notă.:guvern "ideal"

[LD:apropo de "**percepția publică**" ,din formula ideală imaginată de Abrudeanu în 1936 ,lipseau Maniu ,Mihalache ,Gh.Brătianu ,Goga, Manoilescu și un legionar .Iar portofoliile ar fi trebuit uneori schimbate : cu Averescu (la Armată) și PPNegulescu (la Instrucție)

Pentru un guvern al " tuturor oamenilor de credit ai Țării" , se pronunța ,încă din 1936 ,opinia publică a țării .N.Russu Abrudeanu prezenta , atunci ,un guvern " ideal":**cu Averescu la Armată,cu Maniu la Interne,cu Gh.Brătianu la Externe, cu C Argetoianu la Finanțe , cu Mihalache la Agricultură ,cu PP Negulescu la Instrucție ,cu Goga la Culte și arte, cu MManoilescu la Muncă sau Industrie, cu un legionar la Lucrări publice ,cu un om cinstit la Justiție, și altul nou la Presă .**

(Cf. rev." Parlam.Rom. " , 25 mai 1936)

**Notă :guvernul Miron Cristea

La 1 febr.1939, se constituia **primul guvern FRN** , în frunte cu **patriarhul Miron Cristea** .**Armand Călinescu** deținea vice-președinția Consiliului, și Internele , fiind și ad-interim la Apărare Națională.Alături de el ,**Iamandi, Slăvescu,Mitiță Constantinescu, Ghelmegeanu , Ralea, Petre Andrei, Gr.Gafencu, I.Bujoiu, Silviu Dragomir** ș.a , "îndreptăteau opinia publică să vadă în noua formulă o emanație a uniunii naționale ."

("Universul", an 56, nr 32, 3 febr. '39, p.1)

***Notă:instalări de miniștri

La 1 februarie '39 se produce instalarea noilor miniștri pe departamente .Noii miniștri țin scurte expuneri de intenții :

-Armand Călinescu -la Apărarea Națională (în locul g-ral Ciupercă):România nu pregătea armata în scopuri agresive , România neavând nimic de revendicat .Dorește să triască în pace cu toate statele , mai ales cu cele cu economii "complemetare" ."Dacă totuși dăm o atenție specială oștirii , este pentru că trebuie să fim oricând în măsură de a apăra patrimoniul național și de a da tuturor cetățenilor simțământul securității permanente "

-Victor Slăvescu la Înzestrarea Armatei (în locul g-ral Iacobici)

-I.Bujoiu la Ministerul Economiei Naționale (în locul lui Mitiță Constantinescu)

-Mitiță Constantinescu la Ministerul de Finanțe (în locul lui Cancicov, bolnav)

[LD :simple observații]

/Guvernul are aspect de guvern de " *Uniune națională* " * ,râvnit de Carol ;

/IPSP **Miron Cristea**, este pentru " imagine " și " decor" , ca personalitate ce a asigurat și regența între 1927-1930

/Are ,cu mici excepții, **componenta guvernului de alegeri Tătărescu II** (nov.'37),în care , pe lângă **iorghiști și vaidiști**,intră și **câțiva proaspăt convertiții național-țărăniști** ;

/Prim-ministru efectiv și de continuitate ,pe care îl dorise Carol, revine **Gh.Tătărescu** .

/Tare pe poziții,**Armand Călinescu**,la Interne , devenit "*homo Rex*"

/Consimt să se alăture :**Al.Averescu ,C.Argetoianu , Vaida -Voevod,GMironescu ;**

/Dintre pierdanții sau opozanții semnificativi:**Maniu, Mihalache, Titulescu ,Lupu ;**

Dinu Brătianu,Gh.Brătianu, Franasovici;Gr.Iunian;O.Goga , ACCuza ,Gh.Cuza;CZCodreanu

[LD : 13 febr. 2004 . Fac eforturi deosebite pentru a defini cu cât mai mare obiectivitate caracterul regimului instaurat de Carol II în febr.'38 . Ca istoric ce am pătruns în " tainițele" gândirii și acțiunii politice a clasei dirigente românești, nu pot trata chestiunea ca pe un episod accidental, ca pe un gest (lovitură) a unui monarh orgolios și însetat de putere.

Ar fi prea simplu, chiar simplist Din momentul când a pășit în incinta Parlamentului , fiind încoronat rege - în acel **8 iunie '30,denumit impropriu " restaurație"** , fiind , de fap,o **veritabilă lovitură de stat** ,prin care Carol (care nu ajunsese să fie rege) l-a înlăturat de pe Tron pe fiul său, Mihai I - din acel moment "**ceva**" **s-a produs** în mentalitatea , conduita , tendințele, metodele luptei politice pentru putere.

Accentul se pune pe electorat , nu ca legitimare a încrederii poporului (lucru urmărit în democrația reală),**ci ca semnal, presiune,atragerre , șantaj** la grația regală

...Unii politicieni de la începutul domniei, alții treptat , târziu sau nici o dată ;

...Unii din **convingeri doctrinare sau patriotism** , alții din oportunism sau calcule meschine ;

Unii visându-se **sftnici ai Regelui** , alții dorindu-se dictatori ;

Unii cultivându-i bunăvoința , alții lucrând la înlăturarea lui ;

Fiecare în parte și toți la un loc, au făcut posibilă **instaurarea regimului autoritar carlist** .

[LD : În realitate, așa cum am spus în cartea mea "*România în vâltoarea anului 1939*" , în manifestările publice și în presa aflată sub rigorile cenzurii ,observatorii politici ai anilor 1938 -1940 **nu par prea clarificați cu privire la regimul politic în care s-au înregimentat.**

Realitățile, aparențele, cascada legiferărilor, măsurile contradictorii, analogiile doctrinare cu regimurile politice din alte țări ,denumirile date instituțiilor noi și schimbarea unora vechi , speculațiile propgandistice pro- și contra -dictaturii,au contribuit la crearea unei **atmosfere de confuzie și provizorat** ,care va domina scena politică românească ,până la abdicarea regelui Carol II , în sept .'40

Documentele din arhive și memorialistica apărută înainte (parțial cenzurată)și după revoluția din 1989 (deseori fără comentarii critice avizate) dezvăluie numeroasele fațete ale acestei atmosfere confuze ,iar istoriografia românească postbelică (comunistă)le-a sporit și mai mult .

Regimul instaurat de Carol II în febr.'38 ,a fost denumit de unii și de alții:"**fascist**" , "**totalitar**" , "**dictatorial**" , "**autoritar**" , "**monarhic autoritar**" , "**renașterii naționale**" ,sau pur și simplu "**carlist**"

Se schimbase ceva fundamental :În spatele guvernului, în spatele fiecărui membru de Cabinet, **nu mai erau partidele susținătoare** ,ci doar frânturi individuale ;guvernul **nu mai era expresia Parlamentului**, deci a voinței electorale;**nu era constituțional**.

Rolul Regelui Carol era încă cel consacrat de *Constituția* din 1923

/Lovitura de stat nu avea consacrare juridică :**trebuia schimbată Constituția**.

Guvernul Miron Cristea I / 10 febr.'38

3.)12-14 febr.'38.Armand Călinescu (Interne), Însemnări .

[LD : Telegrafice cum sunt,însemnările ministrului de Interne atestă că **trioul guvernamental** de decizie este format din **Carol-Tătăărăscu-Călinescu** .

Dezvăluie faptul că ,împreună cu Tătăărăscu, hotărăsc treburile tehnice ale administrației.

Intenția este exprimată explicit: **a distruge radical întregul eșafodaj al administrației secretat de regimul partidist** :prefecți militari ; primari magistrați ;ordine și disciplină .

Pentru a zădărnici reacțiile periculoase:**anihilarea Gărzii de Fier.**]

...12. febr.Întrevedere cu Tătăărăscu

Rolul meu .

...14 febr.'38:audiență la Rex

▣Administrația

(p. 377- 379) [LD : cu acest prilej expune și principiile viitoarei legi administrative .]

Completarea administrației Tendințe de infiltrațiune politică.Asaltarea prefecțiilor cu intervențiuni

Adoptarea unei **soluții automate**.;Cum au fost puși **ofițeri la Prefectură**, să punem **magistrați la Primărie**.(cel mai vechi gradat)

Păstrăm această situație până la aplicarea unei **noi legi administrative** .

Împiedicăm astfel refacerea elementelor [partidelor politice]

/Principiile legii administrative

Împărțire : comună - plasă - județ - **10 guvernăminte**.

La rurale ,primar și consiliu ales prin sufragiu universal ;La județ : **prefect de carieră + consiliu de 15** (ales de consilierii comunali)La plasă : **pretor de carieră și funcționari** ;

La guvernământ :**guvernator numit** ; tutela comunelor și județelor , organ de centralizare al serviciilor ministeriale + consiliul funcționarilor, pe departamente .

/Anihilarea Gărzii de Fier .

[LD : Scris negru pe alb:**Represiunea legionarilor ca "măsură preventivă "**

Dar justifică ,oare , arestarea și internarea în închisori a unor oameni ca legitimare ?!

Semnează diferența de opinie dar și de caracter ,dintre cei doi politicieni - **Călinescu și Tătăărăscu** -diferență din care li s-a tras și deosebirea de tratament din partea Gărzii.

Oricum , evenimentele se vor înlănțui după cum se știe, și această vendetă va însângera în valuri scena politică românească .Iar interpretarea ? va fi de-a-pururi subiectivă și paralelă .]

"Problema mare rămâne Garda de Fier.Eu rămân la convingerea că **arestarea și internarea a 100-150 conducători ar avea rezultat** .Lipsește partidul de conducere , demoralizarea trupelor,

ostatici .**Ei vor revoluții.De ce să nu preîntâmpinăm ?**Apoi, dacă chiar în situația de astăzi , procedăm cu mânuși, **vom pierde și autoritatea și poziția**.

Discuția cu Tătăărăscu :< **Da, în principiu, dar trebuie pregătit și găsit pretextul .** >

Armd.Călinescu / 14 febr.'38

4.)Retro'38.Armand Călinescu,discurs-concluzie la Mesaj ,Cameră,28 iun.'39

(prim ministru, ministru de Interne,ad-interim Armată)
(DAD, MO nr.7 , ședința din 28 iun.'39 , pag . 133- 138)

[LD :aceste explicații,la peste un an și jumătate ,coroborate cu destăinuirile din Jurnalul , dau măsura **nesincerității** (sau metamorfozării) **lui Călinescu** .Când i-am citit Jurnalul,fișasem discursurile lui parlamentare Din acel moment,am privit cu mari rezerve opiniile sale publice]

- Cauzele prăbușirii vechiului regim
- Guvern O.Goga ▫ Îngrijorarea ministrului de Interne
- Regele salvator de Țară
- **Guvernul Miron Cristea = guvernul foștilor premieri**
- **Regim de dictatură ?!**
- **Repunerea Statului în drepturile firești]**

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

▫ Cauzele prăbușirii vechiului regim

[Atenție să nu folosești același citat și aceleași comentarii .Acest citat este și la **căderea guv. Goga** .Îl las aici ptr a nu uita contextul **Hotărâște unde-l lași**]

" Dar , d-lor deputați, cum am ajuns noi la această situațiune ? Ce anume a determinat-o ?
Și prin ce mijloace s-a edificat acest regim ? Să-mi dați voie să mă opresc un moment asupra acestei chestiuni și să vă arăt **cum am înțeles eu acest proces**.

" Mai întâi, d-lor deputați ,**vechiul regim nu a fost răsturnat. El a căzut singur**
(vii aplauze prelungite)**Vechiul regim nu a fost izgonit,el a fost abandonat de proprii lui reprezentanți ."**

Eu socotesc că ea poate fi rezumată în trei puncte :

"Ambițiile personaleîmpărțise țara în **17 tabere dușmane**.Lupta între ele provocase totala discreditare a oamenilor iar obsesiunea puterii aruncase în umbră grija de interesele naționale (vii aplauze prelungite)

"Totala neputință a partidelor s-a învederat în alegerile din decembrie 1937, când nu s-a mai putut constitui o majoritatea de guvernământ.Dar tot atunci s-a învederat **absența oricărui ideal sincer și a oricărui credințe politice** .**Coalițiile cele mai bizare au făcut să dispară orice putință de orientare ideologice**_(vii aplauze prelungite) Baza însăși a regimului de partid s-a văzut minată prin calculele mărunte ale conducătorilor .Și dacă la aceasta se adaugă o imensă oboseală a aparatului de Stat , care ,zdruncinat permanent de nevoile de partid , își uitase menirea lui și scoborâse însăși ideea de autoritate , avem imaginea limpede a situațiunii ."

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

▫ Guvernul O.Goga

[LD :atenție ! Lasă citatul la guvern Goga .Sespre morți , mai ales despre poezii morți ,numai de bine ! Dar despre omul politic ?Două subiecte tabu la Armand Călinescu :**Garda de Fier și asasinarea lui CZCodreanu De ce ?**]

" În acel vid ce se crease , care putea fi soluțiunea ? D-lor , s-a făcut în acel moment o ultimă încercare . Din toate manifestațiile populare se degajase incontestabil o preferință generală pentru ideea naționalistă . Era firesc atunci să se recurgă la o formulă care să se încadreze în această tendință ." Dar ce putea face un om , în acele momente, câtă vreme el era obligat să se mențină pe vechile făgașuri .Procesul de disoluțiune era prea înaintat .

Și atunci am asistat la o serie de acte care dovedeau că în sânul partidelor nu mai există nici o putință de rederesare pe linia marilor interese de Stat . Ele rămâneau mai departe la măruntele preocupări de club.Astfel, demagogia se deslănțuia cu frenezie .

La un moment dat ajunsesem la câte o mie de întruniri pe zi ! Toate satele erau invadate .Cele mai suspecte elemente , la adăpostul libertății individuale , se duceau să ațâțe spiritele . Incidentele sângeroase se înmulțeau .

Armd.Călinescu / 28 iun.'39 , retro'dec'37 -ian'38

Îngrijorarea ministrului de Interne

"Cel care are onoarea de a vă vorbi astăzi,asuma atunci greaua sarcină de a păzi ordinea în țară .Cred, d-lor deputați,că nici o dată un om politic nu s-a aflat în fața unei mai dificile probleme de conștiință "

" N-am ezitat însă .Am socotit ca o datorie de patriotism îmi impune să informez exact pe Suveranul meu despre situația reală din țară .D-lor deputați, pentru lămurirea acestui moment istoric, trebuie să declar că cele mai mici evenimente erau cunoscute , rostul lor cântărit, și soluțiunea întrevăzută .

/Regele salvator de Țară

[LD: lasă acest citat aici , ptr că marchează ilustrarea **sindromului cultului personalității , în plină proliferare în 1939 .]**

" În mijlocul agitațiilor, în mijlocul descurajării și lașității generale , un singur om era calm , hotărât și sigur .Era Maiestatea Sa Regele (Aplauze prelungite, îndelung repetate , urale puternice ; Adunarea aplaudă în picioare)Și dacă vreodată , în istoria acestei țări ,Coroana a fost în adevăr salvatoare ,prin rolul de arbitru și printr-o inițiativă curajoasă , apoi acel rol s-a văzut îndeplinit la 10 februarie 1938 . (Aplauze prelungite)" Ne găseam , d-lor deputați , la marginea prăpastiei .În fața noastră se deschidea perspectiva războiului civil sau închinarea la străini . Și în ceasul acela , Regele a salvat Țara ." (Aplauze prelungite, îndelung repetate)

Armd.Călinescu / 28 iun.'39 , retro ' 10 febr.'38

«Guvernul Miron Cristea

/Construirea noului regim

"S-a constituit îndată acel memorabil guvern,care reunea pe foștii președinți de Consiliu ,având în frunte pe venerabilul Patriarh al Țării .Și s-a început construirea noului regim , într-un ritm și cu o desfășurare de energii nebănuite .Țara întregă s-a mișcat .A fost deajuns un act de hotărâre ,pentru ca neamul acesta să-și găsească liniștea.Iar manifestarea plebiscitară de la 24 februarie a fost în realitate expresiunea dorinței unanime de reînnoire și de salvare . (Aplauze prelungite)

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

/Repunerea Statului în drepturile firești .

" Care a fost metoda urmată de guvern în această nouă conjunctură ? Care au fost mijloacele lui ?" S-a vorbit, d-lor deputați, de dictatură . Pe mine cuvintele nu mă impresionează .

Dar ,mă rog,ce fel de dictatură ?

În locul toleranței demagogice , care ascundea ieri satisfacerea intereselor personale , noi am pus autoritatea în slujba intereselor de Stat . (Vii aplauze)

" Libertatea individuală ?Foarte bine ! Ași vrea să știu cine în această țară a fost împiedicat să-și dezvolte personalitatea sa, cine a fost împiedicat să-și exercite profesiunea sa, cine a fost oprit să-și câștige existența ?Prin urmare,libertatea omului, da. Dar libertatea desmățului, libertatea de a distruge Țara , aceasta niciodată ! (aplauze prelungite și îndelung repetate)" Prin urmare,reînnoirea ordinii , întărirea ideii de autoritate ,repunerea Statului în drepturile lui ,iată prima sarcină ce se impunea noului regim ."

Armd.Călinescu / 28 iunie'39.

5.)CZCodreanu ,Circulări și Manifeste , 1927-1938 ,Colecția "Europa", 1981.

Ion Mării Munchen, Ediția a 5-a, 1981 (p. 257 -258)

CZCodreanu / 11 febr.'38

▫ Circulara 145 : Istrate Micescu și Armand Călinescu vor să-l asasineze (p. 268-269)

▫ Circulara 146 : anularea Circularei 145 (despre Armd.Călinescu) (p. 270)

[LD :Chestiunea ar fi pusă la cale pe timpul guv.Goga .Documentul este destul de confuz și incomplet .Îl consemnez ca atare .Din el se degajă vendeta personală între Codreanu și Călinescu .Vezi obligatoriu și Circulara 146 (mai jos)]

▫11 febr.'38.Circula 145

"Camarazi ,

Văzând reclamațiunea făcută Parchetul Militar și Civil ,în care se arată că **dl Istrate Micescu** , în calitate de ministru de Externe ,a chemat la sine pe **dl Emilian, avocat și prefect de Neamț**,și în schimbul unor promisiuni materiale și morale,**i-a cerut ca să mă omoare , pentru " înalte rațiuni de stat "** ,declar că **cunosc și eu ceva** de care n-am făcut uz până azi.

/G-ral Sichitiu :Micescu și Călinescu intenționează să lichidezepe Codreanu

Dl general Sichitiu , fost șef al Marelui Satat Major ,m-a chemat acum două săptămâni ,pentru a-mi comunica ceva grav. D-sa mi-a spus :

< Domnule Codreanu , te-am chemat pentru a te avertiza.Într-o discuție pe care am avut-o cu dl Armand Călinescu despre dispariția d-tale,că d-ta ai putea să dispari , și astfel Mișcarea Legionară ar dispărea și ea . >

"Domnul Emilian fiind chemat prin Ministerul de Interne și trimis apoi la dl Istrate Micescu,

cred că dl Amard Călinescu nu este străin de îndemnurile d-lui Istrate Micescu.

De altfel, cred cu tărie că d-l Istrate Micescu și Armand Călinescu , sunt expresia și în această chestiune a **anumitor cercuri pe care voi le cunoașteți mai bine.**"

/Codreanu : vreau să fiu răzbunat !

Camarazi,

Rog să nu se interpreteze greșit această Circulară ,să nu se creadă că mi-e teamă de moarte.

Șeful Legiunii râde de moarte și nu se păzește nici o dată de ea.Fac această circulară pentru că vreau să fiu răzbunat .Așa cum v-a spus și organizat Moța .Și nu dintr-o poftă personală de răzbunare ,ci pentru că am coningerea că veți face un mare bine nației românești."CZC / 11 febr.'38

▫14 febr.'38.Circulara 146 :anularea Circularei 145

(despre Armd.Călinescu)(p. 270)

[LD : este foarte suspectă această anulare .Din partea ambilor : Codreanu și Călinescu .

Care pe care a crezut că păcălește ? Care din ei s-a jucat cu soarta ?Faptele vor vorbi : răzbunarea prin asasinare a ambilor]

/G-ral Sichitiu infirmă cele comunicate

" Se anulează *Circulara no 145* din 11/ II / 938 ,deoarece **d-l general Sichitiu mi-a trimis o scrisoare** prin care îmi spune **că n-a afirmat nici o dată cele scrise de mine în Circulara No 145 ,că nu m-a chemat cu intenția de a comunica ceva grav ,ci numai cu intenția de a mă cunoaște** ,și că , probabil, **este la mijloc o înțelegere eronată** ,că n-am înțeles bine sensul și nota adevărată a discuției avută .

"În același timp ,**dsa mă asigură de bunele sentimente pe care d-l Armand Călinescu le are față de mine.**" Așa fiind lucrurile, **anulez Circulara 145, și rog să se anunțe urgent șefii de județe pentru a nu mai fi trimisă "**

CZCodreanu / 14 febr.'38

6.)M.Manoilescu ,despre guvern legionari, CZC,1938

(Arhiva ISISP, fond V , dosar 226 ,Mss 1-5, fila 32-36)

Direcția Generală a Poliției

[LD document nedatat ,vraiște ,foi disparate .Cred că sunt **Note** de la Siguranță, Corpul Detectivilor , înaintate Elenei Lupescu .Cum eu nu pun prea mare preț pe aceste informații, le iau sub beneficiu de inventar]

Mss 1, 2, 3

[C.D.Arhiva Siguranței (cu antet) **Notă** din 4 iunie 1938]

[Mss 1] **Ar fi spus** unor prieteni :<Mulți îmi obiectează că **am făcut prea multă cauză cu legionarii** , din care cauză **nu am ajuns azi în fruntea Ministerului Economiei Naționale** .

Nu regret că nu am ajuns în acest guvern odios [...] În toate țările [Italia , Germania, Anglia, Franța] guvernul de azi al României nu se bucură de nici o încredere , fiind chiar ridiculizat .> **Patriarhul, Călinescu, lamandi** <n-au mai mare cuvânt ca noi la Roma [...] **vechi prieteni ai lui Mussolini** > , cât și a lui Hitler.

<**Am discutat cu frunzașii germani situația nenorocită de azi din România** >

Pentru moment, ei stau în expectativă binevoitoare, pentru a nu da de bănuț și a-și periclita interesele germane .<**Am informații că modul cum s-a soluționat procesul lui Codreanu a produs o penibilă impresie atât în Italia cât și în Germania** ,dând **vina pe Franța, Anglia , Rusia și masoni** . >

<Situația mea financiară e foarte rea.Dar nu contează față de **nenorocirea lui C.Z.Codreanu** , care mă preocupă , în primul rând.**Pedeapsa nedreaptă la 10 ani închisoare** >

[Mss 2] < **Sunt surprins că MSR a acceptat ca lamandi și Călinescu să distrugă pe oamenii aștia** >

[Mss 3] <Cât timp legionarii au fost pentru rege , n-au pățit nimic , apoi, nu m-au ascultat , luând o atitudine ostilă .Au făcut o mare greșală >

La Curtea Superioară Militară , procesul lui Codreanu nu se discută în fond,ci din punct de vedere al formelor procedurale .<**Avem nevoie de avocați buni, de bani** .Eu nu am ,dar sperăm ca cu **bunii de la prietenii lui Codreanu , să-i asigurăm o bună apărare** >

<**Trebuie ca sentința să fie casată , iar legionarii să li se scoată din cap fapte de o îndrăzneală nebunească** > , dacă Corneliu Zelea Codreanu rămâne definitiv condamnat

7.)M.Cancicov ,modificarea Decret ptr.revizuirea cetățeniei,16 febr.38

(Argus, 18 febr. 1938)

/Modificarea ,amânarea,calmarea operațiunii

Cancicov (ad-int.Justiție),a examinat Regulamentul dat de guv.Goga,dispunând **modificarea unor articole**.Publicarea Regulamentului s-a amânat ,inclusiv depunerea actelor, până la 10 martie .

8.)Presa străină despre politica externă a noului guvern ,20 febr.'38

("Universul" , 20 febr.'38)

[LD : 9.ian.2004. Asta , așa , ca exemplu .Perseverez în a nu trata propriu-zis diplomația României,decât în măsura în care ea reflectă anumite frământări în politica internă sau ... afectează interesele României.Dar nu cred că trebuie să mă explic atâta!
Este clar că eu nu scriu o carte de istorie diplomatică .]

/Gh.Tătăărăscu :întoarcerea la politica tradițională

- "Ere Nouvelle "

Declarațiile lui Tătăărăscu arată o **întoarcere la politica tradițională a României .Se întoarce din direcția Hitler -Mussolini, spre care o direcționa gouv. Goga -Cuza**

- "La Republique"

Încotro merge România ? **Tătăărăscu a făcut declarații liniștitoare pentru amicii tradiționali ; Franța ocupă locul privilegiat.**

- "Proia" (Atena)

.România persistă în mod ferm în politica ce decurge din locul pe care l-a ocupat în timpul războiului mondial și **în sistemul de alianțe de după război**
Politica externă / 20 febr.'38

9.)20 febr.'38 Constituția"Carol II".

(Enciclopedia României, vol. I) **Doc. integral :fișier Constituție - II –**

[Atenție L.D: la această Constituție trudeau cei desemnați, într-o vreme când partidele se vânzoleau pentru anunțatele alegeri din martie '38 .

Prin Constituția'38, lovitura de stat intră în legalitate " constituțională "

În ce privește regimul politic inaugurat prin ea, indiferent de explicațiile doctrinarilor și interpretările ulterioare , după părerea mea este o "originală" dictatură regală, botezată în fel și chip, atunci și mai târziu: uniune națională, regim de autoritate , de salvare națională .

Titlul III Despre puterile statului

Art. 29. Toate puterile statului emană de la Națiune. [---] în condițiile stabilite de Constituția prezentă .

Art. 30. Regele este Capul Statului .

-Puterea legislativă se exercită de Rege

Art. 31. Puterea legislativă se exercită de Rege , prin Reprezentațiunea Națională care se împarte în două Adunări : Senatul și Adunarea Deputaților. Regele sancționează și promulgă legile. [----] Regele poate refuza sancționarea . [----] Inițiativa legilor este dată Regelui . [---]

-Puterea executivă încredințată Regelui

Art. 32. Puterea executivă este încredințată Regelui , care **o exercită prin guvernul său** , în modul stabilit prin Constituție.

-Puterea judecătorească în numele Regelui

Art. 33 **Puterea judecătorească se exercită de organele ei** . Hotărârile judecătorești se pronunță în virtutea legii . **Ele se execută în numele Regelui** .

Capitolul I Despre Rege

Art. 44. Persoana Regelui **este inviolabilă** . **Miniștrii Lui sunt răspunzători** . [----]

Art. 45 Regele convoacă Adunările legiuitoare cel puțin odată pe an , deschizând sesiunea prin mesaj . Adunările prezintă răspunsul lor. Regele pronunță închiderea sesiunii. **El are dreptul de a dizolva ambele Adunări de odată sau numai una din ele** . [...] Regele poate amâna Adunările

Art. 46 . Regele revocă și numește pe miniștrii Săi [----]

El poate, în timpul când Adunările Legiuitoare sunt dizolvate și în intervalul dintre sesiuni , să facă în orice privință **Decrete cu putere de lege** [-----]

El este **Capul oștirii** .El are dreptul de a încheia războiul și de a încheia pacea.
El conferă gradele militare în conformitate cu legea .El conferă decorațiunile române.
El acreditează ambasadorii și miniștrii plenipotențiar
El are dreptul de a bate monedă , conform unei legi speciale
El încheie cu Statele Străine, tratatele politice și militare [-----]
Art. 47. Lista civilă se hotărăște prin lege .

Capitolul III .Despre Guvern și Miniștri

Art. 65.Guvernul se compune din Miniștri și Subsecretari de stat .**Miniștrii exercită puterea executivă în numele Regelui** , în condițiile stabilite de Constituție și pe a lor răspundere .[---]

[LD : **legea sângelui : vizați neromânii etnici , nu necetățeni**]

Art. 67.Nu poate fi ministru decât cel care este **român de cel puțin trei generații**

Se exceptează acei care au fost miniștri până acum .[-----]

[LD : **vizați miniștrii în funcțiune**]

Art. 70. Regele și fiecare din Adunări poate cere **urmărirea Miniștrilor și trimiterea lor în a judecata Înaltei Curți de Casație și Justiție** , care , singură , în secțiuni unite , are dreptul de a-i judeca . În ceea ce privește exercițiul acțiunii civile a părții vătămate ,și în ceea ce privește crimele și delictele comise de ei în afara funcțiunii lor,sunt supuși regulei de drept comun. [--]

Art. 71. Orice parte vătămată în drepturile sale , printr-un decret sau dispozițiune dată de un ministru , cu violarea unui text expres înscris în Constituție ori a legilor în vigoare , poate cere Statului despăgubiri bănești pentru paguba suferită , conform dreptului comun .

Titlul IV Despre Finanțe

Art. 80 - 86 . impozitele - numai pe bază de lege ;monopolurile - numai prin lege și numai în folosul Statului ; bugetul - votat anual de Adunările Legiuitoare ;Înalta Curte de Conturi controlul preventiv -;Corp superior de control , pe lângă președinția Consil . de Min .;

Art. 87 . Delapidarea de bani publici se califică **crimă** și se pedepsește ca atare .

Titlul VIII Dispozițiuni tranzitorii și finale

Art.98, 99.

Art. 98.Toate pământurile expropriate [**se prevăd toate legile împroprietării de la art. 131 din Constituția din 1923**]sunt respectate ca drepturi câștigate [--]și vor fi cărmuite de acele legi [-
Art.99.**Toate drepturile politice dobândite** în virtutea *decretelor -legi* ratificate prin **art. 133 din Constituția de la 1923** [**cetățenia și emanciparea evreilor**] **se respectă**
Toate codicele și legile în vigoare , se vor revizui în vederea unificării legislației ,punându-se în armonie cu principiile actualei Constituții. [-----]

«Legitimarea loviturii de stat

-Anularea Constituției 1923.

[LD : **"legitimarea " prin Constituție a loviturii de stat**]

Se abrogă , din ziua promulgării prezentei Constituții , **Constituția promulgată cu Decretul Regal nr. 1.360 din 28 martie 1923.**

-Guvernarea prin decrete-legi

[LD : **guvernarea prin decrete -legi , devine constituțională**]

Până la convocarea Adunărilor Legiuitoare , **toate decretul au putere de lege** , **fără a mai fi nevoie de ratificarea lor.**

-Anularea Legii electorale 1926

[LD : **abrogarea regimului electoral (cf. Legii din 1926)și rezolvarea ei printr-un decret -regal , cu putere de lege .**]

Art. 99. Pentru alegerea Adunărilor Legiuitoare , ce urmează a fi înființate pe baza prezentei Constituții, **un Decret Regal cu putere de lege** , în condițiile art. 98 , va fixa condițiile cerute pentru a fi alegător și ales, în Cameră și Senat ,circumscripțiile electorale, numărul Deputaților și Senatorilor,normele după care se face alegerea .

Art.100:Constituție edictată de Rege , aprobată prin plebiscit.

[LD : în loc de constituantă ,dezbateri și adoptare,**un plebiscit pe o Constituție edictată de rege**,contrasemnată de **13 guvernamentali**,foști lideri marcanți ai partidelor politice și ai guvernelor de partid (printre ei, și Ion Antonescu, care o va anula !) necunoscută majorității populației]

Art. 100 . Prezenta Constituție, după ce va fi edictată de Rege, va fi supusă Națiunii Române spre o bună știință și învoire . Un decret -regal va fixa procedura care se va urma în acest scop .[----]

După aceasta , Constituția va fi promulgată și va intra în vigoare .

Dată în București, la 20 februarie 1938,**CAROL** .

Președintele Consiliului de Miniștri,**Patriarh Mion Cristea**

Arthur Văitoianu, Al.Vaida -Voevod, GGMironescu , N.Iorga, dr C.Angelescu ,

Gh.Tătăreanu , C.Argetoianu, Voicu Nițescu , Ionescu -Sisești,

Victor Iamandi , M.Cancicov, Armd.Călinescu , g-ral I. Antonescu

10.)24 febr.'38.Regele Carol II,Proclamația către țară

(Rev."Parlamentul Românesc" , an IX, nr. 262-263, pag. 1)

[LD : proclamația lui Carol , prin care a supus referendumului noua Constituție,este un text populist, în care românii erau asigurați că vor scăpa de toate relele .Reformele care urmau să schimbe mecanismele de guvernare ,erau enunțate vag și substituite cu sintagme echivoce : " *salvarea patriei* " , " *temelii mai solide și mai drepte* " , " *întâietatea națiunii române* , " *independența guvernului* " , " *dreapta reprezentare în Parlament* " , " *ferit de frământările politice* " și.a. și.a. După ce va fi votată și după ce statul român s-a organizat conform acestei Constituții , pe toată perioada nu vor înceta discuțiile privind doctrina noii Constituții.]

▣Constituția

" Un singur gând, **lubirea nesfârșită pentru poporul Meu** ,o singură dorință , **Binele României**, Mă călăuzesc fără șovăială **pe calea ce am făgăduit-o Țării Mele.**

" **Salvarea Patriei** este pentru Mine singura poruncă care mă îndrumază în aceste vremuri îngrijorătoare de neliniște sufletească .

" Deci ,înfățișez astăzi Poporului Meu **Noua Constituție** menită să așeze **temelii mai solide și mai drepte** Statului nostru și **să îndrumeze viața obștească pe o cale mai sigură , mai liberă ,mai sănătoasă**

"Prin această Nouă Constituție,se proclamă hotărât **întâietatea Națiunii Române** , care prin jertfe și credința sa a creat Statul nostru național .

Se statornicește și se lămuiesc mai bine **datoriile și drepturile Cetățenilor** .

Se sporește autoritatea și se întărește **independența Guvernului** .

Se reduce numărul deputaților și al senatorilor .

Se asigură o mai **dreaptă reprezentare în Parlamentul Țării** a agricultorilor, a muncitorilor, a intelectualilor și a celorlalte categorii de producători .

Se prevăd garanții și se hotărăsc incompatibilități severe pentru membrii Parlamentului ,așa încât aleșii Națiunii să poată fi într-adevăr reprezentanții și ocrotitorii intereselor obștești .

Se așază pe drumul îndeplinirii datoriei , pe toți slujitorii țării , **ferindu-i de frământările primejdioase ale frământărilor politice** .

Se prevăd **pedepse aspre pentru răufăcători** și în deosebi **pentru cei vinovați de risipa avutului public** , aceasta fiind de azi înainte socotită drept crimă .

Se instituie un **temeinic și riguros control al avutului și cheltuelilor publice** .

Se statornicește **drepturile țărănimii pe pământul ce-l stăpânește** prin expropriere .

Se acordă o mai **largă și dreaptă participare la prețul concesiunii și la redevență** ,proprietarilor de zăcăminte miniere expropriate de stat .

Se asigură o egală îndreptărire tuturor semințiilor de altă rasă aflătoare de veacuri pe pământul României întregite .

" Prin aceste îndreptări atât de folositoare aduse legii de temelie a Statului Român,sunt convins că se cheazășuește Poporului Meu puțința de a se dezvolta liber și stăpân pe destinele lui , pe calea ordinii , păcii și propășirii .

" În această zi solemnă și înviorătoare pentru viitorul României ,**supun spre învoire Poporului Meu această Nouă Constituție** .Trăiască România! Carol ."

11.)24 febr.'38.Plebiscit constituțional

Raport 458 privind plebiscitul pentru schimbarea Constituției

(Enciclopedia României, Vol I, pag. 199-200)

[foto patriarhul raportând Regelui rezultatul plebiscitului , în care se văd membrii guvernului + **Raportul pentru plebiscit,cu semnăturile autografe ale membrilor guvernului**]

-24 febr.'38.Plebiscitul

" Sire,

Prin Înaltul **Decret Regal nr. 901 din 20 febr. 1938**, Poporul Român a fost chemat să se rostească asupra **primirii Constituțiunii** menite să azeze temelii mai solide și mai drepte Statului nostru și să îndrumeze viața obștească pe o cale mai sigură , mai liberă și mai sănătoasă .

Urmându-se procedura prevăzută prin plebiscit , Poporul Român ,**în ziua de 24 februarie 1938, a dat învoirea sa noului așezământ** pe care Majestatea Voastră , în nesfârșita Sa dragoste de Țară , l-a dat României în veci întregite .

-Rezultatul

Comisiunea instituită prin Înalt Decret Regal pentru totalizarea plebiscitului,depunându-ne procesul verbal ce a încheiat , din care reiese că

4. 297.581 de glasuri au fost pentru primirea Constituției și numai 5. 483 au fost împotriva ,

/Promulgarea

[LD: ce ar fi de spus ?Semnează decretul de promulgarea noii Constituții , **toți cei ce acceptaseră să intre în guvernul din 10 februarie.**

Fiecare din ei , într-un moment sau altul al vieții, **juraseră pe Constituția 1923.**

Inclusiv Carol II la Restaurație (1930) .

Dintre personalitățile proeminente ,Iuliu Maniu,Ion Mihalache ,Virgil

Madgearu ,dr.Lupu ,Gr.Iunian,Dinu Brătianu și alți câțiva , **nu recunosc Constituția.**

Ion Antonescu -semnatar al promulgării - o va anula, fără să revină la cea din '23 sau să pună alta în loc. **Meditație asupra "eternității" Constituției !**]

În calitate de Președinte al Consiliului de Miniștri , în numele întregului guvern,supun promulgării Majestății Voastre noua Constituțiune .

Suntem cu cel mai profund respect , Sire,ai Majestății Voastre Prea plecați și prea supuși servitori,Președintele Consiliului de Miniștri,**Patriarh Mion Cristea**

Arthur Văitoianu, Al.Vaida -Voevod, GGMironescu , N.Iorga, dr C.Angelescu ,

Gh.Tătăărăscu , C.Argetoianu, Voicu Nițescu , Ionescu -Sisești, Victor Iamandi ,

M.Cancicov, Armd.Călinescu , g-ral I. Antonescu

12.)**Al.Vaida -Voevod, Memorii**, vol III ,[1945] retro' 20 febr.' 38

(p. 199- 210)

▫ **Constituția Carol II Doc.itegral : fișier Vaida II**

▫ **Articole antilegionare** ▫ **Pedeapsa capitală (art. 15)**

▫ **Împușcarea sub escortă**

- Întâietatea elementului românesc (art . 27)
  - Antecedenta românească a miniștrilor (art. 67)
  - Guvernarea prin decrete -legi = știrbirea Parlamentului (art. 46)
  - Atribuțiile și componența Senatului reduse (art.63, 64)
  - Concluzii: constituția Carol II , antilegionară ;antipartidistă]
- Al.Vaida Voevod / retro '38 (p. 199- 210)

▫ Constituția Carol II

/Anteproiect Carol

Constituția din 1923, **nu oferea posibilități pentru restabilirea, pe cale legală , a liniștii interne .** În vara 1937, Regele îmi trimisese un anteproiect de Constituție .Nu am putut afla cine a fost autorul. Acest ante-proiect era redactat în articole.

Studiind toate constituțiile -mie accesibile -din diferite țări și compunându-mi din propriile mele experiențe un **aide - memoire** ,nu am putut să mă conformez dorinței regale de a face o critică anteproiectului primit **Acesta suferea de multe insuficiențe.**

/Anteproiect Vaida

[Olpret] Studiind toate constituțiile -mie accesibile -din diferite țări și compunându-mi din propriile mele experiențe un **aide - memoire** ,nu am putut să mă conformez dorinței regale de a face o critică anteproiectului primit **Acesta suferea de multe insuficiențe.**

"De aceea, m-am văzut silit **să redactez eu însămi un anteproiect pe articole, și să schițez** totodată **principiile de bază** ale unei **reformele electorale și administrative "**

/Anteproiect Micescu

Cu ocazia plecării Reginei Maria la Meran, toți miniștrii erau adunați în salonul regal al gării Cotroceni .Cu acea ocazie ,Regele i-ar fi spus că **a lucrat cu Istrate Micescu la noua constituție**, și că **Micescu va trece și pe la el** ca să-i cunoască părerea.

De la aceasta a aflat că **Regele l-a chemat și i-a cerut să elaboreze Constituția ;că i-a acordat doar câteva zile pentru asta ;că a discutat articol de articol cu Regele.**

Citind proiectul, **Vaida și-a dat seama că anteproiectul lui servise spre orientare noului proiect ,** și că **prima formă** (ce-i fusese trimisă la Olpret) ,**fusese făcută de Carol.**

▫ 20 febr. Consfătuire constituțională

[LD: că nu s-a discutat într-un parlament constituțional , este adevărat .Dar la elaborarea ei și-au dat concursul personalitățile ce ar fi luat cuvântul și în parlament .Și nu au fost puține, și printre ei atâția foști prim-miniștri ! Ce vreau să spun prin asta , este că această Constituție a fost opera colectivă și că , mai târziu , criticile au fost încasate doar de Carol]

/Raportor -Armand Călinescu

Pe 19 sau 20 febr., au fost invitați cu toții în sala Tronului : **Miron Cristea, GGMironescu, Argetoianu, Iorga, Vaida, C. Angelescu , Călinescu, g-ralii Văitoianu și I. Antonescu .**

Regele le-a spus scopul -elaborarea Constituției -și a început analizarea ei titlu de titlu și articol de articol (100)

Raportor la proiect a fost **Armd. Călinescu** . Secretar - lt.col. **Ernest Urdăreanu** .

În camera de alături, **Istrate Micescu primea textele și le controla din p.d.v. juridic și stilistic.**

Vaida / 20 febr.'38

-Întâietatea elementului românesc(art.27)

[LD: având în vedere această "producție colectivă", este interesant de văzut cine și cum a susținut anume inovații .Spre ex., art. privind primatul românesc și ascendența românească a demnitarilor ,ardelenii Miron Cristea și Vaida, în timp ce Iorga mai întâi s-a opus , apoi s-a lăsat convins .]

"Împreună cu Cristea, am susținut pe scurt necesitatea accentuării primației lementului românesc.

Iorga, aproape a sărit atunci de pe scaun, declarând că „prin aceasta, **ne-am atrage critica și ostilitatea statelor apusene și a întregii străinătăți**”. Dânsul, la nici un caz, nu și-ar putea da asentimentul. Cum susceptibilitățile și toanele lui Iorga erau de neprevăzut și incalculabile, **Regele, Cristea și cu mine** am început să facem propuneri de formulare a ideii.

După ce acest **exercițiu de înlănțuire**, cu așchii de cuvinte, a durat un sfert- până la jumătate de ceas, **Iorga zise și el ceva asemănător**, cu textele propuse de noi.

Atunci am exclamat :

-Excelent .Vă rog , cum ați zis ?

Atunci Iorga, mulțumit că i se recunoaște paternitatea redactării, repetă, iar Regele, după ce o suci și o întoarce câtva timp, se opri :

<Ținându-se seama de caracterul majoritar și creator de stat al națiunii române...>

Așa ați spus, nu, dle profesor ?

-Iorga : Cam așa

-Cristea : Excelent

-Eu : Perfect !

Astfel am rămas cu toții împăcați cu articolul 27".

-Antecedenta românească a miniștrilor(art.67)

"La art. 67, **mi-am permis să consider exagerată condiția de a avea 3 generații de antecesorii români, spre a putea fi cineva ministru**. Pot obveni [LD: **cuvânt ieșit din uz**] cazuri când - ridicându-se individualități vrednice de postul de ministru - **nu ar putea face dovada ireproșabilă , genealogică și documentară ,cu acte matricolare , nici a cetățeniei nici a etnicității.**

Regele , însă , nu a cedat .Am rămas singur cu părerea mea și nu am mai insistat "

Vaida / 20 febr.'38

-Guvernarea prin decrete -legi (art.46)

[LD :**Uneori ai impresia că abia la redactarea Constituției politicienii începeau să realizeze lovitura ce o dăduseră sistemului democratic de guvernare** .În orice caz ,că parlamentarismul fusese serios lovit.Remarcile lui Vaida sunt uneori ridicole ,alteori tragice, având în vedere importanța legii fundamentale.]

" Aliniatul 6 din art. 46 a trecut ,fără ca să fi observat cineva ce interpretare putea să i se dea.*Nostra culpa et eo ipso mea maxima culpa [vina noastră , și , prin urmare , o mare vină a mea]* pentru că **ascundea guvernarea regală prin decrete -legi** .(în intervalul dintre sesiuni, Regele era autorizat să emită în orice privință decrete cu putere de lege ,care urmau să fie supuse spre ratificare parlamentului)

"Miniștrii < democrați >- sârmanul Petre Andrei și Victor Iamandi, au fost primii care au abuzat de decrete -legi . Își ușurau legiferarea și guvernarea. În timpul dintre sesiuni elaborau decrete -legi .Regele le semna .Adunările legiuitoare trebuiau să le ratifice ,fără dezbateri în comisii și în plen .

" Avea regele ce avea **contra <prea multei vorbării parlamentare > Zădarnic căutam să-l conving** că, de aceea **e Parlament, ca să se vorbească** .Și grăunțele se aleg din pleava în care s-au copt .

Ca președinte al Camerei , am ispășit scăparea din vedere a art. 46, referitoare la decrete -legi

Însă :**abuz pentru abuz, admiteam ba [chiar] încurajam discutarea și criticarea acelor decrete -legi.** Dispoziția nu era rea , în sine, dar trebuia să fie admisă numai pentru anumite cazuri de forță majoră **Altfel amenința să devină un izvor nesecat de obișnuire a miniștrilor să guverneze abuziv și arbitrar "**

Vaida / 20 febr.'38

#Constituție dezbătută într-o noapte

Discuțiile s-au terminat la ora 1, 30 noaptea , **fiind dominate de rege** .Regele i- a invitat la bufet .

Micescu lucra încă la redactare .A doua zi au semnat cu toții, în trei exemplare, noua

Constituție .După aceea ,a urmat votarea ei plebiscitară, la 27 febr.'38

"Asupra întregii ședințe **plana dezorientarea în privința problemelor constituționale** .
Eu însumi ,care studiasem- când am elaborat anteproiectul pentru Rege -toate constituțiile
mie accesibile, ale diferitelor state (Franța, Spania, Portugalia, Polonia,Cehoslovacia,
Iugoslavia , Elveția) și ale noastre din 1866 și 1923, **mă simțeam cuprins de nesigurantă.**"

▪Țintele Constituției:

-Antilegionară

" Totuși, **Constituția Carol II e mult superioară celor din 1866 și 1923.**

**Ea făcea cu putință să fie îndiguită și eliminată din viața publică organizația legionară,
prin mijloace și proceduri legale** .Trezirea la realitate a tineretului -momentan hipnotizat
de misticismul atât de străin judecății sobre, critice, românești, **nu ar fi întârziat** .

**O parte a tinerilor și a bătrânilor cu " creer de copii " era contaminată de sugestiile
metodelor codreniste:**acestea **interziceau lectura critică ,științifică** ,supuneau la citirea de
acatist,de adâncire a ideilor sf Antoniu de Radna, la executarea ordinelor șefilor și ale "
Căpitanului " ,fără a le examina dacă sunt logice .Mai juca un mare rol și aureola de martiri a
celor ce sufereau persecutări în frunte cu Codreanu ,fiind scoși din lege "[-----]

-Antipartidistă

Vrând să se documenteze asupra reacției din sânul poporului ,a plecat cu mașina ,împreună cu
M.Șerban și Hariton Moldovan prin județul Cluj :Apahida, Valasut , Borșa, Uifalău, Valea
Almașului ,Huiedin,Cluj...Opreau și pe câmp.Vaida se " chitula" , să nu fie recunoscut ,ceilalți doi
vorbeau cu țaranii."Ciudat,**cu toții își manifestau bucuria** iar opinia lor se poate rezuma astfel
:**< Bine că nu vor mai veni întruna domnii să ne tot făgăduiască . Nu suntem noi așa de
proști să nu știm că nici un partid și nici un guvern nu poate schimba toate relele în bine.
Apoi nu e bine când sunt prea mulți stăpâni .Dacă ar fi regele stăpân , ar fi mai multă
omenie .>"**Orășenii, din toate clasele sociale și de toate naționalitățile **erau bucuroși** . [-----]

/24 febr.Votarea; 27 febr .Promulgarea

.Ziua următoare votarea a decurs , la toate secțiile , în **cea mai calmă și veselă dispoziție**.
Nu s-a observat nici un " secret" . Și cei " pentru" și cei " contra " votau fără șfială .

Rezultatul pe țară :303.064 - pentru; 5.483 – contra

Constituția a fost promulgată de rege la 27 febr.'38

[LD atenție! Cifra greșită la Vaida .Cifrele exacte în Raportul Comisiei:

4. 297.581 de glasuri au fost pentru primirea Constituției

și numai 5. 483 au fost împotriva ,]

Constituția / 20 - 24 -27 febr-'38

13.)Opinii despre Constituție ,1938-1939.

(*Enciclopedia României*,Vol.I [mai 1938], București)

(Rev."Parlamentul Românesc " , dec.'39)

Doc.integral –fișier Constituție -II

/PPNegulescu

▪ Constituția ("statut ") 1938.▪ Principiile constituțiilor 1866, 1923.

▪ Constituția"Statut" din 1938 ▪ Principii noi .Constituția'38

/Andrei Rădulescu/

▪ Atmosfera politică, 1937/ '38 ▪ Constituția din 1938 ▪ Organizarea statului..

▪ "Constituția Regele Carol al II-lea"

/I.V.Gruia

▪ România = stat autoritar, corporativ și național

▪ Statul Național Românesc = naționalism organic + legea sângelui + corporațiile

/ESlătineanu

▪ Corporatismul , de la doctrină economică , la doctrină politică

(a) PP Negulescu /'38

(Enciclopedia României, Vol. I [mai 1938], București)

[Atenție L.D. În studiul lui este intercalată, la pag. 200, textul **CONSTITUȚIEI din 1938** (p.1-6 ,pe altfel de hîrtie)

-Constituția ("statut ")1938.

Regele a manifestat voința sa ,prin **Statutul** ce l-a prezentat poporului.Poporul l-a aprobat printr-o impresionantă majoritate

.De aceea **Regele ,ca român și Suveran,a dat Constituția din 27 febr.1938.:**

-Manifestul Regelui către popor

-Manifestul IPSS Patriarhul României

-Articolele prof.Iorga , care a avut un mare rol în redactarea Constituției.

Deci există cele două voințe,nu "mandatari necalificați",ca în trecut. (p.191-192)

#Păcatele Constituțiilor 1866, 1923

Principiile de libertate proclamate de cele două constituții,**nu puteau decît să păgubească țărănimia** , elementul cu adevărat românesc,abia ieșit dintr-o robie economică.

Când s-a știut de **marea libertate acordată străinilor**,ei au venit din toate părțile,în această bogată țară,unde **legea favoriza pe străini și nu apăra pe băștinași.**

Cele două reforme edictate în 1917,au dat rezultate deplorabile.

Votul universal a răspîndit virusul politic și roadele demagogiei.

Reforma agrară a dat satisfacție agenților electorali,pulverizîndu-se sau fiind acaparate de străini.Urmărind întărirea partidului politic,s-a făcut **legea electorală din 1926** (după model fascist)o **violare extraordinară a constituției din'23.**

▫Constituția'38:principii noi

(p.196- 197) :

Regimul reprezentativ simplu,de autoritate ,în care executivul capătă preponderența necesară conducerii,înlocuind regimul parlamentar existent

Înlătură monopolul de guvernare al partidelor politice ,bazate pe interese egoiste materiale, punînd la baza Statului munca,**prin organizarea corpului electoral pe corporații.**

Stabilește primatul etnic românesc.

Introduce o concepție solidaristă,**în locul individualismului .**

(b)Andrei Rădulescu, Constituția regelui Carol al II-lea

(președ. Înalta Curte de Casație și Justiție)

(Enciclopedia României,Vol.I [mai 1938], București)

-Atmosfera politică, 1937/ '38

"În vremuri normale,aceasta [Constituția 1866,1923]ar fi produs rezultate foarte bune.

Dar,după războiul mondial,**n-a fost adevărată liniște,nici externă,nici internă.**

A fost o atmosferă grea,plină de neliniști și îngrijorări.[...]viața politică a fost foarte agitată.[...]

A fost nevoie să se lucreze cu decrete-legi,să se delege guvenului anumite drepturi[...]

Unii socoteau că drepturile poporului nu sunt destul de mari,alții că sunt prea mari[...]

Au intervenit ,spre sfârșitul anului 1937 ,împrejurările cunoscute,când **agitațiile au luat proporții**

neobișnuite,și mai ales la începutul anului 1938,cînd viața politică era așa de turburată,și

violențele așa de mari,încât se șoptea de izbucnirea războiului civil.

Statul trebuia salvat . Mai ales în situația noastră ,cu vecini nu prea binevoitori"

(se știe ce se vorbea în 1907de pericolul intervenției străine..)

-Regele a supus poporului proiectul

MSR a întocmit un Proiect de Constituție .Nu l-a dat, "otcroiat", ci l-a supus **poporului pentru "bună știință și învoire" printr-un plebiscit** :
4.297.581 "pentru" și 5.483 "contra" (24febr.)și apoi (27febr.) a sancționat-o și promulgat-o.

-Situatie specială prerogativelor regale

Noua Constituție **a creat o situație specială pentru Suveran,"Regele este Capul statului"** ,recunoscându-i-se **drepturi mai întinse.la parte la exercițiul celor trei puteri.**

-Constituție originală, românească

Ea nu este o imitație,are caracterele ei speciale,reprezintă un gen deosebit.

Este "a noastră", este "românească".

"Naționalizînd pe cea belgiană,[...] am ajuns la o formă care nu se mai poate spune că nu este românească.**Fără să rupă cu trecutul,ea prezintă multă originalitate.**[...]

Urmărește consolidarea Statului ,garantînd drepturile și libertățile într-un spirit de ordine.[...]

Întărind puterea autorităților conducătoare,caută să pună **de acord viața individuală cu cea colectivă**,prin **dezvoltarea solidarității sociale.**[...]

Ea a recunoscut înființarea Națiunii Române ,**respectînd și garantînd drepturile minoritarilor și ale străinilor**[...]

(c)Prof.Ioan V Gruia,Statul român în limitele legii constituționale din 27 febr 1938 .

(rev." Parlamentul românesc " , an X, nr. 311 -320, 31 dec. 1939)

[LD : este un art. interesant pentru că prezintă controversele doctrinar -juridice provocate de interpretarea noii Constituții .Chiar dacă pe moment nu am inspirația să caracterizez altfel fenomenul,vreau să surprind o impresie :**Constituția din 1938 a fost piatra aruncată în apă**, pe care mulți nebuni au sărit să o prindă și să-i descopere anumite virtuți .

Fiecare după gândul și dorința lui .Ca istoric, am obligația de a învedera acest fenomen]

▫România =stat autoritar,corporativ și național

" Statul român, după normele *Constituției* din 1938,este un **Stat autoritar, corporativ și național.**

-Stat autoritar

[LD :Gruia reușește să sintetizeze esența schimbării de regim prin Constituția '38 .

Dacă până la un punct,argumentele lui sunt nuanțate,când ajunge la **legitimarea funcțiilor executivului** (față de legislativ) și la principiul "**regalității conducătoare** "(față de statutul limitat din regimul democratic),el **pune în paranteză,întreaga epocă modernă** a statului român ,de la 1866 la 1938, fără să considere o reîntoarcere la regimurile domniilor din epocile absolutiste.

Sub acest aspect, cred că nu este eronat să consider **reforma constituțională din 1938** , ca fiind **triumful târziu și anacronic al doctrinei conservatoare din România.**]

"Statul autoritar are o organizare sprijinită pe **limita drepturilor Statului** și a obligațiilor lui .Această **restabilire a autorității în drepturile și limitele ei naturale și reale**,a unei autorități care nu trebuie să cadă nici o dată ,**prin practică, în despoție** ,după cum libertatea **nu trebuie să cadă în anarhie**,se realizează în cadrul noii legi constituționale , prin **afirmarea unității politice** , prin **supremația datoriilor față de drepturi** ,prin **principiul Regalității conducătoare** și prin **întăietatea juridică a puterii executive** față de puterea legislativă ;prin conținutul **atribuțiilor încredințate Regelui** , prin noua lege constituțională "

-Stat Național

naționalism organic + legea sângelui + corporațiile

[LD : Dacă se receptează cu atenție recursul pe care Gruia îl face în "**naționalismele**"

Occidentului ,acest "**naționalism organic**" a fost **realizat în Italia**

Dar dacă "**contaminarea** " cu **naționalismul italian** este ușor de probat - opiniile conjuncturale ale lui Carol, Iorga, Mihalache, Manoilescu , ACCuza, Oct.Goga, CZCodreanu, Nae Ionescu , Nichifor Crainic,ș.a.,**pendulează între entuziasm și reținere** -adaptarea la "**realitățile** " românești

,**reprezintă o adevărată babilonie** privind corespondentul lui "**il Duce**" și ce rol urma să aibă Regele Carol , în această combinație .

De aceea, la *modelul italian* s-au adăugat o doză de **naționalism german**, care ,chiar dacă nu este explicit rasist, pornește de la "**legea sângelui**". În fond, din această dozare rezultă "**originalitatea**" românească a regimului constituțional din 1938 .]

" Îmi dau seama **cât de șubredă lucrare este adoptarea naționalismului de împrumut** .
Și trebuie să remarc , până acum,**lipsa de orientare precisă a naționalismului militant** ,
pe **drumurile naționalismului românesc**.

...Prioritatea intereselor naționale

" Îmi dau seama, de asemenea,**câte greutate ridică ideea de națiune** , **sprijinită pe rasă** .
Dar aceasta nu înseamnă că în organizarea politică a Statului ,să nu se afirme în domeniul activităților esențiale ,**prioritatea intereselor naționale** ;adică domnia Națiunii în ceea ce ea are caracteristic ,în forțele ei creatoare ,în poruncile ei morale."Tipul național cere **legi protectoare** .
Națiunea însăși ,privită ca o comunitate spirituală și organică ,impune anumite legi ;

...Legea sângelui-criteriu juridic

Legea sângelui statornicește o erarhie a drepturilor politice și impune reguli întemeiate pe ea , **care să înlăture influențele străine , cari ar slăbi Națiunea**

" În sânge se văd :< **posibilități de suflet , de spirit , de etică** . >**O națiune se încheagă pe același sânge** ; același sânge constituie **baza morală a recunoașterii drepturilor politice supreme** .**Sângele** devine mai mult decât un criteriu moral :**un criteriu juridic**.

" Legea constituțională din 27 februarie 1938, pune **bazele reale ale Statului Național** .
În aceste limite ,**legile ordinare și timpul , vor înfăptui Statul Național** până la cele din urmă margini .**Statul Național , proclamat de art. 1 din Constituție, devine o realitate** :

- a) Prin aplicațiunea **legii sângelui**;
- b) Prin proclamațiunea principiului că **Națiunea Română este creatoare de Stat** ;
- c) Prin promovarea categoriilor funcționale , ca realități politice hotărâtoare ;
- d) Prin autonomia asociației profesionale ;
- e) **Prin distincția între român de sânge și cetățean român**.

...Român de trei generații (art.67)

Art. 67 din Constituție stabilește că **nu poate fi ministru** decât cel care este **român de cel puțin trei generații** .Român, în sensul art. 67 ,**nu înseamnă cetățean român ,ci român de sânge** .Funcțiunea de ministru nu este o demnitate obișnuită ,ci o demnitate publică supremă . Destinul nemului, în drumul marilor biruințe, este de atâtea ori în cumpăna judecării demnitarilor supremi .**Un străin de sângele românesc** , într-un asemenea post de comandă ,**înseamnă o primejdie pentru neam, sau posibilitatea unei primejdii** ,născută în tainele nebănuite ale impulsurilor sângelui străin .

Textul art. 67 ,**aduce o restricție în domeniul drepturilor cetățenilor români** , care sunt , de altfel, **egali în îndeplinirea datoriilor** .Deci, ca să fie cineva ministru , trebuie să justifice ,pe lângă calitatea de cetățean , pe aceea de român de sânge, de cel puțin trei generații.

...Restricțiunea drepturilor cetățenești(art.27)

"Art 27 din legea constituțională aduce **o a doua restricțiune la drepturile cetățenilor** români :
<**Numai cetățenii români sunt admisibili în funcțiunile și demnitățile publice , civile și militare** , ținându-se seama de caracterul majoritar și creator de Stat al Națiunii Române . >

▣Caracterul totalitar al națiunii române

" Față de acest text , observ :

- a) art. 27 se ocupă de accesul la funcțiuni publice și la funcțiuni civile ;
- b) în ceea ce privește **caracterul majoritar și creator de Stat al Națiunii Române**,observ că **națiunea română nu are**, în ceea ce privește creațiunea Statului Român,**un caracter majoritar, ci totalitar** ."

...Unitate sufletească totalitară.

În al doilea rând, națiunea română , în Stat, **nu reprezintă o majoritate , față de o minoritate , ci o comunitate rezultând dintr-o unitate sufletească totalitară.**

Fără îndoială că , din această cauză , art. 27 nu fixează un procent majoritar

Legiuitorul ordinar poate merge, în această privință , până la un quantum quasi -totalitar.

«Caracterul corporatist totalitar

Art. 9- 10. Drepturile naționale , în sens totalitar , se desprind din mecanismul corporativ și din distincțiunile constituționale cuprinse de la art. 4 -9 , pe de o parte, și de la art. 10 înainte , pe de altă parte , în aceste limite ele pot fi înfăptuite prin legi ordinare .

Reprezentarea intereselor profesionale , în limitele constituționale, poate duce până la un corporatism totalitar .

...Promovarea și purificarea națiunii

"În acest caz, **corporația sau asociația profesională** pe baza principiului autonomiei și a dreptului de putere discreționară, **va hotărî, fără control,** cine trebuie să facă parte din gruparea profesională .În acest mod, legea constituțională aplică naționalismul organic :adică **promovarea națiunii ,în elementele sale organice și creatoare și purificarea nației de elementele parazitare și eterogene.**

IVGruia / 31 dec. 1939

(d) Emanoil Slătineanu , Corporatismul și Constituția ,, 1939

(președ. Oficiului de Studii legislative)

(rev." Parlamentul românesc " , an X, nr. 311 -320, 31 dec. 1939)

«Corporatismul ,de la doctrină economică ,la doctrină juridică

" Națiunea încadrată în Stat , își va afirma cu toată tăria **caracterul ei majoritar și creator de Stat** .Astfel, însă, **corporatismul a pierdut din caracterul lui economic, pentru a deveni o formațiune politică** ;dar cine poate astăzi să susțină că nu tot <politicul >este cel care îndrumază și disciplinează societatea contemporană ?

Văzut însă prin prisma unei cercetări obiective, fără acel optimism fericit al celor prea naivi , putem spune , fără teama de a fi contraziși,că concluzia la care ajunge dl **M.B.Ajam , autorul doctrinei corporatiste**, în opera sa, și anume :< **corporatismul este o doctrină de pace socială** >se poate aplica și țării noastre , care se găsește la debutul experimentării acestui sistem de organizare socială, economică și politică "

Slătineanu / Constituția '38

14.)**Juliu Maniu,C.I .C.Brătianu,"Memoriu" adresat Regelui Carol II mart.?1938**

[Anexat de cei doi la un **Memoriu adresat lui I.Antonescu** , la 21 sept.'40]

(AIC,fond Președinția Consil.de Miniștri,dosar 61/1940,f. 2-3)

[LD : Câteva observații se impun :Inițial, în situația confuză din febr.'38, Partidele politice nu au exprimat nici o rezistență activă contra noii Constituții ;Treptat , pe măsură ce noul regim și-a implementat "reforme" izvorâte din textul Constituției,**partidele au constatat scoaterea definitivă a lor din mecanismul politic de guvernare.**

Cât privește drepturile augmentate ale puterii executive , el va face uz din plin de ele,**decretele-legi succedându-se de la o zi la alta** În cazul documentului anexat **Memoriului** transmis lui Antonescu (ministru Armatei , atât în guv.Goga,cât și în cel al lui Miron Cristea)el trebuia să-i dovedească lui Antonescu că cele două partide democratice **ceruseră lui Carol revenirea la Constituția din 1923, ceea ce-i cereau și lui,după abdicarea lui Carol (1940)**Dar asta se va întâmpla într-o altă etapă istorică .

Mi se pare tardiv și regretabil faptul că -ironia soartei ! - abia în 1938 Maniu găsea *Constituția* din 1923 corespunzătoare , democratică ,și **prezenta un punct de vedere comun cu CICBrătianu** .Din 1923 până în'38 , nu contenise cu criticile și cu dezideratul de revizuire Pe de altă parte, Ion Antonescu figurează cu semnătură solidară în toate documentele ce au premers și săvârșit promulgarea Constituției '38 .]

/Partidele nu au protestat contra noii Constituții .

"Sire,

"Majestatea Voastră a crezut necesar -pentru un moment dat -să schimbe așezământul constituțional pe care se reazămă Statul nostru român.A fost o încercare pentru care **nu ați întîmpinat nici o rezistență activă din partea partidelor politice.**"

#De ce s-a decretat suprimarea partidelor de ordine ?

"Totuși,s-a decretat și suprimarea partidelor de ordine,care au guvernat țara timp de mai mult de 70 de ani, [...]Această încercare nu trebuie să constituie o stare permanentă, pentrucă ea ar avea **grave consecințe pentru Coroană și pentru Patria noastră.**"

#Gravitatea anulării drepturilor și libertăților cetățenești

"Întregirea României s-a făcut prin alipirea unor provincii ,care trăiseră sub un regim autocratic,și populația lor ,care avea revendicări pentru drepturile cetățenești,a acceptat cu entuziasm să intre într-o țară de libertate și de participare la viața publică.[...]

-Decrete-legi contrare textelor constituționale

Deși ,în noua Constituție se consfințesc principii din vechea Constituție ca :libertatea de gândire,de asociație,de garanție a proprietății ,de dreptate a judecăților,printr-o magistratură inamovibilă,pusă la adăpostul influenței guvernamentale,de administrație făcută de funcționari stabili, [...]Decretele-legi permit azi nu numai interpretări care nu sînt în spiritul principiilor stabilite,dar chiar **modificări și practici contrarii textelor constituționale.**

Libertatea gândirii,a presei,a asociațiilor,este desființată printr-o cenzură ,care nu mai permite ca opiniile să se poată exprima;

asociațiile politice au fost dizolvate prin suprimarea partidelor,iar **suspendarea inamovibilității magistraturii și Decretul-lege** care regulează soarta magistraților,îi pune pe aceștia la discreția Ministerului Justiției.

Opinia publică din România este înăbușită și îngrijorată,iar un popor care a trăit și prosperat în libertate [...] trăește în întuneric și la fiecare moment se așteaptă la decretarea unor legi care îl asupresc,și-i ridică drepturile,pe care le-a cîștigat printr-o lungă luptă de emancipare." (vezi fișier **Carol și Sistemul de partid**)

Maniu ,Brătianu/ 1938

#Ruperea legăturilor dintre Tron și națiune

Astăzi ,**cînd există un pericol real** ,creat de chestia Cehoslovacă,cînd se pune la ordinea zilei **revizuirea fruntariilor,și drepturile la autodeterminarea minorităților**,azi ,cînd contactul dintre rege ,guvern,și țară ,ar trebui să fie mai strînsă ca oricînd, starea sufletească în care este populația țării devine un adevărat pericol atît pentru Coroană,cît și pentru Patrie.

Dacă ,la un moment dat,**M.V.a crezut necesar să suprimă garanțiile vechii Constituții**,și să se izoleze de partidele politice,**azi, pentru întărirea țării și Coroanei**,și pentru prestigiul României în lume,pe rezistența ei la fruntariile țării,**trebuie neapărat restabilită legătura slăbită între Tron și națiune**,și trebuie creată între români o solidaritate și un avînt care să permită României să învingă pericolele ce o amenință.[.....]

Gîndul tuturor românilor,se îndreaptă în ceasul acesta către M.V.,în convingerea că ea este pătunsă de însemnătatea istorică a zilelor de azi,de întreaga greutate a răspunderii lor și că **va reveni la vechile principii constituționale,peu mîntuirea țării.**"

ss C.I Brătianu

ss,Iuliu Maniu

15.)22 febr.'38.CZCodreanu ,Scrisoare-protest către Vaida

("Din lupta tineretului ", Antologia Sfințescu..)

[LD:CZC regretă , în sfârșit, Constituția '23, legile decurgând din ea !Dar de la lansarea în viața politică , până în 1938 , fusese cel mai acerb contestar al ei]

Lovitura de stat =o imensă ofensă adusă românilor

Îi trimite lui scrisoarea,având în vedere rolul pe care l-a jucat în acest act.

"Căci **lovitura de Stat** pe care dvs ,reprezentanții vechei organizații ,**ați dat-o în noaptea de 10 februarie,este o mare ofensă adusă nației noastre și o provocare la război adresată fiecărui român.** [...]Dvs.**ați călcat legile țării,penruca să aduceți o nouă formă statului.**

Această nouă formă ridică ,însă,o serie de probleme."

Caracteristica noilor forme de stat,nu stă în forma statului,ci în contribuția națiunii la crearea ei.

Ca român,el se simte ofensat ,și se întreabă:Ce au crezut despre nație ,"desconsiderând-o în halul acesta ?" **;dictând o nouă constituție ,alcătuită în câteva nopți ? Au crezut că poporul român este "o turmă de animale" ?**

-Infractori:au călcat în picioare Constituția

[LD:el ,care a blestemat această constituție în toate ocaziile , acum deplânge înlăturarea ei]

Dvs.care **ne-ați cântat nouă timp de 10 ani pe această strună "legalitatea"**[...]

Dvs. care **ne-ați aruncat în închisori pentru** cele mai mici abateri față de codul penal, terminați acum la sfârșitul acestui imn frumos,prin a deveni **cei mai mari infractori la legile fundamentale ale statului, călcând în picioare Constituția țării** [...]prin a săvârși Dvs. delictul de care ne-ați acuzat și chinuit pe noi.[...]**Toate teoriile** care ni s-au făcut nouă,tineretului,ani de-a rândul de generația Dvs,pe tema unică a legalității[...]**se termină cu acest oribil exemplu.**[...]"

-Sperjuri:au încălcat jurământul depus pe Constituție

"Dvs. ați jurat pe aceste legi.[...]iar **acum ați călcat jurământul depus.**Asupra întregii dvs. generații **planază sperjurul. Trist exemplu,îngrozitor exemplu pentru biserica ortodoxă care patronează un asemenea act,și pentru neamul nostru.**Ce grozăvie cuprind aceste două cuvinte :Infractori și Sperjuri."

-Legislație lovită de nulitate

"Întreaga operă a dvs de legislație **este lovită de nulitate** Tot ce este născut din sperjur și din călcare de lege **este condamnat peirii.**Iar celor ce săvârșesc asemenea acte ,**nu le ajută Dumnezeu niciodată.**

Un vot luat prin silnicie ,sub stare de asediu,cenzură,nesecret și verbal,mai rău ca prin regimul bolșevic,nu acoperă faptele dvs.,pentru care rămâneți răspunzători [...]" (p. 107-108)

16.)Legiunea în imagini , Albușele Traian Borobaru ,retro ' 38

Editura mișcării llegeonare, Madrid, 1977, p. 9)

#Constituția=instrument politic și juridic contra G de F

"**Vechea Constituție este abolită cu 99% , printr-un plebiscit care se ține sub teroare și cu votul pe față .Toate aceste măsuri erau îndreptate împotriva mișcării legionare** și nu erau decât **preludiul unei noi prigoane care se va deslănțui contra ei** ,mult mai feroce decât precedentele .

" **Noua Constituție , impusă prin forță ,** servea ca **instrument politic și juridic pentru a se pregăti arestarea Căpitanului , și apoi asasinarea lui și a întregii mișcări legionare .**

#Oculita:Elena Lupescu ,Iorga și Călinescu

"Personagiile principale ale oculitei de la Palat , care dirijează din umbră acțiunea de nimicire a mișcării legionare erau **Elena Lupescu , metresa Regelui, Armand Călinescu și profesorul Nicolae Iorga**. Acesta din urmă se însărcinase , bazându-se pe marele lui prestigiu de apostol al neamului , să convingă opinia publică de < **Pericolul legionar**> , și să justifice măsurile luate de regim contra mișcării , ca o acțiune curajoasă de < **salvare a Statului** > .

Zilnic apăreau în *Neamul Românesc* , gazeta profesorului Iorga , articole pline de venin , semnate chiar de profesor , în cari **Căpitanul era atăcat în modul cel mai infam "** Constituția '38 = contra G de F

17.) Armand Călinescu ,Însemnări ,mart.'38

[LD :Călinescu este zi de zi în contact direct cu **Regele, Tătărescu și Urdăreanu** Cu însemnările sale , îmi suplinesc ,lipsa de informație din jurnalele primilor doi]

≈2 mart'38.Cu Rex și Tătărescu

Seara ,la palat , cu Rex și Tătărescu

/Reușita plebiscitului

1.Plebiscitul n-a reușit [LD : cred că a fost "**a reușit**"],ca sub Cuza.Am urmărit : marea participare și evitare de incidente .**S-a reușit . De altfel, prevăzusem.**

Cauze :momentul de a) dezordini b) oboseală c) prestigiul Regelui .

tehnica :a) despoliticianizare b) rezeziune c) instrucțiuni precise;d) împiedicarea contra-propagandei prin două arestări de răsunet

2.Rezultat practic :întărirea prestigiului regelui, demoralizare partide

3.Principii elementare tactice [---]:

a)Urmărirea adversarului .Codreanu : percheziții,demonetizare etc.[----]

Regele îmi spune că **avea de gând să schimbe Constituția** la 8 iunie 1930 .

Dar e mai mulțumit acum.

a)Atenție la popor .Elanul de astăzi se poate răci . [-----]

b.)Atenție la politicianizare ,cooperatie.Neutralizare .**Scoaterea politicienilor din aceste tranșee**. ca la administrație.

c.)Atenție la fraude și corupție .[----] Reclamă pe această chestie..

d)Stabilitate în guvern Trebuie frânate veleitățile de instaurare a unui regim cu timbru special.

Nu toți și-au însușit noul spirit subliniat de rege în discurs. [-----]

Armd.Călinescu -Urdăreanu -

Rex / 3- 4 - 12 mart.'38

/Atenție:Antonescu și Codreanu!

Conversație cu Urdăreanu .General Antonescu și plecarea Rex [vizită în Anglia]

Sânt chemat la Rex în audiență .**Pe chestia generalului Antonescu , e de acord cu părerea mea** [îndepărtarea lui din guvern] .Misiune în Franța .

Retrag după cerere pașaport Codreanu .[pentru a nu putea părăsi țara]

Armd.Călinescu / 6 mart.'38

≈6 martie.Consiliul de miniștri:Ce se face cu partidele ?

[LD : Călinescu , Iorga și Vaida - cei mai porniți anti-partidiști. Din patriotism ?Dacă la Iorga , boala este veche ;dacă la Vaida , explicația frustrărilor lui este evidentă ;ce-i mânase, oare , pe **Călinescu și Tătărescu** în această cruciadă antipartidistă ?]

-MSR : Călinescu să raporteze asupra stării de spirit .

-Călinescu : Starea de spirit .

-Iorga :Dizolvarea cuiburilor .Descinderea. Presa : controlul fondurilor .O gazetă de dimineață ieftină.

-MSR :**Să se creeze un ziar al guvernului** în 5 ediții , la București, Iași, Chișinău, Cluj, Timișoara **Să se facă un ziar " România "** [---] Nu avem propagandă . Direcția presei, radio,turismul, cinema ,agenția Rador, Dimăncescu

-Desființarea partidelor !

-Călinescu : **Desființarea partidelor și crearea organizațiilor profesionale .**

-MSR : Un articol de lege pentru **controlul asociațiilor de partid** .

-Vaida :Se fac încercări de a acapara alte partide, oameni noi care nu făceau politică . **Câtă vreme funcționează partidele, nu se poate face nimic.**

-GGMironescu :Partidele au avut scăderi.**Dar a le considera ca organizații de răufăcători, asta nu .Altfel vor lucra la întuneric .Nu se pot dizolva Sistem de încalzarmare !**

-Iorga :Orice asociații care nu declară scopuri și metode în concordanță cu noua constituție, **vor fi dizolvate**

-MSR : Călinescu să redacteze [----]

☞12 mart.Călinescu -Urdăreanu :

/Anschluss-ul -Hitler -Codreanu

Merg la Urd.[ăreanu] și-i spun că **garda va ridica din nou capul după cele întâmplare** în Austria .**Codreanu a trimis deja o telegramă lui Hitler .E momentul unei acțiuni decisive** . [-----]
Urd. cheamă pe Rex la telefon și-i spune **.Se amână pe a doua zi .**

☞13 mart.Rex -Tătăărăscu-Călinescu

-Amânarea vizitei lui Carol la Londra

-Lichidarea imediată a lui CZCodreanu

(p. 384)

"Evenimentele din Austria nu sunt întâmplătoare .Ele sunt o etapă în planul expansiunii germane care cuprinde : stat național integral și cucerire de debușuri și materii prime în Răsărit .[----]

Metoda : dezlănțuirea acțiunii pe plan ideologic .Mișcări naționaliste de dreapta .

Deci, ajutor și presiune dinăuntru .[---]Ea a fost grăbită și stimulată prin evenimentele din Austria.

Sub Goga, nu s-a găsit decât puțin interes la Roma și indiferență la Berlin.

Faimoasa formulă < **în 48 de ore , atașare de Axa Roma -Berlin** [.....]

Propuneri :1.amânarea voiajului ;2.**lichidarea imediată a gardismului ,prin arestarea lui Codreanu și a tuturor fruntașilor** ;[-----]

Regele m-a chemat întâi singur, apoi a chemat pe Tătăărăscu și audiența a continuat în comun.

Mi-a cerut să repet argumentarea. Tătăărăscu s-a declarat de acord."

Călinescu-Garda / febr.-mart '38

18.)Subsecret. de Stat al Poliției Siguranței și Jandarmeriei,

Opis,febr-mai'38

[LD : prescurtat **PSJ -Opis**] 16 febr. - 28 mai '38

/ Represiunea :descinderi, arestări, manifeste , închisori , procese, condamnări /

(Arhiva ISISP, fond XV, d. 451. f. 98 - 99)

Expunere cronologică a evenimentelor și faptelor mai importante din țară, în legătură cu **mișcarea legionară** , de la 16 februarie 1938 până la 20 martie 1939

-febr.'38.Descinderi,percheziții, închideri de sedii,arestări...

-16 febr.'38 :Descoperirea de arme , muniții , manifeste și tipătituri legionare la călugării de la Mănăstirea Neamț.

-21 febr.'38.Autodizolvarea p.Totul pentru țară

/6 mart. '38.Primul manifest clandestin legionar, tipărit la " Casa Verde",semnat " Un adevărat grup de legionari " :despre autodizolvare

-26 mart.Închiderea localurilor de comerț legionar.

-26 mart.'38.Scrisoarea lui CZCodreanu către Iorga

/apr. '38 Decoperiri de muniții , arme , la diverși legionari .

-18/ 19 apr.Descinderi și arestări de legionari în toată țara .

Internarea lor la Tismana și Dragomirna .Descindere și percheziție la Casa Verde.

-19 apr.'38.Arestarea și condamnarea lui CZCodreanu

19 apr.'38 (Bucur.) Condamnarea lui CZCodreanu la 6 luni închisoare ,pentru ultraj scris adus lui N.Iorga

-21 apr.Jurnalul Consil de Min.:Dizolvarea org.legionare

Jurnalul Consiliului de Miniștri prin care organizațiile Legiunea Arhanghelului Mihail, Garda de Fier și partidul Totul pentruȚară sunt și rămân dizolvate .

-14 mai Internații de la Tismana și Drgomirna,transferați la Miercurea Ciuc.

-17 mai Procesul lui CZCodreanu la Tribunalul Militar ,Corp II Armată .

-26 / 27 mai Condamnarea lui CZCodreanu

la 10 ani muncă silnică și 6 ani interdicție.

-28 mai '38 Închiderea și sigilarea sediilor fostelor partide politice

și trecerea avutului lor sub administrația Ministerului de Interne.

Calendar represiune / 16 februarie - 28 mai 1938

19.)Notă.Poliția de Siguranță ,Corpul detectivilor ,secția I-a .19 mart.'38

Criza austriacă : *Anschluss-ul* / implicațiile pentru România / febr - martie 1938

/ satisfacție la G de F : telegrama lui Codreanu către Hitler / alertă la guvern /

[LD : la fel ca și în alte episoade, nu tratez chestiunile diplomatice ,ci numai măsura în care ele au influențat evoluțiile interne]

Alex.Chirițescu / Roma, 21 febr,'38

▣ Raport : situația politică internațională : Austria

"Universul " / 13- 15 mart.'38

▣ Încălcarea tratatului de la Saint- Germain cu Austria .

▣ Anschluss -ul

CZCodreanu / 12 mart.'38

▣ Telegramă către Hitler

Poliția de Siguranță , Corpul detectivilor , secția I-a / Notă , 19 mart.'38

▣ CZCodreanu: îndepărtarea de Mussolini , apropiere de Hitler

Armd. Călinescu / Însemnări .... / 13 mart.'38

▣ Amânarea vizitei lui Carol la Londra

▣ Lichidarea imediată a lui CZCodreanu

Doc.integral : fișier Diplomație - VIII

[-----]

#CZCodreanu: îndepărtarea de Mussolini ,apropiere de Hitler

"În cercurile intime ale lui CZC , se consideră că CZC începe să se apropie de Berlin,

și să se depărteze de Roma. Această schimbare de atitudine , s-ar datora faptului că **oficialitatea italiană n-a dat importanță mișcării legionare** ,CZCodreanu pierzându-și încrederea față de Mussolini .

...Când **CZCodreanu a autodizolvat partidul "Totul pentru Țară "** , și a anunțat că va pleca în Italia, **se aștepta ca imediat să fie invitat oficial de guvernul Italian** , prin Legația din România.Nu a fost așa, și nici pe cale particulară nu a fost invitat .De aceea,CZCodreanu a renunțat la călătorie , sub pretext că are treabă în țară (organizarea comerțului legionar) ,că i s-a anulat pașaportul etc etc.

/20 mart.Răspunsul lui Hitler la telegrama lui Codreanu

În schimb, **Germania oficială a arătat toată încrederea în mișcarea legionară** și,la **telegrama trimisă de Codreanu** cu ocazia Anschluss-ului, **a răspuns în termeni afectuoși** Aceasta l-a determinat pe CZC să strângă raporturile cu Reichul .

Legionarii difuzează răspunsul lui Hitler la telegrama lui Codreanu .Conținutul ar fi cam așa : că Hitler i s-a adresat cu < **Mein lieben camarad ...>** ,că poporul german îi adresează lui CZ C mulțumiri pentru urări, și că lasă să se întrevadă < **dorința de a birui mișcarea naționalistă în Româniua, prin Corneliu Codreanu**>

Codreanu /Hitler ,febr.- mart '38

20.)Armand Călinescu , **Însemnări ....** 23 mart, 28 mart.'38

[LD : Cu riscul de a mă concentra prea mult pe jurnalul lui Călinescu prefer să-l iau ca mărturie de referință .Este curios faptul că el nu notează în Jurnalul său aproape nici o dată ,părerea lui Tătărescu ! Era doar prim-ministru executiv !]

Călinescu- Rex / 23 mart.'38

- ✦ Guvernul " loviturii de stat" - și-a îndeplinit misiunea
- ✦ Guvernul viitor ? echipă de tineri .
- ✦ Racolarea la guvernare a " *tinerilor* " din partide.
- ✦ Garda de Fier ? măsuri polițienești + procese

Călinescu- Rex / audiență / 28 mart.'38

- ✦ Pretextul pentru arestarea lui Codreanu : ultragiurea lui Iorga .

[LD :În adnotarea de față el atinge un punct foarte greu de surprins și cuantificat:conflictul dintre generații .Dincolo de deosebirile de vederi, de apartenența la partide, de vechi legături politice , (uneorii de la " maestru " la "discipol " sau de la " naș" la "fin") , ș.a. ș.a

Generația " de mijloc" din toate partidele, **vrea să scape de tutela celor "bătrâni "sau "** nesiguri "**:Dr.C.Angelescu / Nic. Iorga / mrșal Al.Averescu / Al.Vaida -Voevod/ Arthur**

Văitoianu GGMironescu / Const .Argetoianu/ C.Angelescu / Voicu Nițescu /

Departa de a fi o simplă deosebire biologică, **această fractură ar fi avut avantajul aruncării la " coșul istoriei" a vechilor blazoane** , merite, cutume, frustrări, ranchiune, orgolii.

Cum trebuia făcută, însă, pentru a nu jigni ? Inventând acel **Consiliu de Coroană** ,instituție consultativă , onorifică, fără putere de guvernare .]

/Guvernarea blocată de "bătrâni"

Guvernul a ajuns oarecum **la un punct mort**.A fost constituit într-un anume scop,și acest scop a fost atins.**Neavând omogenitate, nu poate trece la următorul obiectiv.**

" Nu se pot îndepărta , pur și simplu, bătrânii .E o chestie de etică și de necesitate publică

A face nemulțumiți din actorii loviturii de Stat , ar fi dăunător."

Călinescu- Rex / 23 mart.'38

/Racolarea la guvernare a " tinerilor " din partide.

[LD :dacă ar fi spus-o altcineva la adresa lui Călinescu , aș fi spus că este un proces de rea intenție ! Dar iată , cu sinceritate și cu o mare doză de cinism (sau luciditate ?) o mărturisește chiar autorul acestor sugestii .Cum să cataloghez această tactică ?]

"Formula nouă trebuie să fie :o **echipă de lucru** ale cărei dinamism și omogenitate să asigure precis, **oameni de aceeași vârstă, tineri.Recrutați din liberali, național-țărăniști și vaidiști**

Motivul : oamenii au mai multă rezonanță în opinia publică (este foarte greu să se găsească incolori politicește capabili) și apoi, într-o formă , **asigură adeziunea elementelor de partid la noul regim și sporește turburarea în partide.** Măine pot veni alții ! Încurajare " Călinescu- Rex / audiență / 23 mart.'38

/Garda de Fier ?măsuri polițienești+proces

[LD : un ministru de Interne cu mare zel polițist :presiune deliberată, necruțătoare,la comandă , pe toate nivele ierarhice.Legionarii n-au exagerat când au vorbit de teroare.]

" Acțiunea este în descreștere.Curieri mai rari , întruniri de cuiburi idem, comerț legionar în lichidare . [-----] Toată această situație a fost obținută exclusiv cu măsuri polițienești și cu întreținerea unei atmosfere de presiune."

"Nu am fost ajutați de instanțele represive. Tabloul proceselor nerezolvate.Asasinii [lui] Duca

" Continuă presiunea administrativă :a) urmărirea funcționarilor , b) șicanarea comercianților c) distrugerea publicațiilor "Pentru viitor , trebuie **să intre în joc mai serios , justiția ."**

Călinescu- Rex / audiență / 28 mart.'38

/Pasivitate:Poliția,Justiția,Armata,unii miniștri.

[LD : nu poate fi ignorat , sub nici un chip,caracterul de vendetă personală a lui Călinescu . Întrebarea este : numai a lui ?Eu cred că a lui Carol.Pe de altă parte faptul că se plânge de Poliție și Justiție , ce semnificație are ?

"Am arătat că trebuie **continuată supravegherea și am schițat presiunea** ce voi face .

Am adăugat că **am lucrat singur .Poliția, uneori, nu m-a secondat ,justiția nu a activat , armata m-a sabotat .**

[LD : vizați Cancicov (Justiție) g-ral Antonescu (Armată) și anturajul militar]

"Unii membri din guvern , de asemenea, m-au contracarat și au întreținut legături cu

Codreanu [LD : vizați Vaida, Argetoianu , și mai cine ?]

Astfel, **apăream că duc o politică personală, ceea ce este inadmisibil "**

/Pretextul pentru arestarea lui Codreanu :ultrajierea lui Iorga .

" Propun acum **urmărirea lui Codreanu pe tema ultrajierii lui Iorga .**

Eventual, **arestarea acelor ce s-ar solidariza ."**

Armand Călinescu / 23, 28 mart.'38

Guvern Miron Cristea - II -30 mart.1938 -31 ian 1939

21.)30 mart.'38.Noul guvern

("Argus" ,nr.7491,1 apr.'38 ;" Universul" ,1 apr.'38)

[LD : câteva observații mai semnificative care confirmă planul relatat în jurnalul lui Călinescu :

După constituție și plebiscit , **s-a creat noul guvern**

Odată cu formarea acestui guvern, s-au dat și **Decretele de dizolvare a partidelor** și grupărilor politice și s-a creat **Consiliul de Coroană**

La mai puțin de două luni de la "lovitura" din 10 febr. dispar din funcția de Secretari de Stat sau de la ministere " bătrânii " (foști premieri sau ministeriabili de partide) sau " indecșii" în chestiunea lichidării Gărzii :**Tătărăscu,dr. C.Angelescu, dr.Ion Costinescu ,Văitoianu ,Iorga, Averescu,Argetoianu ,GGMironescu ,g-ral I.Antonescu, vaidiștii C.Angelescu, Voicu Nițescu** Pe măsură ce se " recrutează" oameni "tineri" din fostele partide, ei sunt numiți la diverse ministere :**Gafencu, Ghelmegeanu, Ralea, Petre Andrei ,Mitiță Constantinescu , Eugen Titeanu.**

«Guvernul Miron Cristea II

Numele	Funcția	Ex. -funcție	Ex.apart.politică
Patr.Miron Cristea	Președ.Consil.	idem	-
Mihail Măgureanu	Subsecretar la Președinție (înlocuște pe Gh.Tătărescu)		
Nic.Petrescu -Comnen	Externe	subsecretar (demisionează la 23 dec.'38)	
Grigore Gafencu	Externe (înlocuște pe N.Comnen , 23 dec.'38)		ex-PNȚ
Eug.Titeanu	Subsecr. Presă și Informații (din 14 iul.'38)		ex-PNL
Armand Călinescu	Interne , ad-inter.Sănătate și Ed. naț.	Interne	ex-PNȚ
N.Marinescu	Sănătate (de la 4 apr.'38)		
Petre Andrei	Educație Națională (de la 20 iunie)		ex.PNȚ
Mircea Cancicov	Finanțe ;ad.inter .Justiție		ex-PNL
Victor Iamandi	Justiție;Ed.Naț , ad.inter.Culte,		ex-PNL
Episcop Nic.Colan	Ed.Națională ;ad.int. Culte (înlocuit de Armd.Călinescu)		
Dumitru V Toni	Subsecr.Educație Națională		ex-PND
Preot Nae Popescu	Subsecr. Culte și Arte		
G-ral Gh.Argeșanu	Ministr Apărării Naționale(înlocuște pe I.Antonescu ;demisionează ; înlocuit de N.Ciupercă , oct.'38)		
G-ral Paul Teodorescu	Ministr. Aer , Marină (înlocuște pe I.Antonescu)		
G-ral Alex.Glatz	Subsecretar de Stat Apărarea Națională		
G-ral Iosif Iacobici	Ministr Înzeștrării armatei (creat nou, 14 iul.'38)		
Gh.Ionescu -Sisești	Agricultură , Domenii, Cooperație		ex-PND
Mitiță Constantinescu	Industr,Comerț (înlocuște pe Argetoianu) (dir.BNR) , Minister. Economiei Naționale (la 7 apr.)		ex-PNL
Mihail Ghelmegeanu	Lucrări Publice, Comunic. (înlocuște pe C.Angelescu)		Ex-PNȚ
Mihail Ralea	Muncă și Asigurări (înlocuște pe dr.I.Costinescu)		Ex.PNȚ
Gral medic N.Marinescu	Sănătate și Ocrotiri Sociale		

Guvernul Miron Cristea II/ 30 mart.'38

22.)30 mart.Consiliul de Coroană(Decret-lege nr.142)

(A.I C, fond Președ.Consil.de Min ., dosar 10 / 1938 , f. 1-9)

Prin acest decret , a fost înființat **Consiliul de Coroană** ,în virtutea căruia ,membrii Consiliului urmau să fie numiți prin **Decret -regal , desemnați de rege**,dintre actualii și foștii demnitari ai Statului, Biseiricii, Oștirii, Curții Regale și din personalități de vază ..

Consiliul urma să fie convocat ori de câte ori regele considera util să-i ceară **păreră ,cu titlul consultativ**, asupra problemelor de stat de importanță excepțională .

Membrii Consiliului,puteau primi **însărcinări speciale, temporare**, fixate din Înaltă însărcinare .

Membrii Consiliului ,purtau titlu de **consilieri ,aveau rang de miniștri de stat** și ocupau în toate ceremoniile oficiale locul , îndată după președintele Consiliului de Miniștri .

Aveau indemnizație de reprezentare .

ss ,**Miron Cristea** (președ. Consil) ss **Victor Iamandi** (ministr.Justiției)

«Consilierii regali (Decretul 1422)

(A.I.C. , fond PCM, dosar10 / 1938 , f.10-37)

Prin acest decret , **Carol a numit primii membri ai Consiliului de Coroană** :

-PPPS Miron Cristea (președ. în exercițiu)

-mareșal Al .Averescu (fost premier; fost șef PP)

-mareșal C Prezan

-g-ral Arthur Văitoianu (fost premier)

-dr.Al.Vaida Voevod (fost premier; fost șef PNȚ , apoi Fr. Rom.)

-GGMironescu (fost premier ;fost PNȚ ;fost P.C)

-prof.N.Iorga (fost premier ; fost șef PND) .)

-dr.C.Angelescu (fost ministru; fost PNT))
-Gh.Tătăărăscu (fost premier; fost lider PNL .)
-C.Argetoianu (fost ministru ;fost PC, fost PND , fost PNT, fost UA))
-g-ral Ernest Ballif (mare maestru al Curții Regale ; administrator al Domeniilor regale)
ss Carol ss Miron Cristea

▣Decrete ulterioare de numiri / 1939-1940

[LD: până la urmă au rămas deoparte doar ...Maniu și Dinu Brătianu ! .]

-ACCuza (nr. 2494 , 16 iun.'39 ; semnat Carol -Călinescu)
-Victor Iamandi (nr. 4229, 23 nov.'39 ;semnat Carol - Argetoianu)
-Ion Mihalache (nr . 1357 , 17 apr.'40 ; semnat Carol-Tătăărăscu)
-Victor Antonescu (nr. 1363 , 18 apr.'40 ; semnat Carol -Tătăărăscu)
-Ion Mihalache își dă demisia (nr. 2130 , 26 iun.'40 ; semnat Carol -Tătăărăscu)
-IPSS , Patriarhul României ,Nicodim Munteanu ;
-IPSS N.Bălan (mitr.ort. Ardeal) IPSS Alex. Nicolescu (mitr. greco-catolic al Blajului)
(nr. 2814 / 20 aug.'40)

Consil.de Coroană / mart.'38 - aug.'40

23.)Retro'38.Victor Iamandi (Justiție),Concluzii Mesaj, Senat,28 iun.'39

(D.S., MO 9, șed. din 28 iun.'39 , pag. 192- 200)

[▣ Lovitura de stat din 10 febr.'38 ▣ Guvernul Miron Cristea = guvern de treburi curente
▣ Protestatarii = o falsă opoziție ▣ 10 februarie - lovitură de Stat ?! ▣ Carol II - salvatorul Țării !
▣ Criza ideologică a partidelor ▣ Criza parlamentarismului
▣ Constituțiile românești ▣ Raportul puterilor în Stat

Victor Iamandi / 28 iun.'39, retro ' febr.'38

/Dănuirea vechiului regim nu mai era posibilă

"D-lor senatori, după cele ce am avut onoarea să vă spun, cred că este de la sine înțeles că, în momentul tragic de la 10 februarie 1938 **dănuirea mai departe a vechiului regim nu numai că era imposibilă ,dar constituia un pericol grav pentru Stat**

"Dar dl-or,s-a făcut istorie astăzi și dl profesor Iorga a voit să restabilească toate împrejurările care au precedat actul de la 10 februarie .**Nu s-a spus însă totul .**

La 9 februarie,Guvernul a fost în măsură să cunoască toate opiniunile unor oameni politici asupra situației .

/Liderii de partid au cerut ca regele să-și ia răspunderea

A avut prilejul să cunoască **și opiniunile șefului unui mare partid istoric [Maniu?Dinu Brătianu ?]**,care solicitase audiență Suveranului,ca să raporteze **despre gravitatea situației din țară**.Acel șef de partid a cerut Suveranului **să amâne sine die alegerile și să avizeze singur la mijloacele de salvare a Statului .**

" Prin urmare ,**Regele , în acel moment , era solicitat să ia singur răspunderea și să rezolve marea problemă , care se punea atunci :salvarea Statului .**

Și, la 10 februarie, toată lumea și-a dat adeviziunea , fiind de acord și cu componența guvernului și cu caracterul misiunii ce urma s-o îndeplinească . "

Victor Iamandi / 28 iun.'39

#Protestatarii =o falsă opoziție

[LD . toată demonstrația lui Iamandi curge din argument în argument , relativ coerent .

Când ajunge la lovitura de Stat,înlocuște argumentarea cu sentința ,deseori sarcastică ,și devine din martor obiectiv,partizan subiectiv.Ceea ce nu reușește Iamandi să argumenteze credibil este faptul că **nu putea un guvern de concentrare**, în compunerea căruia intrau **7 foști**

prim-miniștri , aplicând Constituția și legile în vigoare ,să rezolve impasul în care se afla țara . Acel "Să fim serioși , domnilor !" și " Să nu luăm în serios pe acești protestari " marchează trecerea la un limbaj politicianist .Păcat !]

"În astfel de condițiuni ,**își putea cineva închipui** că guvernul de la 10 februarie 1938 era chemat să rezolve câteva chestiuni curente,**putea crede serios cineva că se putea stabili ordinea și autoritatea de Stat** și **că se putea descătușa Țara de sub teroarea agitatorilor**, prin vechile metode sau numai printr-o cârmuire de câteva luni de zile , fie și întreprinsă de un **guvern în care se găseau 7 foști președinți de Consiliu?**

Nu, domnilor !Trebuie să fim serioși !

"În momentul acela **toți eroii de astăzi**,care au început să vorbească de libertățile publice , **erau la pământ de frică**, în momentul acela **se adunau pe ascuns** în câteva case particulare din București și nu vorbeau decât de primejdiile care vor veni de pe urma acțiunii teroriste a **extremiștilor** și de pe urma imposibilității Statului de a face față unei situațiuni de o extremă gravitate . (aplauze)

" Să-mi dați voie ,domnilor,să nu luăm în serios , cum foarte bine a spus dl. președintele Consiliului astăzi la Cameră ,**să nu luăm în serios pe acești protestatari .**"

Victor Iamandi /28 iun.'39

«Carol II-salvatorul Țării !

[LD : Deranjat de continua calificare a actului de la 10 februarie '38 ca o **lovitură de Stat**, Iamandi încearcă să o scoată de sub această etichetă .Încalcă pentru asta și teoria dreptului constituțional - pe care nu se poate presupune că nu o cunoștea;îl înfruntă pe Iorga,singurul care cu autoritatea sa ,încearcă să-l tempereze;și îngrămădește toate nevoile societății sub umbrela și grija gestului regal.]

"Prin urmare ,domnilor, la 10 februarie ,**se prăbușea un regim prin propriile lui păcate** , prin **propriile lui greșeli** ,iar valul trecuse peste capul acelora care avuseseră răspunderea conducerii "**Criza nu era, așa dar,trecătoare și de suprafață** ,ci era adâncă și generală ,iar pentru îndreptarea ei, trebuiau măsuri eroice și grabnice .

"**Regele**, conștient de răspunderea ce și-o asumase,**a avut curajul și înțelepciunea** care se cereau pentru a se asigura salvarea Țării și a viitorului ei .

La 24 februarie s-a edictat noua Constituție,care a fost primită cu entuziasm de unanimitatea opiniei publice, iar **la 27 februarie ea a fost promulgată** și pusă în aplicare .

"S-a spus că ceea ce s-a făcut a fost o lovitură de Stat .

De sigur, **în teoria pură a dreptului constituțional**, ceea ce nu se îndeplinește cu respectarea formelor prevăzute în anumite articole , **se poate numi o lovitură de Stat** .

În fond însă ,hoi socotim că la 10 februarie nu numai că **nu a fost o lovitură de Stat** , dar a fost **măsura eroică**,singura pe care o putea lua pentru a salva Țara și pentru a asigura posibilitățile ei de dezvoltare în viitor.(aplauze)

-N.Iorga :Lovitura de Stat nu este o acuzație,ci o constatare.

Instaurarea unui întreg regim printr-o singură putere ,este o lovitură de Stat .

-Iamandi :Dvs știți că și Mihail Kogălniceanu a fost acuzat de lovitură de Stat.

-Iorga : De sigur, de sigur.

-Iamandi :Și ce putea face Cuza și Kogălniceanu în fața rezistenței tuturor la îndeplinirea reformelor vitale ale acestei țări ,decât să procedeze cum au procedat ?

Dar la 10 februarie n-a existat o rezistență din partea clasei conducătoare iar Țara , în totalitatea ei,**a dorit o nouă orânduire legală de Stat** .

S-a cerut de către clasa conducătoare avizarea la măsuri rapide pentru salvarea Statului și **Regele, în înalta Lui înțelepciune ,a găsit soluția** cea mai potrivită și eficientă ,**în modificarea structurii noastre constituționale."**

Victor Iamandi / 28 iun.'39

«Constituția'38=încadrarea în tradiția românească

[LD:om politic și istoric ,liberal și democrat de elită,își răsuțește convingerile cu 180 de grade. Trebuie să fie mai mult decât un act de obediență față de rege.Trebuie să fie rezultatul unei desamăgiri ireversibile în virtuțile democrației.Trebuie să fie efectul psihologic al unor spaime

profunde privind soarta țării. Trebuie să fie contagiunea spiritului vremii sau reacția conservatoare la evoluțiile de pe aiurea]]

"Ce reprezintă Constituția din februarie ? **Constituția de la 27 februarie** , în primul rând, este **actul de a se încadra în tradiția românească** și are un al doilea merit, **de a fi complet sinceră**. Am avut Constituția din 1866, apoi cea de la 1923.

Erau **traducțiuni adaptări a unor Constituțiuni străine**, cu foarte puține adaptări la nevoile specificului românesc. Multe idei din aceste constituții erau bune , altele însă **nu corespundeau** nici pe departe situației noastre. Ce a fost însă mai grav, a fost că **nu s-a aplicat aproape nici o dată nici Constituția ,nici spiritul ei** ."Timp de **șase decenii**, din acest punct de vedere , **am fost într-o permanentă carență la principiile constituționale.**"

#Realizările epocii moderne?: concursul de împrejurări.

Dacă au fost **atâtea înfăptuiri** care cu drept pot purta numirea de istorice , **ele nu s-au făcut în virtutea principiilor Constituției de la 1866 sau celei din 1923, ci s-au făcut pentru că a fost un concurs de împrejurări** , pentru că au existat **la conducere oameni înțelepți și patrioți** și pentru că **însuși poporul nostru a depus toată vrednicia lui și toată puterea lui de sacrificiu** . "Constituția nouă are meritul unei totale sincerități."

#Parlamentele românești ? : politică statică la cheremul partidelor

D-lor , noi am avut parlamente întotdeauna. **Cele dinainte de război** străluceau printr-o impecabilă educație, printr-o decență cumpănită, desigur și prin alte calități deosebite . Ele aveau însă **o politică statică față de problemele economice și sociale ale vremii.** **Parlamentele de după război** , deși nu împărtășesc părerea că din punctul de vedere al pregătirii erau inferioare , față de regimul colegiilor cenzitare , **s-a făcut exces în manifestarea partidelor** care, deseori , **zădărniceau adoptarea celor mai bune intenții din cauza conducătorilor de partid și a guvernelor** .

▫Executivul a avut prioritate față de legislativ

În fond, totdeauna , **guvernele , executivul, a avut prioritate față de legislativ.** (aprobări) **Acest lucru noua Constituție îl prevede în mod sincer și clar .**

Este asigurarea primatului executivului, un principiu în vigoare la toate țările din lume și în cele cu regim democratic complet . Parlamentele dau mandate ca guvernele să aducă la îndeplinire , într-un anumit timp , un program.

▫Regele: rol de arbitru suprem

" Apoi, Constituția din 1938, a prevăzut un regim de drepturi și datorii pentru cetățeni , mai potrivit situației necesităților țării , **decât cum era în constituția veche .** În același timp, **se dă Regelui rolul istoric pe care trebuie să-l aibă: de a fi arbitru nediscutat și factorul de decizie**, ori de câte ori problemele mari de Stat o cer.

/Parlamentul nu mai are funcțiune politică

"S-a făcut o discriminare între Guvern și Parlament, **stabilindu-se că miniștri sunt răspunzători numai față de Suveran .** De aceea poate s-a tras de către unii din dvs, și am impresia că chiar dl profesor Iorga a tras încheierea că s-ar fi nesocotit în oarecare măsură prerogativele și drepturile Parlamentului.

"Parlamentul nu mai îndeplinește o funcțiune politică, prin însăși esența lui, **el reprezintă profesiunile active ale vieții noastre sociale .**

-Iorga : Dar noi, *senatorii de drept* și banca prelaților, **ce profesiune reprezentăm ?**

-Iamandi : Senatul , prin compoziția lui, **poate fi oricând un sfătuitoși poate fi un factor de luminare în atâtea probleme de Stat** , prin experiența pe care o au cei mai mulți din membrii săi și prin autoritatea pe care le-o dă poziția lor . De altfel, și dvs d-le profesor Iorga, când ați fost ales președinte al Senatului, ați spus că ați fost ales ca reprezentant al intelectualității din această țară . Prin urmare , tot o profesiune.

-Iorga : Eu am spus că se aduce un omagiu intelectualității, **un omagiu care s-a retras pe urmă .**

-Iamandi :Nu s-a retras .**Intelectualitatea dvs vă este recunoscută și nimeni n-o tăgăduște**

-Iorga :Nu pentru mine a fost ceva dezagreabil , ci pentru cine le-a pus la cale

[LD : să-l fi vizat pe Argetoianu ?]

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣O mare revoluție pașnică !

[LD :o recunoaștere și o motivare a întârzierii legii , prin necesitatea stabilirii ordinii și liniștii interne. Dar și o recunoaștere a faptului că aproape doi ani , regimul a trăit în ilegalitate .

Iamandi face un titlu de glorie a noului regim care a înfăptuit o "**revoluție pașnică**"

Multe **revoluții pașnice** s-au mai petrecut în România ! În 1918, acordarea votului universal și împrumutarea ,au fost calificate de **revoluții pașnice** ;în 1930, restaurația a fost considerată o **revoluție pașnică** ;lovitura de stat din febr.'38 a fost de asemeni botezată **revoluție pașnică** .]

Cred că suntem unul dintre Statele care **am trecut printr-o mare revoluție pașnică** și

care am izbutit , în mai puțin de doi ani ,**să reintrăm în completă legalitate. "**

Victor Iamandi / 28 iun.'39

V.Iamandi / 28 iun.'39

24.)18-26 mai'38.Carol II ,**Însemnări zilnice**

[LD : Foarte simplu ! De la Carol nu avem documente sub semnul răspunderii directe .

Carol dă și semnează decrete -legi ;edictează o Constituție; numește miniștrii ;înființează

Consiliul de Coroană ;numește consilieri ;conduce ședințe de Consiliu.

Prin fața și la chemarea sa, se perindă:PatrîrhuI,Iorga,Călinescu,Comnen, Ghelmegeanu,

Ralea, ș.aș.a Carol guvernează , în sfârșit , dar nu răspunde ! Totul însă i se supune aprobării

Printre aceste conferințe, marile lui pasiuni :Duduia și vânătoarea.

▣Agenda regelui absolut

-Schimbări pe tabla de șah a guvernării

18 mai ."Înalt Prea Primul" (cum îl numea Mihăiță),pleacă în vizită în Polonia."

Trebuia hotărît interimatul :**logic ar fi fost să-i dea lui Cancicov sau Călinescu** , ca cei mai

"**răsăriți între excelențe**" , dar au mai rămas "**gelozii de partid**" ,așa că îl numește pe neutru

Argeșanu .

"Hotărâsc ca, la întoarcerea lui Miron,**să-l schimb pe PSS Colan de la Învățământ și Culte** ,

cu Călinescu "**cel puțin cât trebuie făcut curățenie**" , pentru "**a stârpi răul până în temelii**"

Și scoala e "teribil de infectată "

...Spre seară, pleacă la Scroviștea , să-și încerce norocul la țapi .

...Seara se întoarce , cu nădejdea de a o găsi pe Duduia la telefon, înainte de a pleca la serata lui

Max Auschnitt ; una din puținele nopți când Duduia n-a dormit cu el

-Urmărirea represiunii legionare

/19-23 mai.La 12,vine **Călinescu** , spre a vorbi despre **Gardă**. Găsește în rechizitoriu câteva inadvertențe,

și **hotărâsc mutarea medicului de la Jilava** (care făcea legătura lui Codreanu cu exteriorul)

/20 mai.Comnen îi dă raportul despre Geneva. România a câștigat prestigiu "**Chestiunea**

gardiștilor și hotărîrea mea de a lua măsuri pentru întremarea țării, au făcut un excelent

efect " Argetoianu , revenit de la Londra, îi raportează reacții similare .

/23 mai Dimineața, **conferință cu Argeșanu, Călinescu, Comnen, Paul Teodorescu și Glatz.**

Vești neliniștitoare din Cehoslovacia. Situația delicată a României , "din cauza Rusiei"

"Astăzi a început procesul lui Codreanu. Lucrurile merg normal , tribunalul energic"

-Candidaturi la Academie amânate

/24 mai .Program obișnuit cu miniștrii Marinescu , Ralea, Comnen .

/Primește pe Al.Lapedatu pentru candidaturile la Academie.Se amână candidaturile pentru anul următor," **cei propuși fiind imposibili**" :Crainic, Rebreanu, g-ral Antonescu "
/"Procesul continuă ca și ieri .Codreanu duce o dârză și bine chibzuită luptă."

-Aplicarea pedepsei cu moartea

26 mai "În Consiliul de miniștri de aseară, s-a hotărît punerea în aplicare , pe timp de un an,a art. din Constituție ce prevede pedeapsa cu moartea.

Această deciziune s-a luat din cauza **mulțimii de scrisori de amenințare ce s-au trimis persoanelor oficiale și marcante în legătură cu procesul lui Codreanu .**

Această măsură a fost luată în Consiliu de astăzi, sub președinția lui Argeșanu,ca să nu puie fața bisericească a patriarhului într-o postură dificilă .**IPSS nu este contra măsurii , dar , fiind capul Bisericii, nu poate iscăli această măsură "**

/25 mai "Oareșari îndoieli asupra atmosferei de la procesul Codreanu ;ei se apără destul de bine ,deși neagă chiar evidența. Avocații lui, decenti.Actul de dare în judecată slab, făcut cu lacune și acușări uneori trase de păr . "

/ 26 mai La prânz, Patriarhul , încântat de călătoria cu Polonia./ **" E foarte mulțumit de măsura cu pedeapsa cu moartea și, mai ales,cu felul cum s-a rezolvit , fără a-l pune pe el în joc. "**

Carol II / 18-26 mai '38

25.)23-25 mai'38 .Procesul CZCodreanu,

"Din luptele tineretului român".1919- 1939. Antologie Duiliu Sfințescu

Editura Fundației Buna Vestire,1993. **Vezi la fișier G fe F - XI - ,**

[**LD. 16 febr. 2004 .** Citesc , recitesc , documentele .Nu seamănă cu procesul din 1934 -când s-a dorit achitarea .De data aceasta **se vrea condamnarea cu orice preț.** Totul este învăluit în tenebre cu iz de roman polițist.Teroare, abuzuri polițienești , înscenări , justiție regizată .

Complicități vinovate, manipulări suspecte, rea -credință ,de o parte și de alta .

Judecată pripită .Martori arestați sau absenți.Avocați intimidați Informatori suspectți .

Documente -dovezi strânse cu furca

N-au decât amatorii de această specie procesuală să-și bată capul cu ele.

Eu trebuie să țin seama de ele,peu că **procesul lui Codreanu a fost un proces politic :**

peu că el a fost sfârșitul unui ciclu din istoria Gărzii, și începutul altui ciclu ;

peu că va fi urmat de **seria asasinatelor în lanț**, a celor implicați:**Codreanu +mulți alți legionari -Armand Călinescu - alți mulți legionari -Iorga ,Iamandi ,Madgearu, ș.a.alți legionari .**

Chiar dacă s-ar șterge eticheta de "**mișcare teroristă**" pusă pe seama Gărzii de Fier_(de adversarii săi) ;

chiar dacă s-ar șterge eticheta de "**poliție criminală**" și "**justiție represivă**" pusă pe seama Siguranței și Poliției (de adversarii lor) ;

chiar dacă s-ar accepta **caracterul patriotic, eroic și de martiraj** al mișcării legionare (pus în circulație de către susținătorii și admiratorii săi) ;

chiar dacă s-ar admite **justețea măsurilor represive luate de guvernele** perindate la cârma României (argumentate și suținute , în epocă și mai târziu, de exponenții politici ai acestora) ;
chiar dacă , **chiar dacă** ...

...**un lucru se poate afirma fără greș :această confruntarea a sfâșiat viața politică a României ;a deviat multe din intențiile și direcțiile de democratizare ;a fost acompaniată de asasinat politice odioase** (și de o parte și de alta) a determinat o **atmosferă de tensiuni și confruntări** cu aspect de război civil ; a contribuit , în cea mai mare măsură , la **distrugerea edificiului democratic,și la instaurarea regimurilor auoritariste, totalitare** .care au urmat după 1937, după 1940.

Istoriile ce se scriu despre această confruntare , continuă , până în ziua de azi, **sunt istorii paralele**, vorbind despre **cel puțin patru Români :a regimului carlist , a opoziției democratice ,a legionarilor , a memoriei populare**

Procesul lui Codreanu .este una din piesele importante ale mecanismului pus în mișcare de regimul autoritar carlist .**Vezi pe larg la fisier Gardade Fier I]**

PROCESUL.ziua I-a / 23 mai '38

▣Arestarea.Procesul.Închisorile lui Codreanu ▣ Tribunal militar ;procedură rapidă ; procurori ; judecători ; martori ; Codreanu/ Însemnări / 23mai '38

▣ Procesul ▣ Note de la proces ▣ Autoapărarea la proces ▣ Ordinul 586/ 1938 ,al gralului Bengliu :

▣ Revoluție legionară ?!

PROCESUL ziua a II-a / 24 mai '38

▣ Interogatoriul procurorului - răspunsuri CZC /Frățiile de cruce /Pietenii legionarilor/Exerciții de tir

Asasinate G de F dizolvată ....Totul pentru țară ... Eliminarea lui Stelescu /Violența - ca armă politică ... Recompensarea asasinilor Eroism = cantitatea de morminte ...

▣ Martorii

Iosif Frollo g-ral.dr.C.Constantinescu col. Gh.Polihrniade prof.univ. Eugen Chirnoagă prof.Traian Brăileanu M.Manoilescu g-ral Petrovicescu g-ral I.Antonescu prof.univ.Emanoil Antonescu g-ral.M.Racoviță g-ral Dona g-ral Comănescu Alex.Hodoș Prof.Sextil Pușcariu Prof. Gh.Pantazi **Luliu Maniu** . **Sever Dan**

PROCESUL. ziua a III-a / 25 mai '38

▣Pledoariile apărării

Lizeta Gheorghiu C.Hentzescu/

▣ G de F = politică de dreapta , naționalistă ▣ CZCodreanu - naționalist , patriot , nu rebel

▣ Procesul Codreanu = înscenare odioasă ▣ Achitarea lui CZCodreanu !

Horia Cosmovici /

▣ Listele " negre " ?! ▣ "Organizații paramilitare" ?! ▣ Cultul morții, al mormintelor ?! ▣ Poezia și cântecul legionar ?

▣ Ultimul cuvânt al Căpitanului :

▣ Sentința ▣ Închisorile lui Codreanu

Note stenografice /"extrase " / (p.279 -409)

[LD : fără să fiu jurist , câteva simple observații :

-Aceste tribunale militare extraordinare , în loc să aibă un caracter independent,sunt simple executante ale indicațiilor executivului ;

/ Este suspectă (sau discutabilă) , încălcarea jurisprudențelor ,stabilită prin legi,atât în ce privește procedurile procesuale , cât și drepturile la apărare ;

/ Se remarcă diferențele de tratament,din procesul din '34(intenții de achitare),față de cea din '38 (intenții de condamnare)

/ Este impresionantă prezența martorilor militari (generali -judecători în procesul din '34) și a generalilor în rezervă .Ce concluzii să trag de aici ? Că procesul a fost politic ? Pentru asta nu este nici un dubiu .Dar adevărul, dreptatea , justiție?De partea cui a fost ?]

▣Desfășurarea procesului

[23 mai '38] Ziua I-a . **Tribunal Corp II armată.Malmaison.**

/ La interogatoriu CZC răspunde : 39 ani ; n.la Iași;domiciliat Casa Verde,București ;profesia -avocat.

/ Apărarea (Lizeta Gheorghiu ,Cosmovici,Radovici)cere amânare,pe chestiuni procedurale, pe absența martorilor etc.; nu se admite;

/ Sunt strigați cei 117 martori ; prezenți ,27.

Intervenții

Av.Horia Cosmovici : Importanța martorilor-camarazi de luptă ai lui CZC.El a fost șeful unui partid și al unei mișcări ;cei care au fost cu el,l-au ajutat și l-au înțeles,au executat ceea ce el a crezut și a formulat,este legitim să fie aici.Ori,mulți din ei se află cu domiciliul forțat la Miercurea Ciuc -măsură luată de puterea executivă.Puterea judecătorească trebuie să țină seama de acest fapt, și să-i aducă de acolo.

#Crimă de înaltă trădare ,crimă de răzvrătire,uneltire contra ordinii sociale

Intervine deseori pentru a da indicații de cum trebuie să se facă apărarea ,ținând cont de cele 3 delict de care se face vinovat CZC:crimă de înaltă trădare / uneltire contra ordinii sociale(se va judeca în ședință secretă) /crimă de răzvrătire.

(p.289-294)[--]

▣**Codreanu :Însemnări:23-25 mai '38**

(p.157-158)

Luni.

/Prima ședință. Președ.- col.Dumitriu și 4 ofițeri de front. **Martorii lui,lipseau toți** (fiind închiși în lagăre);tribunalul a respins amânarea.S-a citit **Ordonanța definitivă: " Plină de patimă,de răutate și de neadevăruri.**Afirmațiuni gratuite,nedovedite cu nimic,lipsite de bună credință,de corectitudine și sentimentul onoarei:"

-CZC a vorbit 7 ore

De la ora 17-2 noaptea, a vorbit el, 7 ore incontinuu,spulberând acuzațiile.

"Universal " a publicat în întregime cuvântul lui (cu câteva pasaje suprimate de cenzură) .

Marti.

-CZC răspunde întrebărilor procurorului

Printre piesele acuzaării,o scrisoare care nu-i aparține (găsindu-se autorul)

Miercuri.

-7avocați apărători :pledoarii impecabile

Joi . ora 24,

Tribunalul se retrage pentru deliberare.

-Verdictul :10 ani muncă silnică

El este dus la Jilava.În zori,pe la 4 dimineața,procurorul maior Radu Ionescu,însoțit de grefier,comandantul închisorii,ofițeri de gardă, se citește verdictul :

< Sunteți condamnat la 10 ani de muncă silnică >.

Codreanu /

»Note de la proces

Pază extrem de serioasă,neobișnuită; pregătirea apărării,sub supraveghere,cu percheziționarea avocaților ; **atmosferă grea,încordată ;arestați în timpul procesului** :Corneliu Georgescu, Stănicel,Popescu-Buzău;percheziții la domiciliul unora.Deși nu s-au adus dovezi,tribunalul a răspuns afirmativ la toate întrebările.

"Nu știu dacă a existat vreodată ,în viața publică a României ,un om care să fi fost atăcat cu atîta înverșunare,patimă și rea credință de întreaga presă și de toate cluburile iudeopoliticianiste,șa cum am fost eu ,de la arestarea mea ,în tot timpul instrucției,în scopul de a pregăti condamnarea ,în fața opiniei publice."

/Suprimarea presei pro-legionare

/Campanie de presă antilegionară

"Buna Vestire " și "Cuvântul " au fost lovite din primul ceas; **Nae Ionescu este și el în lagăr;**

S-au dus atacuri pline de mișelie :**Curentul, Neamul**

Românesc,Capitala,respectiv .**Șeicaru,Iorga și Titeanu.**(160-162)

/Biserica ortodoxă :condamnarea mișcării

...**Patriarhul Miron Cristea,a condamnat în cuvinte grele Mișcarea legionară;** Biserica ortodoxă,fățîș ostilă tinerimii române; "Să lupti pentru Biserica Patriei tale,la marginea lumii creștine! Luptăm ,jertfim,cădem [...]să ne apărăm bisericile și Biserica ne condamnă ca **<periculoși Neamului>**,ca **<rătăciți și străini de neam.>**Ce tragedie în sufletele noastre! "

/G-ral Bengliu.Ordinul 586/ 1938:supravegherea și carantina morală a legionarilor

<Luați măsuri de supraveghere și carantină morală asupra oamenilor din trupă și în special concentrațiilor dubioși ori bănuți gardiști,comuniști ori sectanți.Supravegheați și atitudinea ofițerilor.>

"Acest ordin a fost reprodus în **Circulara 131 a lui CZC** ,cu următorul comentor:

<Bine,frate naționalist,pe deoparte îmi faci teoria frăției și unirei,iar pe de altă parte dai telegrame cifrate ca să mă supravegheze ca pe un dușman periculos al Statului ?[...] Ce ironie! >

(p.314-315)

/Revoluție legionară ?!

"Revoluția socială, așa cum e prezentată în acuzare , nu poate avea nici un sens, pentru o mișcare care ,după ce **izbutise să obțină 70 de locuri în Cameră, avea perspectiva de a le dubla în ultimele alegeri la care lua parte.** N-avea nevoie de violențe. Conducerea îi venea pe căi normale.[...] **Biruința , revoluția legionară, nu se realizează prin violență, ci prin perfecționarea interioară a omului.**

(Citează art. din "Buna Vestire" ale lui Mircea Eliade) (p.315-316)

PROCESUL ziua a II-a / 24 mai '38

▣ Interogatoriul procurorului Radu Ionescu

-Amănunte privind cariera de avocat a lui CZC: a fost în baroul din Iași ? a profesat avocatura la Iași și Ungheni ? a pledat în procese la Ploiești, Putna, Satu-Mare ?

-Ce sunt Frățiile de cruce ? a trecut peste capul ministerului Ed. naț. și Străjerie ? în ce calitate s-a erijat ca "educator" ? de ce sunt clandestine ?

-Cine sunt "Prietenii legionarilor" ? de ce secret asupra asociației ?

-Ce este Corpul legionar Moța-Marin ? De ce se cerea să fie de maxim 30 de ani și calități spirituale desăvârșite ? De ce li se cerea prin jurământ virtuți de sacrificiu și de moarte ?

-De ce fac exerciții de tir ?

-De ce a ămas la comanda mișcării, după ce Garda de Fier a fost dizolvată ?

-Ordinele 1,2,3, din sept. '34, prin care a eliminat pe Stelescu, semnate de Codreanu, ca șef al G de F, nu erau ilegale ?

-Recunoaște violența, ca metodă uzitată de organizația sa ?

-Procurorul : **[citând din cartea lui , "Pentru legionari"]:**

<Acestor politicieni, a căror trădare față de neam este așa de îngrozitoare, neamul va trebui să le scoată ochii, iar dacă sunt morți, neamul va trebui să-i scoată din morminte și să le dea foc ciolanelor în piețe publice. Pe copiii și pe nepoții lor neamul va trebui să-i urmărească în averi confiscându-le și să-i stigmatizeze cu epitetul de "copii de trădători".> (p.95)

<Să ne procurăm revolvere și să tragem în ei, dând un exemplu groaznic, care să rămână dealungul istoriei noastre românești. Ce se va alege după aceea de noi, vom muri sau vom rămâne toată viața în închisoare, nu mă interesează.> (p.168)

-De ce recompensează prin înaintări în grade, demnități, decorații pe aceia care , recent, au comis odioasele asasinatelor contra lui Duca ['33] și Stelescu ['36] ?

-Cum calculează eroismul legionar, având ca unitate de măsură mormântul ?

-Câți cotizau ? câți membri ? câți prieteni cu donații ? [-----]

Procesul / Note stenogramă / 24 mai. '38

26.) Martorii în procesul CZCodreanu ,23-25 mai'38

"Din luptele tineretului român", 1919- 1939. Antologie Duiliu Sfințescu

Editura Fundației Buna Vestire, 1993.

[LD : reține absența martorilor principali : copartizanii săi ; reține frica , lașitatea, absența, unor martori citați ; reține categoriile de profesii, de vârstă , de crez politic , al martorilor prezenți]

a) Iosif Frollo

[înv. sau prof.] : a fost candidat la Senat , pentru part. "Totul pentru Țară",

Mi-am dat seama [...] că **nu este un partid de extremă dreapta, nici de extremă stînga, ci un partid de extremă cinste , care luptă împotriva extremei necinste. >**

La presiunile care s-au făcut, "au suportat, n-au reacționat " ;

CZC nu este capabil de "răzvrătire"; nici de "trădare ". (p.332- 333)

b) Gral. dr. C. Constantinescu

(39 ani de armată, rezervist):

"Formele de activitate ale d-lui Codreanu **n-au fost oculte ,tănuite**,pentru că cu cea mai mare sinceritate ,le vedem expuse în cunoscuta sa carte "*Pentru Legionari* " (p.334)

c)col. Gh.Polihroniade

- înscris în partid *Totul pentru Țară* ,sub chezașia g-ral. Zizi Cantacuzino : " Cunoscesc această mișcare ca **o mișcare pur naționalistă,fără nici o căptușală subversivă** ,cu o activitate la lumina zilei.[...]"

d)prof.univ. Eugen Chirnoagă

memburu al part. *Totul pentru Țară* : "Pînă în 1934 ,am fost ostil acestei mișcări,pentru că am fost în străinătate,vreo 6 ani,la studii și în timpul acesta am luat cunoștință de aceste lucruri numai din ziare.De aceea mi-am făcut o idee cu desăvîrșire falsă [...] **Am venit în țară cu ideile că dl.Codreanu este un criminal ordinar.** [...]"

Apoi ,a cunoscut adevărul :disciplină ,conștiinciozitate;cei mai buni studenți ai săi sunt legionari; pe CZC nu-l crede capabil de trădare. (p.335)

e)Prof.Traian Brăileanu

-senator în Legiune : De pe vremea LANC,l-a cunoscut pe CZC care se ocupa cu propaganda ; apoi s-a apropiat de G de Fier; a discutat cu Codreanu ,a participat la alegeri ; **nu-l crede pe CZC capabil de trădare,de lovituri de stat .**

f.)M.Manoilescu

[candidat pentru Senat pe lista *Totul pentru Țară* ['37]După PP și guvern; după PNȚși guvern;după guv.lorga]

Cunoaște mișcarea legionară ca **o mișcare "românească"**,[...] Această mișcare ,cu morala sa, care a regenerat anumite popoare - Italia, Portugalia, Germania, etc.- **este "un fenomen al veacului "**;DI Corneliu Codreanu cât și mișcarea legionară sunt de o **probitate sufletească , de o curățenie ,de o puritate, jertfă și un exces de loialitate** ,cum n-am mai întîlnit.

Mișcarea legionară n-a cunoscut decăt jertfe." " **Numai asocierea acestor noțiuni :trădare și Codreanu, n-o pot accepta,se exclud** [...] a socotit și socotește că ar fi o dezonoare pentru el dacă ar ajunge la putere printr-o lovitură de stat a unei minorități.Vrea aceasta numai prin cîștigarea sufletelor maselor.Ar fi putut s-o facă,dar n-a vrut.[.....]

g)Gral Petrovicescu

(**acuzatorul lui Codreanu ,în procesul asasinării lui Duca**)

L-a cunoscut în aceeași sală,la procesul din '34,când **era comisar regal special**. Cu 3 zile înainte de a formula rechizitoriul,a fixat o întrevvedere cu Codreanu,cu care a discutat peste o oră, constatînd identitatea p.d. v.L-a văzut ,apoi ,**zi de zi la proces,pînă la pronunțare și achitare**;de atunci nu s-au mai întîlnit...

-Președinte Dumitru:dacă a descoperit în timpul lungii instrucțiuni de atunci,anumite fapte care să ducă la concluzia că **CZC urmărește ,prin mijloace oculte și conspirative,să facă REVOLUȚIE sau RĂZBOI CIVIL ?**

-**Petrovicescu** : " **Nu am găsit nimic conspirativ împotriva dlui Codreanu.Nu am găsit nimic subversiv. "**

-Prim procuror R.Ionescu :dacă **a cerut achitarea celor 47 de legionari**,și a lăsat la aprecierea Tribunalului hotărîrea prividu-i pe CZC și Zizi ,înseamnă că a avut păreri deosebite privind vinovăția ?

-**Petrovicescu** :Interzice astfel de interpretări,a făcut-o din deferență,față de cei doi conducători. **"Eu nu am găsit nici o vinovăție ,de nici un fel împotriva sa. Aș dori ca și astăzi,ca și atunci, să se pronunțe achitarea ,ca atunci cînd am luat eu parte."**

-R.Ionescu :dar știe Petrovicescu că , după condamnarea de catre el a asasinilor lui Duca și Stelescu ,**Căpitanul i-a avansat la cel mai înalt grad din ierarhia legionară, și le-a acordat "Crucea Albă" ?** [Cu aprobarea președ. ,CZC pune el întrebări martorilor]

-CZC: în ziua înmormântării lui Moța și Marin a înaintat în grad pe 2 din cei 10 ;să nu-i fie răstălmăcite cuvintele

-Petrovicescu :nu poate da nici un raspuns,este "o chestiune de ordin subiectiv";

-CZC: Îl crede generalul capabil de trădare sau de război civil ?

-Petrovicescu :Nu(p.341-343)

////////////////////////////////////

h)G- ral I.Antonescu

-CZC:dacă și amintește de o convorbire avută acasă la general,cînd era ministru

[**gub.Goga**] ,privind atitudinea sa față de provocări ?

-Antonescu: convorbirea a avut loc în timpul alegerilor,cînd **impresia era că țara se îndreaptă spre război civil ;de convergență cu Goga,I-a chemat pe CZC,cerîndu-i să înceteze agitații CZC i-a spus că se retrage din lupta electorală ,iar lui Goga că se retrage chiar din alegeri**

-CZC : <Mă crede dl General capabil de trădare ? >

-Antonescu : " Din elementele pe care le-am avut și le am ,pot spune că **nu poate fi acuzat de trădare.Generalul Antonescu nu stă de vorbă cu trădătorii.**>(p.343-345)

////////////////////////////////////

i.)Prof.univ.Emanoil Antonescu :

L-a apărât de 2 ori la tribunalul Ilfov ,unde era trimis în judecată că <vroia să dărîme România.

O revoluție se face altfel .[...] **nu-l cred capabil de trădare** > (p.345)

////////////////////////////////////

j)Gral.M.Racoviță :

În timpul guvernării Maniu,s-a pus la cale întoarcerea prințului Carol ;acasă la Tăslăuanu,a vorbit cu Codreanu,care a fost de acord.Mai tîrziu, cunoscîndu-l pe generalul Zizi Cantacuzino, după ce a stat de vorbă două ore cu Codreanu,s-a alipit de el ,pentru că <numai prin el este scăparea țării [...] **Niciodată ,nici dl. Codreanu și nici mișcarea legionară nu au avut un caracter subversiv,de primejdie pentru Stat.**>

////////////////////////////////////

k)Gral.Constandache

(**i-a fost judecător la procesul din 1934**) :

< Pot spune că ideologia pe care o are ,Patrie,Dumnezeu și Rege,ideologie pe care o cunoaște toată lumea,**nu poate fi decît o ideologie frumoasă.**>

////////////////////////////////////

l)Gral Dona

(**judecător în procesul din '34**) :

<Tînăr,cu avînt naționalist,**n-a avut nici un amestec în asasinarea lui Duca.**

Am judecat cu conștiința împăcată.**Este un om corect .>**

////////////////////////////////////

m)Gral Comănescu

(**judecător în procesul din '34,membru PNT**):

A avut dese contacte cu el ;la Carmen Sylva ,în tabără,le-a trimis și el o puțină cu brînză ;

CZC nu e capabil să facă acte contra siguranței statului. (p.346-347)

n)Alex.Hodoș

(**șef al Cenzurii ,în gub.Goga, '37-'38**) :

A îngăduit publicarea instrucțiunilor preliminare pentru înființarea corpului "Moța și Marin"

;regretatul Goga i-a spus ,cu o zi înaintea căderii guvernului, **[6 febr.'38]** că în discuția ce o

avusese cu Codreanu,**acesta îi declarase că este dispus să se retragă din campania**

electorală

o) Prof. Sextil Pușcariu :

<Nu sunt membru în mișcare .Am cunoscut-o de mult și cu **multă simpatie m-am apropiat de ea**. N-am făcut niciodată politică.M-a apropiat sufletul cald al acestui tineret ,care era necesar acestei țări.**Cei mai buni elevi ai mei erau legionari**.Mi-a plăcut cartea "**Pentru Legionari** ". Este un scriitor de talent.M-a **apropiat de el religiozitatea lui adâncă**,iubirea de țară și devoatamentul lui pentru Tron.L-am căutat să-l văd și l-am văzut. Am rămas cu aceeași impresie. [...]Am văzut în această mișcare **ceva îndreptat împotriva abuzului,nu împotriva Statului .>** (p.348-349)

p) Prof. Gh.Pantazi :

În campania electorală din dec.'37,deși nu era membru,**a acceptat să candideze pentru Senat ,pe listele Totul pentru Țară,la Bihor**.S-a dus la sediu și a întrebat ce trebuie să vorbească .

< Mi s-a spus să nu vorbesc de nici o organizație politică și de nici un om politic,ci numai de Legiune și de legionari.[...] **Legionarii n-au răspuns la provocări și n-au făcut provocări**.[...] patriotismul,corctitudinea și loialitatea lor era exemplară.La vârsta mea,pot spune că nu s-au mai văzut așa alegeri.> (p.349)

////////////////////////////////////

s) Sever Dan

(PNȚ,apoi Frontul Românesc-Vaida)

Cunoaște mișcarea legionară de la început ; ca deputat,îl interesau mișcările, mai ales cele naționale;în 1923,le-a cerut ajutorul.

-Legătura Fr,Rom-Vaida –G.de F –Codreanu

Legătura politică cu Garda a Frontului Românesc s-a stabilit abia sub guv.Goga.[**'37 / '38**]
DI Vaida a ținut să vorbească cu dl.Codreanu.Întîlnirea a avut loc la Sever Dan acasă,dar nu au fost rezultate deoarece **a căzut guv.Goga**." A venit noul regim,pentru care dl Vaida luptase de mult să vină.Eram curioși să știm ce atitudine va lua dl Codreanu. Pe această chestiune s-a făcut și o scrisoare."

-Scrisoarea lui CZC către Vaida(27 febr.)

[**citește răspunsul lui CZC**] :<27 februarie 1938 .Die Sever Dan ,vă mulțumesc pentru rîndurile primite.**Nu e cazul ca să se facă dificultăți noului guvern**.Să-l lăsăm un an ,sau doi,poate mai mult...Vă rog să fiți sigur că **nici o dificultate nu va avea acest guvern din partea noastră**. Eu socotesc că nu este timpul meu . > (p.354)

PROCESUL. ZIUA A III-a / 25 mai '38

27.)Iuliu Maniu- martor în procesul CZCodreanu

"Din luptele tineretului român".1919- 1939. Antologie Sfințescu

[L.D. ca procedură,Codreanu adresează întrebările,martorii răspund...]

[Dau in extenso această **stenogramă de la proces** , deoarece este printre puținele declarații directe, explicite și detaliate ale lui Maniu privind situația politică în care s-a aflat România la cumpăna anilor '37/'38 Dau acest doc. și pentru că el conține un **dialog direct Maniu -Codreanu** ,care ,chiar dacă în împrejurări emoționale speciale,oferă posibilitatea de a-i înțelege pe cei doi "**adversari -aliați** ".

[**LD:5 febr.2007**.Mă gândeam la faptul că Iuliu Maniu a fost martor la două procese politice fulminante :al lui Codreanu ('38) și al lui Antonescu ('46)

Cum s-a comportat el la cele două procese, și cum s-au purtat alții la procesul lui !

[**LD: atenție !** am dat masiv din această mărturie ,retro' 37 ,la **Guvern de alegeri Tătărescu** (pct.8 b) în timpul căruia s-a perfectat **Pactul de neagresiune** .Vezi cum și ce dai !]

▣Pactul de neagresiune(nov.'37)

-Deosebiri și asemănare între cele două ideologii

-CZC: "De ce s-a făcut între noi pactul de neagresiune când ideologiile noastre sunt atât de diferite ?"

-Iuliu Maniu : < Într-adevăr, **ideologia noastră și a dvs. sunt direct opuse și nici nu cred că ar exista în țara aceasta două partide cu o adversitate mai categorică decât ale noastre.**>

<Garda de Fier este totalitară și în contra democrației.Partidul dlui Codreanu este un partid antisemit,partidul nostru nu este antisemit.

În afară de aceasta ne deosebește metoda de luptă politică. Date fiind aceste deosebiri ideologice,este firească întrebarea : **cum de am ajuns să încheiem o înțelegere electorală ?** Motivul este dublu .Întîi un motiv personal.Nu l-am cunoscut pe dl Codreanu pînă am făcut pactul de neagresiune.Am urmărit însă cu atenție activitatea și atitudinile dsale.**Am putut constata ,din partea d-sale,sinceritate în acțiune,consecvență și tenacitate,calități care se găsesc atît de rar în viața noastră politică și la conducătorii vieții politice.Pentru aceste motive i-am întins mîna cu încredere și cu plăcere. [...]**au mai fost și motive de factură politică.

-Crezuri moral-naționale comune

-Maniu :Dl.Codreanu,ca și mine, crede că pentru o viață sănătoasă națională și de Stat,este absolut necesar **respectarea demnității naționale.** Ori,prin numirea dlui Tătărescu ca primministru,

s-a atins grav nu numai demnitatea națională,dar și spiritul Constituției.

De aceea a fost cazul să ne dăm mîna,peu a face ca națiunea să respingă această încercare de a izbi în demnitatea națională.**Am reușit.**

Dl Codreanu crede,ca și mine, că **ideea națională este factorul vital** în propășirea unei națiuni.**Dsa crede,ca și mine,că Statul,**cu toată puterea sa ,**trebuie să perfecteze calitățile fără seamăn de frumoase ale poporului român,susținător de Stat și să-i dea posibilitatea ca,punîndu-i- se la dispoziție mijloacele materiale,culturale și sociale,să-și poată împlini misiunea pe care o are în această parte a lumii"**

-Corectitudinea, onoarea și morala creștină

-Maniu :Adevărat că dl Codreanu are în concepția sa un element,acel al antisemitismului, pe care eu nu-l aprob,dar ideea fundamentală este identică.

În afară de aceasta,**dl Codreanu este de aceeași părere cu mine** că,fără a respecta regulile de corectitudine în viața particulară și publică și fără a ține seama de morala creștină,nu se poate asigura dăinuirea unei națiuni,și că părăsirea acestora ar însemna și pentru poporul nostru ,ceea ce a însemnat și pentru multe popoare în trecut :distrugere și peire.

Pentru aceasta **suntem de acord în tendința de a impune în viața particulară ,socială și publică,corectitudinea,onoarea și morala creștină,**pe care azi -durere - atîți o calcă.

"Toate acestea au fost îndemnuri hotărîtoare pentru a face o înțelegere cu dl Codreanu și îmi pare bine că am făcut-o ." (p.351)

▣Campania electorală

...Guvernele au folosit puterea,Jandarmeria și Siguranța ptr.scopuri electorale

-CZC: A folosit PNL în lupta electorală cu opoziția Poliția,Jandarmeria și Siguranța ? **[președintele se opune acestei întrebări]** Au protestat partidele de opoziție împotriva ingerințelor electorale ?**S-au folosit de ordinele date,ca dovezi ?**

-Maniu : <Într-adevăr,în toate alegerile,afară de cele din 1928 și 1932 pe care le-a făcut partidul național -țărănesc ,**guvernul a folosit puterea executivă ,Jandarmeria și Siguranța ,pentru scopurile electorale ale partidului de la guvern [...]**Partidele de opoziție totdeauna au năzuit să pună mîna pe ordinele secrete prin care se îndruma forța publică de a împiedica opoziția în acțiunea și mișcările sale politice.**Astfel,eu insumi,în anul 1927,am avut în mînă 18 ordine secrete** -confidențiale - ale puterii publice [...]**Aceste ordine secrete le-am publicat în ziare.** Mai mult,m-am dus personal la președintele Consiliului ,Ionel Brătianu,și i le-am prezentat într-un memoriu ,pentru a protesta contra acestor ingerințe.[...] >

-CZC: "Dacă acest fapt al deținerii de acte de către un șef de partid de opoziție , ar constitui un act de trădare ,sau ar putea periclita ordinea în Stat și siguranța publică ?"

-Maniu : < Niciodată.A fost un uz constant . >

...CZC.nu era grăbit să vie la putere

-CZC: În discuțiile avute ,și-a manifestat el graba de a veni la putere ?

-Maniu :<Nu.Din contră,din conversațiile pe care le-am avut,am stabilit în privința aceasta o deosebire de atitudine între noi :**eu insistam ca ,drept rezultat al alegerilor,partidul nostru să vină imediat la putere,** [...] pe câtă vreme **dl Codreanu accentua incontinuu că nu este grăbit,** că are vreme,și că momentul său nu a sosit. >

...CZC nu a urmărit răsturnarea ordinii în stat

-CZC: a urmărit el și mișcarea sa să răstoarne ordinea în Stat?

-Maniu : < Dacă aș fi bănuț sau aș fi văzut așa ceva ,**nu aș fi încheiat cu dta pactul electoral și nu aș fi dat mîna pentru o campanie politică** ,pentru că am crezut întotdeauna și cred că ,pentru națiunea noastră și statul român,**cea mai mare nenorocire ar fi o răzvrătire ,o dezordine sau un război civil.** >

...Adversari privind politica externă

-CZC: ce au discutat pe probleme de politică externă ?

-Maniu :< Am constatat că **suntem adversari pe această chestiune și m-am silit să-l conving** ,că singura **politică externă corespunzătoare intereselor României** este aceea îndreptată către **Franța,Anglia și marile democrații din occident.**

Dsa și-a arătat considerațiunile teoretice în celălalt sens.

Eu mi-am expus argumentele și vederile mele,Dsa a contrazis.

Întreaga această discuție a decurs pe tărîmul interesului obștesc,fără a fi putut observa la dl Codreanu vreun interes personal.>

-Mișcarea legionară a fost ocultă sau clandestină ?

-CZC: "Dacă știe dl Maniu că propaganda mișcării mele ar fi fost **conspirativă,ocultă sau clandestină ?**"

-Maniu :<În campania electorală am dat de organizații ale Gărzii de Fier care **se manifestau pe față,cu mare combativitate**,făcînd manifestații fățișe și energice,**de multe ori chiar prea energice** ,pentru mine.>

-Nu ar fi fost bine ca G de F să vie la putere

-Primprocuror R. Ionescu :"Crede dl Maniu că **ar fi fost bine sau rău dacă dl Codreanu ar fi pus mîna pe putere ?**"

-Maniu :< **DI Codreanu este șeful unui partid,eu sunt președintele altui partid** ,cu ideologie total opusă.De aici urmează în mod firesc că **eu nu aș fi crezut bine să vie la putere partidul dlui Codreanu.**Toate partidele vreau binele țării ,însă realizat pe căi proprii.

Eu cred că singura cale bună este cea a partidului nostru. [...]

Dacă opinia publică va fi cu mine ,voi veni eu la putere.

Dacă opinia publică va fi cu dl.Codreanu,va veni d-sa.> (p.352-353)

Iuliu Maniu /în procesul CZCodreanu

LD:6 febr. 2007 .până aici am prelucrat .Plec la Piatra Neamț

28.)Apărarea în procesul CZC ,24 mai '38

("Din luptele tineretului român". 1919- 1939. Antologie Duiiu Sfințescu Editura Fundației Buna Vestire,1993. **Vezi la fișier G fe F - XI -)**

()Av.Lizeta Gheorghiu

/Respinge acuzațiile din Rechizitoriu

Lămurește ,punctual,cîteva probleme de natură juridică (cu citarea de legi,paragrafe,articole):
Circularele lui CZC în care **îndemna pe legionari la corectitudine,supunere,cumințenie**,
campania și atmosfera ostilă ,dirijată, (presă,radio)ce a prefațat și secondat toate fazele
procesului ;**Respigerea acuzațiilor de trădare,rebeliune,paramilitar** etc...din rechizitoriu.
(p.361-372)

()av.C.Hentzescu

«Latura politică a procesului

[LD:Analiza laturii politice a procesului,deși rechizitoriul a tratat f.superficial acest aspect.
LD .Atenție ! Nimic despre antisemitism !Mi se pare cel puțin ciudat .]

"Di Corneliu Zelea Codreanu se prezintă astăzi în fața d-vs **pentru cele mai abjecte crime din Codul nostru penal: încercare de rebeliune,tentativă de răscoală, revoluție,trădare**.[...]

-G de F:politică de dreapta , naționalistă

Știm cu toții că politica Gărzii de Fier și pe urmă a partidului Totul pentru Țară
este o politică de dreapta, **avînd oroarea comunismului și a dezvălului social [...]** "

"Ei bine,cu toate exemplele ,nu numai din Spania ,dar și din alte țări din apus,cu o civilizație
superioară nouă,unde rivalitatea dintre dreapta și stînga a alunecat pe terenul dușmăniei
personale, a urii fratricide,**Corneliu Codreanu a știut să mențină mișcarea sa de dreapta
numai în cadrul unității sufletești a Neamului Românesc**[.....]

Corneliu Codreanu a ferit România de zguduiri ce-i puteau primejdui unitatea.[...]

[ex: a încheiat pactul de neagresiune cu Maniu ; s-a hotărît să înceteze lupta electorală în
alegerile din '37-'38]

-Pactul de neagresiune

"Pactul încheiat la sfîrșitul anului 1937,dovedește maturitate politică,curaj civic,dar și un superior
sentiment de răspundere. [...].Sunt convins că acțiunea atît de cuminte din ultimele luni,
manifestată prin acorduri electorale și mai pe urmă hotărîrea de a se retrage din alegeri ,a fost
determinată de spectacolul înfiorător al tragediei spaniole,pe care supraviețuitorii români l-au
adus și transmis celor de-acasă.[...]"

-Procesul Codreanu:înscenare odioasă

"Lumea s-a convins că **acest proces este o odioasă înscenare** și el este îngrijorat pentru
viitorul țării. "[...] Căci **ați venit să judecați** nu atît faptele acuzatului ,ci mai mult **acțiunea sa
întreprinsă în mijlocul tineretului**,Revolta le va răscoli sufletele în fața unei ispășiri atît de
nedrepte și va determina **un val de desnădejde ,dar și de dispreț al ordinii instituite** ,ce va
împinge generația nouă tocmai pe povîrnișul de unde o sentință condamnatoare pare a vrea să o
smulgă."[.....]

"**Nu creați ,domnilor judecători militari,ireparabilul**.Dați-vă seama că dacă **România Mare** a
fost realizată prin cucerirea granițelor istorice ,ea **nu e încă deplin consolidată**.[...]

Sentința Domniilor Voastre poate să determine multe.Reflectați deci adînc asupra consecințelor
ei."[.....] "**Trăim cea mai primejdioasă epocă a istoriei universale**.**Conceptiile referitoare la viața
statelor,la dreptul individual,la libertățile publice,se ciocnesc violent în arenă**.

Prin poziția pe care o ocupăm în Europa,**noi suntem un fel de piatră de hotar al ideologiilor
rivale**.Țară de bun simț și de toleranță,**să ne ferim a intra în vîltoarea luptelor intestinale**.

Și,mai ales, să nu creem între autoritatea de stat și cetățean numai un raport de forță. "

-Achitarea lui CZCodreanu !

[LD: chiar ,cum voi caracteriza eu mișcarea ?Asupra caracterului naționalist și xenofob ,nu mai există opinii contradictorii .S-a pierdut din percepția contemporanilor ideea că **mișcarea** era și o **reacție** **contra ruperii unei tradiții naționaliste solidare** ,manifestată prin abandonarea idealurilor naționale,de către **exponenții democratismului non-naționalist**,sub ideologia căruia căruia **s-a "operat" atât Constituția** cât și legile organice ale statului.

Fenomenul merită toată atenția .]

"Mișcarea Gărzii de Fier reprezintă[...] o acțiune tînără ,**o acțiune a cărei judecată obiectivă numai cei ce vor veni după noi vor avea să o pronunțe**.Dar încă de azi poate fi considerată ca **o reacțiune firească** **contra străinismului parazit** **și a inerției românești**.

Din acest p.d.v.,**ea merită toată atenția și tot sprijinul adevăraților patrioți**.

Nu șapați **o prăpastie între generațiile ce se succed** .România este produsul muncii neîntrerupte și a jertfelor continui a celor ce ne-au precedat.Dacă în decursul istoriei noastre am putut înfrunta primejdiile și să biruim soarta vitregă,aceasta nu se datorește decât **solidarității depline a bătrînilor cu tinerii în fața problemelor de viață ale românismului**.

Nu rupeți firul tradiției naționale ,nu ostracizați din arena politică ,prin sentința ce veți da , **generația venită imediat după înfăptuirea năzuințelor noastre seculare**.Corneliu Codreanu nu reprezintă ,în fața dvs. ,numai persoana lui,ci **aspirațiile înăbușite ale celor ce vor avea mîine răspunderea destinului nostru istoric**.**Rîndurile naționaliștilor se răresc**.**Gîndiți-vă ce ne poate rezerva viitorul**.De aceea vă cer,în interesul salvării unității sufletești a țării și al apărării viitorului nostru ca neam,**achitarea în unanimitate a lui Corneliu Codreanu ."**(p.378)

()av.Horia Cosmovici

[avocat legionar]

(face o analiză juridică,cu opinii,interpretari,concepte,contradicții,abuzuri,dovezi neadecvate ,folosite în proces,respingîndu-le rînd pe rînd,trimițînd la legislația românească și internațională ,dar mai ales, citînd din cărțile lui Codreanu - jurămîntul , cîntecele , credința , viața legionară , jertfa, moartea - pentru a le demonstra nevinovăția).

-Trădare , revoluție, război civil ?

-Listele "negre" ?!

De ex : "listele negre" . Ziarul "Buna Vestire " din 26 ian.'38 ,cu Circulara partidului Totul pentru Țară din 24 ian'38, spunea :< **Ni se semnalează din unele județe că s-ar produce silnicii ,ilegalități, arestări și chiar bătăi împotriva legionarilor**.Șefii de regiuni și de județe vor raporta după fiecare caz ,în grabă :

1.Numele și adresa legionarului prigonit,arestat sau bătut.

2.Numele ,funcția și adresa agentului făptuitor.

3.Fapta descrisă în amănunte .

4.Martori,dacă sunt. >

Orice om vede că circulara era menită să frîneze abuzurile,elementele necesare unui proces.

Totul a fost răstălmăcit !

Cosmovici /

-"Organizații "paramilitare" ?!

CZC a explicat intenția de a constitui un parlament corporativ."Așa cum avea un corp al muncitorilor,un corp al intelectualilor și așa mai departe,avea și **un corp al foștilor militari activi** [...].Vârtejul acuzărilor contiuă ,nevrînd să cruțe nici cea mai perfectă distilare a sublimului ,în ceea ce s-a numit "**Corpul Moșta-Marin** "[...] prin care scopul acestui Corp a fost precis definit ca o atitudine eroică în fața vieții și a morții."

Cosmovici /

-Poezia și cântecul legionar

"Am cerut să fie aduși ca martori ,cei cu domiciliul forțat la Ciuc.Ni i-ați respins.Dar pe unul din ei nu puteți să-l împiedicați să depună.Acesta este **poetul Radu Gyr**. " (Citește poezia lui ,publicată

în "Buna Vestire " din 21 febr.'38), în care explică de ce mormintele măsoară eroismul legionar (p. 398)

-CZC= sufletul unei generații.

...S-a făcut târziu. Veți spune "da" sau "nu" ,un cuvânt pentru o viață întreagă. Dar să știți că ,dacă veți condamna, veți închide odată cu Corneliu Zelea Codreanu ,sufletul unei generații întregi." (p.399)

«Ultimul cuvânt al Căpitanului :

*<Aveți în mâinile d-vs nu viața mea, pe care o dau bucuroș.
Aveți în mâinile d-vs onoarea întregului tineret al neamului românesc.>* (p.401)

29.) Sentința în procesul Codreanu , 25 mai '38

("Din luptele tineretului român". 1919- 1939. Antologie Duiiu Sfințescu
Editura Fundației Buna Vestire, 1993. **Vezi la fișier G fe F - XI -**)

«Sentința :10 ani muncă silnică

<Tribunalul militar al Corpului II Armată **găsește vinovat pe acuzatul Corneliu Zelea Codreanu**, avocat din Bucureștii Noi, Casa Verde, Str. Niculescu -Dorobanțul nr. 38, pentru faptele imputate mai sus * și **îl condamnă la zece ani muncă silnică și șase ani degradare civică**, precum și la 5000 lei amendă și 2000 lei cheltuelui de judecată. > (p.409)

«Faptele pentru care a fost găsit vinovat

Sunt enumerate, sub formă de întrebări și răspunsuri ale Tribunalului militar ,faptele pentru care a fost găsit vinovat :

1A săvârșit crima de **deținere de acte secrete** ,interesând Siguranța Statului (ordine ale jandarm., prefect., minister. interne din '34, '37 '38 .)

2. Este culpabil de aceste fapte...

3. Nu are circumstanțe atenuante ...

4. Faptele au fost comise pe un teritoriu în stare de asediu [...] a săvârșit **crima de reproducere în public de acte secrete interesând Siguranța Statului**, reproducându-le în Circularele către legionari[.....]

33. "a săvârșit delictul de **uneltire contra ordinii sociale** prin aceea că în cursul anului 1935 [...] a **intrat în legătură cu o asociație din străinătate cu caracter internațional** ,căreia i s-a adresat cu scop de a primi ajutoare și instrucțiuni pentru a pregăti în România o revoluție socială ,realizînd programul social al așazisei mișcări legionare ."

"**a săvârșit crima de răzvrătire** prin aceea că ,în cursul anilor 1937-1938 ,cu intenție culpabilă, a **înarmat o parte din membrii mișcării al cărei șef era**,depozitând arme în diferite puncte ale țării și dispunînd să se organizeze camuflata corpuri paramilitare înarmate, în scop de a provoca un război civil în România (p.403-407)

/Închisorile lui Codreanu, după proces.

[17 iun.'38] **Casația Militară i-a respins recursul;**

[19 iun.'38] Noaptea ,după 12, **este transportat de la Jilava ,la Doftana;**

Notă .[6,7 --15 iun.'38] **Jilava este plină de legionari, peste 100** , studenți, muncitori, țărani, din jud. Ilfov și Vlașca ;

Procesul lui Codreanu / 23 -25 mai '38

30.) 30 mai '38. Armand Călinescu, Însemnări... / Procesul lui Codreanu /

30 mai / (Audiență la rege)

#Procesul Codreanu

I. Câteva reflecții pe marginea procesului .

Ce a urmărit ? **îndepărtarea lui Codreanu .Discreditarea lui.**

Ce am făcut ? O campanie de presă prealabilă , **care a reușit** . Libertate la proces , pentru a nu crea legende. Când s-a observat tendința de schimbare a atmosferei, **am introdus cenzura** și am **difuzat rechizitoriul** .

Problema grea : Nu mai aveam, personal, chestiunea în mână ; Era și adversarul care lucra .

Ce am constatat ? Slăbiciunea personalului . Inexistent, cu toate instrucțiunile

A trebuit să fac eu , într-o noapte , rechizitoriul. Prea mari aderențe. Toți martorii, ofițeri, profesori , depoziții favorabile [.....]

Ce e de făcut ? **Problema nu e închisă** . Am obținut succesul tactic, dar pentru a schimba atmosfera, **trebuie timp. Socotesc indispensabil 1 an sau 1 an jumătate**, pentru ca procesul psihologic să se resoarbă . Pe când recursul ? ..... După 8 iunie

Armd. Călinescu / 30 mai '38

#Atmosfera la partide

[LD: este aproape imposibil să sistematizezi fenomene care sunt ele însele , de la o zi la alta , incoerente, schimbătoare, contradictorii , bulversate .

Un sistem politic structurat a fost **spart într-o noapte** . **O clasă politică** - cu toate scăderile ei ! - **așezată în anumite curente și tabere - împrăștiată precum un mușuroi de furnici** peste care se trece cu tancul. **Nemulțumiți "carliști"** (de care Regele Carol s-a servit în anumite momente) , **dați deoparte, căutându-și rosturile. Aspiranți la grațiile unicului puternic în stat]**

" Fenomene de reînviere a acțiunilor politice : **Maniu în Ardeal ; Tătărescu - organizare și versiuni [că] vine la putere** ; Atmosferă . **Cred că trebuie să se mențină sistemul . Necesitate de Stat .**

Totuși va trebui umplut golul. " [---]"Noul contingent al armatei , **mai apropiat de gardiști** .

Ce fac cu " Libertatea" - Moța ? **Andrei nemulțumit . Vaida** vrea să sprijine pe Codreanu .

Iorga mi-a cerut eliberarea lui Edineț, Duminică și Ionescu.

Armd. Călinescu / 30 mai '38

31.) M. Manoilescu față de procesul G de F , 4 iunie. '38

Raport Siguranța . Corpul Detectivilor

(Cf. Arh. ISISP, fond V , dosar 226 , f. 34-36)

Notă : M. Manoilescu

M. Manoilescu ar fi spus unor prieteni că **mulți îi obiectează că a făcut prea multă cauză cu legionarii** , din care cauză **nu a ajuns în fruntea ministerului Economiei Naționale.**

/Străinătatea: neîncredere în guv.

<Nu regret că n-am ajuns în acest guvern odios . În toate țările (Italia, Germania, Anglia și Franța) guvernul de azi al României nu se bucură absolut de nici o încredere , fiind chiar ridiculizat .>

Patriarhul, Călinescu , lamandi , < n-au mai mare cuvânt ca noi, vechi prieteni ai lui Mussolini cât și ai lui Hitler . Am discutat cu fruntașii Germani situația nenorocită de astăzi a României . Pentru moment , ei stau în expectativă binevoitoare , pentru noi , cei de dreapta , din România , pentru a nu da de bănuț și a-și periclita interesele .>

< Am informații că modul cum s-a soluționat procesul lui Codreanu , a podus penibilă impresie atât în Italia , cât și în Germania > punând vina pe Franța , Anglia , Rusia și masoni

/Procesul Codreanu,

<Sunt surprins că MSR a acceptat ca lamandi și Călinescu să distrugă pe oamenii aceștia .>

Cât timp legionarii au fost pentru Rege , **n-au pățit nimic.Apoi, nu m-au ascultat , luând o atitudine ostilă . Au făcut o mare greșeală .** Curtea Superioară Militară procesul lui Codreanu nu se discută în fond ,ci din p.d.v. al formelor procedurale .
Avem nevoie de avocați buni ,de bani . Eu nu am, dar sperăm că cu banii de la prietenii lui Codreanu , să-i asigurăm o bună apărare .Trebuie ca sentința să fie casată , iar legionarilor să li se scoată din cap faptele < *de o îndrăzneală nebunească* > dacă CZCodreanu ar rămâne definitiv condamnat .

32.)Scrisoare grup 12 legionari către Carol II,iul.'38

(Arh.ISISP, fond XV, dsr nr. 451 , f. 107 109 ; fotocopie cu 12 semnături)
Ing.Gh.Clime, Virg.Ionescu, Bănică Dobre, Tr.Cotigă,Nec.Totu, ș.a
[LD: vezi pe larg , la fișier G de F]

#"Sfetnicii" MSR vor distrugerea legionarilor

Măria Ta, iul.'38

" ...ca o spovedanie de sub pământ , din închisoarea militară Jilava ""**Prigoana deslănțuită împotriva noastră** ne-a făcut să înțelegem cât de departe au ajuns **uneltitorii,pe calea învrăjbirii Neamului Românesc .**"Și așa am văzut că **sfetnicii - trecătorii sfetnici ai Maiestății Voastre - sunt acei cari vor nimicirea noastră .**"

Și așa merg spre o rupere totală ,între Națiunea Română și Regele ei,**ducând România spre o inevitabilă catastrofă** ,pe care Maiestatea Voastră , singurul , o puteți înlătura .

/Procesele legionare= o mișelie

"Pentru ca Justiția să ne poată pedepsi , **ne-au pus în sarcină fapte care să poată fi încadrate în texte de lege .Dovezile nu s-au putut produce** , pentru că faptele n-au existat .Și aici începe mișelia,marea mișelie .

" Afirmăm categoric și definitiv : **nu am fost nici o dată** , în toate acțiunile noastre , în toate credințele noastre , trăite intim , sau mărturisite public ,**împotriva Dinastiei sau împotriva Majestății Voastre .**" Ne-am străduit spre o dăruire totală mergerii înainte a Neamului nostru românesc și gloriei Regelui său , Carol al II-lea .

"**Orice altă afirmare , este o minciună . Orice altă șoaptă , este o calomnie**

Să trăești Măria Ta,(urmează cele 12 semnături)

Scrisoarea către Carol / iul.'38

---

33)Rapoarte ale Siguranței:presa kominternistă ,8-25 mai '38

(Arhiva ISISP, fond V, dosar 226.Direcția generală a Poliției , Corpul Detectivilor, Secția I-a)

[LD : Nu știu exact care au fost legăturile G de F cu organizațiile similare din străinătate.

Dar știu destul de bine care erau **relăturile presei și propagandei internaționale kominterniste .Aici doar un eșantion,din multele existente .Pe de altă parte , ceea ce pare o poveste aiuritoare**

în 1938,se va produce în sept 1940 ,la alungarea lui Carol și instaurarea regimului Antonescu .

Unde este adevărul ? În acele istorii paralele despre care tot vorbesc?!

Coroborează cu ceea ce notează Călinescu în *Însemnările sale*]

▯Din presa de stânga

#Codreanu , ucigaș și spion

/Ziarul "*Haint*" ["Azi"] , Varșovia,8 mai '38 :**Codreanu ucigaș și spion** .

/Revista"*Voix Européennes* " , nr 10 , mai '38 , Paris :Garda de Fier forma o **organizație militară**

"*recunoscută*",cu **13 garnizoane de " banderas"** , compuse din **771 oameni, cu 5 companii**

Aveau "*liste negre*" , pentru comandamentele de execuție ;un "*fond de război*" (primiseră 45 milioane lei)

/Codreanu-Goebbels : legături prin Salassy

Salassy, șeful " *Crucilor încârligate*" din Ungaria, a fost în mod notoriu **intermediar între Codreanu și Goebbels** ;s-a stabilit că **Codreanu a organizat asasinarea lui Duca** .

/Codreanu:legăturile cu ambasada germană și întreprinderile economice germane

Spionajul și propaganda germană își creează principalele puncte de sprijin în România prin întreprinderile economice germane.**Germanii din România** sunt încorporați în grupul teritorial al *Partidului Național Socialist* , care conduce concomitent și " *Deutsche Volksgemeinschaft*" al minorității germane din România. Șeful acestei comunități, **Fabritius** (a nu se confunda cu ambasadorul Germaniei!),a obținut , după lungi lupte , **supremația în această comunitate** .

În București, există o " **Casă brună** " , care a fost cumpărată de ambasadă .

Oficiul ambasadei, " *Bukarester Tageblatt*" , publică regulat rapoartele corespondenților săi la Constanța, Brăila, Sulina, care observă toate vapoarele ... și le denunță dacă pleacă spre Spania republicană . Weiss (atașat comercial) , Kurt Herb (dir. Biroului economic al grupului teritorial) , ing.Conradi (Camera de comerț germano -română) ... au legături

▣Rapoartele ambasadei germane despre procesul lui Codreanu

Aparent ,membrii Legației germane și camuflații de la toate întreprinderile economice și industriale ,**par a nu se interesa de proces**.În realitate, **pun în joc toate mijloacele lor pentru a comunica Berlinului fazele procesului**.Se vorbește că **Legația germană**, într-un *Raport* din 17 mai '38, a relatat pe larg **ce acte posedă Justiția Militară contra lui Corneliu Codreanu** , pasagiile privind problemele de politică externă (**care în presa românească sunt cenzurate**)

Autorul Raportului face aluzie la **o serie de acte care nu-s publicate la noi** (schimb de Note

protocolare între CZCodreanu și ambasadorul Fabricius ;confirmări de scrisori ; invitația la

Nurenberg din nov' 36 și '37 ; traduceri din materiale național-socialiste ;misiunea prof.

Manculescu și Nae Ionescu în Germania ; etc etc.)

Urmează ca Legația să trimită noi piese de arhivă .

▣ Dovezile contra lui Codreanu .

24 mai.În cercurile apropiate Legației germane, se spune că **este obligată să raporteze zilnic la Berlin fazele procesului lui CZCodreanu** .Conducătorii Reichului insistă asupra unor informații cenzurate și cer stăruitor lui Fabricius să raporteze :

1.Are guvernul român **dovezi serioase și autentice** asupra legăturilor lui Codreanu cu Reichul ?

2. Are dovezi precise asupra **pretinsului amestec al Germaniei în mișcarea lui CZC ?**

Până acum, Fabricius le consideră piese fără valoare .

-Condamnarea lui Codreanu ?

Legația Germană consideră că **Codreanu va fi condamnat mai mult din necesități de guvernământ ,nu prin probe**.Atașatul de presă al Legației, Rittgen , și ziaristul Klaus Schickert , au început întocmirea unui *Raport* în acest sens , pe care-l vor trimite la Berlin .

34.) Constantin Papanace , Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană ,

[Mss. Buchenwald , februarie 1943 ; Lămurire , Salo, dec. 1983 , 135 pag.]

Biblioteca Verde, nr 24, Editura "Armatolii" , Cetatea Eternă , 1984

Doc.integral - *fișier G de F -XI*

▣ Lovitura de Stat a lui Carol ▣ *Ultima întâlnire cu Codreanu* ▣ Marea prigoană =bătălia decisivă

▣ Liniile mișcării legionare : mistică și politică

▣ Alternativele : asasinatul, lovitura de stat, expectativa , plecarea peste graniță

▣ Intențiile adversarilor ▣ Drama sufletească și destinul Căpitanului ▣ Începutul prigoanei .

▣ Arestarea lui Codreanu ▣Comandamentul subversiv legionar.▣ Atitudinea față de Rege

▣ Legiunea = rezervă a Regelui în perspectiva diplomatică.

▣ Disensiuni și derută între legionari / Înțețirea represiunilor/Horia Sima pregătea revoluția/

▣ Legiunea - rezervă regală pentru viitor ▣ Asasinarea Căpitanului

▣ Mișcarea Legionară - prima mișcare autoritară decapitată ▣ Noua tactică de luptă .

C.Papanace / febr,'43,retro 'mart.'38

▣ Lovitura de stat =platformă legală pentru exterminarea Legiunii

[LD:este greu să detectezi cine făcea parte din "**forțele oculte naționale și internaționale**" care stăteau în spatele lui Carol.Aluziv și echivoc, fără să fie nominalizați explicit ,erau evreii . Dar când era vorba de nominalizare,erau indicați...Iorga ,Șeicaru ș.a.Dintre mărturiile legionarilor ,când este vorba de Codreanu, eu dau un credit mare lui Papanace , pentru că a fost unul din confidenții cei mai loiali lui,peutu că a cunoscut îndeaproape și alți comandanți legionari.

" Era clar că **lovitura de stat** pentru modificarea Constituției oferea **platforma legală pentru începerea unei prigoane de totală exterminare a Mișcării Legionare** .

Ușurința cu care s-a realizat **coaliția tuturor oamenilor politici , angajarea Bisericii , prin Patriarhul Miron Cristea, precum și împingerea Regelui Carol direct pe scenă , arăta că **forțele oculte naționale și internaționale,pregăteau lovitura decisivă.****

[----]Știri contradictorii se încrucișau în toate direcțiile ."Curentul" publica un lung reportaj despre **Insula Șerpilor** , cu fotografii și aluzii intimidante. Directorul **Pamfil Șeicaru** , devenise un seismograf al evenimentelor politice,**cu același rol pe care îl avusese Blumenfeld** .

" De la el și de la ieșirile năbădăioase ale lui **Nicolae Iorga**,puteai descifra mai bine tendințele dictaturii regale."

▣ Ultima întâlnire cu Codreanu(25 martie '38)

[LD: din păcate povestește ce i-a spus el lui Codreanu,nu ce i-a spus acesta , lui. Poate fi vorba de aceeași meteahnă umană de a se pune pe prim-plan , dar poate fi vorba și de creditul ce i-l acorda Codreanu]

" Pe Căpitan l-am văzut pentru ultima dată , la 25 martie 1938 ,de Buna Vestire .

"**Căpitanul m-a întrebat ce cred** despre situația politică .**În esență i-am spus următoarele :** (conversația a durat mai bine de două ore și mi-am notat-o Nu știu însă dacă după atâtea percheziții, răvășiri și distrugerii ,acest manuscris s-ar mai putea găsi)

/Clasa politică nu se lasă deposedată de putere

"**Această mare prigoană** care se anunță și care a și început, **era de așteptat** .

Ea constituie bătălia decisivă , atât din punct de vedere intern, cât și extern .

Din punct de vedere intern, adesea m-am întrebat de ce nu vine. Să fie **pătura conducătoare românească, care este atât de preocupată de interesele ei,atât de lașă și putredă , încât să se lase deposedată de beneficiile puterii fără nici un fel de reacțiune ?**

N-am crezut-o nici o dată , și cu atât mai mult n-o pot crede acum.[--]

Pozițiile s-au demarcat prea adânc în această lume , ca ea să mai creadă în maleabilitatea noastră .Cum spuneam și altădată,**din cauza subestimării persoanei D-tale,ea n-a crezut în seriozitatea Mișcării, ba a crezut chiar că o va putea capta și manevra în diversiuni .**

După procesul din 1934, și în special după apariția cărții "**Pentru legionari**" ,ea [clasa conducătoare] a început să te aprecieze în adevărata valoare și să se teamă ,dacă nu toți politicienii , în întregime, în orice caz **cei aserviți forțelor oculte , care îi manevrează "**

/Regele înlătură personalitățile ostile dictaturii lui

"În același timp, **Regele și-a făcut și el manevrele lui, pentru anemierea organismelor politice și înlăturarea personalităților incomode ,** pentru a-și consolida dictatura.>"

C.Papanace / febr,'43,retro ' mart.'38

▣ Alternativele:asasinatul, lovitura de stat,espectativa ,plecarea peste graniță .

"**Astăzi aceasă coaliție este gata să se năpustească asupra Mișcării Legionare .**

Chiar și manștii care nu fac parte din această coaliție , insinuiază lucruri care pregătesc atmosfera într-un mod perfid, pentru măsurile represive ce se vor lua [...]

/Asasinat,ca în "34?:nu se poate repeta

[LD: o tardivă dar importantă recunoaștere a unor asemenea variante; o recunoaștere și asumare a asasinării lui Duca – deloc regretată .Din acest p.d.v. , în ce măsură o declarație la anchete , o mărturie la un proces, pot însemna și adevăr ?]

În trecut,s-a ieșit din aceste situații prin gesturi disperate.Așa a fost cazul din 1933 , când a fost dizolvată Mișcarea de către Duca.

Acum acest lucru nu se mai poate repeta,fiind că situația este cu totul alta.**Adversarii sunt mulți și coalizați** ,și, așteptându-se o asemenea ieșire ,sunt pregătiți să o preîntâmpine cu toate forțele.**Cred că de data aceasta represiunea va fi sângeroasă și masivă** .Afară de asta , Mișcarea se găsește în cu totul alt stadiu pentru ca să fie nevoită să recurgă acum la gesturi individuale.

Și apoi chiar în 1934 ,ca printr-o minune,Mișcarea a scăpat de la o situație foarte primejdioasă .Atunci însă nu putea face altfel, căci,dacă Mișcarea n-ar fi pedepsit pe asupritori , ar fi fost , în faza în care se găsea , **depreciată și nimicită** .**Subevaluarea și anumite calcule de-ale Regelui** ,după cum am mai spus,**ne-au salvat** .>

/Lovitura de stat?:cu totul inoportună

[LD:o altă mărturie care atestă **existența unor astfel de variante luate în calcul** , negate cu tărie la procese și anchete]

< O altă soluție ofensivă ,în care inițiativa să fie din partea Mișcării Legionare ,și deci, prin aceasta , să poată ieși menținându-se pe cele două linii fundamentale ale sale, **ar fi o lovitură de Stat. Cred însă că momentul este trecut** .

<Se putea face acest pas disperat - știu , pe de altă parte , că aceasta nu intra în concepția legionară de luptă -în decembrie 1937,în timpul alegerilor , sau imediat după alegeri .

Acum însă adversarii sunt bine pregătiți și pentru această eventualitate .Chiar svonorile care se lansează , prin care ți se atribuie intenția unei lovituri de stat, arată acest lucru .

< Din punct de vedere general și în perspectiva istoriei , cu situația sa geografică și cu vecinii care îl înconjoară , în special cu Rusia bolșevică la Răsărit , **Statul Român nu poate suporta convulsiunile sângeroase ale unui război civil.**

<Spania Peninsulară avea din acest punct de vedere o situație privilegiată și totuși ce emoragie i-a creat războiul civil.Chiar și Grecia avea o situație mai bună .

<Și în România ar fi posibilă o lovitură de Stat ,cu condiția însă ca ea să reușească 100% și să se termine în 24 de ore. Altfel este aventură iresponsabilă .

Nu știu dacă politicienii , în frunte cu regele - dovedit în atâtea împrejurări grave , un aventurier iresponsabil - au vreun sentiment de răspundere .[-] **Mișcarea Legionară** însă, ca purtătoare a destinului românesc ,cred că nu se poate pune pe punct de vedere similar ;astfel , **soluția loviturii de Stat o consider cu totul inoportună** ."

/Expectativa până la conjunctură externă favorabilă

[LD: nu pierde din vedere :aceste opinii Papanace le împărtășea lui Codreanu la acea ultimă întâlnire (25 mart'38).Eu nu cunosc exact care a fost raportul intelectual-politic între cei doi. Adică nu știu dacă Papanace era ceea ce numim azi un consilier de care Codreanu ținea seama. Sau Papanace ,după dispariția acestuia ,își atribuie opiniile lui CZC .

Important este că în document se confirmă că au existat asemenea variante ,că între legionari nu au existat aceleași p.d.v.,și că ,prin lichidarea lui Codreanu , toate acele variante au căzut .

Dar intenționalitatea a existat, și , mai mult de atât,s-a optat pentru expectativă în așteptarea unei conjuncturi favorabile.Papanace spune textual :"**rămâne atitudinea de expectativă și chiar dar la fund** " Ceea ce legionarii au și făcut .

<**Până când conjunctura externă nu se va schimba, și potrivit liniei pe care v-ați fixat** la 21 februarie 1938 ,când ați dizolvat formal **partidul Totul pentru Țară ,rămâne atitudinea de expectativă și chiar de dare la fund**,pentru ca adversarul , atât de înarmat și pregătit , **să izbească în gol ,iar toată coaliția politicianilor să rămână fără obiect** ."

/Plecarea lui Codreanu peste graniță !

<Totuși rămâne în permanență un obiectiv precis și vizibil persoana D-tale, Căpitane .

Adversarul știe acum că **de persoana D-tale este legată indisolubil soarta Mișcării.**

El vede chiar mai mult decât credem noi , legionarii.

<Declarația lui Iamandi ,făcută în Consiliu de Miniștri,că " mistrețul rănit " este mai primejdios, dacă este adevărată,și are un mare tâlc.

De altfel, cum ați relevat în Circulară ,**declarația lui Armand Călinescu către generalul Sichitiu ,că prin dispariția D-tale dispăre și Mișcarea Legionară ,intenția este clară .**

Și ea s-a manifestat pentru a doua oară , după cazul Stelescu ,Gheorghiuade, cu **propunerea făcută** în timpul guvernării lui Goga,**de către Istrate Micescu** avocatului I.V.Emilian.

< Și atunci ,cred că problema se reduce la **alternativa de a rămâne aici ,**înfruntând toate riscurile care vor surveni , sau **a trece peste graniță .>**

C.Papanace / febr,'43,retro 'mart.'38

Intențiile adversarilor :

[LD:vizionar a mai fost C Papanace ! Luciditate, stăpânire de sine, nici o îndoială ,nici o eroare , Un scenariu intuit de Papanace ,urmat pas cu pas de adversari .Mă rog ,așa se scrie istoria ...]

<Ei au interes să angajeze cu orice preț bătălia,și când zic ei,înțeleg mai mult Regele și organele sale, Armand Călinescu și Istrate Micescu ,precum și oculta,care stă în spatele lor.Tactica lovirii în gol le-a fost aplicată în timpul guvernării Goga -Cuza, și a dat rezultate minunate ,dar acum au posibilitatea de a merge mai departe ."

<Cât privește intențiile de acțiune ale adversarilor ,eu cred următoarele :

Atâta timp **cât guvernul va avea compoziție eterogenă** ,de mari personalități (foști prim-miniștri),cu prestigiu și cu o poziție mai independentă față de Rege,**nu se va păși la măsuri radicale Oameni ca Vaida,Mironescu , General Antonescu etc,nu cred să se preteze la asemenea răspunderi grele.**

C.Papanace / febr,'43,retro 'mart.'38

/Primejdia este reală și iminentă

[LD: Papanace transformă post-festum istoria ,în premoniție personală Dar sub această rezervă , eu admit că istoria ce o recompune el este verosimilă]

< Primejdia este reală și iminentă **de cum se va reuși încheierea vreunei formule mai unitare de oameni ambițioși și de a doua mână** .Nu trebuie să uităm că dacă primii se pot pune într-o postură de retragere din viața politică , dat fiind trecutul lor politic, **cei mai tineri, ambițioși , și care au gustat foleasele puterii în guvernare, vor lupta disperati pentru apărarea viitorului lor politic ,și aceasta cu atât mai mult cu cât în luptă este angajat acum deschis și Regele,**care reprezintă întreaga forță a puterii constituite.

Cam așa judec eu situația cu elementele pe care le am la îndemână, Căpitane.>

C.Papanace-CZCodreanu / febr,'43,retro 'mart.'38

▣ Drama sufletească și destinul Căpitanului

[LD: însfârșit , și un gând al Căpitanului Nu comentez .O iau ca atare]

Căpitanul l-a ascultat cu mare atenție în timpul expunerii .Când a terminat , a spus cam îngândurat :

<Da, așa este. Tâlharii s-au pus pe nimicirea Mișcării .Dar nu vor reuși . Mie,după ce am scris " Pentru Legionari " ,**nu-mi mai este teamă că Mișcarea mai poate fi distrusă**

Este acolo sămânța care ca să poată răsări mai tare și oricând, acum și mai târziu.

Dar pentru o soluție să ne mai gândim. **Nici vorbă :chestiunea unui atentat sau a unei lovituri de Stat nu se poate pune.** Să ne mai gândim !Este vorba să găsim una care să ne dea posibilitățile de manevră și care să împace toate situațiile .[-----] La un moment dat spune , parcă mai mult pentru sine :< **Mă vor duce în Insula Șerpilor .Ei bine, tot ei vor veni să mă roage să vin de acolo spre a primi greaua răspundere și nu voi accepta .>**

C.Papanace / febr,'43,retro '38-'39

▣Conflictul cu Iorga: zarurile au fost aruncate

"De pe această înălțime morală,**atăcă pe cel mai turbat dintre ei, pe Nicolae Iorga.**

În scrisoarea trimisă acestuia ,cu privire la felul cum a fost închis comerțul legionar,

îi smulge întreaga mască a naționalismului fanfaron și ,la insinuările sale de complot ,
îi răspunde că nu va reacționa, chiar dacă va fi să-l bată în cuie cu capul în jos ,
dar ,de acolo, și chiar din mormânt, **îl va privi așa cum merită pe acest incorect sufletește .**
"Când am citit aceste rânduri, cele mai sfâșietoare care le-a scris el vreodată ,
am înțeles că zarurile au fost aruncate.O bătălie istorică s-a angajat pe două planuri esențial
deosebite .**Pe planul material, erau tari politicienii.**
Pe plan moral, era invincibil Căpitanul .[-----]

/Ofensiva lui Armd. Călinescu

În acest interval de timp,**guvernul,tot sub paravanul Patriarhului Miron Cristea,căpătase o**
formă mult mai omogenă ,guvern la care n-a mai participat Alexandru Vaida, GGMironescu,
Tătărașcu , etc.Aici ,cuvânt hotărâtor avea **"figura satanică" a lui Armand Călinescu ,**
secundat de cealaltă "figură diabolică" a vieții publice românești, Istrate Micescu .
Era evident că **se intra în faza represivă de executare a programului împotriva Căpitanului**
și a Mișcării Legionare.

Armand Călinescu a folosit scrisoarea către Iorga,spre a sonda gradul de reacțiune
legionară , cu gândul de a pune mâna pe Căpitan, și apoi pentru a paraliza orice reacțiune
legionară . Instrucțiunea s-a făcut cu toată grija,Căpitanul a fost chemat la Consiliul de
Război ,apoi lăsat liber...

/Oculă și Regele...

Acest raționament , nu ținea seama de **"ura oarbă a Oculței interne și internaționale "** ;
de fapătul că instrumentul nimicirii era **un Rege "pervers și dement" , "lipsit de simțul moral**
și al onoarei" , un " adevărat monstru , secundat de un estropiat ambițios ."
C.Papanace / febr,'43,retro' 16 apr.-mai 38

16 apr-26 mai .Arestarea, judecarea, condamnarea lui Codreanu

Căpitanul dăduse ordin de liniște absolută și evitarea oricărei provocări .Lozinca era aceea
care ieșea din instinct :< **Dacă i se întâmplă ceva Căpitanului ,ia foc România ! >**
În noaptea de sâmbătă spre duminica Floriilor ,s-a făcut **arestarea Căpitanului și a numeroși**
fruntași legionari din întreaga țară .
Se făcuseră lagăre de concentrare și au fost suspendate gazetele legionare ,
în frunte cu ziarul **" Cuvântul" și " Buna Vestire "**
După ce s-a crezut că atmosfera a fost pregătită suficient prin campania de calomnii ,
s-a publicat în ziare, **Ordonanța de dare în judecată** a Căpitanului ,în ziua de 6 mai 1938
Căpitanul era calificat de **trădător.** [---] La 26 mai 1938 ,(joi noaptea) , s-a dat
sentința .Căpitanul a fost **condamnat la 10 ani muncă silnică , pentru trădare !** [-----] Cinci
ofițeri ai armatei române , această instituție cu tradițiile ei de onoare , pentru care toți trebuie să
avem respect , își scrutează conștiința lor prostituată și-l găsesc " vinovat" pe Căpitan de
trădare , așa cum le-a cerut Armand Călinescu ! "
C.Papanace / febr,'43,retro

35.)Mai.'38.Continuitatea agendei guvernamentale

a)Armd.Călinescu, audiențe la Rex ,24, 30 mai '38

1)Nici cu rușii nici cu germanii

[LD: dacă este vorba de vizionarism , iată îl găsesc cum nu se poate mai clar la Armand
Călinescu :**nici cu rușii nici cu nemții** .Deci nu rămăneau decât țările occidentale democratice

Numai că interesele acestora, nu coincideau cu ale României. **Țară mică, politică mică, diplomatie mică, istorie mică.**

24 mai . "Nu sentimentalism, ci interes . **Nu putem fi nici cu rușii , nici cu germanii.**

Dacă suntem cu rușii, victorioși, ne amenuință bolșevismul .

Dacă sântem cu germanii , victoria lor –subjugare economică și apoi politică .

Am mai cunoscut aceasta , țara și Coroana . Și atunci era un Hohenzollern , rudă [**Wilhelm al II-lea**] și cavaler . **Ce ar fi un aventurier de origine joasă [Hitler] !**

Opiniile ambasadorului Fabricius

Relatare în audiență la Rex ,30 mai'38, p 396

-El :Când a venit , a găsit oameni care îi erau binevoitori și alții răuvoitori .A ales pe cei dintâi .**C[odreanu] e un idealist care lucra pentru țară și în înțelegere cu G [ermania] contra comunistilor** .Are ordin de la N[eurath] să nu se amestece și să stea rezervat .

Presa germană nu a publicat decât o informație [asupra procesului] Nici un comentariu .

Opinia publică [germană] însă știe și ea simpatizează cu G[arda]

Fără să se amestece, **crede totuși că "persecuția" nu e bună.** Trebuiau analizate .

-Eu : Nu e vorba de persecuție. Ce-ar fi făcut și ce au făcut ei ? E vorba de aplicat legea unor infractori **uitați că au comis crime** .Nu cred că bunele relații sunt ajutate , când se manifestă o preferință . [-----]

-El : A fost inteligent că nu s-a publicat [un act] , speră că nu va fi publicat nici de aici înainte .

-Eu Piesa există , nu o pot înlătura . Sunt mișcări asupra soartei ei . Într-o formă oarecare, trebuie făcută o mențiune. NU ne interesează cui e adresată și nici dacă s-a dus. Ne interesează ce reflectează ea.

-El : Rumori multe

b)Consiliu de Miniștri ,sub președinția MSR , 1, 4 iunie

/ supravegherea **mișcării legionare** : alte procese / revizuirea **cetățeniei evreilor** /

/ aplicare legii privind **protecția muncii naționale** /

/ raporturi diplomatice / **Vezi la fișerele respective**

[LD : repet : Nu urmăresc guvernarea propriuzisă .Urmăresc cu precădere prelungirea agendelor guvernamentale de sub regimul partidist ; urmăresc atitudinile colaboratorilor și adversarilor noului regim ;urmăresc efectul conjuncturilor internaționale asupra evoluțiilor interne]

1.iun.'38 .Consiliul de miniștri

/Revizuirea cetățeniei evreilor

/Protecția muncii naționale

/Mișcarea legionară

Măsurile hotărâte :

-Supravegherea aplicării operațiunilor de revizuire a cetățeniei evreilor [**agenda gov.Goga**] -

--Supravegherea aplicării **legii pentru protecția muncii naționale** [**agenda gov.Tătărăscu**]

-Supravegherea mișcării legionare [**agenda gov.Miron Cristea**]

(Cf." Argus" , 3 iun.'38)

36.)Comisariatul General pentru Minoritari , 3 mai - 3 august ' 38

(A.I.C, fond Președ. Consil.de Min., dosar nr. 11 / 1938, f. 1-16)

Vezi fișier : Minorități - VII –

3 mai.'38 .Direcțiunea minorităților (din Ministerul Cultelor și Artelor) , a trecut pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri ,sub denumirea de **Comisariatul General pentru Minoritari** .

(" Argus" , an XXVIII , 5 mai '38)

-Silviu Dragomir –șeful CGM

-1.aug.'38 .Printr-un Jurnal al Consiliului de Miniștri, s-au stabilit **directivile de rezolvare a dezideratelor minorităților** .

-3.aug.'38 . Prin Decretul 2750 , **Silviu Dragomir a fost însărcinat cu conducerea CGM**, de pe lângă Președinția Consil. de Miniștri.
("România " , an I, 4 aug.'38)

37.)Revizuirea cetățeniei evreilor /Anchetă / 18 mai 1938

(Arh. MA E , fond Conferința Păcii, Problema evreească , f. 78- 81)

[LD : din această neclarificată situație, au izvorât ulterior toate speculațiile statistice privitoare la **numărul exact al evreilor** în momentul declanșării celui de-al doilea războimondial,și, prin consecință ,a **evreilor dispăruți în holocaust**,de care s-ar face vinovată România .

La aceasta ,trebuie avut în vedere și faptul că, la încheierea Tratatelor de pace de după primul război mondial,României i s-a impus luarea în considerație a **variantei statistice existente la 1919** (deci după marea vânzoleală a celor 5 ani de război !), **și nu cea existentă în 1914** .

La aceasta ,adăugându-se marile bulversări din cel de-al doilea război mondial - 1940 , pierderea Basarabiei, Bucovinei, Tramsilvaniei de nord-vest ; 1941 -recuperarea lor ;1944 pierderea lor -și **lipsa unor statistici privind soarta evreilor pe timpul anexării sovietice sau maghiare**,s-a ajuns la acele **cifre controversate sau contestate** , de o parte sau alta .

Aici, spre ex, unul din episoadele privind problema care , nu întâmplător,a devenit "piesă de dosar" în tratativele de pace din 1947 !]

▣Decretul –lege 169/22 ian.'38

Rezultatele anchetei din 18 mai 1938 cu privire la revizuirea cetățeniei ,făcută cf Decretului -lege nr.169 ,din 22 ian.1938(apărută în .M.Of .nr 18 / 1938)

Decretul-lege a prevăzut două categorii de revizuirii :

- 1) Revizuirea înscrișilor în **listele de naționalități** în provinciile alipite ;
- 2) Revizuirea celor înscriși în **registrele de acordare a drepturilor cetățenești**,cf. Decret-lege nr. 2085 / 1919 ,din Vechiul Regat

A. Revizuirea . Cereri din Listele de naționalitate /Cereri din Registrul drepturilor

Provincia	Listele	%	Registrul	%	Total	%
TOTAL ROMÂNIA	151.171	74,50	57.045	25,50	208 .216	100

B. Tablou : evreii revizuiți , pe provincii și procente .

Provincia	Capi fam reviz	Membri fam reviz.	Populația /1 iun.1934	Procent / 1.000 locuitori
Total România	208.216	280.270	19.646.151	49 la mie

C.) Cereri de revizuire : admise , respinse , soluționate

Provincia	Admise	%	Respinse	%	Soluționate	%
ROMÂNIA	52.222	54,27	43.962	45,63	96.184	100

▣18 mai'38 .Concluziile anchetei

(f. 81)

Numărul celor rămași **definitiv în Registrul de cetățenie** , până la 1 iunie 1938 ,a fost de **26.716 capi de familie** și de **108.864 de membri** ,ceea ce reprezintă doar **25% din evreii revizuibili** . Cererile de revizuire au cuprins un număr mare de evrei ;din cei cercetați(revizuiți) ,**s-a închis procedura doar la 54 %** din revizuibili ;

Evrei **definitiv cetățeni români :26.716 capi de familie 108.864 membri de familie**

Evrei care **urmează să fie revizuiți:181.500 capi de familie 654.190 membri**

ss dir. statisticii judiciare ,

Revizuirea cetățeniei evreilor , 1 - 5 iun. '38
Ministerul Justiției
Serviciul Statisticii judiciare .
(Arh.MAE , Fond Conf.Păcii, Probl Evreească , f. 72)

Tabloul Situația celor supuși revizuirii

Provincia	Capi fam.revizuibili	Revizuiți până la 1 iun.'38	Capi de fam. Membri de familie		
			Majori	Minori	Total
Total România	220.946	28.444	72.936	16.665	89.601

Ministerul de Interne către Ministerul de Externe , 17 iunie '38
(Arh.MAE , Fond 71 / 1920-1944 , Dosarespeciale , Vol. 374, f. 43)
Până la 5 iunie 1938 , au introdus cereri de revizuirea cetățeniei 165.912 evrei ,dintre care au fost admiși 40.858 și respinși 25 .344
Revizuirea cetățeniei / mai - iun.'38

38.)8 august'38.Noua împărțire administrativă

a)Șt.P.Mihăileanu, "Evoluția legislației în ultimii zece ani ",1940

(în Vol I ,"Zece ani de domnie..." , (pag.179-225)

a)Legea administratiei locale ,14 aug.'38.

Prin ea ,s-a realizat descentralizarea administrativă, așteptată de atîta vreme:crearea **comunelor ,plasei,județ și ținuturi** ca **unități de descentralizare**,conduse de **organe numite -primar și rezident regal -ajutați de consilii alese.**

b) Legea pentru organizarea judecătorească,22 aug.'38,

(s-au reînființat judecătoriile comunale rurale,etc.etc)

b)Iul.M.Peter (ex primar al Capitalei)

"**Doctrinile politico-sociale și organizarea administrativă**",1940

[Vol.I ,"Zece ani de domnie .." ,](p.263-298)

▣ **Legea din 14 aug.1938.**

Rînduiala nouă.Întoarcerea la tradiție.Prima lege organică de aplicare a noii Constituției (27 febr.1938)a fost **Legea administrativă din 14 august 1938**,care **au reînviat vechile tradiții** , înlăturate de regimul parlamentar,**restituind Regalității și puterilor guvernamentale**, atribuțiile lor naturale și tradiționale :

-**A reînființat regiunea** ,sub numele de **ținut.**

-**Regele** este capul statului .Lui îi este atribuită puterea legislativă și executivă

-**Miniștrii** au răspundere politică,**numai față de rege.**

-**Rezidentul** este **reprezentantul guvernului în ținut** și administratorul acestuia.

-**Prefectul județului** este **numit de rezident**

-**Primarul** este numit de cei de mai sus.

Această lege ,restabilește echilibrul natural între cele două forțe,**guvernamentală și populară** .
(p.297)

c)**I.C.Filitti,I.V.Gruia,"Administrația Centrală a României",1938**

[Enciclopedia României]

Principiile noii legi administrative.

(p.311---)

Teritoriul statului este împărțit în provincii și comune.

Provinciile sunt conduse de un guvernator, numit prin decret regal, cu rang de subsecretar de stat, capul ierarhic al tuturor funcționarilor exteriori ai ministerelor (cu excepția corpului judecătoresc, organelor militare, C.F.R și inv.superior). Șef al administrației locale.

Legea administrativă

39.) Eugen Titeanu (subs. de stat Presă și propagandă), consfătuiri, congrese,

(AIC, fond Ministerul Propagandei Naționale (MPN), dosar 381 , presa internă , f. 29 fond 28 / Studii și documente , f- 1-85)(Timpul , an II, nr. 502, 25 sept.'38)

[LD : La București apăreau **49 de gazete:30 cotidiene; 17 săptămânale; 2 trisăptămânale ; 287 reviste, buletine specializate**] Vezi amănunte la fișier **Cultură, Presă VI**

A) Consfătuire cu directorii ziarelor bucureștene, 24 sept.'38

Reprezentant	Ziarul	Director (sau propr.)
Cezar Petrescu	România	Cezar Petrescu
Mircea Grigorescu	Timpul, Argus	Grig.Gafencu
Romulus Dianu	Curentul	Pamf. Șeicaru
Romulus Seișanu	Universul	Stel.Popescu
Al.G.Săndulescu	Viitorul	Nic.Maxim
N.Georgescu	Neamul Românesc	Nic.Iorga
Sebastian Șerbescu	Semnalul	Ion Totu , CIOrașanu
Zah.Stancu	Lumea Românească	
Ștefan Florescu	Informația	
Virgil Kerciu și I.Anestin	Ordinea	
Plutarco Cotaru	Prezentul	
V.Damaschin	Capitala	
I.Vulpescu	Seara	
Alfred Hefter	Le Moment	
Emil Stăncescu	Porunca Vremii	dr.Ilie Rădulescu

////////////////////////////////////

B) Congresul presei de provincie , Sibiu, 31 oct.'38

Participă demnitari și presa minoritară .

Eugen Titeanu a rostit un discurs în care a subliniat lealitatea presei minoritare , care-și îndeplinește datoria în cadrul granițelor , spre mulțumirea oficialităților .Aceasta este o dovadă că minoritățile se simt bine în România Mare .Și aceasta pentru că România a arătat o mare bunăvoință și toleranță .România are rol de " creditor" nu de "debitor" în chestiunea minorităților , deoarece românii de peste graniță nu se bucură de același tratament .Manifestația a fost o reușită acțiune antirevizionistă .

Eug.Titeanu / conf. Presă / sept. și oct .'38

40.) Jubileu : 20 de ani de la Marea Unire, nov-dec.'38

Basarabia, Bucovina, Transilvania

[LD : atâta doar că mulți din " făuritorii " României Mari ... nu mai sunt printre vii :Ferdinand și Regina Maria, IIC Brătianu, Iancu Flondor și Gh.Băsești .

Cu 20 de ani în urmă, prințul Carol era în penitență la mănăstirea Horaița , după năstrușnica dezertare și căsătorie de la Odessa cu Zizi Lambrino

Acum, în 1938 , era **regele absolut al României, având drept consoartă pe "Duduia"**

Fără să mă las dominată de concepții " puritane" , totuși , totuși ... cum să vorbesc despre **Carol ca simbol al suveranității , independenței și integrității României ?!**

Dintre participanții de marcă la actele unirii-Halippa, Nistor și Maniu -erau în disgrație și oponenți ai noului regim ,pomenindu-se după 20 de ani , într-o Românie în care sistemul democratic, pluralismul politic și partidele lor fuseseră dizolvate !

Parlamentul , această instituție care avusese un rol atât de important în toate actele României moderne - la 1859 , la 1866 , la 1877 , la 1914 , 1918 , 1923 -și în reformele democratice care și-au pus mprenta pe construcția României întregite **nu mai exista !**

Este de meditat asupra acestei realități .După 20 de ani ,regimul democratic al României suferise un eșec .De ce ?]

Unirea fără condiții a Basarabiei cu România / jubileul de 20 de ani/27 nov.

Unirea Bucovinei cu România / jubileul de 20 de ani / 28 nov

Unirea Transilvaniei cu România / jubileul de 20 de ani / 1 dec.'38

("*România*" , an I, nr. 181, 29 nov.'38 , p. 13)

/27 nov. 1918 .Ședința Sfatului Țării la Chișinău.

Pan Halippa - președinte - a rostit o mare cuvântare în care a cerut unirea desăvârșită, unirea fără condiții , care a fost votată de Sfatul Țării .

Prin Declarația votată, Sfatul Țării a anulat condițiile prevăzute la 27 martie 1918,și a declarat UNIREA fără condiții

/28 nov.1918 . Congresul general al Bucovinei

a hotărât unirea cu România.O delegație , în frunte cu Iancu Flondor, după ce s-a prezentat la Iași ,a însoțit autoritățile centrale la reîntoarcerea în București

/ 1 dec.1918.Alba Iulia , Unirea Transilvaniei

/ 1 dec.'1918 . În București și-a făcut intrarea solemnă în Capitală , Regele Ferdinand , încadrat de regina Maria și marșalul Berthelot .

/ Printr-o fericită coincidență , în aceeași zi , Adunarea Națională de la Alba Iulia hotărâ unirea cu Țara , Maniu atingând atunci culmea gloriei sale

«România '38:îngrijorări și sărbătorire

În acel dec.1938 , aniversarea purta semnul unor îngrijorări profunde , determinate de presiunile revizioniste la adresa integrității sale teritoriale .

/Parlamentul, inexistent, nu mai consacra o zi specială pentru marcarea lui 1 decembrie

/Nicolae Iorga conferența la Teatrul Regina Maria din Oradea.

/Asociația Făuritorii României Mari (FRM) , fondată în 1915 , compusă din veteranii de război, și voluntari , cu secțiuni în marile orașe ale țării (București, Iași, Cluj, Cernăuți, Chișinău, Craiova, Brăila, Constanța, Timișoara, Galați ș.a) care avusese o activitate neîntreruptă , ceruse aprobare pentru ființarea pe mai departe.Uniforma și emblema le-a fost interzisă (cf .noii Constituții)

Jubileele Unirii : 20 de ani / 1918 -1938

41.)Acordul de la Munchen , impact România , oct.'38

/ J.Paleologu/ N.Iorga / legionarii / comuniștii /

[LD : 11 mart. 2004 .

Nu știu cum să tratez chestiunea încât să nu pară a lamentare , dar nici nu pot ignora această istorie paralelă , **resimțită atât de diferit de la popor la popor .Munchen' 38 , se adaugă și prefațează mișcările de pe tabla de șah europeană care vor duce la declanșarea unui nou război mondial.Nu am de gând să tratez episodul . Mă interesează doar reacția**

**clasei politice românești, reacția generațiilor: ciocnirea de mentalități-predarea "ștafetei"
-repoziționarea geopolitică]**

/Voci și voci :1 oct.'38

-Calm și amărăciune la Praga

-Hitler a numit pe Henlein în funcția de comisar al Reichului pentru regiunea sudetă

-Trupele poloneze încep ocuparea Taschen-ului :240 locuitori ;800 km.p.

-Musolini (Marele Consiliu Fascist), fixează principiile politicii rasiste italiene

-Papa (Castel Gondolfo):acordul de la Munchen a salvat pacea !

**-Duff Cooper (prim lord al amiralității):demisionează din guvern , în semn de protest față de
concesia gravă a Angliei ,la Munchen ;Chamberlain urma să dea explicații în parlament**

**-Imredy (președ. Consil. maghiar):la Munchen s-a pus în marș noua reglementare a soartei
naționalităților ,și nici un ungar nu va fi satisfăcut până când justiția nu va fi complet realizată**

a)J.Paleologu:

#Politica versatilă ;jocul de basculă al Angliei

#Opinia publică occidentală: prostie și inconsecvență

Comentând felul cum Chamberlain a fost judecat în Parlamentul englez "ca hoții de cai" ,
subliniind "jocul de basculă " al Angliei în cele două decenii (între Franța , Germania , Italia) ,
remarca faptul că și opinia publică din țările occidentale nu era imună la prostie și
inconsecvență , fiind la fel de versatilă ca însăși politica conducătorilor .
(România , nr 130 , 9 oct .'38)

b)N.Iorga:

#Hitler reînvie metodele lui Bismark

#Statele mici silite să asculte de cei 4 stăpâni

Evocând anul 1848 ,care a scris pe multe steaguri crezul libertăților și întregirilor naționale ,
remarca faptul că Bismark a fost adversar hotărât al acestui crez .Când în sud-estul Europei
popoarele și-au arătat hotărârea de a trăi libere ,Bismark a tratat cu cel mai mare dispreț
pretențiile acestor popoare " barbare" ,care nu ar fi avut nici dreptul de a trăi .

Hitler reînvia în Germania metodele lui Bismark .

Numai că, dacă pe vremea lui Bismark și Napoleon ,Europa avea un stăpân sau doi,
după Munchen avea patru stăpâni .Urma ca statele mici ,să fie supravegheate ,chemate la
ordine, aduse la hotărâri contrare intereselor lor , și , de voie de nevoie, vor trebui să asculte de
Berlin, Londra, Roma ,Paris.(România , an I, nr. 137 , 16 oct.'38)

c)Alex.Cantacuzino:

✉Scrisoare către legionari(13 oct.'38)

-CZC ('36) :combinațiile diplomatice se vor năruie ca castelele de carton

În toamna 1936, CZCodreanu a adresat un *Memoriu* regelui și tuturor oamenilor politici în care
spunea :< Nu există : Mica Înțelegere , nici Înțelegere Balcanică . Cine crede în acestea ,
dovedește că n-a înțeles nimic .Față-n față stau două lumi . Sub presiunea lor , în clipa
răzbiului, toate combinațiile diplomatice se vor năruie ca niște castele de carton.
Aceste lumi sunt :statele revoluționare naționale care luptă pentru apărarea crucii,
și bolșevismul cu anexele sale . [.....] >

-CZC('37) :politică externă alături de Roma și Berlin !

La 30 nov.1937 ,Căpitanul explica precizările sale :< **Eu sunt contra marilor democrații ale Occidentului, eu sunt contra Micei Înțelegeri, eu sunt contra Înțelegerii Balcanice , și n-am nici un atașament pentru Societatea Națiunilor , în care nu cred.**

Eu sunt pentru o politică externă a României alături de Roma și Berlin .

Alături de statele revoluțiilor naționale. În contra bolșevismului.

O spune un om care n-a călătorit și n-a cerșit nimic nici de la Roma și nici la Berlin.

În 48 de ore după biruința mișcării legionare , România va avea o alianță cu Roma și Berlin , intrând astfel în linia misiunii sale istorice în lume :apărarea Crucii , a culturai , și a civilizației creștine. > [-----]

-CZCa plătit cu viața pentru această viziune

-oct.'38.Mișcarea legionară va pune capăt îndrăznelilor lui Călinescu

CZCodreanu a plătit cu osândă care dezonoarează în istorie:ceata netrebnică a cârmuitorilor noștri a plătit această aprigă și profetică viziune a țelurilor către care trebuia să ne îndreptăm .

Mișcarea legionară a hotărât să pună punct îndrăzneloloi d-lui Călinescu [--]

(Arh.ISISP ,Direcția Generală a Poliției ,fond V , dsr. 226 , f. 59- 60)

////////////////////////////////////

d)PCR, Manifest :Munchenul=hegemonia Germaniei

(Arh. ISISP, cota XXII - 8 , nr. 993)

LD : După Munchen, atitudinea URSS a suferit o transformare profundă ,și această schimbare s-a reflectat și în poziția Cominternului și a partidelor comuniste .

Ele au înăsprit tonul față de politica Angliei și Franței ,considerând Munchenul ca o pregătire a hegemoniei Germaniei în Europa Centrală , bază care-i va permite să pregătească un nou război mondial.Atenție ! În această perspectivă , obiectivul principal al mișcării comuniste internaționale nu mai era prevenirea războiului,

ci folosirea sa înfavoarea Uniunii Sovietici ce .

oct-nov. '38

-Anschluss și Munchen=precedente periculoase

Blamând cunoscuta declarație de politică externă a Gărzii de Fier, lansată de Codreanu , atrăgea atenția asupra precedentelor Austriei și Cehoslovaciei :

"Roma și Berlinul au garantat înainte independența Austriei și Cehoslovaciei "

iar Henlein care afirmase cu câțiva ani în urmă că ținutul sudet va rămâne în cadrul

Republicii Cehoslovace , acum să ajungă la rezultatul munchenez

Munchenul și România / oct. '38

e)Iuliu Maniu, Dinu Brătianu ,Memoriu către Carol II ,oct .'38

(AIC,fond PCM,dosar 61/1940,f.2-3)

[LD după Acordul de la Munchen . Pasajul este lut din cartea mea (p. 47-48)

Oare Maniu și Brătianu chiar să fi crezut că Regele va reveni la vechiul regim ?!

Oare , în aceste condiții, boicotarea noilor structuri de către Maniu și Brătianu să fi fost cea mai potrivită formă de opoziție ?!S-ar fi salvat destinul României prin revenirea la regimul democrat?!

N-au căzut și statele democratice ?! Sigur, sunt întrebări retorice ... care nu pot avea decât răspunsuri speculative]

#Sacrificarea Cehoslovaciei =precedent periculos

/Revizuirea fruntariilor și drepturilor la autodeterminare al minorităților

"Astăzi, când există un pericol real, creat de chestiunea cehoslovacă, când se pune la ordinea zilei revizuirea fruntariilor și drepturilor de autodeterminare al minorităților, azi, când se impun o solidaritate a tuturor cetățenilor conștienți, cărora li se cer sacrificii bănești, iar mâine și trupești, azi când contactul dintre rege, guvern și țară ar trebui să fie mai strâns ca oricând, starea sufletească în care este populația țării devine un adevărat pericol atât pentru Coroană, cât și pentru patria noastră."

Dacă, la un moment dat, regele a considerat necesar să suprimă vechea Constituție și să se izoleze de partidele politice, în condițiile din toamna în curs, România ar avea nevoie "pentru rezistența ei la fruntariile ce o amenință" să-și restabilească legăturile dintre Tron și națiune, prin revenirea la vechile principii constituționale"

Maniu -Brătianu / oct.'38

f)Dinu Brătianu și Iuliu Maniu –schimbare de orientare ?!

[LD :Pasaj luat din cartea mea (p.47-48) .Fabricius, se referea la un *Memoriu* al celor doi lideri, care n-ar fi ajuns la Rege ci la Armand Călinescu .Eu cred că este vorba de același Memoriu pe marginea căruia Fabricius făcea simple speculații.Nu a fost prima dată când Fabricius se înșela privind atitudinea politicianilor români]

La 28 oct.'38, Fabricius raporta lui Ribbentrop că lui Dinu Brătianu -sub influența lui Gh.Brătianu și ținând cont de pățania Cehoslovaciei -i s-a zdruncinat încrederea în Franța.Fabricius vedea în această amară deziluzie, posibilitatea anihilării poziției intrasigurate filo-franceze din România, mai ales că, din surse neoficiale, auzise că și Iuliu Maniu și-ar fi schimbat poziția, devenind un "avocat" al apropierei de Germania .

g)Gh.Brătianu :călătorie în Germania

[Vezi pe larg în cartea mea, pag.48-49]

La 30 / 31 oct. 38, cu asentimentul Regelui și a lui Grigore Gafencu, George Brătianu a plecat într-o călătorie în Germania pentru a se edifica asupra concepției și atitudinii conducătorilor Reichului față de chestiunea fruntariilor statelor din sud-estul Europei .

" Spiritul munchenez " provocase și aceste " călătorii muncheneze ", o " psihoză muncheneză " (cf. *Les Archives secrètes de la Wilhemstrasse* (ASW) ,vol.I,pag.360-362)

h)N.Comnen , acțiune diplomatică:problema evreească, nov.-dec.'38

LD : vezi pe larg la fișier Politică externă VIII

42.)6 nov.'38.Universitate muncitorească din București

("Muncă și voie bună " , an I, nr 1,martie'39, pag.18)

...Inițiativa lui Ralea

...Conducerea lui Tudor Vianu

Ea se desfășura în 4 săli :Căminul de ucenici Obor, Liceul CFR "Aurel Vlaicu" ,Cantina muncitorească de pe cheiul Dâmboviței,Căminul "Principesa Maria "(Povernei)

Profesori : Gr.Mladenatz, Emanuel Bucuța, PPDulfu, Lotar Rădăceanu , Șerban Cioculescu, G.Vlădescu-Răcoasa, Vict Papacostea .

Teme (ex.) : Istoria muncii,Istorie socială , Civilizația română , Economie socială , Legislație muncitorească.

43.)13 -28 nov.'38 Carol II :turneu diplomatic:Londra, Paris, Berlin,Leipzig

[Vezi pe larg la **fișier Politică externă VIII** și în cartea mea....]

(" Timpul " , 15- 29 nov.'38)

[LD : nu stăruie asupra aspectelor de politică externă a României post muncheneze .
Am făcut-o în *România în vâltoarea...*.De data aceasta urmăresc implicațiile pe plan intern ,
pentru a putea cântări cu obiectivitate ponderea elementului intern / extern în evoluțiile politice
românești .Vizita lui Carol s-a bucurat de o largă publicitate înainte, în timpul și după efectuarea
ei .Directorul " Timpului" , Grigore Gafencu a urmărit -o, luând zilnic însemnări , transmise ziarului
sub titlul "**Europa după Munchen**"]

-13nov.'38_ Carol începe călătoria din gara Mogoșoaia .

-17 nov.'38 Londra.Carol-Chamberlain-Halifax

Carol a fost primit în audiență de Chamberlain și Halifax.Cu acest prilej,Chamberlain l-a
asigurat pe Carol că la Munchen **nu s-a discutat cu Hitler despre împărțirea Europei în "**
sfere de interes", ci doar despre justificatele necesități economice ale Germaniei în sud-estul
Europei .În acel context **a cerut Carol guvernului britanic să trimită curând o delegație**
comercială în România , pentru a dovedi interesul ce-l porată intereselor economice în zonă.
Cu toate insistențele lui Carol, **promisiunile britanice au fost vagi ,evazive, nedecise** .
Încât vizita a avut rezultate slabe .

-19 nov.'38 .Paris.

Vizita lui Carol **nu a reperat succese notabile ,decât transformarea legațiilor în ambasade** .
Eșecul convorbirilor purtate de Carol la Londra și Paris, l-au făcut pe Carol să-și învingă
reticențele și să aibă convorbiri cu Hitler.

-24.nov. '38. Berghof Carol –Hitler-Ribbentrop

(*Les archives secretes de la Wilhelmstrasse* , pag. 377 -380)

Se consumă **întrevederea dintre Hitler și Carol** , la care asistă prințul moștenitor **Mihai și**
Urdăreanu . La enunțarea țelurilor României făcută de Carol - relații comerciale bune ;atitudinea
Germaniei față de pretențiile revizioniste maghiare ;atitudinea Germaniei în problema Ucrainei
subcarpatice -**Hitler a răspuns evaziv la ultimele chestiuni**, încât **Ribbentrop nota în**
însemnările sale : < Fuhrerul a lăsat față de regele român în mod expres deschisă problema
ce poziție vom adopta în viitor în problema Ucrainei subcarpatice .Chiar dacă am reținut
Ucraina de la ocupare , fuhrerul este de părere că față de români nu trebuie să ne pronunțăm
împotriva ocupării acestei regiuni de unguri . **Ideea fundamentală a politicii noastre în**
momentul de față trebuie să fie de a ține în șah atât Ungaria cât și România , pentru a le
folosii ,în conformitate cu evoluția situației , în interesul german. >[.....]

Cum **Carol al II-lea a respins marea majoritate a condițiilor puse de Hitler**,fiind de acord doar
cu tratarea unei apropieri treptate de natură economică,**Hitler și-a ieșit din fire** , amenințându-l
și sfârșind convorbirea într-o atmosferă dușmănoasă , atmosferă ce n-a mai putut fi atenuată nici
în convorbirile Carol- Goring "

-26 nov.'38.Leipzig Carol -Goring.

-28 nov.Carol se reîntoarce în țară .Asasinarea lui Codreanu

[LD : în aceeași zi , are loc atentatul contra rectorului Ștefănescu- Goangă ,iar a doua zi,pe 29
nov. asasinarea lui CZCodreanu]

-Martie '39,retro':Gafencu despre asasinat:

(*Les archives secrets de la Wilhelmstrase* ...p. 411)

În explicațiile pe care Gafencu le-a dat lui Stelzer în legătură cu asasinatul, arăta că **membrii**
PNT nu au aparținut de facțiunea guvernamentală care se pregătea să răstoarne guvernul ,
declarând că **se pun la dispoziție pentru a ajuta să salveze țara**
Călătoria lui Carol

44.)29/30 nov.'38.Asasinarea lui CZCodreanu +18 legionari

("România", an I, nr. 184etc, 30nov.; "Timpul", an II, nr 570 etc,30 nov.-3 dec.'38)

[LD : în Jurnalele lor -Carol II, Călinescu -nu notează nimic despre acest episod.

Ca "dovezi", am doar aceste Comunicate și mărturiile (speculațiile) făcute peste ani, în episoade similare (asasinarea lui Călinescu, rebeliunea, asasinarea lui Iorga, Iamandi, Bengliu, și a multora dintre cei pe care legionarii s-au răzbunat pentru moartea Căpitanului.) Ceea ce este sigur, este faptul că aceste asasinări s-au comis, de o parte și de alta, și că la judecata obiectivă, nu pot fi considerate episoade "accidentale"]

/28 nov.Atentatul contra rectorului Universității Cluj

La 28 nov.'38, în ziua când Carol se întorcea în țară din turneul diplomatic, **la Cluj se produce atentatul contra rectorului Universității, Ștefănescu -Goangă**, primul atentat de la introducerea noii Constituții, care prevedea pedeapsa cu moartea pentru asemenea crime. Cursurile universității din Cluj au fost suspendate

/29/ 30 nov.Comunicatul Guvernului privind lichidarea lui Codreanu

Toată presa publică Comunicatul guvernului :

În noaptea de 29 / 30 nov., în timpul transferului de la închisoarea R.Sărat, pe șoseaua Ploești -București, au încercat să fugă de sub escortă și au fost împușcați **CZCodreanu și asasinii lui IG Duca și Stelescu**.

()G-ral Bengliu către Armand Călinescu(30 nov.)

(Arh.ISISP, fond XV, dosarnr. 451, f. 96 [originalul cu semnătură])

G-ral Ioan Bengliu - inspector general al Jandarmeriei, 30 nov.'38 către Ministerul de Interne, cabinetul ministrului [Armand Călinescu]

"Sunt informat că între 26 noiembrie-10 decembrie se încearcă **atacarea penitenciarului Râmnicu Sărat, pentru a elibera pe legionarii internați**. Ca urmare, am dat dispozițiunii să transfer **18 condamnați, cei mai fanatici, în cap cu CZCodreanu**, în alte penitenciare, cu **aprobarea ministrului de Justiție** [Victor Iamandi]

"Pe când convoiul de mașini se îndrepta spre București, în prejma km 30, pe șoseaua Ploești -București, **a fost atacat cu focuri de armă, oprindu-se brusc mașinile**.

"Atât transferații, cât și jandarmii, au sărit jos în partea opusă.

Transferații au încercat să fugă. Au fost somați de ofițerii comandanți ai escortei, dar nu s-au oprit. **S-a ordonat să se tragă foc** și cu pușca mitralieră ce era la dispoziția escortei.

"14 transferați au fost împușcați mortal; 4 au scăpat și încă nu au fost găsiți până acum.

În busculadă au fost răniți și 3 angajați. Suntem în căutarea și prinderea atacatorilor.

Inspector g-ral al Jandarmeriei, G-ral de Divizie, Ioan Bengliu

()G-ral Bengliu, Ordin telefonic nr.1443(30 nov.)

G-ral Ioan Bengliu - inspector general al Jandarmeriei, ordin telefonic nr. 1443 / 30 XI, ora 8

Către Legiunile de jandarmi: Ilfov, Prahova, Ialomița, Dâmbovița, Vlașca, Buzău.

"Cercetați cu toată insistența și **căutați să dovediti indivizii care în zorii zilei de azi au atacat, în dreptul km 30-31, escorta ce transporta transferații de la Râmnicu Sărat, spre**

București -Giurgiu, G-ral de Divizie, Ioan Bengliu

Asasinarea lui CZCodreanu / 29/ 30 nov.'38

45.)Al.Vaida Voevod, Memorii, 1945, retro ' 38

(Vol III, p. 177-178)

[LD :Vaida își mărturisește intențiile ca , prin mărturiile sale, fără a urmări desfășurarea lor cronologică ,să compună un mozaic de fapte care să recomună atmosfera perioadei . Sigur, sunt *Memorii* , nu *Jurnal* , scrise prin 1945 , când faptele își consumaseră consecințele.

Carol își încheiase domnia, deloc glorios ; mulți din " actorii" scenelor evocate-Carol , Codreanu ,Călinescu , Iorga , g-ral Antonescu - fie nu mai erau în viață , fie își încheiaseră "misiunile" : se consumase toată istoria tragică a anilor '40-44.

Dar tocmai de asta le consider prețioase , pentru că Vaida face parte dintre puținii oameni politici care nu și-au schimbat spectaculos părerile :nu scuipe pe obrazul pe care l-a sărutat . Și nici nu-și retrage simpatiile și adversitățile.

În orice caz , caracterul lui rămâne integru , chiar și atunci când contribuția lui la fapte poate apărea " negativă" . Vaida este un prototip foarte diferit față de celălalt mare ardelean , Maniu , și este destul de dificil de cântărit : cum erau ardelenii ? care din ei a avut dreptate , într-un moment sau altul ?! Din *Consiliile de Coroană* și *Consiliile de miniștri* , descrie scene " de gen" , în care surprinde , ca un fin psiholog , personaje, caractere, episoade.

Al.Vaida Voevod /retro ' 38 Doc.integral : fișier Vaida FRN II

Al.Vaida Voevod / retro '38

-Călinescu:avertizarea lui Codreanu

"**Armand Călinescu** n-.a fost nici crudel, nici " lichea a regelui".Din contră, era unul dintre cei mai pregătiți și mai talentați membri ai generației tinere .Era cu totul francofil ca orientare . Prin organele poliției și siguranței **le comunica legionarilor că -în lipsa posibilităților legale , constituționale - pe viitor nu se vor mai tolera asasinat ,ci vor avea să ispășească ei personal,fără formalitățile juridice procedurale.Înainte tuturor , va răspunde cu capul CZCodreanu,**

-Căpitanul:dizolvarea organizațiilor legionare

"**Căpitanul** .Acesta **a declarat ca dizolvate organizațiile sale :**"*Legiunea*" , "*Garda de Fier*" și "*Totul pentru Țară*" .**S-a desolidarizat în public** de orice acțiunea,dezavuând-o cu anticipație. Despre această hotărâre a sa i-a încunoștințat pe toți foștii membri ai organizațiilor sale dizolvate .

Al.Vaida Voevod /retro '38

-Olpret.Convorbire Vaida –Constant

Știam și eu toate aceste fapte direct de la Călinescu ,când mă vizită Constant la Olpret. Era pe timpul călătoriei în străinătate a Regelui Carol II.

Constant stăruie ca să intervin spre a exopera eliberarea codreniștilor

Amenința prin aluzii că ei nu vor mai putea înfrâna revolta tot mai mare a legionarilor ;ei, cei liberi, nu pot suporta răspunderea.În rest , **mi-a confirmat tot ce am afirmat mai sus** ,în chestiunea **cvasi-acordului dintre Călinescu și Codreanu**

I-am răspuns că nu pot face nimic .Statul nu poate tolera o altă forță organizată, în afară de cea oficială .**Să dea Codreanu o declarație** că pe viitor **se va încadra în ordinea legală** și că nu va mai întreprinde organizarea nici unui grup paramilitar.

Constant mi-a răspuns **că nu poate să-mi urmeze sfatul**, neavând posibilitatea de a lua **contact cu C.Zelea Codreanu**,de altfel l-ar satisface .I-am replicat că din conversația noastră s-a desprins limpede faptul - firesc-că **contactul lor cu Căpitanul este permanent** .

De altcum, **mă angajez că intervin** , mergând împreună la **București** , **spre a cere voie să-l vedem și să putem vorbi - în sensul celor discutate** -între patru , adică între șase ochi ,cu Codreanu .**Nu am putut ajunge la o înțelegere** , el evadând **cu fel de fel de subterfugii** .

Al.Vaida Voevod /retro '38

#Atentatele legionare

"Pe când regele se găsea în drum spre casă, **scurt timp după vizita lui Constant la mine,**

s-au întâmplat **diferitele atentate**: grenade de mână aruncate în **teatrul din Timișoara** în timpul unei reprezentații evreești ,de asemenea **exploziile în sinagoga din Cernăuți și Alba Iulia**, petardele aruncate **la Cluj contra uzinei electrice** și a depozitului "Acvilei Române" . **Ciudată coincidență** că aceste mașinațiuni erau comise **tot numai în contra evreilor** . Și mai stranie e împrejurarea că **acestea coincideau cu vizita Regelui la Hitler** **Represaliile au urmat instantaneu** și au fost continuate și după sosirea Regelui în țară , **căzând pradă Codreanu cu ai săi, și Călinescu"**

Al.Vaida Voevod / retro '38

≡Întrevederea Hitler -Carol

Ulterior a aflat că Hitler a cerut Regelui să fie cu clemență față de legionari ,care nu au altă vină decât că țin la dânsul (la Hitler).Fiind Regele încă pe drum, s-au început atentatele cât și represuniile guvernului,continuate apoi după sosirea Regelui acasă .

Mai târziu am aflat că din această cauză **Hitler a fost cuprins de furie contra lui Goring care pusese la cale întâlnirea cu Carol** , la Salsburg (ori Berchtesgaden) .

L-ar fi repezit în termeni brutali pe Goring ,încât acesta n-a mai știut cum s-o tuelească pe ușă afară . Învinuirea consta în reproșul că Goring e de vină că s-a încrezut în cuvântul unui om (al Regelui), care nu și l-a ținut , în privința cruțării legionarilor .Se spunea că Hitler a dispus să se retrimită , la legația română din Berlin, toate decorațiile noastre primite de germani .

Al.Vaida Voevod / retro '38

#Acțiunea lui Horia Sima

În același timp , însă,**s-a zvonit** din partea legionară că **aripa stângă,sedusă de Horia Sima,zeloasă de a-l întrece pe C.Z.Codreanu în temeritate** și informat din sursă nemțească - fie cu, fie fără premeditare -s-ar fi temut că în cazul unei înțelegeri între Rege și Hitler ,**acesta din urmă să nu le mai dea atenție legionarilor** .

Pentru aceea s-ar fi grăbit să tulbure , din primul moment , relația lor .

Firește că nu a putut verifica veracitatea acestor zvonuri .În tot cazul ,**a fost suspectă, atât alegerea momentului,cât și faptul că atentatele s-au îndreptat contra evreilor și contra proprietăților acestora** .

Al.Vaida Voevod / retro '38

#Aranjamentul lui Argetoianu în Germania

Vizitele la Londra ,Paris,Bruxelles și Berchtesgaden (ori Salsburg) , i-au servit de mare mulțumire Regelui .**Fericit îmi povesti** (la recepția din 24 ianuarie '39) [.....]

[LD :restul conversațiilor lui Carol cu Hitler le-a descris în alt loc]

...Aflasem că **întâlnirea cu Hitler ,Goring și Ribbentrop o aranjase C.Argetoianu** ,întâmpinând multe dificultăți protocolare din partea Regelui .Îndată ce se fixase itinerarul lui Carol

Argetoianu plecase în Germania.[.....].Totuși, până la sfârșit ,cedă stăruințelor lui

Argetoianu .La tot cazul,rolul de abilitate diplomatică ,pe care a trebuit să-l joace regele cu

nemții după vizitele la Londra , Paris și Bruxelles - i-a impus multe nuanțări subtile.

Nu e de uitat că la Paris, cu ocazia defilării trupelor , declarase că "*unde va fi armata franceză , acolo va fi și armata română* " ,declarație difuzată larg prin presă

≡Străduințele lui Carol pentru neutralitatea României

Am înșirat aceste câteva date și fapte autentice care - împreună cu multe altele ,imponderabile -mi-au cimentat convingerea că nu numai din sentiment, ci și din considerații ostășești și politice , **Regele Carol al II-lea era de partea anglo-francezilor** .[-----] Și , în consecință , tactica sa de a păstra neutralitatea țării ,se întemeia pe considerații logice și pe fapte reale .

Cine ar fi cutezat pe atunci să creadă că va fi posibil să se încheie pactul de amiciție între Hitler și Stalin,și care om cu judecată ar fi îndrăznit să presupună că va izbuti,cândva,trecerea liniei Maginot de către oștirile germane ! Firește :după război, eroii și proorocii sunt fără număr, ca broscii după ploaie ,intonând care mai de care , concertul racameților [**denumire populară pentru broscii de baltă**] :<eu am prevăzut , eu am spus , eu, eu eu...>

Al.Vaida Voevod / retro '38

▫Asasinarea lui Codreanu: numai constituțională nu a fost!

"Regele Carol II a continuat să încerce totul spre a salva neutralitatea României
Ca să poată paraliza presiunea germană din țară, l-a înlăturat pe principalii codreniști .
Natural, metodele "ochi pentru ochi , dinte pentru dinte ", **numai constituționale nu erau .**
Al.Vaida Voevod / retro '38

▫Guvernele Miron Cristea (I, II) = guvernare Carol II

Guvernarea Cristea (I), din care au făcut parte și consilierii regali , **a fost , de fapt, o guvernare Carol II** și am fost bucuros că , făcându-se o remaniere - **guvernul Cristea (II) mi-am redobândit libertatea**

▫Consiliul de Coroană = situație penibilă

Precum în *Consiliu de Coroană* , tot așa și în *Consiliile de Miniștri* , aveam **o situație penibilă**
Pe când în Consiliile de Coroană regele ne dădea numai cuvântul, iar dânsul se abținea
consecvent de a-și manifesta părerea, în schimb în Consiliile de Miniștri , **tăia scurt discuțiile**
fixând concluziile sau hotărârile. Intențiile regelui erau bune, însă, deseori, străine de
realitate , ori, până la sfârșit, inexecutabile [**dă câteva exemple edificatoare**]
Al.Vaida / retro '38

46.) Constantin Papanace , Fără Căpitan. Conducerea în a doua prigoană ,

[Mss. Buchenwald , februarie 1943 ; Lămurire , Salo , dec. 1983 , 135 pag.]

Biblioteca Verde , nr 24 , Editura "Armatolii" , Cetatea Eternă , 1984

Doc. integral - fișier G de F -XI

▫iul.'38:darea la fund

[LD : CZ Codreanu i-a însărcinat pe Radu Mironovici și, după arestarea acestuia, pe Ion Belgea , cu misiunea de a organiza un Comandament care să conducă Mișcarea . Preiau caracterizările făcute de Papanace unor legionari care , după arestarea și condamnarea lui CZC , au preluat conducerea mișcării .]

C.Papanace a susținut următorul punct de vedere : [-----]

"7. Pentru ca darea noastră la fund ca organizație să nu fie interpretată ca o dispariție și a curentului legionar , iar Căpitanul să fie considerat părăsit , va trebui întreținută cât mai mult **amenințarea că, dacă i se întâmplă ceva Căpitanului, urmează o reacțiune groaznică** . În felul acesta ei **ne șantajează cu Căpitanul** , ca să păstrăm liniște, noi îi **amenințăm cu prăpădul**, pentru ca **ei să păstreze pe Căpitan în viață** Prin aceasta câștigăm timp, adică ceea ce urmărim deocamdată . "

"8. În eventualitatea inițierii unei represiuni de către guvern, " **să ne îngrijim să avem la dispoziție câteva echipe de legionari buni și hotărâți** , care , deocamdată , să stea total la fund " [-----]

[LD:nici o clipă nu pierd din vedere că C.P. își scrie memoriile la 5 ani distanță de la evenimente Ca și în cazul altor episoade , preiau ideile lui ca pe o interpretare post-festum , **ca pe o carte de istorie a României în variantă legionară**. De ce nu ? Așa cum " *Supt trei regi* " a lui Iorga , nu este altceva . Mă interesează intenționalitatea, explicația , argumentarea iar în acest caz , ideea dării la fund și așteptarea clipei când conjunctura externă va fi prielnică , este nu numai verosimilă , dar s-a și întâmplat.]

" În ceea ce privește persoana Regelui , **am lărgit mai mult cadrul formulei date de Căpitan " de a nu-l ataca** " . [-----] Tema care trebuia difuzată era :

< **Conducerea Legionară nu privește sentimental acțiunea Regelui . Se recunoaște că România este angrenată într-un sistem de alianțe care nu pot fi schimbate decât la momentul oportun** . Până atunci , Regele trebuie să dea , la rigoare , aprehensiunilor aliaților actuali dovezi că ia măsuri chiar impresionante pentru a evita o altă orientare . **Acest lucru îl înțelege Conducerea Mișcării Legionare în frunte cu Căpitanul ; și ca rezervă a Regelui , legionarii înțeleg să aștepte în liniște , chiar și în închisori** >

<Pericolul consta în faptul că **unii politicieni nu înțelegeau această eventuală linie** mare a Regelui, **vrând să împiedice o viitoare conlucrare a Regelui cu tânăra generație**. Deci necesitatea localizării răspunderii la anumiți politicieni, sau mai bine zis a lui Armand Călinescu, și justificarea într-o oarecare măsură a liniei regale prin cerințele de moment ale politicii externe. > Acest p.d.v. a fost dfuzat pentru contrabalansare, chiar dacă naștea nedumeriri că justificau "tocmai capul răutăților" [-----]
C.Papanace / febr,'43,retro ' sept. '38

▣Sept.'38.Disensiuni și variantelegionare

13 sept.'38, ziua de naștere a Căpitanului Cu această ocazie, **Alecu Cantacuzino** a lansat un **Manifest**, pe cât de tăios, pe atât de simțit. Astfel **cei doi evadați au intrat " într-o acțiune sgomotoasă, rupând linia Căpitanului**. Era o intrare prematură și cu multe riscuri. "[---]

-Horia Sima pregătea revoluția

"După un timp, însă, am constatat că aceste exprimări la adresa Căpitanului, precum și **disperarea afișată că Mișcarea Legionară se prăpădește dacă nu dă lovitura**, nu erau simple expresii ale unei nervozități care se manifesta vizibil. Acestea au început să se traducă în fapt. [---]"Cred că **Armand Călinescu era precis informat și aștepta nerăbdător deslănțuirea "revoluției"**, cu mitralierele pregătite pentru **ca să masacreze pe cei din lagăre și închisori, împreună cu Căpitanul**, precum și pe acei care erau să meargă să ia cu asalt anumite instituții publice. [---]

-Alecu Cantacuzino pregătea lovitura de Stat

"De la Victor Dragomirescu aflasem că **și Alecu Cantacuzino pregătește o "lovitură de Stat"**, având ca pivot **Corpul "Moța -Marin"**, al cărui șef era, și că, la o întrevedere, i-a cerut lui **Horia Sima** să-i pună la dispoziție - în acest scop -și legăturile cu organizațiile județene. Acesta i-a obiectat că **coordonarea acestei operații ar putea să o facă mai bine el**, fiindcă se găsește pe teren. Și pentru ca Alecu Cantacuzino să nu i-o ia înainte, **s-a grăbit el să grăbească "revoluția"**. **"Rămâneai încremenit de atâta lipsă de răspundere în acest joc de-a "revoluția"**. Aceste atitudini divergente și atât de primejdioase, pentru momentul de atunci, **nu le putea clarifica decât tot cuvântul Căpitanului**. [---]

-Victor Vojen:Legiunea să-l uite pe Căpitan (sugestie Rege-Micescu)

Chemați de Victor Vojen (conducătorul Corpului muncitoresc) acasă la el, **Papanace, Sima și părintele Dumitrescu**, au aflat sugestiile transmise de Micescu (poate de Rege!) privind soarta Mișcării: **< Legiunea trebuie să-l uite pe Codreanu și să se gândească să se apropie de Rege, care este tânăr și care are calități de a conduce Legiunea >**

"Soarta Căpitanului părea deci pecetluită.

"Horia Sima a considerat că revoluția este inevitabilă !;

părintele Dumitrescu și Vojen (cu pașaportul de plecare din țară în buzunar!), **au găsit și ei necesară lovitura de stat!** [---]

Avocatul Cosmovici îl flata și incuraja pe Horia Sima.

Doar el, Papanace, s-a opus "

C.Papanace / febr,'43,retro ' sept. '38

-Legiunea- rezervă regală pentru viitor

[LD :Este soluția pe care Papanace o susținuse de la început. De altfel, această soluție va fi adoptată în viitor, numai că din ea va dispărea Codreanu și beneficiar al ei va fi Horia Sima !]

-Grupul Clime (18condamnați din Jilava):Memoriu de clemență către Rege :

"În conjunctura externă care se deschidea, avea șanse de a se pune, acum cu mai mult succes, tema pe care ne-am pus-o la început, și anume **de a recunoaște necesitatea politică care**

justifică măsuri față de mișcarea legionară din partea Regelui și de a pleda pentru necesitatea prezentă și viitoare ca **să mențină rezerva legionară**, apropiindu-se cât mai mult de Mișcare.

Un gest de înțelegere și de clemență, din proprie inițiativă, ce i-ar apropia, în aceste momente, definitiv **de Mișcarea Legionară și de Căpitan**. [---] În acest sens am întreprins o **acțiune discretă**. De la conducătorii legionari aduși la Jilava și pe urmă condamnați, ne-a venit un **Memoriu către Rege** și necesitatea de a se ajunge la o destindere.

Era semnat de cei **18 conducători legionari, în frunte cu ing. Clime**. [---] Se înaintase un exemplar oficial prin grefa închisorii Jilava, **dar nu se știa dacă Armand Călinescu sau Camarila Palatului (Urdăreanu) nu l-ar fi oprit**.

-Apel la macedo-români

"Golul de politicieni în jurul Căpitanului era așa de mare încât **nu-mi rămânea să folosesc decât legăturile mele cu macedo-românii**. M-am adresat lui **Petre Papacostea**.

-Mareșalul Averescu – "Hindenburgul" legionarilor

"**Mareșalul Averescu**, prin prestigiul lui și cu vârsta înaintată, putea să fie **folosit ca un Hindenburg**- așa cum îi plăcea lui să i se spună -în pregătirea regimului legionar. [----] Din informațiile căpătate prin Papacostea, reeșea că **în Camarilă exista divergență** în ce privește atitudinea față de Gardă. **Gabriel Marinescu** ar fi fost chiar în **relații încordate cu Armand Călinescu**, deoarece susținea că nu se poate duce la infinit cu prigoana Gărzii și că ar trebui găsită o formulă de împăciuire."

-Evadații: supapă de siguranță pentru viața Căpitanului

"Eu am dat o covârșitoare importanță politică faptului că **Vasile Cristescu și Alecu Cantacuzino evadaseră**. Mai târziu se adăugase și **Victor Silaghi**. Aceste evadări **anulau o mare parte din prevederile tactice ale lui Armand Călinescu**, care, poate, nu voia să pășească la o lovitură decisivă înainte de a avea siguranța că îi are în mână pe toți acei cu suprafață și autoritate de a putea continua imediat activitatea Mișcării Legionare. **Ei constituiau supapa de siguranță pentru viața Căpitanului**, de aceea trebuiau să fie **o rezervă sigură prin care să putem ține în șah pe asupritorii noștri**, făcându-i să ezite la pășirea pentru punerea în aplicare a planului lor criminal.
C. Papanace / febr, '43, retro'noiembrie '38

▣ Papanace: 28/29 nov '38 Asasinarea Căpitanului.

-Prima mișcare autoritară decapitată în opoziție

[LD: foarte incitantă opinia lui Papanace privind faptul că Garda a fost **primul partid autoritar clădit pe principiul "șefului unic" care a fost decapitată!** Era în toamna anului 1938, când Mussolini, Hitler, Franco ajunseseră stăpâni în țările lor și când acțiunile lor își urmau drumul triumfal. Nu știu dacă să scot din asta vreun **specific românesc**, având în vedere felul cum a fost lichidată și ce a urmat. Dar că România a încercat să stopeze o atare evoluție, este o realitate.]

"Se deschidea **o fază de tranziție foarte grea**, poate cea mai grea dintre toate.

Din mișcările autoritare care se bazează pe principiul "Șefului Unic", Mișcarea Legionară era prima care era decapitată în opoziție și în plină prigoană, cu aproape toți fruntașii încarcerați.

Un astfel de caz este, prin însăși natura lucrurilor, greu de consecințe. **El atrage o gravă turburare de structură**." [---]

C. Papanace / febr, '43, dec. '38 -ian. '39

▣ '38/'39. Îndeplinirea testamentului Căpitanului

[LD: fără echivocuri, fără piste false, dar cu multă viclenie și dedublare, este schițat **profilul de legionar de sacrificiu** (nu de victimă inocentă) pe altarul cauzei]

1. Lupta trebuia continuată

2. Un grup intransigent și care să nu facă nici un compromis, trebuie să poarte stegul Mișcării

3. **Elementul răzbunării Căpitanului** intra în considerare, nu numai ca o sete a unei pasiuni omenești, dar **ca și un calcul politic**, fiindcă din moment ce **Căpitanul este mort, întră în vigoare**, în mod automat, și **testamentul său, prin care a cerut, în mod expres, să fie răzbunat.** [---]

-Să fie izbiți asasinii Căpitanului: Carol și Călinescu

5. Ca metodă de luptă : **să simulăm că suntem derutați** de diversiunea Siguranței și că trăește Căpitanul , **pentru a le da iluzia potolirii revoltei legionare** și, întorcându-le manevra , **să fie izbiți asasinii Căpitanului .**

6. Izbirea nu se poate face cu mase de legionari, ci **prin echipe de sacrificiu**, vizând deodată cei doi stâlpi ai tiraniei: **Carol al II-lea și Armand Călinescu** " [----]

C. Papanace /1943, retro 1938

47.)N.Comnen către Legațiile din Londra ,Paris, Roma, Washington,ș.a.2 dec.'38

(Arh. MAE, fond 71, vol. 207, 374)

Demersul ambasadurilor **Zamfirescu**(Roma) , Ghika(Londra) , **Irimescu** (Wahington) **George Crușescu** (Geneva) , Legația Rom.(Haga) , **Gr.Niculescu -Buzesți** (Stocholm) **Popescu -Pașcani** (Moscova) , **Vespasian Pella** (Haga) **Raul Bossi** (Budapesta) , **Al.Telega** (Ankara) **R.Franasovici** (Varșovia)

▣**Necesitatea rezolvării problemei evreești:**

▣**Crearea unui stat evreesc**

[LD :nu cunosc cum este taxată **stăruința aceasta a României pentru rezolvarea problemei evreești** de istoriografia israeliană.Cea românească nu a tratat-o niciodată.Dar ea este **constantă , perseverentă și insistentă** .În pofida posibilei taxări de țară " antisemită" ,prin aparența (sau reala) dorință de a se descotorosi de evrei, există acest **strigăt de alarmă** care , dacă ar fi fost ascultat, **ar fi scutit pe evrei de holocaust** ,iar popoarele din zonă nu ar fi fost blamate , pe veci, de genocid.**Adevăratele vinovate sunt Marile Puteri, Marile Democrații** , cum bine menționează diplomatul român .Și după trecerea atâtor ani, nu vād de ce nu trebuie tratată această problemă fără complexe și fără exagerări]

6-23 dec.'38.**Să se comunice respectivelor guverne :**

În nenumărate rânduri ,**guvernul român și polonez au atras atenția guvernelor și opiniei publice internaționale asupra gravității problemei evreești în Europa centrală și orientală .**

În calitate de membră a Societății Națiunilor , în sesiunile din **ianuarie, mai , sept.1938 ,**

România a cerut insistent căutarea unei soluții radicale .

Cu toate asigurările primite, din nefericire , măsurile întârzie.

-Marile democrații :compățimesc pe evrei și muștră creștinii

-Singura soluție:stat evreesc

" Marile democrații ,cele mai bogate în teritorii vacante și capitaluri , **se mărginesc să compățimească pe evrei și să dojenească pe creștini** ,fără a căuta , însă, singura ,devărata soluțiune : **crearea unui STAT EVREESC** pe baza unui **plan vast , studiat și pregătit** în mod serios de statele interesate , cu concursul grupurilor evreești internaționale " [----]

" Valul de antisemitism ce s-a abătut de curând din nou asupra lumii ,**se întinde , amenințând pacea și ordinea socială .**" [----]"**România atrage atenția statelor civilizate , Marilor Puteri, cerând stăruitor ,să se ia o inițiativă concretă , până nu este prea târziu ."**

a)**Zamfirescu(Roma):răspunsul lui Ciano**

6 dec.'38

A transmis și a făcut demersul cerut la Ciano . Ciano i-a răspuns :

1. Mulțumește de comunicare , dar nu poate răspunde repede . **Consideră inițiativa României interesantă și îndreptățită .**

2. Cere **un scurt Pro-memoria** , și apoi va comunica p.d.v. al guvernului Italian, **conștient de gravitatea internațională a problemei pentru România și Polonia .**

////////////////////////////////////

b) Ghika (Londra) : deocamdată se ocupă numai de evreii din Germania

6 dec.'38

A comunicat *Foreign Office-ului* conținutul notei . **Directorul politic și funcționarii de legătură cu Comitetul Interguvernamental pentru refugiați** mi-au spus că , deocamdată , ei se ocupă **numai de refugiații din Germania . După " absorbirea " refugiaților din Germania, soluția va putea fi aplicată și pentru evreii din Europa răsăriteană .**

////////////////////////////////////

c) Radu Irimescu (Washington) : Welles felicită România pentru toleranță și preocupare

7 dec.'38

A avut o întrevedere cu Sumner Welles (subsecretar de stat) , care , în lipsa lui Cordell Hull , deține respectiva atribuție. I-am spus că singura soluție este crearea unui stat evreesc - de ex. în Tanganica , cum s-a exprimat curând Cordell Hull .

Welles i-a vorbit de acțiunea guv. SUA la Evian, mai curând la Londra .

Welles a ținut să exprime " mulțumirile guv. american față de guv. român pentru atitudinea tolerantă și binevoitoare arătată în ultimul timp față de evrei , în așteptarea unei rezolvări radicale a chestiunii " **El roagă România să continue această acțiune .**

////////////////////////////////////

d) R.B. Skylstad (Liga Națiunilor, Geneva) către Cruțescu

13 dec.'38

Îl informează că **Comitetul Consiliului** care a examinat **petițiile relative la situația minorităților din România** , s-a reunit la 27 sept.'38 .

Comitetul a luat notă de *Decretul român* din 3 august '38 , privind reglementarea și statutul de funcționare al **Comisariatului General pentru Minorități** , condus de Silviu Dragomir.

" Comitetul este foarte fericit să constate că , grație bunăvoinței manifestate de guvernul regal al României , situația este **considerabil ameliorată** față de ultima întâlnire , și-și exprimă speranța că guvernul român își va intensifica eforturile pentru a găsi o **soluție echitabilă** a problemelor legate de petițiile respective .

Comitetul a examinat **situația cu privire la revizuirea cetățeniei** și a luat notă de seriozitatea , atenția și caracterul liberal în care a fost tratată problema "

ss R.B. Skylstad

////////////////////////////////////

e) Legația din Țările de Jos (Haga) : le e milă de evrei, dar...

13 dec.'38

Țările de Jos au luat măsuri și au primit evrei refugiați . **Le este milă de evrei , dar nu pot deschide frontierele pentru 7-800.000 evrei**

////////////////////////////////////

f) Gr. Niculescu - Buzești (Stocholm) : Rezervat și sceptic față de soluția avansată

14 dec.'38

A comunicat conținutul Notei . Sandler a luat act și **este de acord cu gravitatea problemei Suedia nu poate** , însă, **să colaboreze la realizarea soluției române, pentru că nu are mijloace . A fost rezervat** față de ideea realizării unui stat evreesc și **este sceptic .**

////////////////////////////////////

g)Popescu -Pașcani (Moscova): Potemkin a luat notă

14 dec.'38

A vorbit cu Potemkin care a luat act și va transmite mai departe nota.A întrebat dacă există o colaborare româno-polonă

[**Comnen va transmite Moscovei că nu există o acțiune comună**]

////////////////////////////////////

h)R.Bossy(Budapesta):Csaky de acord ,împreună cu polonezii

16 dec.'38

A fost primit de **noul ministru de Externe, Csaky** , care i-a spus că îl așteaptă pe Ciano și că se pregătește să plece la Berlin .Bossy i-a sugerat o acțiune paralelă privind soluționarea problemei evreești . Csaky i-a spus că **dacă polonezii împărtășesc p.d.v. românesc, vor colabora și ungerii** .

[**Comnen i-a transmis lui Bossy că guvernul polon este de acord cu propunerea României**]

////////////////////////////////////

i)Al Telemaque (Ankara):Saracioglu declară înțelegere și sprijin

23 dec.'38

A remis **Nota privind propunerile româno -polone în chestiunea evreească** lui Saracioglu "I-am arătat că **acest demers** al guvernului român **nu este conceput în ideea luptei de rasă** , **nici dintr-un sentiment de ură sau persecuție** pentru elementul evreesc ,ci este izvorât dintr-o **mare și firească necesitate de apărare a elementului național**,care se află în primejdie în urma **năvălirii ce a dat-o asupra țării noastre toți evreii** cari au fost **nevoiți de douăzeci de ani încoace să părăsească Rusia Sovietică , Germania , , și acum în urmă ,Austria** , după Anschluss ."Sarac~oglu l-a asigurat de **înțelegere și sprijin pe plan extern** .

////////////////////////////////////

j) R.Franasovici(Varșovia):eșecul conferinței de la Evian

?dec.'38

În urma dorinței lui **Beck** , a luat contact cu **Wagner** (sub-director la MAE) ,fost observator la Polonia la Evian.Wagner are impresia că **Conferința nu a dat rezultate , nici pentru evreii din Germania** .**Toate statele de imigrare au prezentat scuze , explicații etc etc ... de ce nu pot primi evrei** .

Roosevelt: dispus să rezolve probl.evr-. din Polonia

Contele Potocki (ambasadorul Poloniei la Washington) ,spune că **Roosevelt este dispus să sprijine soluționarea problemei evreilor din Polonia** (Chestiunea are substrat electoral) Guvernul polon este nemulțumit de atitudinea Angliei privind emigrarea în Palestina și de aceea vrea să preseze .

Demersul României ptre rezolvarea chest. Evreești / 5 - 7 dec.'38

48.)dr.W .Filderman,Memoriu către Armand Călinescu ,21 dec.'38

(Cf.J. Ancel, Documents ... , vol 1, pag.251-254)

[LD : cunosc foarte bine perioada . Mi-au trecut multe documente prin mână .Am citit atâta presă Nu am găsit ceea ce afirmă Filderman **decât în presa extremistă de dreapta ,dar nu în actele guvernului și în opinia publică românească** .Ceea ce spune Filderman se va întâmpla, după 1940 .**Filderman nu citează pe nimeni care îi apără !** Era atât de confidențial încât este varianta în l.franceză , probabil transmisă forurilor internaționale evreești]

[LD:traducere liberă LD]

Dr.W Filderman , avocat , str.Sfinții Apostoli, 16

Foarte confidențial.Remis ministrului de Interne Armanad Călinescu ,București, 21 dec.'38

#Campanie antisemită fără precedent

O înaltă datorie civică mă obligă să **vă atrag atenția** și bunăvoința dvs privind necesitatea urgentă **de a pune capăt campaniei antisemite fără precedent**, desfășurată de presă -chiar și în cea oficială - **de a pune capăt proclamațiilor fără sens**, a măsurilor ilegale sau administrative luate în viitor **împotriva evreilor**, și asupra necesității, de asemeni imperioase, **de a declara chestiunea evreească definitiv soluționată, prin legea revizuirii și alte măsuri**.

#Evacuarea evreilor?: iluzie nerealizabilă

Dacă, dimpotrivă, se va continua să se ofere populației române **iluzia nerealizabilă de evacuare a 150.000 de evrei în timp de trei ani**, se va avea o stare de spirit care va amenința nu numai ordinea publică ci și economia națională.

Filderman / 21 dec.'38

#Rasismul german și italian

Presă trâmbează toate măsurile barbare luate de guvernele rasiste, **dar nu remarcă indignarea și revolta din opinia publică mondială**. Este evident că nu există o lume fără Europa și că nu există Europa decât cu Germania și Italia, dar faptul că **două țări au revenit la barbarie** este mai puțin important decât că tot restul lumii civilizate, **șefii bisericilor creștine însăși, protestează contra celor două țări**. Se crează astfel o **atmosferă rasistă** pe care nimic și nimeni nu o va putea frâna mâine.

Filderman / 21 dec.'38

#Presă antisemită română

Un ziar reclamă **<ghetou pentru evreii din România >**; un altul cere **<toată legislația rasistă >**; al treilea **<eliminarea evreilor >**; unii denunță evreii că duc **<la ruina României >**; alții spun că dacă evreii nu sunt înlăturați, **<românii vor deveni sclavi>**; unii cer restituirea **<comerțului în mâini românești >**; alții cer **<eliminarea evreilor din orașe și târguri >**; unii învinuiesc evreii că **<îmbolnăvesc sănătatea națiunii >**; etc etc
Se cere **închiderea celor 375 bistrouri evrești și a altor 766 debite de tutun**, întrebându-se **<pe când farmaciile? >**. Se cere guvernului să-și continue opera..

Evreii sunt **calificați ca inamici ai țării, lepre, bandiți, briganzi, acaparatori, deținători** ai tuturor bogățiilor mobile și imobile, a bogățiilor industriale și comerciale, drept exploatare ai profesiilor manuale și intelectuale, deși se știe că sunt doar 4 % evrei și că, dintre ei, 95% sunt săraci.

[-----]

Filderman / 21 dec.'38

#Statistici antisemite: imigrări - emigrări

Statisticile oficiale demonstrează că în România, între 1930 -1935, **au imigrat 19.893 străini și că au emigrat 27.053**. Cu toate acestea, **se urlă că evreii au năvălit cu sutele de mii**. [----]

Statisticile oficiale demonstrează că **românii au pătruns în provinciile alipite, stabilindu-se numai acolo unde sunt mase evrești**. Acolo unde sunt unguri sau germani, românii nu pătrund. Acest lucru este confirmat și de statistica Uniunii Evreilor Români.

#Atmosferă antisemită virulentă

Antisemiții urlă că evreii acaparează pe români! Statisticile publicate de antisemiți afirmă că personalul evreesc concediat din casele germane din România, au fost reamplasat de germani și unguri, în timp ce nici un român nu, și că, în urma ocupării reprezentanțelor germane cu evrei, numărul românilor a scăzut cu 33 %.

Nu există nici un singur inginer agronom, silvic, mecanic care să șomeze, **dar se cere eliminarea inginerilor și funcționarilor evrei din industrie**, numai pentru că sunt evrei.

La sațe nu se găsesc medici și farmaciști suficienți, în orașe nu prisosesc, **dar se cere interzicerea profesării de către evrei**.

Nu există funcționari români șomeri, dar se cere scoaterea evreilor care sunt replasați - bine-nțeleș- de germani și unguri.

Nici un singur român nu a fost silit să renunțe la comerț , **dar miile de comercianți evrei sunt lipsiți de drepturi civile** , printre care se găsesc și unii decorati în război .
Nici un nou comerciant evreu nu s-a mai înscris cu o firmă , dar germanii , ungurii și rușii pot s-o facă . Evreii trăesc ca pe un vulcan . Evreii - cetățeni sau nu - nu mai au securitatea vieții lor , exercițiul profesiei . Iată de ce cred eu , că fără o energică restabilirea adevărului , noi vom asista în curând la o criză economică și la o extindere a agitațiilor antisemite și gardiste fără precedent
Filderman / 21 dec.'38

-Încotro să emigreze evreii ?

Pe de altă parte,presa afirmă că **s-au luat măsuri pentru emigrarea a 150.000 de evrei** în trei ani - și un ziar scrie **că ei vor pleca în Palestina .Unde ?**
Dacă 50.000 evrei ar emigra anual din România ;350 000 ar trebui să părăsească Polonia ; și alți 100 .000 din Europa Centrală .
Ori, **emigrarea presupune teritorii , și nu se găsesc teritorii care să absoarbă mai mult de 5.000 - 7.500 evrei români anual**, ceea ce este foarte important ,deoarece această înseamnă 50 -75 % din excedentul nașterilor evreești .
Filderman / 21 dec.'38

#Cazul Alexianu (Suceava)

D-I rezident regal din Suceava (Alexianu) ,categoric **anulând prevederile Constituției și legilor existente , obligă pe evrei să nu vorbească altă limbă decât româna** ,amenințându-i cu închiderea comerțului lor și cu pierderea cetățeniei ; îi obligă pe evrei să deschidă prăvăliile de Sabath , cerând Comunităților evreești taxe pentru abatoarele rituale, confiscând (deghizat) casele evreești etc etc.
Filderman / 21 dec.'38

▫ Concluzie :pericol de război civil

Războiul civil este foarte posibil la instigarea românilor .Dezvoltarea economiei naționale este foarte posibilă să fie tulburată dacă continuă incertitudinea pentru viața evreilor .
Eu mi-am făcut datoria .Eu mi-am liniștit conștiința .Vă rog să primiți ,dle ministru ,asigurarea considerațiunei mele distinse,ss W.Filderman

---

49.)Siliviu Dragomir, expunere privind C.G.M,20 dec. '38

("Timpul " , 22 dec.'38)

/Cererele înaintate de minorități și soluțiile

/Expozeu susținut în Consiliul de Miniștri , desfășurat la Patriarhie
Cererile ce i-au fost aduse de reprezentanții minorităților și soluțiile ce s-au dat
LD: vezi fișier Minorități]

50.)5 dec.'38.Petre Andrei,instalarea la Ministerul Educației Naționale,

[LD: parcă avem de a face cu un dialog continuu între două forțe :**guvernul și legionarii**.
Vocea opoziției democratice la regimul autoritar carlist aproape nu se aude ,din moment ce , în mare parte, ea a trecut în tabăra noului regim .]
("Timpul " , 15 și 17 sept.'38)
Succedând lui Armand Călinescu , nu schimba ci **continua o activitate** , înțelegând necesitatea întăririi educației cetățenești a tinerei generații .

-Necesitatea educației tinerei generații

" Am înțeles că **granițele unui stat** , **granițele naționale,se apără în primul rând cu brațul înarmat al fiilor săi,se justifică cu dreptul națiunii băștinașe,se documentează cu argumente istorice** .Dar am înțeles încă un lucru că **forța depinde de căldura sufletului, de ceea ce simte , de ceea ce trăește fiecare "**

51.)15 dec.'38.Frontul Renașterii Naționale, Decret-lege.

(AIC, fond Casa Regală, Carol II, dosar 34, f. 32)

[[LD : 26 mart.2004. preiau din cartea mea o caracterizare a FRN pentru că o consider judicioasă ,minus accentul falsificant pus pe așa- zisa clar viziune a partidelor muncitorești , mai ales PCR.Nu știu dacă și unde să-mi fac "**mea culpa** " pentru această supralicitare Frontul Renașterii Naționale a fost tratat în epocă și în istoriografia postbelică (democrată și comunistă) ca o **ficțiune politică reacționară , totalitară , neviabilă și dăunătoare** . În comparație cu regimul parlamentar pluripartidist democratic anterior, a fost firesc să fie astfel considerat.

Pentru circumstanțele anilor 1938-1940 ,latura națională a noii formațiuni trebuie totuși mai adânc sondată .FRN a luat ființă .La el au aderat **mulți lideri politici din fostele partide și numeroși cetățeni** .Numai în primele luni, **peste 3 milioane** .

Cine și de ce a aderat la FRN ? Unii au aderat la Front , urându-l pe Carol și regimul instituit de el , din dorința de a putea acționa înăuntrul, conform convingerilor vechi ;Alții , fără să accepte ca definitivă dispariția pluripartidismului democrat ,văzând în Front o înghebare trecătoare ; Alții ,alăturându-se unor aparenți adversari (înregimentați în alete partide) , cu care, în fond, împărțeau credințe politice asemănătoare ;Alții , din motive politicianiste, ariviste ,conjuncturiste , fiind singura posibilitate legală de a participa la guvernare și funcțiuni ;Destul de mulți , timorați și intimidați de condiționarea păstrării slujbelor ;Majoritatea cetățenilor au intrat în FRN sub impulsul îngrijorărilor determinate de încordata situație internațională .

Au aderat la FRN și,după 20 de ani de lupte și adversități politice ,**au ajuns să fie împreună , în guvern ,în FRN,în Parlament și alte organisme politice ,administrative și culturale** .

Se poate ,deci spune că , cu foarte puține excepții, **regele Carol** , cu al său FRN, **a recuperat întreaga clasă politică** din cei 22 de ani de la unire .]

☞Decretul -lege de creare a FRN

☞Primul nucleu FRN : oameni din toate partidele politice /

☞Adeziuni la FRN : din toate partidele

[LD:decretul -lege este **laconic,explicit și clar** încât nu are nevoie de multe comentarii: este **unica organizație politică admisă** ;este **unica organizație** cu drepturi electorale și administrative ;are ca **membri fondatori foști prim-miniștri și secretari de stat** –deci **clasa politică** guvernantă în cei douăzeci de ani de vot universal ș.a.]

" *România* " , " *Semnalul* " , " *Timpul* " "*Universul* " , " *Argus* " ș.a. 17- 19 dec.'38-toate ziarele publică acest **Comunicat și decret-lege** :

"În urma **Raportului** președintelui Consiliului de Miniștri [Miron Cristea],a miniștrilor de Justiție [Iamandi] și de Interne[Călinescu],a **Jurnalului** Consiliului de Miniștri, a **Avizului** Consiliul Legislativ,la 15 dec.'38,a fost promulgat următorul **decret -lege** :

/Unică organizație politică de Stat

"1.Se înființează, pe ziua promulgării legii de față **ca unică organizație politică de Stat** , **Frontul Renașterii Naționale** .

2.Această organizație politică are de scop **mobilizarea conștiinței naționale** în vederea întreprinderii unei **acțiuni solidare și unitare românești de apărare și propășire** a Patriei și de consolidare a Statului .

/Fondatori FRN:actuali sau foști miniștri și subsecretaride stat

3. Autorizarea de funcționare a Frontului Renașterii Naționale se acordă de ministrul Justiției, la cererea scrisă a unui număr de **25 de persoane**, dintre care cel puțin **20 trebuie să aibă calitatea de actuali sau foști miniștri sau subsecretari de Stat.**

/Consilierii regali—membri de drept FRN

4. Consilierii regali sânt membri de drept ai Frontului Renașterii Naționale "

/Drepturile Politice FRN.

Celelalte articole stipulau :

/dreptul tuturor românilor care au împlinit 21 de ani -cu excepția militarilor activi și ordinului judecătoresc -de a se înscrie în FRN ;

/dreptul exclusiv al FRN de a fixa și depune candidaturile pentru alegerile parlamentare administrative și profesionale ;

/Interzicerea altor activități politice

Interzicerea oricăror alte activități politice, faptă considerată clandestină și pasibilă de degradare civică pe termen de 2-5 ani.

Legea purta semnătura lui Carol II, Miron Cristea, Victor Iamandi și Armand Călinescu .

Al. Vaida-președintele executiv al FRN

Regele întemeiează " Frontul Renașterii Naționale ", pe lângă "Consiliul Regal ", fără a fi consultat pe cineva dintre oamenii cu experiență și cunoscători ai posibilităților oferite de stările reale , din toate colțurile țării .Ca idee, a fost bună organizarea.Ca punere în practică , însă, în multe privințe , a fost greșită și insuficientă.Zadarnic am încercat să rezist stăruințelor regale , încât, la sfârșit,-spre a nu fi nedelicat - și în speranța de a putea corecta toată organizația , am fost silit moralicește să primesc prezedinția Frontului Renașterii .

Nu am izbutit însă să-mi realizez intențiile reformatoare .

FRN / 15 dec.'38

52.)23 dec.'38.Gr.Gafencu (noul ministru de externe),declarații.

[LD :Situția României după Munchen s-a complicat ,încât se poate vorbi de prima breșă serioasă în sistemul de alianțe în care evoluase România după 1919,dacă nu de încheierea unui ciclu diplomatic, în orice caz de simptomele care au secondat sfârșitul aceluia ciclu.

Linii de demarcație ale acestei schimbări , pe plan intern și extern,nu coincid calendaristic , dar se interferează cauzal .

Instaurarea regimului totalitar carlist (10 febr.'38) ;lichidarea sistemului democratic pluralist(noua Constituție) ;asasinarea lui Codreanu (29/ 30 nov.) ;străduirile pentru prevenirea tendințelor centrifugale minoritare ,legate de agresivitățile revizioniste (Anschluss, Munchen) ;dorința de găsire a unei soluții în dramatica problemă everească ;crearea Frontului Renașterii Naționale (15 dec.'38) ș.a. , ș.a sunt verigi (episoade) din această mare schimbare la față a României .]

/S-a pus la dispoziția guvernului ca să salveze țara

În explicațiile pe care i le-a dat lui Stelzer în legătură cu asasinarea lui Codreanu,Gafencu i-a mărturisit că grupul PNT din care făcea parte nu a aparținut de "facțiunea guvernamentală " [LD :Maniu -Mihalache-Madgearu]care se pregătea să răstoarne guvernul,ci declarase că se pune la dispoziție pentru a ajuta să salveze țara"

(Cf. Les archives secrets de la Wilhelmstrasse , p. 411)

/Aducerea sa la Externe a fost legată de suprimarea G de F

În lucrarea sa memorialistic -diplomatică , de altfel, el a afirmat că aducerea sa la departamentul afacerilor străine (23 dec.'38) a fost legată de suprimarea mișcării gardiste și de necesitatea întăririi politicii externe consacrată în exclusivitate intereselor țării .

(Cf. *Préliminaires de la guerre a l'est. De l'accord de Moscou (21 aout 1939) aux ostilités en Russe (22 juin 1941)* , Egloff, Paris, 1944
Gr.Gafencu / 23 dec.'38

53.)31.dec.'38.Gr.Gafencu (radio):principiile politicii externe ale României ,

("România" , an I, nr. 211, 31 dec.'38;broșura "**Politica externă a României** , 1939, p. 7-12)
[LD :subtitluri date unele de ziar, altele de mine. Mă interesează problematica .

Expozeul lui Gafencu este exemplar :

- **Politica externă = politica națională** ▫ MSR - conducătorul politicii externe
- **Principiile politicii externe românești** ▫ Turneul diplomatic al MSR
- **Rolul statelor din Europa Răsăriteană** Polonia și Mica Înțelegere ; Pactul Balcanic ; Bulgaria și Ungaria ; Rusia Sovietică .
- **Problema Minorităților** ▫Chestiunea evreească ▫Comisariatul General al Minorităților
- **Neatârnare și integritatea hotarelor**▫Regele - simbol al unității și independenței
- **Dragostea de țară**_Doc.integral : **fișier Diplomație VIII**

Gr.Gafencu / 31 dec.'38

▫Politica externă =politica națională

/MSR - conducătorul politicii externe

" România urmărește în afară , cu statornică voință , **o politică de pace** _Acțiunea ei externă , ținând seama de relități , de învățămintele vieții internaționale ,ca și de vechi și credincioase prietenii , apără năzuințele , drepturile , interesele statului și ale poporului român .

" Această politică se desfășoară **sub înalta și înțeleapta conducere a Maiestății Sale Regelui** ,care îi asigură atât de trebuincioasa ei continuitate.**Ea nu atârână de schimbări de guverne sau persoane**.E ,în cel mai plin înțeles al cuvântului, o politică națională .

"Chemat prin înalta încredere a Maiestății Sale Regelui la postul de cinste și de răspundere al Ministerului Afacerilor Străine ,mă voi mărgini să lămuresc, în acest Ajun de An Nou, principiile pe care se bazează politica noastră externă .O fac cu atât mai multă credință ,cu cât m-am străduit până acum, prin grai și prin scris, să deslușesc în văltoarea frământărilor europene , **linia dreaptă a politicii noastre naționale** ."[-----]

Gr.Gafencu / 31 dec.'38

▫ Dragostea de țară

7. O politică externă , oricât de bună ar fi ea , nu-și poate atinge țelurile decât dacă e sfințită prin **dragoste de țară** .Închinăm gândurile noastre , în preziua Anului Nou,**dragostei de țară , dragoste care cuprinde rege, stat ,oaste și popor** , și în care se întâlnesc, împăcate între ele,**năzuințele unor generații deosebite**:generația care **a făcut România de astăzi** , generația care **a luptat în marele război și tineretul care trebuie pregătit** , prin muncă și disciplină , **să ne ia locul "**

Gr.Gafencu / 31 dec.'38

---

54)31 dec.'38/ 1 ian.'39 .Carol II ,mesajul de Anul Nou

/ regim politic / program / cadru doctrinar /

(AIC, fond Casa Regală ,dosar 34 / 1938 ,fila 3)

(Editorial "**Două cuvântări** " [**Carol II , Armand Călinescu**]

Rev."**Parlamentul românesc** ", an X, nr. 285 ,15 ian.'39,p.1-2)

[LD : preiau comentariile revistei , în rezumat.Bine-nțeles că ele sunt spontane ,jurnalistice,dar denotă un oarecare efort de teoretizare.]

▪Prima abordare doctrinară a noului regim

În cele dintâi luni ale noului regim, **cârmuirea abandonase oarecum preocupările programatice**

După soluționarea problemelor urgente, **s-a trecut și la fixarea cadrului doctrinar**.

În opinia epocii, primul document de acest gen a fost considerat **cuvântarea regelui Carol II**, cu prilejul anului nou, **1938/1939**.

/Reformă generală

Cuvântare -program -ei i s-a dat **proporția unui plan de reformare generală** a vieții naționale sub toate aspectele. Cuvântarea era considerată ca **înlocuind Mesajul Regal de altă dată**, singura deosebire era că **nu cuprindea programul unui partid aflat la guvernământ**, ci **o vastă sinteză a nevoilor naționale**: **muncă fără preget**, într-un ritm susținut; **interesul obștesc pe primul plan**; aplecarea spre **cunoșterea și soluționarea realităților românești**; **întărirea capacității de apărare națională**; **menținerea politicii externe** pe coordonatele tradiționale

/Fizionomia ideologică: tradiție națională, fără imitații

Fizionomia ideologică a regimului actual, începe să apară limpede în ochii tuturor, împrăștiind confuziile voite sau întâmplătoare. Cei cari se grăbiseră să caute asemănări peste hotare, închipuindu-și că gândirea noastră politică trăește exclusiv din împrumuturi, au dezamăgirea meritată văzând că **regimul nou românesc își leagă existența numai de tradițiile noastre, refuzând să fie imitația** unor experiențe de aiurea, fie ele oricât de reușite.

Dacă în cele dintâi luni ale sale, **cârmuirea cea nouă abandonase oarecum preocupările programatice**, având de făcut față unor probleme urgente de ordine publică și gospodărie imediată, după soluționarea lor, **era firesc să se fixeze cadrele doctrinei** în lăuntrul cărora avea să se desfășoare activitatea de guvern.

Acest **indicator programatic** există astăzi sub forma unor documente clare, în cari sunt cuprinse toate aspirațiile oficiale ale **ceasului de față**

-Plan de refacere a vieții naționale

Primul document important este **cuvântarea rostită de MSRegele**, cu prilejul anului nou. Acest discurs solemn are proporțiile unui **plan de refacere a vieții naționale** sub toate raporturile.

/Muncă susținută

Șeful statului cere națiunii să muncească. Ritmul acestei munci trebuie să fie viu, căci **<Vremea nu așteaptă pe om, suntem deci datori să ținem pasul cu ea >**

MSR a spus hotărât că **<nu poate să mai existe în România de mâine un interes particular care să nu stea alături cu interesul obștesc al Patriei>**

Regele a cerut apoi ca toate silințele **<să se concentreze asupra realităților românești [----] Fără să disprețuim înfăptuirile făcute de alții, trebuie să ne fălăm cu ceea ce producem noi, atât pe teren spiritual, cât și pe cel material >**

/Economie, sănătate, comunicații, educație, ș.a"

Amplu, fără a evitat dificultățile, înfruntând amănuntele, MSRegele a expus apoi toate problemele legate de **economia națională, de sănătatea publică, de comunicații, de educația națională**, atâtea probleme care privesc însăși existența națională.

MSRegele / 31 dec.'38

55.)1 ian.'39.Rapoartele miniștrilor Guvernului Miron Cristea, pe anul 1938,

(Arh.I.C ,fond Președinția Consiliului de Miniștri ,dosar nr. 93 / 1938)

(AIC,fond Ministerul Propagandei Naționale,dosar nr. 392/1938 , fila 18-25 -31)

[LD : este de subliniat faptul că , prin schimbarea regimului politic din 1938 , România , cu excepția reformelor politice,nu suferă schimbări în structura economică , socială, militară, culturală . În aceste domenii ,se constată o continuitate desăvârșită ,încât performanțele în diverse domenii , reprezintă **acumularea progresului în cei 20 de ani de la întregirea țării.** Fac această precizare, pentru a se înțelege **acea faimă a anului 1938** -ca an de vârf al dezvoltării României Întregite ,**ca rezultat al guvernării partidelor , nu a noului regim !]**

Dosarul de la Președinție,cuprinde *Rapoartele* miniștrilor pe anul 1938,pe departamente . Rapoartele au fost prezentate la începutul anului 1939 ,reprezentând un bilanț. Lipsesc din dosar : Mesajul lui Carol (după raportul introductiv a lui Miron Cristea),rapoartele lui Armand Călinescu (Interne) și Mihail Ralea (Muncii) ,deși figurează la sumar **Dosarul de la Propagandă** , cuprinde Raportul IPPS Miron Cristea , cu specificarea că a fost rostit la 1 ian.'39 , în Sala Tronului ,la festivitatea de Anul Nou . În acel dosar se află și cuvântul regelui Carol]

[LD :În Proclamație către popor ,din febr.'38,Carol anunțase că a alcătuit sub președinția patriarhului României<un guvern de oameni de răspundere cari,mânați de cel mai desăvârșit patriotism,descătușați fiind de activitatea de partid vor avea tot răgazul să-și închine toate gândurile și toată munca numai binelui obștesc..Acest guvern va despoliticianiza viața administrativă și gospodărească a Statului ,va alcătui schimbările constituționale care să corespundă nevoilor mari ale țării >(Cf. Cuvântările regelui Carol II , AIC, fond Casa Regală , dosar 34 / 1938 , fila 2)Venise rândul rapoartelor .Ce se făcuse într-un an ?]

-IPSS Miron Cristea:Raportul guvernului

-**Mitiță Constantinescu**:Economia Națională ☐ Exportul / Importul ☐

Aprovizionarea .Combaterea speculei și scumpetei ☐ Măsuri economico -organizatorice - sociale ☐ Program de realizare pentru primele luni 1939

-**Gh.Ionescu -Sisești** :Agricultura

-**M.Ghelmegeanu** :Lucrări publice ,

-**Mircea Cancicov** :Finanțe

-**Victor Iamandi** -Justiția

-**g-ral Paul Teodorescu**:Apărare Națională - Aer și Marină

-**g-ral N.Ciupercă** :Apărarea Națională

-**g-ral Iosif Iacobici**:Înzestrarea Armatei

-**N.Colan**:Culte și Arte

-**N.Marinescu** :Sănătate și Asistență Socială ,

-**Petre Andrei**:Educație Națională

[**LD:atenție ! Carol** :rostește și el o scurtă alocuțiune la festivitatea din sala Tronului (1 febr.'39) , din care sunt doar câteva fraze în dosarul de la AIC,Fond PCM, dosar 93/1938, f 1-8)
Eu aceste citate le-am dat în "*România în vâltoarea...*"

IPSS Miron Cristea / 31 dec.'38

a)Miron Cristea:Raportul guvernului

(Vezi și AIC,fond Ministerul Propagandei Naționale,dosar nr. 392/1938 , fila 18-25 -31
Este raportul primului an al noului regim ,al noului guvern .El îl va rosti la 1 ian.'39, în sala Tronului, la festivitatea de An Nou .Autoritatea categorică a Coroanei , era singurul leac pentru o muncă constructivă .(f.9-21)

/Constituția și legislația nouă

/ *legea administrativă* - descentralizarea și competențele rezidenților din cele 10 Ținuturi ;

/ *legea învățământului* - cu accent pe școlile practice, profesionale, tehnice;

/ *legile privind ordinea publică* - consolidarea ordinii și siguranței ;

/ *legislația muncii* - însuflearea încrederii muncitorilor , satisfacerea nevoilor lor în caz de boală , și bătrânețe , 8 ore de muncă , construirea de locuințe , îmbunătățirea Asigurărilor Sociale ,

/Organizarea activității cultural -artistice

"Astfel pacea socială s-a sălășluit printre ei și curentele extremiste nu mai au teren de-a prinde și a-i induce pe căi greșite "

/ *Legea judecătorească* -

/ *Regulamentul* privind Comisariatul General pentru Minorități - asigurându-le autonomie în biserică , cultură , economie

Miron Cristea /

/Economia Națională

S- a îngrijit de sporirea producției ; a reînviat convențiile comerciale ; a menținut echilibrul dintre import/ export ; a procurat mari credite pentru lucrările publice ; a înviorat viața bancară , băncile populare ; a organizat exploatarea petrolului , gazelor , minelor , cu scopul măririi beneficiilor ; a dezvoltat aeronautica și marina fluvială .

Miron Cristea /

/Lucrări publice

S-au construit 216 km drumuri noi ; s-au modernizat 1.185 km ; s-au făcut 6 linii noi de cale ferată (Ilva -Mică -Vatra Dornei ; Reșița -Caransebeș ; Kecia -lonel -Banat ; Carmen Sylva- Mangalia ; Tulcea -Babadag ; dublarea liniei Teiuș Apahida ;

Miron Cristea /

/Agricultura / Țărănimea

Țărănimea a fost obiectul unei preocupări permanente : 7 spitale noi, 18 în construcție, 63 dispensare , 175 băi populare , 19.057 fântâni noi, 22.046 bălți curățate , șanțuri, drumuri ... O mare ofensivă sanitară (8000 personal implicat) , a dus la dispariția tifosului exantematic.Recolta a fost multumitoare , atingând recordul de 1.260.000 vagoane.

De aceea guvernul s-a preocupat de valorificarea grâului ,al cărui preț este redus cu 60% pe piața mondială .Reorganizarea cooperativelor ușurează mult viața țăranilor .Banca de industrializare a produselor țărănești va prelucra produsele ,creând o nouă cale de valorificare

Miron Cristea /

/Straja Țării, Serviciul Social

Prin " Straja Țării " și "Serviciul Social" tineretul a fost atras spre colaborare ,muncă și înflorirea țării.

/Politică externă

Europa a trecut în 1938, prin cea mai grea criză de după război . România a fost atinsă și ea , dar și-a îndeplinit datoria față de ea însăși, față de prieteni , față de pace .

Importanța Acordului de la Salonic (cu Bulgaria) și de la Bled (cu Ungaria)

Politica ei a fost conformă nu numai cu interesele naționale , dar și cu morala internațională ce trebuie să stea la baza relațiilor dintre popoare .

Dovada ? Primirea făcută Regelui Carol în vizita în Anglia, și în călătoriile din Belgia, Franța, Germania ." Politica noastră externă a fost caracterizată prin grija de a menține și de a întări alianțele și prietenii României , precum și prin dorința de a câștiga noi și prețioase amiciții , contribuind astfel la opera de pace , ce este în mod permanent preocuparea guvernului regal "

////////////////////////////////////

b)Mitiță Constantinescu, Economia Națională

(f. 45- 75)Importanța regimului constituțional din 1938 .

Acțiunea MEN s-a desfășurat pe două canale :

/Comerțul exterior și interior , care a coordonat exportul și importul

/Coordonarea activității economice interne vizând sporirea producției naționale în toate domeniile

▣ Exportul / Importul

Direcția Reglementării comerțului exterior,(contingentarea)- a fost **total reorganizată** .
Comerțul exterior,din cauza **scăderii prețurilor materiilor prime** pe piața internațională, precum și a **opririi exportului de porumb** ,pentru a aigura consumul intern ,s-a soldat ,în mart.'38 , **cu un deficit de 229.000 lei** .

De aceea, s-au luat măsuri severe pentru echilibrare :

-acordarea de **prime economice pentru export** ,mai ales la grâu,cherestea, bovine,carne , legume ;

-lăsarea unei cote de devaloare, în special la industria petrolieră ;libera negociere și lărgirea sferei compensanțiilor- încurajarea deosebită a exportului pentru Anglia și Olanda.

-îndrumarea spre țările cu devaloare liberă, forte ;S-au încheiat o serie de acorduri comerciale cu :

-Acordul cu Uniunea Economică Belgo-Luxemburgheză (3 august, adționat 3 sept .) referitor la valorificarea producției agricole.

-Acordul cu Anglia (2 sept) ,Olanda (10 oct.) ,Ungaria (18 mai, net favorabil) ,

Germania(extinderea acordului din '37 + includerea Anschluss -ului)

Italia (prelungire până la 31 dec.'38) Palestina , Siria (pentru o balanță excedentară)

Importul și exportul României pe 1938 :

Luna	IMPORT	EXPORT	Sold
	Mii lei		
Ian .	1.495.721	1.375.249	- 120.472
Febr.	1.505.089	1.611.032	+ 105.943
Mart.	1.861.080	1.860.851	- 299
Apr.	1.235.205	1.559.099	+ 323.894
Mai	1.362.704	1.701.036	+ 338.332
Iun.	1.510.824	1.601.412	+ 90.588
Iul.	1.439.405	1.681.733	+ 242.328
Aug.	1.308.833	2.139.977	+ 831.144
Sept .	1.208.732	1.664.250	+ 455.518

Se vede limpede cum devine **balanța de plăți excedentă** .

▣ Aproximarea .Combaterea speculei și scumpetei

În primăvara '38 ,prețurile articolelor de primă necesitate (alimente , îmbrăcăminte , combustibil)au înregistrat **o simțitoare urcare** ,datorită unor cauze reale,**dar și din cauza speculei** .

Pentru combaterea scumpetei și speculei,**MEN a părăsit metoda veche de a pedepsi specula** ,căutând cauzele și **organizând aprovizionarea cu articole de primă necesitate în cantități corespunzătoare, cu raționalizări de prețuri în toate direcțiile deficitare** .

A aprovizionat masiv Capitala și alte centre urbane , a obligat întreprinderile să se intereseze de aprovizionarea salariaților lor ș.a., încât rezultatele au fost edificatoare .

▣ Măsuri economico -organizatorice - sociale

/Organizarea, îndrumarea și controlul *Camerelor profesionale* ,a *Camerelor de Industrie și Comerț* ;

/Organizarea **cooperativismului** la sate ;

/Institutul de Asigurări pentru comercianți și industriași ;

/Modificarea *Legii Registrului Comerțului* ,cu riguroasa selecționare a firmelor înscrise ;

/Modificarea *Legii Burselor* , îndepărtându-se mijlocitorii oficiali de bursă incompetenți ;

/Transformarea Institutului Național de Credit Agricol,în **Banca pentru industrializarea și valorificarea produselor agricole** .

/Urmărirea aprovizionării lunare a Capitalei ;

/Stoc important de lemne pentru anul viitor ;

/UN credit de 100.000.000 de la BNR , pentru **cumpărarea de pământ din moșiile ce se oferă la vânzare** .

▣ Program de realizare pentru primele luni 1939

1.)Reorganizarea MEN pe baze pur economice ,încât să devină un organ de stimulare

a activității economice ;

- 2.) Organizarea **Asociației Exportatorilor și Producătorilor** de bunuri pentru export ;
- 3.) Organizarea **Administrației Comerciale** a **prospecțiunilor și exploatării miniere** ,pentru a completa această lacună în domeniul identificării bogățiilor miniere ;
- 4.) Organizarea **noului regim al gazelor de sonde** ,din p.d.v. al producției, captării și valorificării ;
- 5.) Modificarea **legii minelor** în vederea așezării **noului regim ptr exploatarea mineiră** .
- 6.) Un complex de legiuiri ptr . **stimularea industriei și comerțului** .etc etc
- 11.) Modificarea **legii Încurajării industr.naționale**,pentru a o pune de acord cu imperatiile **naționale**
- 12.) Modificarea **legii Protecției Muncii Naționale**- ptr. sprijinirea elementului național ;
- 13.) Extinderea organizării cooperatiste ;
- 14.) Modificarea legii *Institutului Național de Credit Meșteșugăresc* ;
- 15.) Modificarea legii Persoanelor juridice ,ptr a ușura crearea sau dizolvarea asociațiilor profesionale .

////////////////////////////////////

c) Gh. Ionescu -Sisești , Agricultura

(f. 22- 31)

-Prevederi bugetare vizând îmbunătățirea agriculturii

Fondul	Alocat	Cheltuit	Disponibil
Bugetar	780.000.000	457.746.286	322. 253. 714
Încurajarea agr.	78.758.000	38. 901. 557	39. 856.500
Contul J (înzestr)	30. 000.000	19.699.055	10. 300.945

-Institut Agricol de Stat

În scopul **organizării Institutului agricol de stat**, îmbunătățirea producției agricole, mai buna valorificare a produselor ,consolidarea proprieității agricole, propaganda și educația profesională:

-Mașini, agricole, îngrășăminte,

S-au importat : **4.000 mașini de semănat , 400 tractoare , 300 batoze treier** .

Au sporit **cantitățile de îngrășăminte** chimice și s-au ieftinit ;

«Cea mai mare producție agricolă a României

Rezultatul : **1.260.000 vagoane cu cereale** (grâu, porumb, ovăz, secară) una din cele mai mari producții ale României .S-a cultivat cu **bumbac 6.000 ha producând 300 vagoane pentru** filaturi ;

-Pomicultură, viticultură, zootehnia, piscicultura

S-a dezvoltat **pomicultura ,viticultura ,zootehnia ,piscicultura** .

laboratoare veterinare :760 stațiuni de montă ; s-au importat armăsari și iepe , tauri și junici , vieri,berbeci , oi -**S-au dezvoltat izlazuri , pășuni.**

-Silvicultura

Patrimoniul forestier particular **a sporit cu 6.474 ha.**

Silvicultura :**exploatarea rațională a pădurilor:**

56.900 ha - proprietate de stat

39. 901 ha - plantații artificiale

-Educație profesională

S-au organizat **182 centre agricole** ;S-au tipărit buletine și broșuri ptr educația țăranilor (peste 100.000 exemplare) În 55 de județe , s-a făcut **concursul național al grâului** ;

În 1939, se va face **concursul național al porumbului**

Tot în 1939, se va organiza **Expoziția agricolă națională**

////////////////////////////////////

d)M.Ghelmegeanu ,Lucrări publice

(f. 32 45)

/Dezvoltarea rețelei de drumuri

/Executarea de lucrări de drumuri de 500 mil.lei (dintr-un **credit special de 900 mil.** deschis în mai '38)

/Refacerea și modernizarea de 1.185 km drumuri naționale ; 216 km. drumuri noi .

/Reorganizarea poștelor și telegrafelor - 180 mil. investiții .

////////////////////////////////////

e)Mircea Cancicov , Finanțe

-Concepția bugetară

Concepția de bază la întocmirea bugetului a fost aceea **de a asigura nevoile imediate ale funcționarilor statului ,și nevoile speciale ale înzestrării armatei .**

Cifra bugetului g-ral pe 1938 :**30.550 milioane lei**

Fondul Apărării Naționale :4 miliarde (față de 2.750 milioane în 1937)

-Românizarea comerțului produselor de monopol.

Pe linia întăririi elementului național **Ministerul de Finanțe** a întreprins **românizarea comerțului produselor de monopol.**

Din Raportul lui Mitiță Constantinescu a rezultat că **Ministerul de Finanțe** pentru plățile de armament și refacerea drumurilor și CFR, pentru Apărarea Națională ,**a avut sprijinul efectiv al MEN - disponibil 12.350.000.000 lei, printr-o complexă operație financiară :**

Un grup de bănci (Banca Românească , Banca Comercială Românească , Institutul de Credit Meșteșugăresc, Banca de Crexdit Român, Banca Comercială Italiană , Institutul de Credit Agricol, Societatea bancară Română) **au pus la dispoziția Ministerului de Finanțe 1.400.000.000 lei + bonuri de tezaur .**

Suma era rambursabilă în 3 ani , plătibile din Fondul Apărării Naționale din 1940 / 1941 .

////////////////////////////////////

f.)Victor Iamandi ,Justiția

[LD :mare mândrie pentru **Victor Iamandi să fie groparul legislației care a reglementat regimul democratic din România** :dizolvarea tuturor asociațiilor , grupărilor , partidelor politice controlul publicațiilor ;apărarea ordinii în stat ;administrarea bunurilor partidelor politice ;]

▪Constituția din 27 febr. 1938 .

-60 de legi și Regulamente schimbate cf. Constituției

În spiritul ei, între 1 martie - 23 dec.'38 , 60 de legi și regulamente :

/dizolvarea tuturor asociațiilor , grupărilor , partidelor politice ;

/controlul mijloacelor de existență ale publicațiilor periodice ;

/apărarea ordinii de stat ;

/pierderea cetățeniei române ;

/ administrarea bunurilor partidelor politice ;

/modificarea legii administrative a bunurilor publice ;

/ 5 legi privind modificări în organizații judecătorești ;

/Legea ptr modificarea Codului Penal Carol II (concordanța cu Constituția)

/Extinderea legislației din Vechiul Regat în Bucovina ;

/Codul Comercial Carol II

/Organizarea CEC

/ Organizarea Consiliului Legislativ

/ Crearea FRN (16 dec.'38)

/126 ordine circulare privind instrucțiunile de aplicare

/46 grațieri din 912 cereri

/măsurile organizatorice în aparatul juridic (avocați, judecători, procurori)

/reglementarea , administrarea, îmbunătățirea activității . Penetinciarelor .

////////////////////////////////////

g) g-ral Paul Teodorescu, Industria Apărării Naționale

(f. 82-89

[LD18 mai 2006. Nu sunt competentă în problemele Apărării. Dar mă gândesc la acești generali și la răspunsurile lor la ultimatum-ul dat de Moscova în 1940 , când au spus că nu pot rezista decât 3 zile (sau așa ceva) . Este sigur că o istorie scrisă de mine nu va fi deloc mândră nici cu cheltuielile pentru armată , nici cu instrucția milițiilor , nici cu atâta cheltuială din bugetele țării pentru pregătirea armatei .]

-Marina comercială

/ **Legislația** pentru navigație

/Legătura cu **Straja Țării pentru pregătirea de marinari** ;

/Înființarea **breslei marinarilor**

/ **Românizarea echipajelor marinărești** (90 %)

/ Organizarea transportului de mărfuri ;

/ Convenții internaționale cu țări ;

/Amenajarea de porturi vechi și noi

/ **Motonavele "Transilvania" și " Basarabia"** cele mai moderne

-Marina regală (militară)

/S-a creat **Fondul Național al Marinei**

/Nava școală " Mircea"

/ S-au comandat **șalupe rapide** în Italia .

/Stocuri de **mine și muniții**

/Perfecționarea personalului

-Aviația civilă (LARES)

/ **Linii externe** de zbor : Belgrad -Zagreb - Veneția - Milano- Torino

Arad -Budapesta ; Cernăuți -Lemberg -Varșovia

/ **Linii interne** de zbor : București - Ismail - Cetatea Albă ;

București - Galați - Chișinău ; Călărași -Razargic -Balci - Constanța ; Roșior de Vede -

Turnu Severin ; Cernăuți - Iași - Galați -Constanța ; Cernăuți-Arad .

/S-au făcut amenajări la aeroporturi ;

/ LARES a fost înzestrată cu aparate moderne ;

/ Prin **Federația Aeronautică Regală** (FAR) s-a colaborat cu **Straja Țării și premilitari** pentru pregătirea piloților necesari armatei .

-Aeronautica regală (militară)

/ **Avioane moderne** de bombardament (din Italia și Franța)

/ **Perfectarea motoarelor de avion construite la IAR**

/ Comenzi de motoare noi în străinătate

/ Dotări cu aparate auxiliare : vehicule, extincătoare

/ Harta aeronauticii naționale : civile și militare

/Organizarea serviciilor meteorologice și turistice

/ **Societatea IAR** s-a transformat în regie autonomă

2 noi societăți de construire de avioane : SET (școală) , INA și ICAR (avioane de război)

-Fabrica de instrumente de bord : PREROM -Fabrica de parașute IRVIN

h)g-ral N.Ciupercă ,organizarea Apărării Naționale

[LD: raportul este superficial, corectat , adnotat , încât pare o ciornă
Nu știu de ce este scris pe el "SECRET"]]

/ Planul de de înzestrare al armatei a fost continuat ;

/Instruirea corespunzătoare a trupei ;

/Sporirea numărului de elevi în școlile militare ;

/Dotarea armatei cu echipament ,exclusiv din industria națională

/ Grijă deosebită pentru siguranța frontierelor ;

/ Prin crearea departamentului Înzestrării Armatei , multe din sarcinile MAN au fost atribuite

i) g-ral Iosif Iacobici ,Înzestrarea Armatei)

[p. 118 – 120]

1938.Planul de înzestrare

Situația internațională din ultimii ani , înarmările intense ale Marilor Puteri și chiar ale unor state mici, vecine nouă, au determinat **România să pășescă hotărât pe calea înzestrării**

armatei . / În 1938, s-a elaborat Planul de înzestrare . Sunt greutăți inerente începutului .

/În 1938, aproape toate fabricile noi înființate au fost puse în funcțiune, încât avem acum o industrie națională de armament și muniție ,echipamente .

/ Continuă echiparea stabilimentelor militare existente și a celor nou create .

/ S-au făcut reparații la cele existente .

/ **Planuri importante au fost elaborate pentru anul 1939** , prin intensificarea eforturilor financiare , de muncă , de sacrificiu al întregii națiuni .

////////////////////////////////////

j.)N.Colan,Culte și Arte

(F. 92 - 100)

/Legi și măsuri ptr.ridicarea nivelului material al Cultelor

/Bugetul '38 / '39 , pentru cultul ortodox, unit și minoritar s-a mărit cu 157.300.433 lei , asigurându-se pentru toate cultele salarizarea .

/S-au întregit salariile PSEpiscopilor catolici la Timișoara , Alba Iulia, Satu Mare, Oradea.

/S-a restituit jumătate din curbele speciale aplicate pe salariile preoților minoritari în 1931/ '32

/S-a înființat Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului .

/S-au completat informațiile privitoare la mănăstiri , călugări, averi ;

/S-a hotărât publicarea unui anuar al cultelor ,

Pentru anul 1939 :

/Modificarea legii cultelor ;

/Legea ptr. salarizarea cultelor

/Tăierea rituală la mozaici (în 1938 , erau 386 comunități mozaice)

/Monumente, muzee, biblioteci,teatru,

/Noua lege ptr. pictura bisericească ;

/Noul Regulament pentru **monumentele publice** (12 dec.'38)

/ S-a stabilit amplasarea monumentelor regilor români în piețele Bucureștiului ;

/Rețineri de opere de artă ptr.colecțiile Statului

/ S-au acordat fonduri pentru aparate de culegere de folclor

/ S-au achiziționat cărți pentru biblioteci

/ S-au intensificat turneele teatrale

/S-a intensificat controlul **manifestărilor culturale în străinătate**

/S-au organizat schimburi de conferințe cu Franța, Germania, Italia

/S-a îmbogățit repertoriul teatrelor naționale

/ Traduceri din dramaturgiile universale

/S-au creat noi biblioteci

/S-a creat o Școală de regie

Pentru 1939 :

/Se va organiza **Salonul de pictură și Pinacoteca Statului**

/ Se va organiza **Casa de pensii a personalului artistic**

////////////////////////////////////

k.)N.Marinescu,Sănătate și Asistență Socială ,

/Reorganizarea Ministerului Sănătății și a ramificațiilor

/Crearea a 50 de noi circumscripții sanitare

/Sporirea personalului : 435 medici , 27 farmaciști , 2 chimiști , 62 surori ,

/Angajarea temporară a 131 medici , 420 agenți sanitari , 224 moașe

/ Dotarea cu aparatură medicală de toate categoriile , medicamente , instrumente

/Întărirea disciplinei în munca sanitară

/Casă de credit , ajutor , economie , pentru personalul sanitar

/Eradicarea bolilor contagioase

-Tifosul exantematic - aproape eradicat ; -Scarlatina (prin vaccin) - limitată

-Febra tifoidă - număr redus -Măsuri ptr stârpirea malariei , sifilisului, pelagrei, leprei, tuberculozei , cancerului

Asistența publică (50 de instituții) este foarte puțină , față de necesități,

lăsată pe seama carității publice . S-au luat unele măsuri :

/ Protecția mamei : 375 centre de puericultură și 350 în curs de amenajare

/Educație sanitară

/Cu sprijinul Fundației Regale și a societății " Astra" , s-a desfășurat o amplă acțiune de explorare și educație sanitară (9.107 conferințe) , cu concursul a 2242 medici, 5548 personal sanitar inferior, 144.696 persoane.

/Campanii sanitare

/ Au fost dezinfectate 3.140. 840 locuințe (3/4 din existent) ; s-au construit 19.057 fântâni ; 754.387 latrine ; s-au curățat fântâni, bălți, 446 km șanțuri

/ Au fost investigate 7.769.434 persoane (1/3 din totalul populației)

/ Funcționează 498 cantine ptr copiii săraci (caritate publică)

/ S-a organizat înv.sanitar

/ Înzestraarea spirtalelor

////////////////////////////////////

I)Petre Andrei ,Educație Națională

(f. 120- 125)

[LD : iată și pe democratul național -țărănist răfuindu-se cu mare zel cu "despoliticianizarea " învățământului ,nu pe criterii profesionale ,ci antipartidiste ! Ar fi trebuit ca aceste măsuri să le aplice începând cu el !]]

În ultimele 6 luni, O serie de măsuri de îmbunătățire pentru învățământul public de toate gradele

-Despoliticianizarea școlii românești

Prin schimbarea directorilor și inspectorilor numiți de fostele partide politice, fiind numiți cei ce n-au făcut politică .Revizuirea pedepselor extrașcolare din trecut ;

Organizarea corectă a numirilor , transferurilor și înaintărilor în grad la învățători ;
/Programa școlară de la 36 de ore , la 27 ;

/Joi -ziua Străjeriei

/Comprimarea învățământului teoretic și dezvoltarea celui profesional și tehnic:

<u>Scoala</u>	<u>existent</u>	<u>1938/ '39 redus</u>	<u>Total</u>
Licee teoretice -băeți	111	98	
Licee teoretice -fete	62	49	
Gimnazii . băeți	35	29	
Gimnazii fete	40	43	de la 95.749 la 83.496_
Școli comerciale	88	99	
Școli industriale	216	223	17.077 băeți ; 13. 999 fete .

Cuprinși în înv.secundar de toate gradele : 210.321elevi

/Raționalizarea învățământul superior

/Legea de raționalizare a învățământului universitar (nov.'38) , cu fixarea disciplinelor , cursurilor , catedrelor etc.

/Înființarea 3 Școli normale superioare

București, Cluj, Iași -pentru cadre de învățământ superior

/Frecvența obligatorie la cursuri

/Legea din aug.'38 , a introdus **frecvența obligatorie la cursuri ; limitarea duratei de absolvire** , **sub sancțiunea exmatriculării** și sporirea burselor de învățământ (2.000 pe țară)
/reglementarea editării și vânzării manualelor

▣Planuri de viitor :

/Reorganizarea Ministerului Educației Naționale

/Reorganizarea înv. particular - încât să devină colaborator al Statului în opera de cultură ;

/ Încurajarea vieții științifice ; realizarea practicității învățământului ;

/ Organizarea vieții interioare în școli și universități

////////////////////////////////////

Rapoartele ministerelor / 1938

56.)11 ian.'39.Armand Călinescu ,cuvântare radio,

(rev." Parlamentul Românesc " , an X , nr. 285,15 ian.'39)

[Dacă în primul guvern al Patriarhului, prim-ministru de fapt a fost **Gh.Tătăărăscu** , asigurând astfel continuitatea guvernării '34-37 ;**atât în guvernul Goga ,cât și în primul și al doilea guvern Miron Cristea ,rolul de "eminență cenușie" , de consilier nr.1 al regelui , a fost** ,fără nici o îndoială, **ministrul său de Interne** (deținând și alte portofolii),**Armand Călinescu** .

Nu am cunoștință – precum în cazul Constituției – cine a elaborat textual legea și regulamentul FRN.Am motive să consider că Armand Călinescu.

Oricum, alături de cuvântarea lui Carol în noaptea de An Nou, cuvântarea lui Călinescu a fost considerată ca un document de doctrină a noului regim]

Al doilea document a fost **discursul ținut de Armand Călinescu** (ministrul de Interne) în seara de **11 ianuarie , la Radio România**.

▣Rostul Frontului Renașterii Naționale.

Călinescu a fost considerat **omul cel mai indicat** să lămurească rosturile FRN.

/Bază populară a regimului totalitar.

El a explicat "baza populară" a "autoritar", prin respectarea unei tradiții specifice românilor : în fața primejdiilor, țara a recurs totdeauna la **făurirea unității politice** .

/Uniune națională= mișcare colectivă

<Reluăm - a declarat el la radio în ziua de 11 ianuarie 1939 - **tradiția uniunii naționale**>
El nu considera Frontul ca un partid politic ,ci ca o mișcare ,reprezentând <marile interese colective ale națiunii>

57.)Cadrul legislativ-organizatoric al FRN

-3 ian.'39:înființarea **Gărzii Naționale**

Vezi **fișier FRN** și Sistem partide.

-18 ian.'39 Decret -lege **Serviciului Social** –D.Gusti

Vezi **fișier Cultură**

-20 ian.=39 Decret- lege :Directoratul și Consiliul Superior Național al FRN

-ian-oct'39.Încadrarea minorităților în FRN

Vezi **fișier Minorități**

58.)Armand Călinescu , **Însemnări politice, 23 -30 ianuarie 1939**

[LD : Nici un dubiu : Călinescu devenise " **eminența cenușie**" a regimului ,omul cel mai de încredere a regelui. Precum în trecuta guvernare , Tătăărăscu.Este greu de măsurat cât din conduita lui Călinescu era **credință** în formula politică adoptată ,cât era **îngrijorare** pentru soarta țării, cât era **ambitia personală** de putere .Probabil din fiecare câte ceva .

Și mai riscantă este încercarea de a emite supoziții de genul **ce s-ar fi întâmplat dacă** : regele Carol nu i-ar fi urmat sfaturile ?Regimul democrat nu ar fi fost lichidat ?

Ar fi fost adus la putere Maniu?Ar fi ajuns la putere CZCodreanu ?

În Europa țările au avut destine diferite :**Cehoslovacia** democrată a lui Beneș nu și-a putut feri destinul de amputare; **Polonia** mareșalului Pilsudski a dispărut , din nou , ca stat ;

Franța ,Belgia,țările nordice ,au ajuns sub ocupație hitleristă înainte ca România să fie amputată .**Istoria s-a derulat în acea perioadă ,besmetică,lipsită de logică** ,încât etichetările istoricului sunt simple speculații,ilustrând simpatii sau antipatii retro' ,avându-și motivația într-un alt " prezent" Iată de ce prefer eu citatul , iată de ce prefer eu mărturisirile " actorilor" care au jucat în această " piesă politică " Să-și explice ei ,autorii ,intențiile, faptele]

...Geopolitică și interes intern

≈12.ian. '39 .Sugestii și soluții

Urdăreanu îi spune că **Malaxa a sugerat o schimbare de guvern, care să satisfacă Germania** ; că **Tătăărăscu este pesimist, considerând că Franța nu va susține România** .Rex s-a supărat pe Malaxa ;Rearestarea prof. Nae Ionescu (chestia cu Brâncoveanu)

≈23 ian.'39.Audiență la rege .

[LD:odată creat sistemul totalitar,Călinescu sugerează regelui **riscul asumării răspunderii totale**, insistând pentru **deplasarea răspunderii pe guvern și FRN**.Regele pare a ceda , dar găsește încă argumente pentru formula existentă.]

-Călinescu :Guvernul și FRN să-și asume răspunderi

" E incontestabil că **acțiunea politică e condusă de M.V.** Mai întâi, pentru că **așa este spiritul și litera noii Constituții** .Apoi , pentru că **nu există nici o forță politică care să se opună** . Acesta este fondul. **Pentru opinia publică, însă, nu e bine "**
De ce s-a mai creat F.R.N dacă nu va manifesta o oarecare discuție ?
Răspunderea formală trebuie evitată. Politica are oscilații și schimbări.
Trebuie guverne care să-și asume răspunderea și să tragă consecințele.
E o supapă de siguranță .**Opoziția trebuie să se facă contra guvernului , nu contra regelui .**
Există particularism **Nu există suficient control.**Numai teama de rege ."

-Regele: ezită să schimbe formula guverului

Regele îi spune că **are toate încrederea în el, să ia președinția Consiliului, că personal ar fi ușurat că patriarhul este uzat,** dar momentan, **preferă să-i dea lui Călinescu doar vicepreședinția, pentru a menaja pe cei bătrni și pentru a nu-și atrage toate urile "**

≈30 ian.'39 Audiență la Rege.

-Regim progerman?!

"Se vorbește de **o schimbare a regimului** .Se dă ca explicație **dorința de înțelegere cu Germania** .O spun Maniu și Gh.Brătianu .Știu că **și în apropierea MV s-a vorbit de nevoia de a se da satisfacție Germaniei "**

-Călinescu: îl conjură să nu schimbe regimul

Și după ce-i explică regelui **marile pericole a unei atari eventualități**, atât pe plan extern , cât și intern , **Călinescu îl conjură patetic să nu o facă:**
"M-am identificat cu regimul. I-am sacrificat tot : curajos. M.V. mi-a spus că am acumulat uri
Se poate. **Am însă și satisfacții** : mii de scrisori și telegrame ; radiojurnal , aplauze în teatru .
Străinătatea. [-----] de bine de rău **în jurul meu s-a creat o atmosferă de identificare cu regimul.** Așa crede lumea [-----] pot spune obiectiv că **plecarea mea** , care va fi comentată în toate legendele , **va însemna fie capitularea în fața Germaniei , fie indiciul eșuării regimului** .
[-----] În baza a tot ce am putut face cu devotament și afecțiune pentru rege și țară , pot da o sugestie: **Mai puțină impresionabilitate . Mai multă stabilitate în liniile politice adoptate**
Mai multă fermitate în excutare . Recomand, însă, și o organizare și o coordonare a acțiunii de guvern pe liniile regimului creat "
Armd. Călinescu / ian.'39

Guvern FRN -Miron Cristea -III -1 febr.'39 - 6 martie '39

A. Conjuncturi internaționale

[LD: vezi la **fișier Politică externă.**]

/20-22 febr.'39. Conferința Consil. Perm. al Înțelegerii Balcanice

(recunoașterea guvernului Franco)

/16 mart.'39. Ocuparea Cehoslovaciei

(Germania ocupă Boemia și Moravia ; Ungaria ocupă Ucraina Subcarpatică ;

/23 mart.'39 Tratat economic germano-român

/Apr.'39. Anglia și Franța acordă garanții României .

59.)1 febr.'39. Demisia și reconstituirea Guvernului FRN

("Timpul " , an III , nr. 360, 3 febr.'39)

[LD:simple constatări :

...les din guvern: Ionescu-Sisești , Mircea Cancicov, g-ralii Ciupercă și Iacobici :

...Intră în guvern: Victor Slăvescu (Înzestrarea armatei) , Ioan Bujoi (Economia Națională) , Silviu Dragomir (Minorități) , N. Zigre (Culte și Arte) , N. Cornățeanu (Agricultură) Tr. Pop (inventarul averilor publice) , M. Șerban, Ion Marin Sadoveanu , G-ral Mihail , Victor Jinga , Coriolan Boran (subsecretari la diverse departamente .

...Continuă guvernarea: Vict. Iamandi (Justiție) , M. Ghelmegeanu (Lucrări publice și Comunicații) , Mitiță Constantinescu guvernator BNR și Finanțe) , M. Ralea (Muncă) , Petre Andrei (Ed. Națională) , Gr. Gafencu (Afaceri Străine) , Eug. Titeanu (Propagandă) Gabriel Marinescu (subsecretar de stat Interne) ș.a

▣ Componenta guvernului , portofoliile

-IPSS Miron Cristea - președ. Consil. de Miniștri (bolnav, nu participă)

-Armand Călinescu -vicepreședinte (apoi președ.) , ministru de Interne ,interimar la Apărare Națională

-M. Măgureanu-subsecret. de Stat Președinția Consil. de Miniștri (continuă)

-Grigore Gafencu - Externe (continuă)

-Mitiță Constantinescu -dir. BNR, ministru la Finanțe (de la Economie Națională)(continuă)

-Victor Iamandi - Justiție (continuă)

-Petre Andrei - Educație Națională (continuă)

-Silviu Dragomir -ministru de Stat pentru Minorități (continuă)

-Nicolae Zigre - Culte și Arte (în locul lui Colan și interimatului Armd. Călinescu)

-D-tru V. Toni - subsecretar de Stat ,Culte și Arte(nou)

-Preot Nae Popescu - subsecretar de Stat ,Culte și Arte (nou)

-g-ral Gabriel Marinescu -subsecretar de Stat Interne (continuă)

-Eugen Titeanu - subsecretar de Stat al Propagandei ,Ministerul de Interne (continuă)

-Coriolan Baran - subsecretar de Stat ,Ministerul de Interne (nou)

-Nicolae Cornățeanu - Agricultură și Domenii (în locul lui Gh. Ionescu -Sisești)

-Mihail Șerban - Subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturii și Domenii

-g-ral Paul Teodorescu - Aer și Marină (continuă)

-Victor Slăvescu - Înzestrarea Armatei (nou, în locul g-ral Iacobici)

-g-ral Gheorghe Mihail - subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naționale (nou)

-Ion Bujoiu -Economie Națională (în locul lui Mitiță Constantinescu)

-Victor Jinga - subsecretar de Stat la Economie Națională (nou)

-Mihail Ghelmegeanu - Lucrări Publice și Comunicații (continuă)

-Mihail Ralea - Muncă (cotinuă)

- g-ral dr N. Marinescu - Sănătate și Ocrotiri sociale (continuă)

▣ Rezidenți regali de ținuturi

În aceeași zi, sunt numiți noi rezidenți regali în cele 10 ținuturi : Coriolan Tătaru (Someș) , CCGiurăscu (Dunărea de Jos) , Traian Ionașcu (Prut) , Gh. Flondor (Suceava) , Gr. Cazacliu (Nistru)

Guvernul Miron Cristea / Armand Călinescu / 1 febr.'39

60.)8 febr.'39 Declarația -program a guvernului FRN

("România", an II, nr.250, 9 febr.'39)

[LD, 2004:am ziarul ,pag.6-7 ,cu **extrase din program și cu fotografiile titularilor pe departamente** .

(" Timpul ". nr. 250,9 februarie 1939 + foto miniștrii în casete -cu principalele obiective)

[LD:cum peste o lună patriarhul Miron Cristea va muri, acet Program va deveni, în fond, **programul guvernării Armand Călinescu**.

De aceea, l-am dus și la fișierul următor , cap de capitol.Vezi să nu se repete]

[LD: 1 nov.2007.Vreau să demonstrez că nu este întâmplător faptul că **România a ajuns culmea dezvoltării ei economice** în 1938 și anii ce au urmat ,inclusiv în timpul războiului .

Datorez încercarea acestei abordări unei întâmplări :am ascultat într-o zi la TV pe ambasadorul Spaniei la București ,care afirma faptul că în Spania,indiferent de schimbările de regim, **structura economică a fost păstrată** , și asta i-a asigurat o evoluție ascendentă.

Citind și recitind acest program de guvernare , mă gândeam că este nu numai **cel mai ambițios** ci și **cel mai "de stânga"** program pe care l-a avut vreodată România

Indicând **stadiul în care ajunsese România Mare** ,după 20 de ani de construcție postbelică , dar, mai ales ce-ar fi ajuns, dacă nu izbucnea cel de-al doilea război mondial.

Cum să gădesc eu "*o linie directoare*" **acestui melanj doctrinar** ,când fiecare ministru a adus parcă "în traistă" ,zestrea programatică a partidului din care făcuse parte?

Cum să detectez eu **doza de realism și demagogie** a atâtor promisiuni ,care -prin preluțiile și izbucnirea războiului -nu vor mai intra pe ordinea de zi ?]

a)Mitiță Constantinescu (dir.BNR și ministru Finanțe)

[*LD:Mitiță Constantinescu]

N.1890,București.Doctor în Drept (Paris)Avocat Membru PNL .

În guvernul IICBrătianu ,Șef Cabinet la Ministerul Industrie și Comerț (1919);Secretar general la Ministerul Agriculturii (1922-1926);în Comiteul Agrar ptr împroprietărire ('22-'26)

Deputat ('26-'28;'33-'34);Subsecretar de Stat la Finanțe ('33-'35);Directorul Băncii Naționale ((1935-1937);Ministru Industrie și Comerț (mart'38-febr.'39)

Opera:*Evoluția proprietății rurale și reforma agrară în România* (1925) ;*Contractele de vânzare ptr exploatarea pădurilor* ,1926 ;*Problema pășunilor și politica noastră agricolă* (1928) ;ș.aș.a (Cf.Enciclopedia Predescu)

[LD: nu știu ce a pățit după '44 .Ionițoiu nu-l are în dicționar]

[LD:Trece de la Industrie și Comerț ...la Finanțe și BNR .

Cred că guvernele românești ar fi avut nevoie de mulți "*Mitiță Constantinescu*"...

Un liberal cu înaltă competență economico-financiară, care nu va bulversa cu experimente hazardate **soliditatea finanțelor și întărirea monedei**.Iar atunci când va fi cazul,va trece și în fruntea departamentului **economiei naționale** ,asigurând continuitate și consolidare .

Pentru că un lucru este clar :indiferent de conjuncturile internaționale sumbre,indiferent de schimbările regimului politic,**România are parte de coerență și creștere** în structurile economico-financiare .Și fiecărei **propoziții -idee** dintr-un program de ministru ,îi corespunde o doctrină autentică , aplicată .

-Apărarea monetei naționale

Pentru apărarea monetei naționale , **vom sta CU HOTĂRÂRE ȘI CU TOATĂ PUTEREA DE SANȚIONARE A LEGILOR , ÎN CALEA TUTUROR SPECULAȚIUNILOR ILICITE CE SE ÎNCEARCĂ ASUPRA EI ,ȘI VOM APĂRA-O DEASEMENA , DE ALTERĂRI INFLAȚIONISTE SAU DE DEVALUARE ,PE CARI LE SOCOTIM CU TOTUL NESĂNĂTOASE .**

Unitatea de conducere realizată între Ministerul de Finanțe și Banca Națională va contribui chiar să luptăm mai eficient pentru acest principiu , precum și pentru acela implicat al **respectării situațiunii autonome** a Institutului de Emisiune.

-Sprijinirea pieții interne de capital

În legătură cu moneda națională și tot pe primul plan al preocupărilor, așezăm și problema **APĂRĂRII ȘI SPRIJINIRII PIEȚII INTERNE A CAPITALURILOR NOASTRE**.

În acest scop este necesar să ducem mai departe opera de sprijinire și dezvoltare a **instituțiilor de credit din țară**, care au dat dovadă de deosebită sănătate și soliditate, prin încercările trecătoare din ultimul an; **protecțiunea și încurajarea depunerilor și economiilor**, a formațiunii și circulațiunii capitalurilor de orice natură; **apărarea titlurilor de stat** împotriva speculațiunii denatură să le deprecieze, cum și a **titlurilor private** cu venit variabil; **apărarea pieții interne a capitalurilor** contra depresiunilor din afară sau de speculațiile nesănătoase dinlăuntru, precum și **alimentarea ei cu credit ieftin** pentru satisfacerea necesităților de **creațiune a întreprinderilor**, bunurilor și valorilor atât de necesare însuflețirii și reînviării economiei noastre -acestea sunt importante preocupări ce avem de realizat pentru **buna organizare și propășire a pieții interne a capitalurilor noastre**

-Respectarea obligațiilor de plată (interne și externe) ale Statului

În strânsă conexiune cu apărarea și sprijinirea pieții interne a capitalurilor, este problema **respectării obligațiilor interne de plată ale Statului**: salarii, pensii, furnizori de tot felul, cupoanele rentelor interne și oricare altele. Toate acestea urmează ca, prin mijloace corespunzătoare unei bune ordini în finanțe, să fie satisfăcute la timp.

Privitor la **angajamentele externe** ale statului, suntem conduși de același **simțământ al grijii primordiale ce trebuie să avem de semnătura Statului român și de creditul său internațional**. În măsura în care sarcinile interne de gospodărire, înzestrare și apărare națională ne-au permis și ne vor permite, precum și potrivit acordurilor cu creditorii noștri, fondurile bugetare în monedă națională vor sta la dispoziția tuturor acestor obligațiuni externe ce avem. [...] Vom face **toate jertfele pentru a putea dezvolta singura noastră sursă de devize: exporturile în țările creditoare**, pentru a ne putea procura astfel instrumentele de transfer necesare respectării angajamentelor.

S-a dovedit însă că, **datorită îngrădirilor internaționale de care suferă atât libertatea schimburilor comerciale cât și libera circulație a capitalurilor**, precum și datorită sistemului acordurilor de plăți sau clearing, **nu totdeauna voința noastră de a o face era și suficientă**, ea depinzând în primul rând de voința și concursul țărilor creditoare.

Ținem să subliniem, cu satisfacțiune, **înțelegerea deosebită ce am întâlnit din partea majorității țărilor creditoare, cari au prețuit și sprijinit** în repetate rânduri, **voința și străduințele făcute de noi pentru respectarea angajamentelor noastre externe** și nădăjduim ca eforturile noastre, atât bugetare cât economice, **de onorare a semnăturii Statului**, în măsura cea mai bună a posibilităților sale, vor găsi o desăvârșită înțelegere și un concurs corespunzător în toate țările interesate.

b) Ing. I. Bujoi, Industrie și Comerț

[LD: înlocuiește la departament -deci continuă - pe Mitiță Constantinescu, care este numit la Finanțe și BNR.]

N-o să mă aventurez eu, acum și aici, să-mi dezvolt scepticismul (neîncrederea) în ceea ce a însemnat cheltuielile enorme ale statului român pentru înzestrarea armatei.

Accept convenția bărbătească despre această necesitate națională și, în lumina ei, caut să detectez argumente, principii, realizări și eșecuri.]

[*LD: I. Bujoi]

(Cf. Cic. Ionițoiu, Dicționar, Victemele terorii comuniste, ...A-B, pag. 290)

N. în 1894, București. Inginer, prof. univ. București. În martie 1948, **arestat și condamnat la muncă silnică pe viață** (dosar nr. 4066/1948) deoarece a sprijinit mișcarea de rezistență anticomunistă. A trecut pe la Jilava, Aiud, Baia Sprie și Văcărești, unde a și murit, pe 30 mai 1956. Și soția lui, a fost arestată la 15 apr. '52, în lotul "foștilor demnitari", și a stat închisă timp de 2 ani, la Ghencea, Mislea și Văcărești

1) Activarea politicii de investițiuni

Dat fiind că prima preocupare a Guvernului este o înzestrare cât mai bună a apărării naționale , va trebui ca **POLITICA DE INVESTIȚIUNI CE URMEAZĂ SĂ FIE FĂCUTĂ ÎN ACEST SCOP , SĂ FIE ACTIVATĂ , acordând totodată un interes deosebit organizării industriei existente , în vederea mării potențialului ei .**

-Intensificarea industrializării țării

Intensificarea industrializării țării este impusă însă și de alte rațiuni :ameliorarea balanței noastre comerciale cu străinătatea ,**asigurarea independenței noastre economice** în orice împreunări , dând posibilitate totodată de a **întrebuința un număr cât mai mare de brațe disponibile** sau cu venituri foarte reduse.

-Utilizarea personalului român

În acest spirit considerăm că eforturile făcute până acum pentru **utilizarea personalului român** în întreprinderile comerciale și industriale , **nu au atins scopul propus** și vor trebui continuate

-Regimul minier:petrol, aur , cărbune, gaz metan

REGIMUL MINIER VA FI REVĂZUT , simplificându-l și **adaptându-l la nevoile actuale** și anume ,**mărirea producției miniere pe toate tărâmurile**

EXPLORAȚIUNILE VOR FI ÎNLESNITE

inaugurându-se o **politică activă** în acest domeniu ,coordonând **inițiativa privată cu programul de ansamblu adoptat de guvern.**

Astfel ,**explorări active vor fi începute în industria petrolului** care va trebui totodată să ajungă și la extragerea unui maximum de produse valoroase din unitatea de țitei brut extras.

Explorările din **regiunile miniere metalifere** vor fi intensificate pentru a pune în valoare cât mai multe zăcăminte aurifere și metalifere ,iar **industria extractivă a combustibilelor** , va fi adaptată spre a satisface toate nevoile industriale sau casnice

O atenție deosebită va fi acordată **unuia din marile izvoare de bogății: gazul metan** , care va trebui -și se vor pune toate străduințele să fie distribuit în timpul cel mai scurt **în centrele populate sau industriale** din regiunile în care distribuirea lui este indicată .

-Inventarierea izvoarelor de bogăție

Pentru completarea regimului minier,**va fi începută INVENTARIEREA TUTUROR POSIBILITĂȚILOR ȘI ISVOARELOR DE BOGĂȚIE AFLATE ÎN SUBSOLUL ȚĂRII NOASTRE pentru a deschide astfel** noi centre de producție și activitate

-Regimul energiei

Regimul energiei va fi studiat și concentrat în **gestiunea organelor competente** ,ce au căderea să-l gospodărească .Se vor face **toate înlesnirile pentru ca producerea energiei să fie cât mai ieftină** și pentru ca **distribuirea ei să poată să fie accesibilă câtor mai mulți consumatori** ,permițând astfel întărirea unității economice sau crearea unora noi .

2)Activarea vieții economice

POLITICA DE CREDITE IEFTINE VA FI CÂT MAI MULT LĂRGITĂ ,punând la dispoziția **tuturor inițiativelor productive** capitalul mobilier necesar pentru a le acorda un maximum de eficacitate .

-Dezvoltarea micii industriei și casnice

Activitatea constructivă ,realizată în ultimul timp de **Institutul Național de Cooperăție** ,va fi întărită și lărgită **pentru a crea și anima** o viață cât mai intensă în special la țară ,pentru **A DA UN IMBOLD DEZVOLTĂRII MICII INDUSTRII ȘI CELEI CASNICE** ,aducând prosperitatea în **câmpiile și orașele din țară** .

-Stimularea , promovarea, înlesnirea ,tuturor inițiativelor

În genere, se vor lua măsuri de activare a vieții economice sub toate aspectele, insistând în mod special asupra intensificării actualelor surse de produse exportabile, precum și asupra creerii de noi isoare **SE VOR FACE TOATE ÎNLESNIRILE ȘI UȘURĂRILE ÎN MĂSURILE ȘI DISPOZIȚIUNILE OFICIALE** cu condiția, bine înțeles, ca cei ce activează pe tărâmul economic să se integreze în politica interesului general.

În acest scop, **se va inaugura o politică nouă, activă**, pe teren, **pentru stimularea, promovarea și înlesnirea tuturor inițiativelor** și se va întări, atât în raporturile interioare, cât și în cele cu străinătatea, **respectul angajamentelor luat și al cuvântului dat**.

c)N.Cornățeanu ,Agricultura

[LD.1 nov.2007.Privind cu furie și neputință la **dezastrul din agricultura actuală**, după jumătate de secol comunist și 18 ani de "tranziție" besmetică, jaf și dezorganizare post-decembristă Povestea ar trebui să înceapă așa : a fost odată , ca nici o dată ,acea **împroprietărire mare** din 1919...a fost odată ca niciodată ...o **politică agrară alternativă liberală /țărănistă / liberală /**]
... a fost odată ca nici odată ,o **dictatură regală, alta militară** ....dar agricultura românească a evoluat -încet și greu -spre prosperitate ... etc etc deoarece regimul proprietății a rămas neschimbat ?]

- Îmbunătățirea producției agricole și ridicarea rentabilității
- Îmbunătățirea vieții țăranilor
- Înzestrarea agriculturii cu inventarul necesar
- Credit eficient și larg prin unitățile cooperative
- Îmbunătățirea culturii porumbului
- Organizarea oboarelor și târgurilor de vite
- Sporirea asistenței veterinare
- Împădurirea terenurilor degradate
- Redresarea pomiculturii și viticulturii
- Valorificarea rentabilă a grâului
- Reorganizarea ministerului și a tuturor instituțiilor agricole

[*LD:N.Cornățeanu]

N.în 1899,la Călărași (Ialomița) .**Profesor de contabilitate agricolă** la Academia de Înalte Studii Agronomice-București(din 1926) Inginer agronom, absolvent al *Scoalei Superioare de agricultură* -Herestrău;**doctor în științe agricole** de la *Hochschule fur Bodenkultur* din Viena ; studii de specialitate la Secția agricolă a *Politehnicii* din Zurich,la *Uniunea plugarilor elvețieni* din Brugg,și în America de Nord.Secretar al "**Ligii agrare**"-Argetoianu și deputat din 1931.

Președ. al "**Societății Inginerilor Agronomi** "

Lucrări de specialitate :*Importanța contabilității agricole ,Agricultura și cooperarea în Elveția ,Organizarea muncii în agricultură, reforma agrară, Problema datoriilor agricole, Tractorul și secerătoarea ș.aș.a .(Cf. Enciclopedia Predescu, pag.221)*

Inginer agronom , cu doctorat la Viena., prof.univ.la Institutul Agronomic -București.

Ministru al Agriculturii în 1939.**Arestat și dus la Aiud în noaptea de 5/6 mai 1950**.Eliberat în iul.'55.Mort în 1977 (Cf. C.Ionițoiu . Dicționar,Victimele comunismului ...C., pag.217)

-Îmbunătățirea producției agricole și vieții țăranului

Guvernul va acorda o **deosebită atenție ÎMBUNĂTĂȚIRII PRODUCȚIEI AGRICOLE , RIDICĂRII RENTABILITĂȚII ȘI ÎMBUNĂTĂȚIRII VIEȚII ȚĂRANULUI**

El va face toate eforturile posibile pentru a **ușura înzestrarea agriculturii cu inventarul necesar**, pentru a aduce **ordine în producția agricolă** și pentru a crea din **țăranul român ,un factor important de propășire în viața țării**

...cultura porumbului

Dacă **anul 1938 a avut în centrul preocupărilor grâul**, anul **1939 va avea porumbul**

În acest scop, se va da o **deosebită atenție îmbunătățirii culturii porumbului**. În acest scop, **organele agricole vor lucra practic pe teren** pentru a determina pe săteni de a trece la o **cultură sistematică a porumbului**. Așa cum s-a făcut la grâu anul trecut , anul acesta se va

organiza **un mare concurs al porumbului** pe toată țara pentru a răsplăti munca acelor cultivatori care au aplicat metodele raționale

...plante textile, industriale

Se va acorda o deosebită atenție și altor culturi :**plante textile, plante industriale, nutrețuri** ,Prin mărirea suprafețelor cu aceste plante, vom ajunge la un echilibru al culturilor și la o mai mică sărăcire a pământului .

...creșterea vitelor

Creșterea vitelor ,trebuie să aibă **o mai mare pondere în agricultura noastră** , care , după Înaltele îndemnuri ale Maiestății Sale Regelui, trebuie să devină **o agricultură intensivă**. Iar **oboarele și târgurile de vite** trebuie să asigure țăranimii posibilități de valorificare .

...pomicultură și viticultură

Redresarea **pomiculturii și viticulturii** formează cheia de boltă a programului nostru agricol. **Guvernul va veni cu măsuri imediate și hotărâtoare pentru a creea acestor două ramuri de producție condiții normale de dezvoltare**

...silvicultura

În domeniul poiliticii silvice, guvernul va lua măsuri pentru **împădurirea terenurilor degradate** , crearea de **perdele de protecție, raționalizarea și naționalizarea** [LD:?? probabil în sensul **personalului**]exploatărilor forestiere

-Rentabilizarea agriculturii

Rentabilitatea agriculturii trebuie sporită . **FĂRĂ PREȚ RENTABIL** ,**NU SE POATE AJUNGE LA O AGRICULTURĂ INTENSIVĂ**.Se va acorda în acest sens **CREDIT IEFTIN ȘI LARG PRIN UNITĂȚILE COOPERATIVE** .

Guvernul va studia și anul acesta **valorificarea rentabilă a grâului** ; **plasarea produselor agricole pe piețele străine** , prin obținerea de debușeuri ;**acordarea de prime de export** la vite și leguminoase .

Guvernul va veni cu măsuri prin care **puterea de cumpărare a agricultorului să fie mărită** pentru că **sporirea puterii de cumpărare a 15 milioane de plugari** ,va ajuta potențialul economic al întregii națiuni .

-Învățământ practic agricol

Se va acorda o deosebită atenție **învățământului practic, agricol, școlilor țărănești și centrelor agricole**, care s-au dovedit instrumente practice în educația țăranilor

-Asociații agricole

Guvernul va da o deosebită atenție **DEZVOLTĂRII ASOCIAȚILOR AGRICOLE ÎNȚELEGÂND CĂ TOATE AVANTAGIILE ACORDATE PÂNĂ ACUM DE CĂTRE STAT , SĂ FIE DATE NUMIA PRIN ASOCIAȚII COOPERATIVE, OBȘTII ȘI SINDICATE AGRICOLE** .

Se va încuraja, în același timp , **inițiativa particulară** , care se încadrează în **planul general de activitate al Statului** și va ușura pe producător de o serie întreagă de formalități ce țin azi de progresul agriculturii .

d)M.Ghelmegeanu,Lucrări publice și Comunicații

- Îmbunătățirea căilor de comunicație, construirea altora noi
- Construirea de noi căi ferate și dublarea liniilor de mare trafic
- Modernizarea a 1.200 km de șosele ;
- Construirea a 12.000 km șosea în m-ții Apuseni ,Maramureș și Basarabia
- Perfecționarea serviciului poștal și telegrafului

-Lucrări de irigare ,navigabilitate pe râuri ;amenajarea căderilor de apă pentru electrificarea rurală
-Reducerea tarifară pe căile ferate ptr. cereale, lemne și petrol ,penru înlesnirea exportului și importului .

[*LD:Mihail Ghelmegeanu]

N.la Craiova .Studii:liceul din Pitești ; Dreptul și Litere la univ.București ;**doctor în științe juridice** la Paris .**Avocat în baroul Ilfov** , din 1922.**Deputat PNȚ de Ismail** (1928 -1931) , **subsecretar de Stat la Agricultură și Domenii** în gov.PNȚ-Vaida ('32-'33) .

Ministru la Lucrări publice (mart-nov.'39) , apoi ministru de Interne (30 nov.'39)
(Cf. Enciclopedia Predescu ,p.352)

După 23 august '44 , dintre puținii foști demnitari care colaborează cu regimul comunist
(Cf. [ce știu eu](#))

-Îmbunătățirea căilor de comunicație

[LD: ehehei , ce se mai repetă povestea asta cu drumurile românești ! Ce se mai resimte ,în 1939, indolența și delăsarea de până atunci ,privind acest domeniu ! Ce se mai insinuiază îngrijorările pentru perspectiva unor confruntări militare !

[LD .1 nov.2007 .Și acum, după aproape jumătate de secol, cum au devenit acele drumuri exemplu de croire durabilă a sistemului de circulație românesc !]

În ce privește lucrările publice și comunicațiile se va da mai întâi o deosebită dezvoltare politicii de comunicații, cu ajutorul noilor organuzări , pentru a asigura **coordonarea serviciilor de transporturi publice și particulare** , în cadrul unei reglementări tarifare **dictate de interesele economiei naționale și ale apărării țării** .

Cu colaborarea Ministerului Aerului și Marinei, politica de comunicații va privi **toate mijloacele de transporturi terestre, fluviale, maritime și de navigațiune aeriană** .

Se va continua acțiunea începută, punându-se în executare **lucrări de îmbunătățire** a căilor de comunicație existente și **construirea altora noi**, **pentru a mări capacitatea de transport** și a se asigura cât mai mult **legăturile cu marile artere de trafic internațional**.

...calea ferată

La calea ferată se va urmări :**SPORIREA SIGURANȚEI CIRCULAȚIEI ;DUBLAREA LINIILOR DE MARE TRAFIC** , sau completarea lor prin linii de rocadă , cu scopul de a se înmulți posibilitățile transporturilor de mărfuri și călători .**CONSTRUIREA DE NOI LINII PENTRU ORIENTAREA ÎNTREGII REȚELE DE CĂI FERATE** către centrele de producțiune și desfacere ale țării și altele privind apărarea națională ;sporirea instalațiunilor și materialului rulant și adaptarea lui pentru a răspunde necesităților transporturilor de persoane și mărfuri .

Prin reducerile tarifare în vigoare pe căile ferate ,**pentru cereale,lemne și petrol**, în valoare de 400 milioane , s-a contribuit anul acesta la înlesnirea exportului și aprovizionarea pieții interne .

...drumuri

Campania de lucrări de drumuri va fi continuată pentru executarea , până la 1 octombrie, a **programului intrat în aplicare** , pentru **modernizarea a 1200 km de șosele naționale** și construirea din nou a **200 km de drumuri** , în **Munții Apuseni , Maramureș și Basabia**.

AAceste lucrări vor fi completate :prin **construcțiuni de drumuri noi interesând apărarea națională** .și a **drumurilor de interes local** intrând în programele ținuturilor ,care , prin importanța lor , depășesc mijloacele financiare ale acestora;prin construirea de drumuri noi, și modernizarea unora din cele existente , cu scopul de a înmulți căile de comunicații spre porturile principale ale țării , sau către marile centre internaționale .

-Poșta și telegraful

La Poșta și Telegraf , cu ajutorul mijloacelor de acțiune puse la dispozițiune prin **noua reorganizare** intrată în aplicare , **se vor continua lucrările de modernizare a utilajului**, **rămase în suferință** și **se vor completa instalațiunile de transmisiune radio-electrice și telegrafice**, odată cu perfecționarea serviciului poștal ,pentru a răspunde cerințelor de distribuție rapidă .

-Electrificarea rurală, irigații...

Se vor pune în executare **numai lucrări publice din cele mai indicate** și **numai în câteva regiuni importante** ale țării ,pentru a asigura reușita lor ,prin concentrarea tuturor mijloacelor tehnice de care dispunem.În special .se vor avea în vedere **câteva lucrări publice importante , de irigație, navigabilitate a râurilor, amenajare a căderilor de apă pentru electrificarea rurală , în măsură a deservi regiuni cât mai întinse.**

e)g-ral dr.N.Marinescu,Ministerul Sănătății și Asistenței Sociale

-Înființarea de **spitale de boli sociale** în fiecare ținut ;

-Punerea în funcțiune a noilor **spitale și preventorii , cu medici specialiști** ,pentru tuberculoși, canceroși,malarici,pelagroși și leproși

-Reorganizarea asistenței sanitare în **dispensarii, spitale rurale și spitale județene ;**

-**Institute de igienă , în fiecare ținut:** laboratoare de bacteriologie mobilă ; băi populare , cuptoare de deparazitare ,etuve de dezinfecție, echipe mobile de radiologie , **centre antirabice** în fiecare ținut

-**Spitale rurale** cu secții pentru **maternități și puericultură** cu grijă deosebită pentru mamă și copil .

[* LD:notă N.Marinescu]

Fratele generalului Gavrilă Marinescu, din camarila carlistă (asasinat de legionari, la Jilava ,în 1940)

Ministru al Sănătății în guvernele carliste (1938-27 sept '39), apoi în guvernul de concentrare (23 august -4 nov.'44)Arestat la 5 mai 1950, condamnat la 5 ani închisoare .Detenția la Sighet .Eliberat în 1955 .

-Statornicirea și permanentizarea măsurilor din '38

Ministerul Sănătății și Asistenței Sociale,în urma documentării minuțioase, la care a ajuns la sfârșitul activității anului trecut , hotărăște pentru anul în curs **statornicirea și permanentizarea tuturor măsurilor** care s-au găsit eficace **pentru apărarea și ridicarea sănătății publice** , precum și **pentru o organizare a asistenței sociale cât mai apropiate specificului țării noastre** .

...sănătatea în mediul rural

Astăzi **având problemele** pe care le ridică sănătatea publică la noi în țară **bine conturate** ca întindere și **bine precizate** ca adâncime ,s-a putut stabili că **aceste probleme se referă mai ales la mediul rural ,la masa mare a națiunii ,deci ele ating izvorul de energie și de viață a poporului nostru** ,de aceea o primă indicațiune pentru activitatea viitoare este **accentuarea acestei activități ,mai ales în mediul rural**

...coordonarea factorilor sociali

O primă preocupare va fi, ca în colaborare cu celelate Departamente să se ditije și să se coordoneze **activitatea factorilor sociali cari contribuie la promovarea sănătății** , căutând a se realiza astfel **ridicarea standardului de viață** , mai ales în mediul rural.

...măsuri de igienă individuală și colectivă

Se va da o deosebită atențiune **tuturor măsurilor de igienă individuală și colectivă** pe toată suprafața țării noastre (trenuri -băi , construirea de băi populare) căutând ca printr-o perseverență și permanetă aplicațiune a acestor măsuri să se ajungă la **formarea și educațiunea populațiunii**

...institute de igienă pe ținuturi

[LD:atenție:să nu confunzi **ținutul** (cf. noii împărțiri teritoriale)cu județul]

Pentru realizarea acestor deziderate , vor lua ființă **în fiecare ținut , Institute de igienă** , iar Inspectoratele respective vor fi prevăzute cu **laboratoare de bacterologie mobile, cuptoare de deparazitare , etuve de dezinfecție mobile, echipe mobile de radiologie etc**

-Profilaxia boalelor sociale

...spitale ,preventorii, sanatorii de boli sociale

Profilaxia boalelor sociale , a căror număr și gravitate sunt amenințătoare ,va primi o organizare metodică prin înființarea de **spitale de boli sociale în fiecare ținut** , în jurul cărora vor evolua **echipe de medici specialiști** , pentru a se ține continuu evidența și a se combate și îngriji în mod permanent aceste boli.

Se va căuta să se completeze întreg **arsenalul terapeutic al acestor boli sociale** prin punere în funcțiune a **noui sanatorii de tuberculoși, spitale ale malariei, centre pentru tratamentul cancerozilor, spitale de pelagroși , leprozerii** etc etc

Se vor crea , de asemenea, **stațiuni noi antimalarice** în regiunile bătute mai mult de acest flagel și se va duce mai departe **campania de asanări a terenurilor malarigene**.

...Spitale județene și rurale

Asistența medicală în **dispensarii , spitale rurale și spitale județene** , va fi completată și organizată în așa fel, pentru ca acestea toate **să răspundă mai bine scopului** și să dea un randament cât mai mare în folosul sănătății publice.

Se va da o mai bună întrebuințare spitalelor rurale , prevăzându-se cu secțiuni de maternitate și puericultură , iar spitalele județene vor fi organizate în așa fel , încât să răspundă la îngrijirea bolnavilor de toate categoriile

...Protecția mamei și copilului

Se va da o deosebită atențiune **protecțiunii mamei și copilului** și în acest scop **se va pregăti legea necesară** .

-Îndrumarea personalului

O preocupare deosebită va fi **îndrumarea și formarea personalului sanitar superior și în special acelaia destinat să acționeze în mediul rural**.

Se va pregăti **medicul rural al țării** într-un *Institut Superior de Sănătate* , ce va lua ființă , iar **personalul sanitar inferior** va găsi în fiecare ținut câte o școală respectivă .

-Mărirea capacităților spitalicești

O deosebită grijă se va pune pentru **buna întrebuințare a fondurilor** destinate materialelor sanitare , pentru ca , **în limitele prevederilor bugetare** , să se poată să se achiziționeze **materialele sanitare necesare** funcționării tuturor instituțiilor de sănătate din țară și se va da o grijă deosebită **măririi capacității de spitalizare a țării , care abea atinge procentul de 5 % față de necesitățile actuale**

Pentru a completa organizarea sanitară a țării , **vor lua ființă încă 50 de circumscripții sanitare , 10 județe se vor declara model**, câte unul pe Ținut , se va ridica la **300 numărul de dispensare de puericultură** din toată țara, și vor lua ființă cele **30 de subcentre noi de tratament antirabic**.

-București: model și unire cu Fundația Rockefeller

Se va completa **organizarea sanitară a orașului București** , după modelul centrului de sănătate existent , **creat în unire cu Fundația Rockefeller** , organizându-se pe **4 sectoare** și completându-se puterea de spitalizare a Bucureștiului , prin **crearea unui nou spital de specialități** .

f.)M.Ralea ,Ministerul Muncii

- Organizarea muncitorilor în bresle
- Lege pentru realizarea construcțiilor muncitorești: "*Casa construcțiilor*"
- Reorganizarea creditului meștegurăresc (În colaborare cu Ministerul Economiei naționale)
- Lege nouă pentru organizarea *Camerele de muncă*
- Reforma jurisdicției muncii (dizolvarea Curții cu juri,)
- Asigurarea primatului muncii naționale
- Lege pentru plasarea obligatorie a ucenicilor români
- Lege nouă a învățământului muncitoresc
- "*Muncă și voie bună*"
- Casă de **pensiuni pentru scriitorii români** (singura categorie socială fără asistență la bătrânețe)
- Realizarea migrației evreești Realizarea migrațiunii populației evreești **,repinsă la revizuire** către Palestina și țările Americii

[*LD :M Ralea]

N.în 1896 ,la București.Studii :liceul internat (Iași),Litere (București și Iași),dr în Drept și Litere (Paris, Sorbona).Asistent ,apoi conferențiar la Univ.din Iași(*Psihologie și Estetică*) (1923), prof.univ (1926) .Membru PNȚ, deputat de Fălciu (1928,1932). Director la "*Dreptatea*" și la rev."*Viața Românească*"(la Iași , apoi la București) Ministru al muncii și ocrotiri sociale în guvernele carliste (1939) Opera:*Révolution et socialisme ;L'idée de revolution dans les doctrines socialistes* (tezele, Paris,1923);*Introducere în sociologie* (1927);*Ideea de revoluție în doctrinele socialiste* (București, 1930)(Cf.Enciclopedia Predescu, pag.713.)
Despre activitatea lui în PNȚ -vezi fișierele din urmă ;Pentru activitatea sa politică după 1944, ceea ce știu]

-1938:Bresle,pensii ,contract de muncă,Muncă și voie bună .

În prima perioadă de activitate ,**Ministerul Muncii** s-a ocupat cu organizarea muncitorimii în **bresle** și cu ridicarea socială a nivelului ei de viață , legiferând **pensia de bătrânețe și pensia pentru urmași** ,precum și **legea contractelor de muncă** , relativă la concediile plătite și motivarea concedierii .Pentru hrana sufletească a muncitorilor, s-a creat organizația "**Muncă și voie bună** "

Programul pe 1939:

-Legea construcțiilor/construcții muncitorești /Casa construcțiilor /

În același sector al preocupărilor sociale , urmează acum să se realizeze reorganizarea **Casei construcțiilor** și începutul unei mari politici de construcții .Foarte curând se va trece **o lege a construcțiilor muncitorești** care va permite anul acesta investiții de aproape 300.000.000 lei .

-Reorganizarea creditului meșteșugăresc

SE VA REORGANIZA , împreună cu Ministerul Economiei Naționale pe baze noi ,**CREDITUL MEȘTEȘUGĂRESC** , astfel ca **să poată fi util clasei muncitoare** .

-Camere de muncă

O nouă lege a "**Camerele de muncă**" este gata și va fi în scurt timp realizată .

-Reforma jurisdicției muncii

Părăsind principiul justiției populare ,care în ordinea penală **a dus la desființarea Curților cu Juri** , **se va aduce O REFORMĂ A JURISDICȚIEI MUNCII** , desființându-se accesorii și accelerându-se judecățile .

-Primatul muncii românești

Preocupat de soluții sociale ,Ministerul Muncii **nu va neglija nici problema PRIMATULUI MUNCII NAȚIONALE**

...Învățământ muncitoresc

În acest sector se va aduce **o nouă lege a învățământului muncitoresc**, și a pregătirii profesionale care să poată crea **elemente românești care să înlocuiască pe specialiștii străini** În această privință se vor acorda **burse în străinătate** ,și se vor ține **cursuri emulative** cu premii , se vor organiza **stagiile de perfecționare** pe lângă marile industrii .

...Plasarea ucenicilor

O nouă **lege a plasării obligatorii a ucenicilor** , care să asigure elementului românesc rolul **primordial** , va fi în curând trecută.

Aceste măsuri, alături de creditului meșteșugăresc și de o mai amplă politică de construcții , vor reuși **să ridice nivelul de viață al elementului muncitoresc național**

...Casa de pensuni a scriitorilor

Printre preocupările Ministerului Muncii se găsește de asemenea și organizarea unei **Case de pensuni** a scriitorilor români, această tagmă fiind astăzi **singura în Statul român care e lipsită de orice posibilitate de asistență la bătrânețe**.

...Evreii fără cetățenie -în Palestina

În ordinea migrațiunilor ,**se vor face toate eforturile** necesare pentru **realizarea unei migrațiuni a populației evreești respinsă de la revizuire** ,cătrec Palestina și țările Americii .

...Expoziția Muncii la București

O mare expoziție a Muncii românești , cu participarea internațională a unei țări ca Germania, Franța, Anglia,Grecia,Bulgaria etc se va deschide la București , în cursul lunii mai ....

-Codul Muncii Carol II

De asemenea, **pentru prima oară în țara noastră** s-au alocat fonduri pentru **realizarea unei statistici complete a muncitorimii** , precum și alcătuirea pe baze definitive a "**Codului Muncii Carol al II-lea**"

g)Petre Andrei ,Educația Națională

- Ridicarea culturală a țărănimii
- Acces cât mai larg **păturii țărănești în școlile primare** ;
- Cursul supraprimary din sate** , profilat pe activități practice specifice regiunii
- Învățământul primar pentru copii de țărani,cu **manuale gratuite sau ieftine**
- Seleționarea și ajutorarea **valorilor în învățământul secundar**
- Deosebită atenție **învățământului profesional**
- Înlesniri pentru **studentimea merituoasă**
- Liceu de elită** în fiecare ținut
- Creație științifică în universități
- Răsplata meritului pentru corpul profesional al învățătorilor și profesorilor

[*LD:Petre Andrei]

N.1891(Brăila).Studii:liceul Brăila;licență Filozofie (Iași, 1913) ;doctorat Filozofie (Iași, 1918)
Profesor :liceu secundar și liceu militar (Iași) ;conf.și prof.univ -Sociologie (Iași, 1922); decan al
Facult.de Litere și Filozofie (Iași, 1932).

Membru al *Societății de Sociologie* din Germania, Paris , ș.a

Deputat PNȚ(1926,'32,'33);ministru în guvernele PNȚ :subsecretar de Stat la Agricultură și
Domenii (iunie-oct '30)și la Instrucție Publică -Culte (aug.'32-nov.'33)

Opera: *Problema fericirii* (Iași, 1920) ; *Sociologia revoluției* (1921) ; *Fascismul* (1927) ; *Cultura socială și politica în școală* (1931) (Cf. *Enciclopedia Predescu*, pag .32)
Asasinat de legionari, în nov.'40]

-Învățământul primar

...accesul țărănimii la școală

...cărți gratuite (sau) ieftine

În domeniul învățământului , pornind de la principiul unei **cât mai largi dezvoltări a școlii primare** , vom înlesni păturei țărănești **accesul la școală** prin extinderea monopolului asupra tuturor **manualelor de curs primar** , așa ca **să punem la îndemâna celor săraci și merituoși cărți gratuite** , iar celorlalți , puțin costisitoare

...practicitatea învățământului primar, după regiuni

Vom realiza , pe teren , **practicitatea învățământului primar** , făcând să varieze preocupările și **îndeletnicirile practice** , după regiunea geografică în care este așezată fiecare școală

...cursuri supraprimare practice

[LD:este atmosfera în care am făcut ochi în casa părinților mei , învățători în Miorcani .
Nu știu cum a fost în alte părți , dar în satul meu , mama (după cursuri speciale la Cernăuți) avea cursuri de croitorie și bucătărie cu "fetele mari" , iar tata îi învăța pe "flăcăi" grădăritul , apicultura și altoitul pomilor]

Cursul supra primar va fi cu **deosebire transformat în acest sens** , **devenind cu totul practic** -

-Selecțiunea valorilor:elita conducătoare a țării

Copiii care se disting la învățătură vor fi selecționați cu îngrijire , iar Statul îi va urmări în tot timpul studiilor lor , pentru ca **adevăratele valori** să aibă posibilitatea de a se dezvolta și de a reînnoi necontenit **elita conducătoare a țării** .

...Școala secundară teoretică:formarea personalităților

...10 licee de selecție (una pe ținut)

Școala secundară teoretică va fi astfel organizată ca **să ajute acest proces de formare a personalităților** . Vom stabili în fiecare ținut , câte **un liceu de selecție** , care va funcționa după anumite norme , cu un **corp profesoral special ales** , și unde **nu vor putea fi primiți și nu vor putea rămâne decât elevii care îndeplinesc condiții speciale** de sârguință , de dezvoltare intelectuală și morală .

-Învățământul profesional

[LD:o subtilă dar transparentă **intenționalitate naționalistă** , la atât de democratul sociolog și om politic (cu deplasare de la "stânga" spre "dreapta")

O recunoaștere implicită a unei anormalități în ceea ce privește **compoziția profesională etnică** a clasei de mijloc.]

Răspunzând cerințelor vremii , vom da o deosebită atenție **învățământului profesional** care va fi **radical schimbat** , dobândind organizarea lui firească .

...cucerirea "meșteșugarului român";

..."românizarea" clasei meseriașilor și micilor negustori

Acest învățământ este menit , în concepția noastră , **să creeze meșteșugarul român** , să ajute la **românizarea clasei meseriașilor și a micilor negustori din țară**

De aceea, pornind de la acest principiu **învățământul profesional** se va întemeia pe **necesitățile de dezvoltare ale industriilor și meseriilor românești**, **înlăturând caracterul teoretic pe care îl are astăzi**, și căpătând o altă structură **decât cea de acum**.

-Învățământul privat:misiune culturală națională

Pentru ajutorarea Statului în opera sa de dezvoltare a culturii naționale, vom încuraja inițiativa particulară, în măsura în care ea servește scopului propus. De aceea **vom reorganiza învățământul privat**, luând toate măsurile de control pentru buna și serioasa lui funcționare. Pentru profesorii școlilor private cari vor fi selecționați printr-un examen special de capacitate, vom aviza la un anumit sistem de stabilire a drepturilor la pensie, după modelul asigurărilor sociale.

-Creația științifică

Creația științifică, prin ajutorul **Institutelor Universitare**, va primi încurajarea trebuitoare. Vom continua a veghea asupra **strictei îndepliniri a îndatoririlor profesorilor și studenților**, cari în Universitate se găsesc **în slujba aceluiaș ideal național și științific**.

-Cadrele didactice: răsplată meritului și a muncii

[Nu cred că aceste măsuri au mai apucat să fie aplicate "Școlile normale" au rămas singurele rezervoare de cadre didactice ptr învăț primar
Universitățile - singurele rezervoare ptr învăț secundar]

Pentru membrii **Corpului didactic**, cei dintâi chemați să realizeze **opera de luminare și educare a poporului**, vom stabili **modalități speciale de pregătire** și răsplată a meritului și a muncii.

...învățători cu înalte studii pedagogice

În acest scop, **la școlile superioare**, vom înființa, pe lângă secția învățământului secundar, **încă o secție**, anume aceea a **învățământului primar**, de unde vor ieși **învățători absolvenți cu o înaltă pregătire pedagogică** și din care se vor recruta **toate organele de control din învățământul primar**, precum și **directorii de școli primare**, cari, în viitor, vor avea și alte atribuțiuni pe lângă cele administrative.

...profesori secundari cu concursuri de agregatie

Pentru profesori secundari, **vom institui concursuri de agregatie** în baza cărora **se vor recruta inspectorii, directorii de școli secundare, conferențiarii** de la școlile normale superioare și de la liceele de aplicațiuni.

-MEN+Serviciul Social +Straja Țării

[LD: și în această lume am deschis ochii, la 3-7 ani, apucând câte ceva din ceremonialul, uniforme și cântările de sub pavilionul cu steagul tricolor. Războiul le va întrerupe.
Ministerul Educației Naționale, împreună cu **Serviciul Social** și cu **Straja Țării**, va întreprinde **opera de educație națională și socială a tineretului**, pregătindul pentru chemarea sa și pentru nevoile Statului românesc.

h)Victor Iamandi, Justiție

[*LD:Victor Iamandi]

N.1891, Iași. Studii: Licențiat în Drept și Litere (Iași, 1914); **avocat, prof de liceu, ziarist** (la *Unirea și Neamul românesc* -Iorga, între 1912-1920). Director la ziarul liberal "*Mișcarea*" Liberal (din '20), deputat PNL (în legislaturile '22,'27,'31,'33,'34). În guvernul Tătăreșcu, subsecretar de Stat la Interne (nov.'33-iun.'34), ministru de Stat, ministru de Stat ('34-dec.'37). În guvernele regimului carlist : ministru la Culte și arte , ad-interim la Educație Națională (1938).

Va fi asasinat de legionari (nov.'40)
[L.D :din ziare ,lipsă foto și text detaliat]

-Desăvârșirea unificării legislative

-Unificarea legislației va fi desăvârșită prin promulgarea , în 1939,a **Procedurii civile** și a **Codului penal Carol II**

-Reorganizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

-Construirea sediilor pentru Înalta Curte de casație și a Consiliului Legislativ

-Extinderea instituției cărților funciare pe toată țara

[LD : și acest atât de necesar **act privind proprietatea funciară** n-a mai apucat să fie realizat, din cauza începerii războiului]

-Reorganizarea penitenciarelor și a instituțiilor de prevenție

i)N.Zigre ,Culte și Arte

[*LD:N.Zigre]

N.în 1882, Oradea .Doctor în Drept .Membru al C.N.R-Bihor (1918), prefect de Bihor (1919-1920).În PNL din 1922.Deputat PNL('22-'27), apoi senator ('27-'28)

În gov.IICBrătianu / Vint.Brătianu -subsecretar la Interne (1927).

Șef al org. dizidente PNL-Gheorghe Brătianu (1930-'37) Ministru la Culte și Învățământ (1939)
(Cf. **Enciclopedia Predescu**, pag.925)

Doctor în Drept , prefect de Bihor în mai multe legislaturi ; vice-președ.Senatului ('27--'28)

Subsecretar la Ministerul de Interne('27-'28).Ministru Cultelor și Artelor (1939)

Arestat în mai 1950 și dus la Sighet , până în 1955.

(Cf.Cicerone Ionițoiu ,**Cartea de aur a rezistenței românești împotriva comunismului** , vol III ,1998.,pag.468)

-Proteguirea Bisericii Naționale Ortodoxe și a Bisericii Române Greco-catolice

-Modificarea legii (1928)pentru regimul general al cultelor în concordanță cu Constituția Carol II

-Lege ptr salarizarea clerului

-Culte minoritare istorice și legal recunoscute

-Încurajarea tuturor artelor românești

-Construirea localui Operei Române

-Încurajarea și promovarea producțiilor artistice românești

-Intensificarea vieții teatrale , a saloanelor de artă

"În ce privește Cultele și Artele, ne propunem următorul **program de înfăptuire** :

-Proteguirea bisericilor naționale

Vom protegui **Biserica Națională Ortodoxă Română**, **dominantă în Stat**, precum și **Biserica Româno-Greco-Catolică** .

-Modificarea legii cultelor

Vom **modifica legea pentru regimul general al cultelor** din 1928, punând-o în concordanță cu **principiile Constituției Regelui Carol al II.-lea** și vom întocmi regulamentul acestei legi .

-Legea salarizării clerului

Lucrăm la legea pentru **salarizarea clerului** de toate categoriile Se vor completa locurile vacante de preoți și de funcționari ecleziastici ;se vor înființa parohii și posturi noi, acolo unde trebuințele locale necesită .

-Culte minoritare istorice

Toate cultele minoritare , istorice și legal recunoscute , se vor bucura , ca și în trecut , de toate garanțiile acordate de Constituție și de legile în vigoare .

-Viața artistică românească

[LD : cam "subțire!" program pentru promovarea artei și culturii românești .]

Pe orice teren artistic , **vom încuraja și promova producțiile românești** .

Vom dota scenele naționale (dramatice și lirice) cu mijloacele tehnice și cu perfecționarea necesară a personalului .

Ne stă la inimă clădirea unui **local propriu al Operei Române** din București .

Urmărim intensificarea în întreaga țară a vieții teatrale ,prin turnee oficiale

Vom căuta să **promovăm și să controlăm** producția artistică românească pe scenele străine .

Vom înlesni **schimburile artistice cu străinătatea**

Vom crea Saloane oficiale permanente și vom încuraja artele plastice

j.)Traian Pop-Ministerul Inventariului Avuțiilor Publice

[LD: nu știu ce s-a ales din programul acestui **minister** nou creat și din **inventarul avuțiilor naționale** Ar fi fost de mare folos , și acum , când există atâtea **încercături cu proprietățile**]]

-Inventarierea avuțiilor Statului ,Comunelor,Municipiilor,Județelor și Ținuturilor

-Rezolvarea litigiilor instituțiilor Statului privind drepturile asupra avuțiilor

-Întocmirea "**Cărții Avuțiilor Publice** "

[*LD:Traian Pop]

N.1885,Șinca veche ,Făgăraș.Dr.în Drept (Univ.Cluj și Viena).Prof univ.Drept Penal și decan

(Univ.Cluj).Membru în Comisiile de legislație civilă și penală , în Comisiile de unificare

legislativă ,coautor al Codului penal ('33),în Asociația Internațională de Drept Penal din Paris .

Membru PNR , apoi PNT ;deputat PNT (1928) ; senator PNT(1932)

Ministru însărcinat cu întocmirea inventarului avuțiilor publice la 1 febr.'39 .

(Cf. Enciclopedia Predescu , pag.672)

LD: completează din Dicționarul lui C.Ionițoiu soarta acestui ministru , după 1944

În "Cartea de aur" , nu este .

-Misiunea Ministerului

Ministerul Inventarului Avuțiilor Publice va pregăti, organiza , verifica și sistematiza lucrările acestui inventariu , fără de care nu poate exista ordine,control,orientare și îndrumare în economia țării

...Inventarierea

Va inventaria avuțiile Statului , comunelor, municipiilor, județelor și ținuturilor

Inventarierea se va întinde la **tot ce este bun public.**

Inventarierea se va face **pe unități administrative** ,după categoria avuțiilor și după

departamentelor sau serviciile cărora va aparține administrarea lor

Se vor arăta în inventariu :**natura, proveniența și titlul justificativ** , modul de exploatare al acestor avuții ș-a-m.d.

Toate lucrările vor fi verificate prin organmele competente , pentru a fi precise.

...Rezolvarea litigiilor

Se vor rezolvi litigiile dintre diferitele instituții ale Statului , comunelor , etc , sau între acestea și terții , privitor la drepturile asupra acestor avuții

-"Cartea avuțiilor publice "

Ca sinteză a acestor lucrări , se va întocmi "**Cartea avuțiilor publice** "care va fi **catalogul rezumativ și indicator al tuturor acestor avuții** .

Prin această operă de importanță capitală , vom ajunge să putem cunoaște , conserva și pune în valoare , avuțiile noastre naționale .

k)Silviu Dragomir,ministru pentru Minorități

[*LD:Silviu Dragomir]

N.în 1888, Gura Sadului-Hunedoara .Dr.în Teologie.Prof. la Seminarul Andreean din Sibiu (1912-1919);secretar al Adunării de la Alba Iulia (1918) Prof.de istorie sud-est europeană la Univ.din Cluj (1919)prodecan, decan (1925-'26); membru al Academiei Române (1926) ; dir.al rev. " *Revue de Transylvanie*"

Memburu al PP-Averescu , deputat (1926-'27):membru în PNA, apoi PNC -Goga

Ministru secretar de Stat în guvernul Goga (29 dec.'37 -10 febr.'38)

Ministru de Stat ptr Minorități (1 febr.'39 - 1940)

(Cf.Enciclopedia Predescu, pag.288)

A făcut studii universitare și teologice la Cernăuți, Viena și Carlovitz ; a studiat în arhivele de la Budapesta.De la **1 febr.'39 la 3 iulie '40 , a fost ministrul Minorităților** ,iar în 1940,s-a opus în Consiliul de Coroană cedării Basarabiei și Bucovinei de Nord.

A predat la Univ.din Cluj până-n 1947, **când a fost dat afară din învățământ** .

Arestat la 5/6 mai 1950.Închis la penitenciarul din Sighet , până-n 1955.

(Soția sa a fost și ea arestată , doi ani)

A murit în martie 1962, la Cluj.

(Cf. Cicerone Ionițoiu , Dicționar D-E , f. 132)

-Misiunea Ministerului

...garantarea drepturilor minorităților istorice

Numirea unui ministru pentru minorități ,arată **fermitatea cu care guvernul merge pe linia politicii de garantare a drepturilor minorităților istorice, lăsând liberă dezvoltarea tuturor particularităților lor de rasă ,de limbă sau confesiune** , în cadrul unei colaborări sincere și leale , la ridicarea și întărirea Statului român.

...Încadrarea minorităților în FRN

Încadrate în "Frontul Renașterii Naționale" , unele printr-o spontană adeziune, altele prin acordurile încheiate , aceste minorități **merg astăzi mână în mână cu națiunea majoritară.**

De aceea ele vor găsi la noi **o egală solitudine pentru garantarea și respectarea intereselor lor particulare**

...Ținta:înțelegere deplină, sinceritate, bună credință

Tendența noastră , care va trebui să fie și alor , este **de a ajunge la o înțelegere deplină**, care să satisfacă **nu numai interesele materiale** , dar să ducă până la **confundarea de aspirații în acțiunea de înnoire a Statului nostru național.**

Nădăjduim că vom atinge această țintă , punând **sinceritate și bună credință** , și de o parte și de cealaltă .

I.)Grigore Gafencu,Politica externă

[LD:nu de pe asemenea extrase "diplomatie" tratez eu acest departament

Dar ele, extrasele,sunt un simptom al unor grave lacune politice față de opinia publică ,ținută în ceață informațională,exagerat menajată privind pericolele externe,servită cu semnale de liniște și siguranță,scutită de reflecție și acte conștiente de prevenire sau apărare .

Nici într-un alt domeniu - ca în chestiunile de politică externă-consecințele nu au fost atât de grave. Vezi fișier *Politica externă*]

[*LD:Grigore Gafencu]

-Continuitate - asigurată de MSRegele

Politica externă se desfășoară **sub Înalta conducere a Majestății Sale Regelui**, care îi asigură atât de trebuincioasa ei continuitate

-Tradiție : pace,realism,bază în aliați

România urmărește cu statornică voință o **politică de pace** , ținând seama de realități , de **învățămintele** vieții internaționale ca și de **vechi și credincioase prietenii** .

-Interes și simpatie :sforțările de înțelegere între marile puteri

Țara noastră urmărește cu **interes și simpatie** orice **sforțări de înțelegere sau de apropiere între marile puteri** din apusul și centrul Europei .

-Credință statornică în aliații din proximitate

România stăruie cu o credință statornică în **legăturile ei de alianță** cu prietenii ei din **sud-estul Europei** ,din **bazinul dunărean** și din **Balcani**

-Stăruință în rfegelementarea relațiilor cu Ungaria

Țara noastră se silește cu sinceritate și cu bună credință , să ajungă la o cât mai desăvârșită înțelegere cu Ungaria

---

61.)22 febr.'39 Armand Călinescu ("omul de oțel"),interviu "Paris Soir ",

("Timpul" ,an III,nr. 651 ,24 febr.'39)

"*Omul de oțel* " - cum îl botezaseră frații Jerome și Jean Tharaud -era cel mai ocupat om din România.Câteva din declarațiile sale :

-FRN=formulă și sens curat românesc

Din spiritul, tradiția , necesitățile și aspirațiile naționale ale românilor .

-În România nu există o "problemă a minorităților "

Cred că în nici o parte aiurea minoritățile nu beneficiază de un tratament mai favorabil ca în România .Prin Constituție și regulament FRN , minoritățile aveau întreaga libertate a limbii , religiei, presei , cuvântului, școlii . "

-"Garda de Fier nu mai există .

Este , poate , păcat pentru dvs.ziaristii ,**căci era un excelent subiect de reportaj senzațional** , **dispărut acum pentru totdeauna**.Iertați-mă dacă **vă iau astfel pâinea de la gură** - se scuză răsând Călinescu

Armd.Călinescu / 22 febr.'39

62.)27 febr.'39.Un an de la Constituție

Armand Călinescu -discurs : realizarea insituțiilor noului regim ("Timpul" , an III, nr. 656 ,1 martie , ; "Argus" an XXVIII nr. 7766 ,1 martie)

Foto : guvernul și consilierii regali ,în uniformă FRN de iarnă .

Defilarea de ziua Constituției Dejun la Palatul Regal

a)Miron Cristea:

▣Principiul fundamental:autoritatea concentrată în persoana regelui

Principiul de temelie al Constituției din 1938 ,este cel al **autorității ,concentrată în persoana regelui**.Regele- simbol al țării și neamului,suprem comandant ,se sprijină **pe guvern și FRN**

b)Armand Călinescu :

▣Cultul personalității în loc de cultul electoratului

("Timpul, an III, nr 656, 1 martie'39)

[LD:discurs foarte interesant ptr problemele de politică internă]

"Sufragiul universal a avut părțile sale de merit ,dar noul regim a înlăturat vechiul mit al electoratului și a introdus " cultul personalității " ,iar FRN poate fi apreciat ca reprezentând poporul , în întregimea lui sub forma unei uniuni naționale.[.....]

Soarta a voit ca adâncile prefaceri interne să coincidă cu o conjunctură internațională dintre cele mai tulburi și primejdioase.Prin instituțiile nou create , țara a putut apare ca un stat unitar , bine și sigur condus , hotărât să-și apere independența și integritatea .Sub acest aspect , Frontul Renașterii Naționale poate fi apreciat ca reprezentând poporul , în întregimea lui , sub forma unei uniuni naționale "

Ziua Constituției / 27 febr.'39

LEGISLAȚIA

63.)Legi și decrete legi ,febr-'38-febr.'39

[LD: toate aceste legi și decrete au fost date în numele Regelui, în absența Parlamentului]

-**Decret - Extinderea stării de asediu în toată țara**, 10 febr.1938

(MO 34 10 febr. 1938)

-**Constituția Carol II , 27 febr. 1938**

(" Timpul" , 22 febr. 1938)

-**Decret regal -Înființarea Consiliului de Coroană** , 31 mart. 1938

(MO 75, 31 mart. 1938)

-**Decret regal - Dizolvarea partidelor politice ,asociațiilor , grupărilor etc , 31 mart. 1938**

(MO 75, 31 mart. 1938)

-**Decret - regal - Regulament : Comisariatul General al Minorităților** , 3 august 1938

(MO , 3 aug.1938)

-**Lege nouă administrativă /10 ținuturi ; rezidenți regali I** , 13 aug.1938

("Timpul" , 15 aug.1938)

-**Decret -lege , Organizarea și funcționarea breslelor , 11 oct.1938**

(MO 293, 16 dec.1938)

-**Decret regal,Înființarea Frontul Renașterii Naționale , 15 dec. 1938**

(MO 293, 16 dec. 1938)

-**Decret -regal, Înființarea Gărzii Naționale** (formațiune auxiliară FRN) , 3 ian.1939

(MO 5, 5 ian.1939)

-**Decret -lege :Serviciul Social , Dimitrie Gusti ,18 ian '39**

(înființat prin MO. nr. 242 , 18 oct.'38)

64.)Șt.P.Mihăileanu, "Evoluția legislației în ultimii zece ani ",1940

(în Vol I , "Zece ani de domnie...", (pag.179-225)

[Atenție L.D. **Sinteză masivă,complexă,eshaustivă,tehnică.**

F.bună de schemă -cadru pentru evoluția legislației]

Vezi pe larg **la fișier Legislație,A.INDEX LEGISLATIV**

/27 febr.1938 ,Constituția Nouă

(vezi fișier Carol II)Odată cu noua Constituție,toate **instituțiile statului** au intrat în **noul ritm** al principiilor ei de bază.

▫ **Codul Comercial Carol al II-lea,(10 nov.'38)**

▫**Codul civil Carol al II-lea (8 nov.'38)**

▫ **Codul de procedură Civilă Carol al II-lea (8 nov.'38)**

a căror punere în aplicare a fost **amînată prin lege** (22febr.'40),pînă la 15sept.1940 (p.223)

/**Concluzii** pentru **1930-1937** (p.201)

/ Grație inițiativelor și străduințelor depuse de organele de răspundere ale țării, s-au putut culege roadele pe toate tărîmurile de activitate,**opera de consolidare** a statului **întîrzie** să se înfăptuiască.(vezi fișier Carol II) (p.201-202)

a)**Legea administratiei locale ,14 aug.'38.**

Prin ea ,s-a realizat descentralizarea administrativă, așteptată de atîta vreme:crearea **comunelor ,plasei,județ și ținuturi** ca **unități de descentralizare**,conduse de **organe numite -primar și rezident regal -ajutați de consilii alese.**

b) **Legea pentru organizarea judecătorească,22 aug.'38,**

(s-au reînființat judecătoriile comunale rurale,etc.etc)

65.)Iul.M.Peter (ex primar al Capitalei)

"**Doctrinile politico-sociale și organizarea administrativă**",1940

[Vol.I , "Zece ani de domnie ..",](p.263-298)

▫ **Legea din 14 aug.1938.**

Rînduiala nouă.Întoarcerea la tradiție.Prima lege organică de aplicare a noii Constituției (27 febr.1938)a fost **Legea administrativă din 14 august 1938**,care **au reînviat vechile tradiții** , înlăturate de regimul parlamentar,**restituind Regalității și puterilor guvernamentale**, atributele lor naturale și tradiționale :

-**A reînființat regiunea** ,sub numele de **ținut.**

-**Regele** este capul statului .Lui îi este atribuită puterea legislativă și executivă

-**Miniștrii** au răspundere politică,**numai față de rege.**

-**Rezidentul** este **reprezentantul guvernului în ținut** și administratorul acestuia.

-**Prefectul județului** este **numit de rezident**

-**Primarul** este numit de cei de mai sus.

Această lege ,restabilește echilibrul natural între cele două forțe,**guvernamentală și populară** . (p.297)

66.)I.C.Filitti,I.V.Gruia,"Administrația Centrală a României",1938

[Enciclopedia României]

▫ Organele Administrației Centrale.

I.Regele

II.Președ. Consil.de miniștri.

III.Consiliul de miniștri

IV.Ministrele.

(se explică,la toate,atribuțiile și evoluția legislației specifice)

▫Principiile noii legi administrative, 14 aug.'38.

(p.311---

Teritoriul statului este împărțit în **provincii și comune.**

Provinciile sunt conduse de **un guvernator,numit prin decret regal**,cu rang de **subsecretar de stat,capul ierarhic al tuturor** funcționarilor exteriori ai ministerelor (cu excepția corpului judecătoresc,organelor militare,C.F.R și înv.superior).**Șef al administrației locale.**

Administrația centrală / '38

---

6 martie'39 , moare Miron Cristea

Vezi fișierul următor -Guvern Armand Călinescu